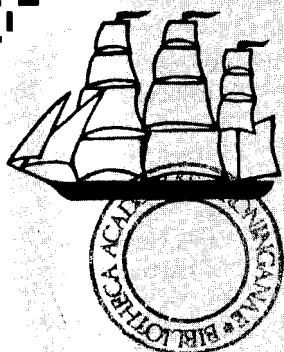

DN.P.P.

DRIEMASTER

Vorming & scholing
Opinies gevraagd
In den lande
De adoptie van „1992”
Historie en feiten
verenigd Europa
Liberalisme anders
bekeken
Zorgen voor morgen
Plattelanders
Ontwikkelingssamen-
werking
Leve de bureaucratie!
Economische zelfstan-
digheid voor iedereen
Adviesraad
Vierde Nota ruimtelijke
ordening
Het geheim van
de smid
Wat scheelt eraan?
L.I.D.-kaart

„Als ik ècht iets wil bereiken,
doe ik m'n bloesje
wel een knoopje verder open...”

PLATTELANDERS

jaargang 41

nummer 1

ALGEMEEN SECRETARIAAT JOVD
Pr Hendrikd 104
1011 AJ AMSTERDAM
020-242000

REDACTIEADRES

DRIEMASTER
P/a W. Rùmelingh
Lottingln 10
9451 KM ROLDE

Redactie - Walter Rùmelingh (hoofd-
redacteur), Ronald Niemeijer, Edwin
Pol en Jan Verhagen.

DRIEMASTER

Driemaster is het landelijk orgaan
van de Jongeren Organisatie Vrijheid
en Democratie (JOVD) en verschijnt
acht- tot tiemaal per jaar in een
oplage van drie- tot vierduizend
exemplaren. Leden van de JOVD ont-
vangen de Driemaster gratis. Voor
niet JOVD'ers bedraagt de abonne-
mentsprijs f 17,50 per jaar.

KOPLJ

Hieronder tref je de deadlines van
de drie eerstkomende Driemasters
aan. Wanneer je kopij hebt die je
graag in een van deze nummers zou
willen plaatsen, stuur je bijdrage
dan voor de bijbehorende deadline
naar het redactieadres. De Driemas-
ter verschijnt over het algemeen
binnen een maand na de deadline.

nummer	deadline
2 89	vr 17/02/89
3 89	vr 24/03/89
4 89	vr 19/05/89

NAMEN EN ADRESSEN

Voor de namen en adressen van be-
stuursleden dien je de adressen-
vraagbaak te raadplegen of te be-
stellen op het algemeen secretariaat
(+ f 4,25).

Hoofdbestuur - voorzitter: Mark
Rutte, Postbus 93168, 2509 AD S
GRAVENHAGE (070-522564) secretaris:
Ferry van Dijk, Htg Jan 1 ln 58,
5615 SG EINDHOVEN (040-516029)
penningmeester: Antoon Huigens,
Buizerdstr 6, 6542 TX NIMEGEN (080-
781011) vvp: Bas Bakker, Koolstr
42/a, 9717 KE GRONINGEN (050-
732793) vvo: Constantijn Dolmans,
Molenstg 10, 2311 RB LEIDEN (071-
141293) vorming & scholing: Ernst
van Splunter, Gelkingestr 39-35,
9711 NB GRONINGEN (050-180775)
internationaal: Bas Klein, Oudraadt-
wg 37, 2612 SL DELFT (015-147324)
voorlichting: Jort Kelder, Kastan-
jeln 28, 1214 LJ HILVERSUM (035-
48930) organisatie: Ward van Dijk,
Uilenstede 66, 1183 AK AMSTELVEEN
(020-474230) politiek: Mark Aalders,
V Meekerenstr 74/d, 3034 GD ROTTER-
DAM (010-4141366/4082259); Ron Bat-
ten, Gravestein 7, 1103 BH AMSTER-
DAM (020-952479) en Jan-Willem Dijk-
huis, Aquarynstr 221, 9743 PE
GRONINGEN (050-717882).

ISSN 0167-0786

Op zaterdag 11 en zondag 12 februari 1989 organiseren VVD en JOVD samen een topkadercursus met als titel "Hervormingen staatsbestel". Aan deze cursus kunnen veertig jonge leden van de VVD en JOVD deelne-
men. Gezien het karakter van de cursus worden aan de deelnemers zekere
eisen gesteld op het terrein van politieke ervaring en deskundigheid.
De cursus zal worden gehouden in Het Witte Huis te Borne. De cursus-
prijs bedraagt tachtig gulden per persoon voor het gehele weekend,
waarbij inbegrepen maaltijden en overnachting. Voor meer informatie
Ernst van Splunter (050-180775).

VORMING & SCHOLING

<< District Brabant >>

vrijdag	27 januari	Communicatie	Deurne
vrijdag	17 februari	Besturen	Eindhoven
zaterdag	18 februari	VDS 1	Tilburg
vrijdag	24 februari	Introductie	Bergen op Zoom
vrijdag	24 februari	Politieke stromingen	Breda
za/zo	4/ 5 maart	Europa 2000	Oss
vrijdag	31 maart	Promotie en ledenwerving + PR	's-Hertogenbosch
zaterdag	15 april	Communicatie	's-Hertogenbosch
vrijdag	28 april	Communicatie	Breda
vrijdag	28 april	Promotie en ledenwerving + PR	Oss
vrijdag	12 mei	Politieke stromingen	Bergen op Zoom
zaterdag	21 mei	Liberalisme	Tilburg
zaterdag	27 mei	Politieke stromingen	Eindhoven

Voor meer informatie Jan Verhagen (013-367517).

<< District Gelderland >>

zondag	22 januari	Introductie	Doetinchem
zaterdag	4 februari	Besturen + Congresvoorbereiding	niet bekend
za/zo	9/ 8 april	Liberalisme	niet bekend
zaterdag	22 april	Gemeente politiek	niet bekend
za/zo	27/28 mei	VDS 2	niet bekend

Voor meer informatie Nicole Koetsier (05730-56690).

<< District Limburg >>

Voor informatie Toine Beijen (013-555816).

<< District Noord >>

vrijdag	13 januari	Congresvoorbereiding	Meppel
vrijdag	27 januari	Introductiecursus	Drachten
za/zo	25/26 februari	Liberalisme	Havelte
za/zo	15/16 april	Besturen	Havelte
vrijdag	17 maart	Spreekvaardigheid	Sneek
?	? mei	Introductiecursus	Emmen
vrijdag	2 juni	VDS 1	Winschoten

Voor meer informatie Corinne Vennik (050-713240).

<< District Noord-Holland >>

Voor informatie Paul Moltmaker (023-244304).

<< District Overijssel >>

Voor informatie Marc Geerlings (05407-64263).

<< District Utrecht >>

Voor informatie Baukje Becks (03402-44887).

<< District West >>

Voor informatie Annemarie Goutier (010-4582479).

OPINIES GEVRAAGD

DEBATEEREN IN
NEDERLANDSE POLITIEK door Mark Rutte
PARTIJEN

'S-GRAVENHAGE, 20 december 1988 - Op donderdag 8 december vond in de vergaderzaal van de Eerste Kamer een congres plaats van M50. M50 is een politieke vormingsinstelling die bestuurd wordt door de politieke jongerenorganisaties CDJA, JD, JOVD, JS, PPR- en PS-jongeren. M50 bestond vijf jaar en organiseerde daarom deze bijeenkomst met als titel "opinions gevraagd". Centraal stond de vraag: hoe kunnen we jongeren meer betrekken bij besluitvormingsprocessen? Een interessant thema dat veel overeenkomst vertoont met de discussie die het hoofdbestuur van onze vereniging deze maanden voert met de districten.

Tijdens die gesprekken staat het doel en de opzet van de JOVD centraal. Het hoofdbestuur brengt aan alle districten een bezoek en heeft vóóraf gevraagd niets voor te bereiden. De discussies hebben dan een open karakter. Zowel van de kant van de districten als van de kant van het hoofdbestuur. Het is de bedoeling dat een bezinning op het huidige functioneren van de vereniging plaatsvindt, en de wijze van werken van de JOVD onder woorden gebracht wordt. Niet omdat die wijze van werken direct veranderd moet worden (de vereniging draait op dit moment goed en er is geen reden tot klagen). Maar wel omdat het goed is af en toe even stil te staan bij de eigen organisatie. En omdat wellicht kan blijken dat politieke jongerenorganisaties tamelijk traditioneel werken, danwel sterk die indruk wekken. Bij voorbeeld op het punt wat M50 tijdens haar congres aansneed: het betrekken van jongeren bij besluitvormingsprocessen.

Van mijn kant heb ik op de bijeenkomst van M50 naar voren gebracht dat de politieke jongerenorganisaties op dit terrein een grote rol kunnen spelen. Jongeren leren in de JOVD discussiëren en vergaderen. Na enige jaren actief te hebben meegedraaid kunnen ze goed functioneren in medezeggenschaps- of universiteitsraden. En in allerlei andere overlegorganen. Dat is een direct gevolg van de taak die de politieke jongerenorganisaties hebben op het gebied van vorming & scholing. Zowel voor de eigen organisatie (met goed geschoolde leden kun je kwalitatief beter onderbouwde standpunten formuleren en werkt de pressiefunctie optimaal), als voor de leden individueel. Want wat je in de JOVD leert aan technieken en kennis kun je ook elders toepassen. Dit zal meer naar voren gebracht moeten worden en waar mogelijk versterkt. Het lijkt mij bovendien het ideale uitgangspunt om politieke jongerenorganisaties enorm te laten groeien. Discussies over bij voorbeeld het Verre Oosten en het mediabeleid zijn dan niet langer een doel op

zich, maar worden ook een (zichtbaar) middel om veel van te leren. En dat komt ons allemaal ten goede.

Tot slot wil ik graag van deze gelegenheid gebruik maken om in vogelvlucht het programma voor komend jaar door te nemen. Centraal staat natuurlijk ons veertigjarig bestaan. Gedurende het gehele jaar zal daar aandacht aan besteed worden. Op zaterdag 25 februari (de JOVD werd op 26 februari 1949 opgericht), vieren we de officiële viering te 's-Gravenhage. Op zaterdag 24 en zondag 25 juni hebben we het lustrumcongres in de Ko-

ningshof te Veldhoven. En in het najaar volgen dan nog een reeks van afsluitende manifestaties. In mei zal het diner voor oud-hoofdbestuursleden plaatsvinden, en gedurende het gehele jaar zullen vele afdelingen en districten hun eigen lustra vieren. Maar ook het "gewone" werk gaat natuurlijk door! Het voorjaarscongres zal in het teken staan van Europa 2000, en tijdens het najaarscongres zal een nieuw politiek kernprogramma opgesteld worden.

Ik hoop je in 1989 bij vele gelegenheden te mogen begroeten!

LIBERALISME: EEN BREED BEGRIIP!

Op zaterdag 25 februari 1989 zullen oud-voorzitters van de JOVD (waaronder enkelen die uitgevlozen zijn naar andere partijen dan de VVD), in het kader van de landelijke lustrumviering aan een veelbelovend forum deelnemen.

Plaats: Pulchri-studio te 's-Gravenhage.
Aanvang: 13.00 uur.

VEERTIG JAAR GRONINGEN SYMPOSIUM: MONISME/DUALISME

's middags met landelijk prominente sprekers!

LUSTRUMFEEST

's avonds met jazzband en cabaret!

ZATERDAG 8 APRIL 1989

Voor meer informatie: Jolanda Hekman (050-144823)
of Cisca Wijmenga (050-716999).

DE ADOPTIE VAN „1992”

door Jan Kees Martijn

AMSTERDAM, 21 december 1988 - In zijn verdediging tegenover de Tweede Kamer van het regeringsstandpunt inzake adoptie door homofiele paren, gebruikte minister Korthals Altes van Justitie als één van zijn argumenten dat Nederland het zich in het kader van "Europa 1992" niet kon veroorloven om uit de pas te lopen ten opzichte van de andere lidstaten. Het is duidelijk dat de interne markt, die eind 1992 in de Europese Gemeenschap (EG) dient te zijn gerealiseerd, heel wat heeft losgemaakt. Iedere zich zelf respecterende provincie, gemeente, onderneming enzovoort, bezint zich op zijn of haar positie. Dit artikel is een poging om na te gaan wat de ware proporties van "1992" zijn.

<< De geschiedenis >>

"1992" is begonnen in 1958, met het in werking treden van het Verdrag van Rome, dat de grondslag vormt van de Europese Economische Gemeenschap. In dit verdrag is onder andere de doelstelling neergelegd om te komen tot een gemeenschappelijke markt voor goederen, diensten, arbeid en kapitaal. Een belangrijke tussenstap hierbij, de vorming van een douane-unie, werd voltooid in 1968. Binnen een douane-unie is er sprake van vrij verkeer van goederen en diensten tussen de lidstaten, door de opheffing van alle onderlinge invoertarieven en kwantitatieve invoerbepalingen, en de instelling van een gemeenschappelijk buitentarief. Deze ontwikkeling leidde tot een sterke toename van de onderlinge handel in de gemeenschap.

In het begin van de jaren zeventig werd ook het vrije verkeer van werknemers (en hun gezinnen), juridisch gezien, gerealiseerd. Iedere ingezetene van een EG-lidstaat kan werk aanvaarden in een andere lidstaat onder dezelfde voorwaarden (inclusief sociale zekerheid) als nationale onderdanen van het ontvangende land. Het recht op vrije vestiging (als zelfstandige) en de vrijheid van dienstverlening bleven evenwel nog aan belangrijke juridische obstakels onderhevig. Het ging daarbij vooral om de vereiste beroepskwalificaties (met name opleidingseisen). De feitelijke arbeidsmobiliteit tussen de lidstaten is ondanks de bereikte liberalisaties gering. Het grootste deel van het internationale verkeer van arbeid binnen de EG betreft gastarbeiders van buiten de gemeenschap. De beperkingen op het vrije verkeer van kapitaal werden, overeenkomstig het Verdrag van Rome, slechts in beperkte mate afgeschaft.

De bovenstaande maatregelen zijn voorbeelden van zogenaamde negatieve integratie, dat wil zeggen maatregelen gericht op het wegnemen van belemmeringen aan de binnengrenzen. De gemeenschappelijke markt zoals die in het Verdrag van Rome werd voorzien omvat daarnaast ook positieve integratie. Hiermee wordt bedoeld het harmoniseren van nationale regelingen en het vervangen van nationale regulering door gemeenschappelijke maatregelen op EG-niveau. Op dat punt werd echter weinig bereikt, zodat de gewenste geïntegreerde markt niet tot stand kwam. Het betekende dat handelaren die een product van het ene naar het andere EG-land wilden exporteren weliswaar niet met invoertarieven werden geconfronteerd, maar wel met bij voorbeeld verrekeningen van de BTW en de accijnzen en met uiteenlopende technische voorschriften. Deze onbevredigende situatie leidde tot vele klachten van burgers en ondernemingen zoals Philips, die niet ten volle konden profiteren van de voordelen die een gemeenschappelijke markt te bieden heeft.

<< Het Witboek >>

In 1985 besloot de Europese Commissie tot een nieuw initiatief om uit de ontstane impasse te geraken. Behalve de druk van diverse grote ondernemingen hebben waarschijnlijk ook de hoge werkloosheid en de economische stagnatie in de EG hierbij als drijfveer gefungeerd. De voornemens van de Commissie werden neergelegd in het Witboek met betrekking tot de voltooiing van de interne markt. Het Witboek bevatte een opsomming van meer dan driehonderd maatregelen (inmiddels teruggebracht tot ongeveer 280) om de EG-markt beter te integreren. De maatregelen kunnen worden ingedeeld in drie groepen.

- 1) De afschaffing van de fysieke grenzen. Dit betekent dat de grenscontroles tussen de lidstaten moeten komen te vervallen.
- 2) De afschaffing van de technische grenzen. Hiermee wordt bedoeld dat producenten hun producten in de gehele gemeenschap moeten kunnen verkopen.
- 3) De afschaffing van de fiscale grenzen. De stelsels van BTW en accijnzen dienen zo op elkaar te worden afgestemd dat er geen verrekening aan de grenzen meer nodig is.

Vooraf de afschaffing van de technische grenzen is een bijzonder ingewikkelde operatie. Om die afschaffing te bereiken heeft de Commissie onder andere gekozen voor een systeem van wederzijdse erkenning van elkaars voorschriften en normen. Op basis van deze formule zijn, als een product in één land van de gemeenschap op de markt wordt toegelaten, alle andere landen verplicht het product ook toe te laten. De nationale bepalingen dienen dan wel te voldoen aan richtlijnen van de EG, waarin een beperkt aantal voorwaarden (betreffende gezondheid en veiligheid) worden geformuleerd. Ten slotte vallen ook procedures voor overheidsaankopen en opdrachten onder de technische belemmeringen. De verdeling van binnenlandse bedrijven moet door middel van EG-voorschriften voortaan (in principe) tot het verleden gaan behoren.

In de Europese Akte, die in 1987 van kracht werd, zijn de besluitvormingsprocedures vastgelegd met betrekking tot de voorstellen uit het Witboek. Bij de meeste richtlijnen is geen unanimité in de Raad van Ministers vereist, maar kan met een gekwalificeerde meerderheid worden besloten. Inmiddels zijn ongeveer honderd van de 280 richtlijnen uit het Witboek aangenomen.

De poging om voor 1993 de interne markt te voltooien is zonder twijfel van groot belang. Aanvaarding van de voorstellen zal onder meer leiden tot een verhoogde concurrentie op de Europese markten. Efficiënte ondernemingen zullen groeien ten koste van de minder efficiënte.

ente. Daarnaast zullen Europese ondernemingen door de meer homogene thuismarkt beter in staat zijn om in de mondiale concurrentieslag overeind te blijven. Het gevolg van dit alles zal een stijging zijn van de welvaart in de gemeenschap. Deze stijging is (noodgedwongen met een wel erg natte vinger) door de Cecchini-groep *) geschat op tussen de vier- en vijfhonderd miljard gulden per jaar.

<< Inperking nationale belevidsvrijheid >>

Op verschillende gebieden spreekt het voor zich dat de voltooiing van de interne markt een beperking van de nationale belevidsvrijheid met zich mee brengt. Het beleid inzake overheidsaankopen, BIW, accijnzen en de toelating van buitenlandse produkten wordt in het kader van de interne markt immers voor een deel naar het Europese belevidsniveau overgeheveld. De verwachting bestaat echter dat ook op (heel) andere belevidsterreinen de nationale belevidsautonomie zal worden aangetast.

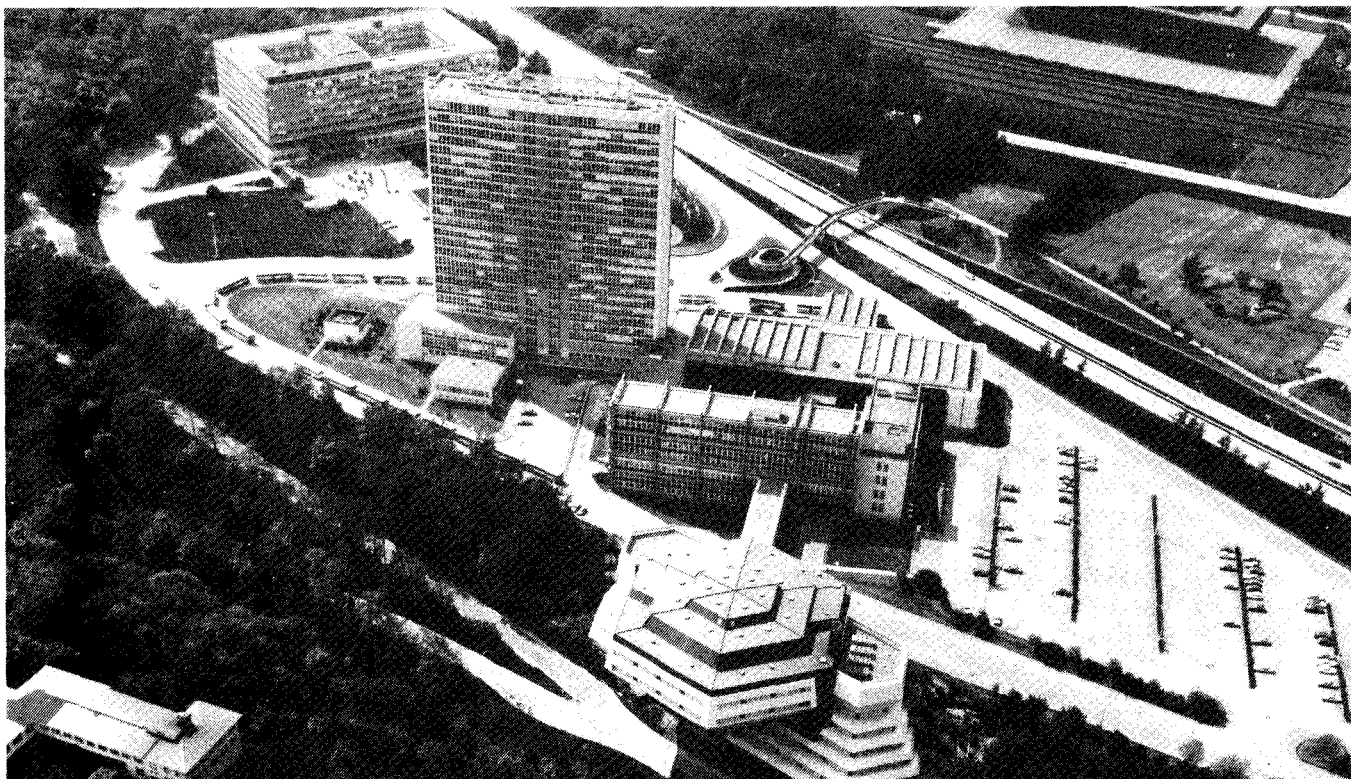
Door de vergrootte toegankelijkheid van nationale markten en de verlaging van de transportkosten zullen in veel bedrijfstakken minder ondernemingen en produktievestigingen resteren dan er thans bestaan. In een situatie van forse werkloosheid is het voor ieder land van belang zo veel mogelijk van die vestigingen te herbergen. Dat belang wordt nog vergroot in het geval van ondernemingen met een hoge winstgevendheid of met goede perspectieven. Door deze ontwikkeling zal ieder land zich meer dan tot dusver gedwongen zien om een goede concurrentiepositie voor de eigen bedrijven en een gunstig investeringsklimaat te creëren. Dit omvat ten minste een goede infrastructuur (inclusief onder-

wijs), een gunstig belastingklimaat en andere financiële faciliteiten. In dit licht is bij voorbeeld de algemene trend in de EG om de (hogere) tarieven voor de inkomstenbelasting te verlagen, een allesbehalve toevallige samenloop van omstandigheden.

Ook op sociaal terrein kunnen problemen ontstaan. Regelingen inzake minimumlonen, scholingsverplichtingen voor werkgevers, medezeggenschap enzovoort, kunnen in de concurrentiestrijd tussen de lidstaten onder grote druk komen te staan. Wellicht dat op deze punten alleen een gemeenschappelijke aanpak overeind kan blijven. Deze overweging pleit voor verdergaande positieve integratie op sociaal terrein, in samenhang met de negatieve integratie van de voltooiing van de interne markt. Het is overigens niet zo dat hoge tarieven voor de inkomstenbelasting en de sociale premies sowieso het investeringsklimaat ondermijnen. Dat gebeurt pas indien deze lasten worden afgewenteld op de winsten of indien het voor hoogbetaalde (schaarse) personen onaanvaardbaar wordt om in het land te wonen. Een soortgelijke redenering als voor het sociaalbeleid geldt voor het milieubeleid. Alleen gezamenlijk, zoals in EG verband, is het haalbaar om hogere eisen aan bedrijven te stellen.

Ten slotte leidt ook het verdwijnen van de grenscontroles tot een vermindering van de mogelijkheden voor de individuele landen om een onafhankelijk beleid te voeren. Onder andere bij het asielbeleid en bij de bestrijding van grensoverschrijdende criminaliteit, zoals drugshandel en internationaal terrorisme, komt dit punt naar voren.

Landen voelen er meestal weinig voor om een deel van

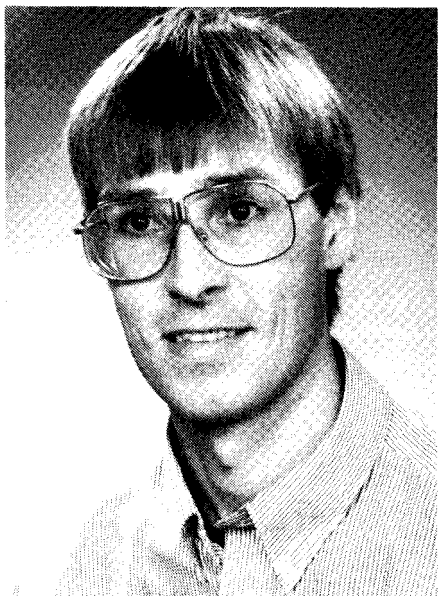

"In de Europese Akte zijn twee nieuwe gronden voor ontheffing geïntroduceerd, namelijk de bescherming van het binnenlandse leef- en arbeidsmilieu. In hoeverre landen op deze bepalingen daadwerkelijk een beroep kunnen doen, zal blijken uit de toekomstige vonnissen van het Europese Hof van Justitie."

hun beleidsvrijheid in te leveren. Voor de EG als geheel zijn erin dit geval echter grote economische voordelen te behalen. Sommige landen zijn bevreesd, en niet geheel zonder reden, dat zij in de interne markt buiten de boot zullen vallen omdat investeerders ze onvoldoende aantrekkelijk vinden. Dat geldt met name voor Spanje, Portugal en Griekenland. Maar dankzij de hoge over-eengekomen inkomensoverdrachten naar deze landen werden ook zij bereid gevonden om mee te werken.

<< De beperkingen van de interne markt >>

Steeds meer mensen worden zich bewust van de betekenis van de komende ontwikkelingen. Als een waar virus grijpt de "Europa 1992"-koorts om zich heen. Juist daarom is het zinvol om ook stil te staan bij de beperkingen van de voorgestelde maatregelen. In sommige commentaren wordt de suggestie gewekt dat uitvoering van de voorstellen van de Commissie betekent dat er één

Jan Kees Martijn: "Als een waar virus grijpt de 'Europa 1992'-koorts om zich heen. Juist daarom is het zinvol om ook stil te staan bij de beperkingen van de voorgestelde maatregelen."

Europese markt zal ontstaan. Daar is evenwel geen sprake van. Markten worden van elkaar gescheiden door talrijke barrières waar het Witboek geen vat op heeft. Hierbij richten we ons op de markten voor goederen en diensten.

Een heel belangrijke barrière is de afstand. Voor veel aanbieders van diensten (met name middenstanders) is de markt die ze bedienen en waarbinnen ze concurrentie ondervinden niet groter dan de eigen stad, of het eigen dorp. Voor de meesten zal er weinig veranderen. Ook zijn voor veel goederen de transportkosten te hoog om ze (op grote schaal) internationaal verhandelbaar te maken. Voorbeelden hiervan zijn drinkwater en vers brood. In de tweede plaats worden de nationale markten van elkaar gescheiden door belangrijke cultuurverschillen, zoals verschillen in taal, media en mentaliteit. Het verkopen van een produkt in een ander land van de EG zal dus ook na 1992 vaak betekenen dat een apart

verkoop en distributie apparaat en een aparte reclame campagne nodig zijn.

Een andersoortige scheiding tussen de nationale markten die ook na 1992 zal blijven bestaan wordt gevormd door de vele uiteenlopende nationale normen en standaarden. Het systeem van wederzijdse erkenning van elkaars normen betekent weliswaar dat landen elkaars produkten moeten toelaten, maar het betekent zeker niet dat de consumenten de buitenlandse produkten ook zullen kopen. Als een buitenlands produkt niet aansluit bij de nationale (vrijwillige!) standaarden zal er doorgaans weinig belangstelling voor bestaan. Om deze reden wordt de nieuwe strategie van de Commissie, gericht op negatieve in plaats van positieve integratie, door sommigen juist als een achteruitgang gezien ten opzichte van het oude streven naar alomvattende harmonisatie van nationale normen of de instelling van Europese normen. De nieuwe strategie is, in ieder geval op de korte termijn, echter wel aanmerkelijk effectiever. In het verleden werd soms zo lang gewerkt aan een gemeenschappelijke regeling dat deze was verouderd tegen de tijd dat er eindelijk overeenstemming werd bereikt.

De lidstaten van de EG kennen hun eigen munten, die in waarde ten opzichte van elkaar schommelen. Dit leidt tot omwisselingskosten en valutarisico's voor de handelaren en beperkt daardoor de onderlinge handel. Om deze problemen te beperken zou het Europees Monetair Stelsel (EMS) kunnen worden versterkt. Het EMS omvat de nationale valuta's van acht van de twaalf EG-landen en is gericht op het stabiliseren van de onderlinge wisselkoersen. Recentelijk is de discussie over de vorming van een Europese monetaire unie opnieuw losgebarsten. In een dergelijke unie zou er nog maar één Europese munt bestaan. Met name het Verenigd Koninkrijk, onder aanvoering van premier Thatcher, verzet zich echter tegen deze mogelijkheid.

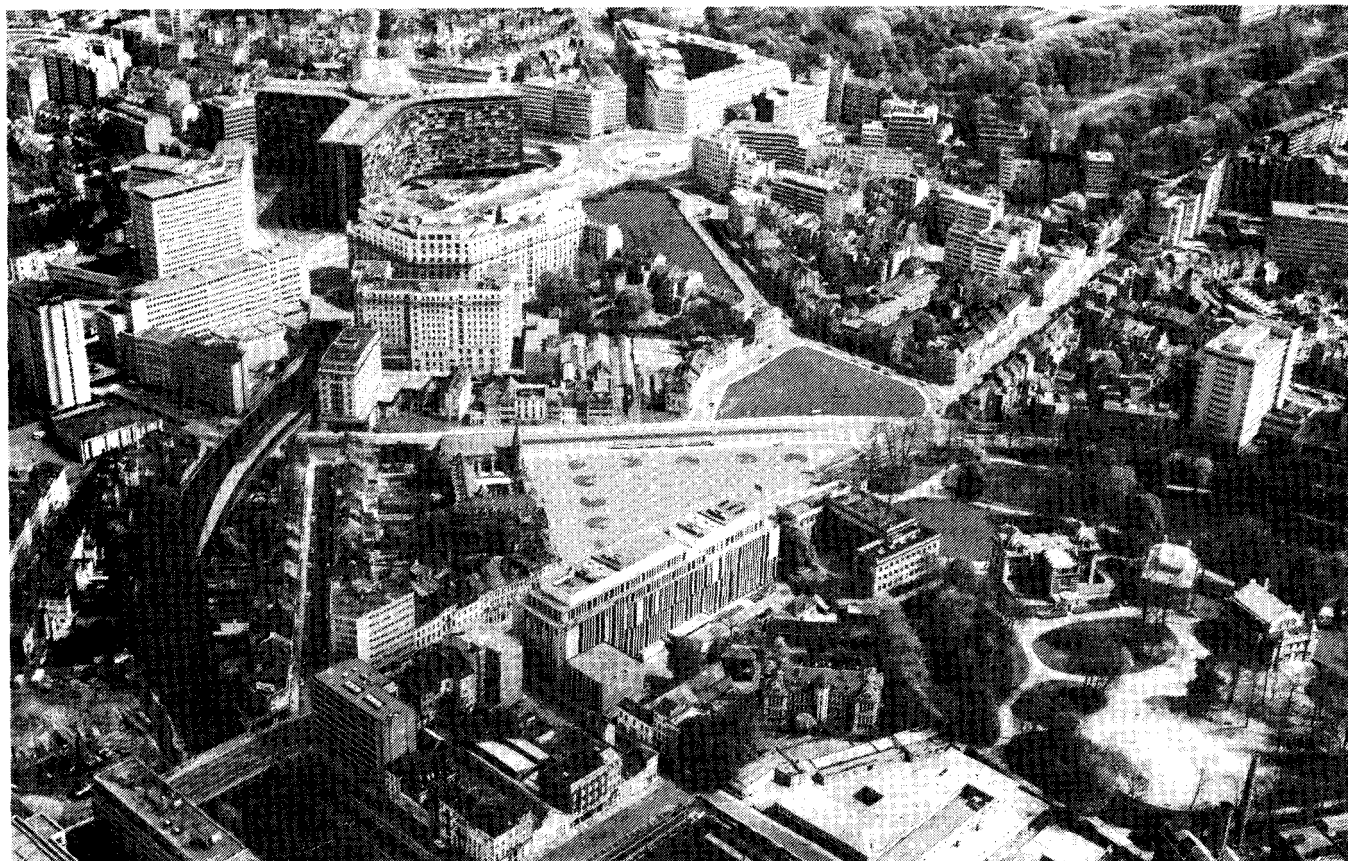
<< Ontsnappingsclausules >>

Naast de bovenstaande blijvende barrières tussen (nationale) markten, zijn ook de vele uitzonderingen op het vrije verkeer van goederen, diensten, arbeid en kapitaal van belang, die expliciet in de Europese maatregelen zijn vervat. Zo houden landen het recht om zich aan het vrije verkeer te onttrekken op grond van nationale normen inzake onder andere gezondheid en publieke moraal. In de Europese Akte zijn zelfs twee nieuwe gronden voor ontheffing geïntroduceerd, namelijk de bescherming van het binnenlandse leef- en arbeidsmilieu. In hoeverre de landen op deze bepalingen daadwerkelijk een beroep kunnen doen, is overigens nog onduidelijk. Dit zal blijken uit de toekomstige vonnissen van het Europese Hof van Justitie.

Daarnaast geldt ook voor de afzonderlijke maatregelen op grond van het Witboek dat ze de nodige (?) ontsnappingsclausules bevatten. Bij voorbeeld de richtlijn inzake de liberalisatie van het onderlinge kapitaalverkeer, houdt de mogelijkheid open dat landen bij "ernstige verstoringen" van de markt alsnog de handel beperken.

<< Het politieke gevecht >>

In de slotakte bij de Europese Akte staat vermeld dat de vaststelling van de datum van 31 december 1992, bij de voltooiing van de interne markt, geen automatische

"De voorzitter van de Europese Commissie, de Fransman Delors, heeft voorspeld dat over tien jaar tachtig procent van de wetgeving op economisch en wellicht ook op sociaal en fiscaal terrein vanuit Brussel zal voortkomen. Het is duidelijk dat een dergelijk vooruitzicht onder meer premier Thatcher weinig aantrekkelijk voorkomt."

rechtsgevolgen schept. Kennelijk is deze datum niet meer dan een politieke streefdatum, waar de burgers uit de EG geen rechten aan kunnen ontleen. Deze voorzichtigheid van de zijde van de politici lijkt niet onverklaarbaar. Er bestaat grote onenigheid tussen de landen over de gewenste invulling van "1992".

De maatregelen die in het kader van de interne markt inmiddels zijn genomen gaven weinig problemen. De meer omstreden punten liggen evenwel nog steeds op tafel. De meest in het oog springende voorbeelden zijn de afschaffing van de grenscontroles en de fiscale harmonisatie. De Commissie heeft voorgesteld om de BTW tarieven te harmoniseren door middel van twee bandbreedtes. Voor de accijnzen is één Europees tarief voorgesteld. Met name het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk vertonen tot heden weinig bereidheid om hiermee akkoord te gaan.

Belangrijk is ook dat de onderhandelingen plaatsvinden tegen de achtergrond van grote onenigheid over de op lange termijn gewenste vorm van Europese samenwerking. De voorzitter van de Europese Commissie, de Fransman Delors, heeft voorspeld dat over tien jaar tachtig procent van de wetgeving op economisch en wellicht ook op sociaal en fiscaal terrein vanuit Brussel zal voortkomen. Het is duidelijk dat een dergelijk vooruitzicht onder meer premier Thatcher weinig aantrekkelijk voorkomt. Om de bovengenoemde redenen lijkt het mij niet waarschijnlijk dat de interne markt inderdaad nog in 1992 tot stand zal kunnen komen.

<< Conclusies >>

Het mag inmiddels duidelijk zijn: er komt niet één grote Europese markt. Wat wel staat te gebeuren is dat de toegankelijkheid van de nationale markten wordt vergroot. De economische gevolgen daarvan zullen zeker niet uitblijven: meer faillissementen en meer welvaart.

Met de aanvaarding van het Witboek heeft het vastgelopen integratieproces in de EG weer een nieuwe dynamiek verkregen. Toch is een waarschuwend kanttekening van belang. De voltooiing van de interne markt betekent dat de individuele lidstaten een deel van hun beleidsvrijheid kwijtraken. Met name bij sociaal- en het milieubeleid is het van belang dat daar een effectief Europees beleid voor in de plaats komt.

Het is evenwel goed om ook te bedenken dat zeker niet al het beleid aan de tucht van de interne markt zal worden onderworpen. Voor een deel is dat het gevolg van de blijvende marktscheidingen en de ontsnappingsclausules. Maar bovendien zijn er een heleboel onderwerpen die nu eenmaal weinig met het investeringsklimaat van een land te maken hebben. Familierecht is er daar wellicht één van.

*) De Cecchini-groep is een groep onderzoekers onder leiding van de Italiaan Paolo Cecchini die in opdracht van de Europese Commissie de kosten van een niet-verenigd Europa (oftewel de baten van "Europa 1992") heeft trachten te berekenen.

HISTORIE EN FEITEN VERENIGD EUROPA

door Paul de Ruyter

ENSCHDEDE, 18 november 1988 - Na vele pogingen om Europa op een gewelddadige wijze te verenigen zagen de Europese landen na de Tweede Wereldoorlog in dat het tijd was om oude imperialistische en nationalistische gedachten om te zetten in een streven naar aaneenschluiting van Europa. Dit streven kwam voort uit een drietal standpunten: 1) Door de gewapende conflicten is Europa als centrum van de wereld voorbij gestreefd door de Sovjetunie en de Verenigde Staten, welke niet in een groot aantal naties versnipperd zijn. 2) De twee wereldoorlogen leidden tot een gevoel van "nooit meer oorlog!", een verenigd Europa kon daar voor zorgen. 3) De wens naar een betere, vrijere en meer rechtvaardige wereld en een vervolmaakte ordening daarvan.

<< De Europese defensie >>

In 1948 werd tussen België, Frankrijk, Luxemburg, Nederland en het Verenigd Koninkrijk het Pact van Brussel ondertekent. Dit verdrag voorzag in economische, culturele en sociale samenwerking en wederzijdse militaire hulp. De vijf verenigen zich, samen met de Bondsrepubliek Duitsland en Italië, in 1954 tot de West Europese Unie (WEU). Deze is de opvolger van het Pact van Brussel en probeert de veiligheid in West Europa te garanderen. Na lange tijd in de schaduw van de NAVO te hebben gestaan is erdoor Frankrijk in 1984 een nieuwe impuls gegeven om de WEU als Europese defensiepoet beter te gebruiken.

<< De Europese economische samenwerking >>

Eveneens in 1948 werd, op initiatief van de Verenigde Staten, de Organisatie voor Europese Economische Samenwerking (OEES later OESO) opgericht. Het doel was het wederopbouwen van de ineengestorte Europese economie, gesteund door de Verenigde Staten in de vorm van het Marshall-plan. In 1979 wordt het Europees Monetair Stelsel (EMS) ingesteld. Het EMS wil de onderlinge stabiliteit van de verschillende munteenheden versterken door middel van de European Currency Unit (ECU), en een meer gezamenlijk monetair beleid. Dit houdt in dat door middel van interventie geprobeerd wordt de verschillende valuta's op een bepaalde waarde te houden. Het Verenigd Koninkrijk en later ook Griekenland blijven buiten het EMS.

<< De Raad van Europa >>

De Raad van Europa, opgericht in 1949, is een orgaan waaraan 21 Europese landen deelnemen. Elk land heeft het vetorecht, macht heeft de Raad van Europa derhalve alleen bij de gratie van alle deelnemende landen. In het kader van de Raad van Europa is ook het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden in 1950 tot stand gekomen. Hieruit volgde de Europese conventie van de rechten van de mens en het Europees hof van de rechten van de mens. Verder heeft de Raad van Europa voornamelijk als taak het bevorderen van het Europa-gevoel.

<< De lidstaten van de Europese Gemeenschap >>

Omdat het Verenigd Koninkrijk weigerde enige soevereiniteit in te leveren voor het bereiken van de gemeenschappelijke markt werd het, onder aanvoering van de Franse president De Gaulle, buiten de Europese Gemeenschap (EG) gehouden. Als reactie hierop richtten het Verenigd Koninkrijk in 1960 samen met Denemarken,

IJsland, Noorwegen, Oostenrijk, Portugal, Zweden en Zwitserland de Europese Vrijhandels Associatie (EVA) op. Na in dertien jaar tweemaal te zijn afgewezen wordt het Verenigd Koninkrijk, samen met Denemarken en Ierland alsnog toegelaten tot de EG. De regering van Noorwegen had ook ambities tot deelname, maar werd teruggefloten door het volk door middel van een referendum. De economische voorspoed van de EG werkte grote aantrekkingskracht uit. In 1981 treedt Griekenland toe tot de EG en vijf jaar later heeft de EG haar huidige aantal van twaalf lidstaten bereikt. Spanje en Portugal traden als laatste toe tot de EG. Het inwonertal van de EG bereikt de 321 miljoen en haar aandeel in de wereldhandel is 22 procent.

<< De Europese Gemeenschap >>

Doordat Frankrijk eigenbelang liet prevaleren boven gemeenschapsbelang nam het in 1965 een half jaar niet deel aan de Raad van Ministers, waarmee Frankrijk de besluitvorming blokkeerde (dit staat bekend als de lege stoel politiek). Om aan Frankrijk tegemoet te komen werd in 1966, wanneer voor een groot aantal besluiten het meerderheidsprincipe gehanteerd had moeten worden, het Akkoord van Luxemburg gesloten. Dit houdt in dat iedere lidstaat eenstemmigheid kan eisen (pseudo-vetorecht), hetgeen de besluitvorming ernstig vertraagt. In 1967 worden de drie Commissies en Raden van Ministers van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (EKGK), de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (EURATOM) en de Europese Economische Gemeenschap (EEG) vervangen door één commissie en één raad. Pas in 1979 wordt voor het eerst het Europees Parlement rechtstreeks gekozen. De rol van dit parlement is het adviseren van de Europese Commissie en heeft amendingsrecht op bepaalde delen van de begroting van de EG. In 1984 wordt voor de tweede keer het Europees Parlement rechtstreeks gekozen. Het Witboek van Europa, waar alle wijzigingen in staan die nodig zijn om in 1992 de interne markt tot stand te brengen, verschijnt in 1985. Woordvoerders van talloze regeringen hebben te kennen gegeven dat één interne markt in het nu al roemruchte jaartal niet bereikt kan worden. In 1987 is de Europese Akte van kracht. De door het Europees Parlement gefinitieerde akte moet de EG democratiser maken. Het Europees Parlement mag nu meebeslissen over de toetreding van staten tot de EG en de associatie met niet-lidstaten. Voor het overige houdt de Raad van Ministers het laatste woord. Tevens kan het Europees Parlement beslissingen over de interne markt afwijzen of wijzigen. De Raad van Ministers kan dan slechts met eenstemmigheid afwijken.

LIBERALISME ANDERS BEKEKEN

door Bart Pool

WARFFUM, 6 januari 1989 - Persoonlijk heb ik veel kritiek op de liberale beweging in Nederland. Met name op de VVD, die toch het liberalisme in Nederland vertegenwoordigt. Maar ook op onze eigen club: de JOVD. In de samenleving en in de politiek zijn veel zaken best positief, maar er zijn eveneens veel dingen erg negatief.

Positief is bij voorbeeld de wil om weer te gaan werken. Het gaat met het bedrijfsleven vrij aardig. Het is nu eindelijk tot de socialisten en vakbonden doorgedrongen dat voor werkgelegenheid ook winst noodzakelijk is. Daarnaast zou ik de wil om de uit de hand gelopen overheidsuitgaven te saneren positief willen noemen.

Negatief is de versplintering van de maatschappij. Er is geen binding meer met een ideologie. Vroeger hadden de mensen een band met de buurt waar ze woonden, met de partij waarop ze stonden of met de vakbond waarvan ze lid waren. Er is een enorm aanbod van mogelijkheden gekomen tot vermaak. Men hoeft elkaar niet meer op te zoeken. Met name de televisie is hier debet aan. Verder zorgt het grote aantal echtscheidingen voor versplintering.

De commercialisering van de samenleving is toegenomen. Dit zorgt ervoor dat mensen met geld meer mogelijkheden hebben om hun eigen leven te leiden. Voor diegenen die geen geld hebben, is het allemaal bijzonder jammer. De commercie veroorzaakt een verkilling van de menselijke omgang. Geld verdienen kan mijns inziens net zo goed op een andere manier.

De politiek, en met name de VVD, heeft geen antwoord op de versplintering van de maatschappij. Slechts één minister heeft deze gang van zaken in de samenleving gesignaleerd, en dat is minister De Korte. Maar sinds de affaire rond de Japanse keizer Hirohito is minister De Korte door Lubbers aan de ketting gelegd.

Het CDA maakt uit wat erin de politiek gebeurt. Het CDA is zogenaamd sociaal bewogen, maar ondertussen houdt het wel de Wet gelijke behandeling en de euthanasiewetgeving tegen. Het CDA lijkt wat dat betreft wel op een hermefrodiet (een tweeslachtig wezen).

Het CDA neemt ook in de maatschappij veel belangrijke posities in. Vele besturen bestaan uit CDA'ers. Dit is in strijd met het gegeven dat de kerk en de politiek van elkaar los weken.

Het liberalisme zou een groter stempel moeten gaan

drukken op de politiek en samenleving. Dit echter niet alleen door de vrijheid van het individu te benadrukken. Dat leidt alleen maar tot verdere versplintering. De VVD dient meer naar haar liberale uitgangspunten te kijken. Ik noem ze nog maar even op: vrijheid, gelijkwaardigheid, verdraagzaamheid, verantwoordelijkheid en sociale rechtvaardigheid.

Voorts dient de VVD goed in de gaten te houden wat erin de maatschappij aan de hand is. Men moet daarom eveneens, of juist daarom, voor de zwakkeren opkomen. Dit niet door voor Sinterklaas te gaan spelen, maar door deze mensen in de samenleving te betrekken. En deze grote groep te helpen goed te functioneren.

Op dit moment ontbreekt het de VVD aan sociale bewogenheid. Politiek moet er daarom iets veranderen. De VVD en JOVD moeten, zoals gezegd, meer opzoek gaan naar het zuivere liberalisme. Liberaal bestek '90 is daartoe een hele slechte aanzet. Ik heb het altijd belachelijk gevonden dat de JOVD het stuk ging amenderen. Daardoor zijn er veel te veel slechte gedeelten blijven staan. De JOVD had dit discussiestuk meteen en volledig van tafel moeten vegen. Ik vind het een afgang voor de VVD dat Liberaal bestek '90 als basis gaat dienen voor het komende verkiezingsprogramma.

De conservatieve elementen moeten worden geëlimineerd. Men moet de VVD opheffen en veranderen in een liberale volkspartij, of er moet een conservatieve partij worden opgericht (zoals Geertsema eens heeft voorgesteld).

Het zal duidelijk zijn: als er niets verandert binnen de VVD, dan zal het liberalisme in de VVD en daarmee het liberalisme in de maatschappij een ondergeschikte rol blijft vervullen in Nederland. Het CDA blijft dan domineren en een coalitie van de PvdA met de VVD blijft ver te zoeken.

Dit is slechts mijn mening. Ik hoop op reacties. Ik verwacht dan wel reacties op het gehele artikel, niet slechts op een enkel onderdeel daarvan.

hpn KANTOORVISIE VOOR MORGEN!

Hulzenweg 10-20
6524 AN Nijmegen-Holland
Postbus 217 - 6500 AE Nijmegen
Tel. 090-681044* (5 lijnen)
Telex 48684 Telefax 090-596571

De meest complete kantoorleverancier!

FOTO-EXPOSITIE

Ter aankleding van het lustrumcongres zoekt de lustrumcommissie materiaal voor een foto-expositie.

Wanneer u in het bezit bent van gedenkwaardige foto's die een beeld geven van onze veertigjarige historie, dan zou de lustrumcommissie het zeer op prijs stellen als u deze in de komende weken naar het algemeen secretariaat zou opsturen.

U krijgt dan per omgaande een ontvangstbewijs retour. Voor de goede orde: de foto's blijven uw eigendom, en zullen na afloop van het lustrumcongres onbeschadigd worden teruggestuurd.

Nijpels ontevreden over huidige situatie ZORGEN VOOR MORGEN

door Ronald Niemeijer

GRONINGEN, 12 december 1988 - "Zonder samenwerking met het Oostblok en landen als Noorwegen, Oostenrijk, Zweden en Zwitserland graven we ons eigen graf. Milieuvervuiling gaat over de grenzen heen. Zestig procent van de zure regen in Nederland wordt veroorzaakt door het buitenland. Met die wetenschap moet je wel samenwerken." Deze mening verkondigde minister Nijpels van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer tijdens een spreekbeurt georganiseerd door de afdeling Groningen. Als verwijsmateriaal gebruikte hij het opzienbarende rapport Zorgen voor Morgen, dat door het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne is samengesteld. "1992 één milieubeleid", was het gespreksonderwerp de avond.

Afdeling Groningen draaide top. Ruim zeventig leden waren bereid om de minister toe te horen. Een bijeenkomst, die eerst niet door dreigde te gaan. Nijpels moest oorspronkelijk naar een commissievergadering van de Tweede Kamer, die later echter werd afgelast. Groningen had geluk.

<< Besluitvorming >>

"In 2010 zal het milieu verslechteren, ook als we zo doorgaan", aldus Nijpels. "Het milieubeleid zal verscherpt moeten worden." Volgens de bewindsman is de huidige besluitvorming te traag mede omdat Spanje en Portugal nu deel uitmaken van de Europese Gemeenschap. "Ze zijn minder ver in ontwikkeling, ze kunnen het zich niet economisch permitteren om rigoreuze besluiten te nemen." Nijpels is dus behoorlijk ontevreden over de huidige situatie. Het liefst ziet hij, dat ook het Verenigd Koninkrijk de problemen onder ogen ziet. "Thatcher ontkent de schuld van de zure regen in Noorwegen, waar zij de schuldigen van zijn. Noorwegen is dus afhankelijk van Thatcher. Als zij het milieubeleid erkent zal dit een grote vooruitgang zijn." Maar niet alleen het Verenigd Koninkrijk gooit roet in het eten, volgens de minister gaat ook Frankrijk nog te vaak op de rem staan. "Nederland bevindt zich voortdurend in een dilemma." Europa 1992 is een tijdperk van fusies en samenwerkingsverbanden, ook op het gebied van milieu. Nijpels: "Er bestaat al een samenwerkingsovereenkomst met Spanje en Portugal, zodat zij ook ja kunnen zeggen

tegen bepaalde besluiten. Iets wat zonder deze overeenkomst niet mogelijk zou zijn."

<< Informatie >>

"Getuigenispolitiek is leuk, maar het gaat mij om de effectiviteit", aldus de milieuminister. Uitwisseling van informatie vindt hij dan ook een belangrijk item. "Hongarije en Polen zijn aangesloten op Nederlandse meetstations, iets wat van groot belang is. Verder zijn jongerenorganisaties zowel in Oost als West al diverse subsidies toegezegd."

<< Belachelijk >>

Ook de loodvrije benzine kwam die avond uitgebreid aan bod. De grote autoconcerns zijn niet bereid om een auto met katalysator te produceren, met als argument dat ze er nog niet technisch voor klaar zijn. Iets wat Nijpels belachelijk vindt: "Ze worden wel aan Oostenrijk en Zwitserland. Dus waarom niet aan ons?"

<< Hamvraag >>

Eén milieubeleid in 1992? Nijpels: "Men moet niet op andere landen wachten, je moet zelf het goede voorbeeld geven. Het is een kwestie normen. Als deze verlaagd zullen worden voor Nederland dan zeg ik: nee. Worden de huidige normen aangehouden dan zeg ik: ja. De vraag of één milieubeleid in 1992 zal komen blijft dus nog de grote vraag. De "normen-kwestie" zal in ieder geval het grote struikelblok worden."

VERENIGING

PLATTELANDERS

door Jort Kelder

EDAM/VOLENDAM, 9 december 1988 - Leuk of vervelend, nostalgie of nachtmerrie. Jeugdherinneringen. Bij een enkeling werden de jonge jaren beheerst door psychische en fysieke gebreken, stiefmoeders, geloofsfanaten, de jaren vijftig en geldproblemen - dergelijk volk is voorbestemd voor "het schrijverschap". Anderen, de meesten, zagen hun prilste periode zorgelozer aan zich voorbijtrekken. Driemaster ging op stap met een jonge naeveling en een jonge ouderling in de JOVD. Beider "roots" liggen in het Noordhollandse Edam/Volendam. Op stap met Mirjam A.W. Mol (21) en mr. Jan H.C. van Zanen (27).

Edam - 14.15 uur. "Dag Teun, kunnen we een kopje koffie bij je drinken?" "Prima Jan, je bent dik geworden, overigens." Van Zanen: "Ik doe m'n best!"

Gezeten in etablissement "Het hof van Holland" voelt Van Zanen zich thuis. Koffie met puntje, babbel-babbel, gezellig-gezellig. De uitbater verhaalt over lang geleden, over Van Zanen die "als kleuter al een leidende figuur was", met dochter speelde en de JOVD oprichtte. Reisgezel Mol hoort het aan, denkt aan haar Volendam-

connection. Hij - Van Zanen - werd op z'n vijftiende lid van de JOVD en richtte de afdeling Edam/Volendam op, daarna het district Noord-Holland, werd Driemaster-redacteur en "vliegende brigadier" (lees: hulpje van de vice-voorzitter orgi) en uiteindelijk (kan het anders bij deze perfecte schoonzoon?) in 1981 als traditioneel - om niet te zeggen rechts - ingesteld liberaal, vice-voorzitter in het toenmalige vecht-hoofdbestuur. Zij-Molletje - is pas anderhalf jaar lid van de JOVD en

viel als vice-voorzitter politiek van Eindhoven om nog niet opgehelderde redenen op. Zeker, ze bezit de nodige Ausdauer - op congressen is ze 's ochtends niet zelden bij bewustzijn. Een talent, jawel. Maar GODALLEMAGTIG wat een nuances voor een pril mensch, 21 jaar jong.

Edam - 15.30 uur. "Daag Nel, doe je de groeten aan ome Jaap?" Gordijntjes en begonia's gaan her en der opzij - Jantje van Zanen "back in town". We passeren de sinds beeldenstorm en reformatie Hervormde Grote Sint Nicolaas Kerk, "waar de koeien tijdens de watersnood van 1916 droog stonden". Edam is diep-in-de-provincie, vandaar.

Het gesprek gaat inmiddels over de JOVD toen. Het was - naar goed middenstandsgebruik - "aanpoten" in de Edammer JOVD. Twee dozijn leden, geen studentenstad, tóch veel actieve en/of talentvollen. De, naar eigen zeggen, "plattelander" of "aangeklede boer" Van Zanen kijkt vertederd op die periode terug. Vele liberaaltjes begonnen hun JOVD-leven achter op de fiets bij Van Zanen - op weg naar een vergadering. Nu is nu, nu is anders. De afdeling Edam/Volendam evolueerde tot Waterland, waarna ze via een nood-fusie degenererde in Waterland/West-Friesland. De plaatselijk voorzitter Van Steenberg - niet zelden getooid in zwart en vlinderdas-bekeerde zich onlangs tot de Jonge Socialisten. Wat hem betreft is de JOVD passé, een "ballenclub". Logica voor beginners.

15.45 uur - Edam. Pisa op z'n Edams - de in stutten hangende Speeltoren - en de Kaasmarkt, alwaar de plaatselijke jeugd jaarlijks op Koninginnedag samschoolt rond de voorzitter van de "commissie kinderfeesten": mr. J. "zeg maar Jantje" van Zanen. Dan het Damplein (1624), het monumentale Stadhuis (1737) en het pied-à-terre van PvdA-Europarlementariër Piet Dankert, hetgeen meer gelijkenis met een kroeg dan een woonhuis vertoont. J.H.C., gesticuleert, strooit weelderig anekdotes, schudt-handen-vol en zwaait de inlanders amicaal toe. Als Mirjam Mol laat weten "wel te kunnen merken dat jij uit Edam komt", bekent hij "de sfeer ook enigszins benauwend te vinden". We moeten door, tijd voor Volendam.

Aangekomen in het visserij-bolwerk converseren de twee over "vrouwen in de politiek". "Al kun je weinig of niets, als vrouw word je al snel gepusht omdat er ook een vrouw in het bestuur moet. Dat staat leuk. Ik vind dat nogal vernederend", vertrouwt mejuf Mirjam ons toe. Na het heengaan van Annette Nijs is het hoofdbestuur vrouwloos. De heren zoeken naarstig collega's. Haars ondanks is ook Molletje "in the running" voor... tja... voor wat eigenlijk? "Serious Mirjam" weet - mede

gezien mijn notitieblok - van geen ambities. Zo gaan die dingen in de JOVD. "Ik ben niet iemand die zo nodig moet. Ik ben plaatsvervangend voorzitter van Eindhoven!"

16.30 uur - Volendam-arrivé. Met een aromatisch mengsel van vis en Rome in de neusholte en een wee zondagmiddag-gevoel verhaalt de uitgeschreven katholieke over het Volendam van pa, een horde tantes en ooms ("Een is gelukkig ongetrouwd. Dat scheelt weer"): "Jezus, over mij zul je hier geen reclamepraatjes horen. Ik ben te hooghartig, we begrijpen elkaar niet." Wijzend op een porcelein-winkel met oud-Hollands "Made in Hong Kong"-servies vervolgt ze: "Volendam is nep. Als ik geld had kocht ik hier alles op en smet de boel stuk." Als altijd krijgt ook hier het onvermijdelijke zijn beslag. We hijsen ons in Volendam kledij. Nepdracht, nep-decor; 35 seconden en drie mislukte foto's verder is de flitser "geen zenuwen, niet bewegen, niet knippen" - aangeslagen. Foto-is-tijd-is-geld-is-Volendam. We vervoegen ons ter borrel in het plaatselijke hotel-restaurant. Binnengekomen stuiten we op een allenminst gastvrije "alive and kicking" klederdrachtige tante. Wat wij daar wellicht komen doen? Goeie vraag, we gaan.

"Als ik écht iets wil bereiken, doe ik m'n blousje wel een knoopje verder open..."

Borrel met garnituur worden elders genuttigd. Van Zanen-het laatste kaasje in tweeën delend - over zijn interesse voor de Alltag JOVD: "Ach, zo nu en dan bellen, een sherry-tje, een ruzietje, gezellig. Ik volg het op afstand, mijn tijd is geweest." Zij, denkend aan uitzicht over de Zuiderzee zaliger - de JOVD: "Dat geilen op titeltjes, dat haantjesgedrag, dat carrière-maken-via-de-JOVD; dat ergert mij. Jongens zetten onder hun naam altijd hun functie: vice-voorzitter politiek van de afdeling... Dat hiërarchische - dat slaat toch nergens op. Is er weer zo'n 'punt-komma'-amendement, dan zeggen wij in Brabant altijd: een typisch West-amendement (het district onder kundige leiding van de heer J. Manusama JK). Meisjes kan het niet zoveel schelen. Hebben ze een goed idee, komt er een vent die het pikt en luidrechtig onder worden brengt. Op die manier blijft politiek een mannenzaak. Ik ben nu voorzitter van de emancipatie-projectgroep - vreemd eigenlijk dat dit nodig is. Maar enfin, je kunt als vrouw in de politiek natuurlijk ook zo redeneren: als ik écht iets wil bereiken, doe ik m'n blousje wel een knoopje verder open..."

18.00 uur - SAAB. Op weg naar de bedompte frisheid van de wereldstad. Een jongevrouw - spontaan, politiek onbevlekt - en een jonheer - routineus, acceptabel cynisch. Beider verleden onttrekt zich snel aan de achteruitkijkspiegel.

ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

door Mark Aalders

ROTTERDAM, 21 december 1988 - Door het hoofdbestuur is ontwikkelingssamenwerking vastgesteld als congresonderwerp voor het voorjaarscongres van 1990. Dit onderwerp is de laatste jaren in de JOVD maar mager aan bod gekomen, terwijl er een groot aantal interessante facetten aanzitten. Bovendien is ontwikkelingssamenwerking een onderwerp dat geregeld in het nieuws is.

Noord/Zuid-verhoudingen, de rol van de internationale organen als het IMF, de Wereldbank en die van de verschillende particuliere hulporganisaties kunnen aan de orde komen. Verder kan aandacht worden besteed aan het beleid van de overheid met betrekking tot de criteria, de omvang en structuur van de ontwikkelingshulp.

De kern van het project zal de resolutie zijn. Daarnaast zullen er een aantal ondersteunende activiteiten moeten plaatsvinden. Hierbij valt te denken aan het schrijven van een nota of een serie artikelen, het

organiseren van een thema-dag of het maken van een opzet voor thema-avonden alsmede het (laten) opstellen van rollenspellen voor de afdelingen en districten.

Immiddels is contact opgenomen met het ministerie van Ontwikkelingssamenwerking, de NOVIB en met IDEALS over de mogelijkheden van materiële en financiële ondersteuning.

Wanneer je belangstelling hebt om in deze projectgroep zitting te nemen of voor inlichtingen, kun je contact met me opnemen (010-4141366/4082259).

VORMING & SCHOLING

LEVE DE BUREAUCRATIE!

door Jan Verhagen

'S-HERTOGENBOSCH, 8 januari 1989 - Als ergens problemen worden gesignaleerd, is een van de meest bureaucratische oplossingen een heuse commissie. Soms kan het echter ook een zeer goede oplossing zijn. Als voorbeeld van dat laatste kan de op het zomercongres van 1988 ontstane "commissie van advies voor vorming & scholing" worden genoemd.

Deze commissie is ingesteld naar aanleiding van een door alle districten gezamenlijk ingediende motie. Het doel van de commissie is (eerst) het opsporen en (daarna) oplossen van de problemen op het gebied van v&s. Ten slotte moet de commissie berichten aan de districtbesturen (zeg maar provinciale besturen) en het hoofdbestuur over haar bevindingen. De districtbesturen geven alles door aan de afdelingen, zodat de discussie door heel de vereniging gevoerd wordt.

In de huidige samenstelling bestaat de commissie uit zes personen: het hoofdbestuurlid voor vorming & scholing, zijn voorganger, twee ervaren cursusleiders en twee bestuursleden voor v&s uit de districten. Er is al tweemaal een bijeenkomst geweest. De opkomst: vier respectievelijk drie personen. Inderdaad niet denderend, maar het kan natuurlijk gebeuren dat je ziek of verhinderd bent.

Als problemen werden gesignaleerd: 1) Het te lage niveau van de cursussen. 2) Gebrekkig cursusmateriaal. 3) Onvoldoende deelnemers (vooral te weinig gemotiveerde en geïnteresseerde deelnemers). 4) Een tekort aan goede en ervaren cursusleiders (in het bijzonder met specialismen als public relations en redactie). 5) Een gebrek aan ervaring en kennis bij de secretarissen vorming & scholing van de districten, omdat zij meestal snel "doorstromen" naar andere posten.

Voor deze problemen werd het volgende pakket oplossingen bedacht: 1) Men wil beter gebruik gaan maken van (nieuwe!) evaluatieformulieren, waarop de deelnemers niet alleen vermelden hoe ze de cursus vonden, maar ook aangeven voor welke vervolgcursussen ze belangstelling hebben. 2) Ervaren cursusleiders zullen samen met een onervaren leider een cursus geven. Zo kan de laatste ervaring op doen. 3) Voor alle cursusleiders komt er een "opfrisdag". 4) Een van de twee medewerkers van

het algemeen secretariaat in Amsterdam zal een vast aantal uur per week zich uitsluitend met v&s gaan bezighouden. 5) Men wil de bestuursleden voor vorming & scholing van de titel "vice-voorzitter v&s" in plaats van de titel "secretaris vorming & scholing" voorzien. Niet alleen omdat volgens heel de vereniging de JOVD drie poten heeft (organisatie, politiek alsmede v&s), en derhalve drie vice-voorzitters het meest logische is, maar ook om te proberen deze mensen langer op hun post te laten zitten.

Er wordt nog gestudeerd op een herverdeling van de beschikbare gelden. Altijd erg moeilijk natuurlijk. Hoe kan men namelijk verschil maken tussen "goed" en "slecht" besteed geld?

Inderdaad valt een aantal oplossingen onder de categorie: baat het niet, dan schaadt het zeker niet. Wat echter zeker baat is de evaluatie van het beschikbare cursusmateriaal. Daar is men nu dan ook druk mee bezig. Twee van de zes commissieleden bekijken de sociale vaardigheidskursussen (bij voorbeeld communicatie en spreekvaardigheid). Twee anderen beschouwen de politieke cursussen (onder andere liberalisme, maar ook de Europa 2000-cursus). En twee bezien de organisatorische cursussen (zoals promotie & ledenwerving alsmede public relations).

Een groot probleem bij dit alles is het aanzienlijke verschil van de opzet en inhoud van de cursussen tussen de districten. De extremen: aan de ene kant Brabant dat bijna alleen maar avondcursussen organiseert, die voor iedereen vrij en gratis toegankelijk zijn. En aan de andere kant Utrecht alsmede Gelderland die veel weekendcursussen organiseren, waarvoor cursusgeld betaald moet worden en die van een hoger niveau zijn.

Een eerste rapportage van de commissie aan de districtbesturen heeft al plaatsgevonden. Daar bleek het

VORMING & SCHOLING

belang van ervaren bestuursleden voor vorming & scholing. De personen met de minste ervaring (lees: kennis van v&s) hadden het negatiefste commentaar, en waren het minst bereid tot medewerking. Waarom toch? Je mag in een democratie je mening geven, maar alsjeblieft: eerst meedenken, dan pas meepraten...

Op dit moment ligt een voorlopig rapport bij het hoofdbestuur. Zijn opmerkingen worden ook meegenomen

(meegenomen is niet per definitie gelijk aan overgenomen) naar het najaarscongres. Maar wanneer ook iemand anders nuttig materiaal voor vorming & scholing denkt te hebben, bel dan (020-242000)! Het doet er niet toe of je wel of geen lid bent.

Zo zie je dat een bureaucratische oplossing, een heuse commissie, ook goed kan werken, zolang de commissie zelf niet bureaucratisch bezig is!

Congres op 17 en 18 februari 1989 te Lunteren!

ECONOMISCHE ZELFSTANDIGHEID VOOR IEDEREEN

door Nan Weeder

ST OEDENRODE, 16 december 1988 - Dit jaar heeft de Organisatie Vrouwen in de VVD de "economische zelfstandigheid van iedereen" tot congresonderwerp gekozen. Directe aanleiding vormt een maatregel tot economische zelfstandigheid van vrouwen, die naar verwachting in 1990 voor alle achttienjarige meisjes van kracht zal worden.

Wat houdt deze regeling in? Momenteel krijgen de partners van niet-buitenshuis werkende vrouwen die getrouwd zijn of samenwonen een gezinstoeslag boven hun uitkering. Deze toeslag wordt met ingang van 1990 afgeschaft voor alle partners van meisjes die dan achttien jaar worden. Ieder volgend jaar zal de groep dan achttien jaar wordende meisjes met dezelfde maatregel te maken krijgen, zodat uiteindelijk alle vrouwen onder de regeling vallen. Net als iedere jongen, zullen meisjes hierdoor voortaan werk moeten zoeken om zich in hun eigen levensonderhoud te kunnen voorzien.

Deze maatregel is natuurlijk niet meer dan een mijlpaal op de lange route die uiteindelijk tot de emancipatie van de vrouw moet leiden. De problematiek die de Organisatie Vrouwen in de VVD op 17 en 18 februari aan de orde wil stellen is dan ook veel ruimer dan alleen deze maatregel ten aanzien van achttienjarige meisjes.

Zo werd om de kansen voor vrouwen en meisjes op de arbeidsmarkt te vergroten, in 1987 een voorlichtingscampagne gestart om het kiezen van zogeheten "mannenberoepen" te stimuleren. Deze actie sluit nauw aan bij de

"Kies Exact"-campagne die het opnemen van exacte vakken in het examenpakket van meisjes tot doel heeft. Het verplicht stellen van wiskunde in het examenpakket is de meest recente ontwikkeling op dit front.

Tot de sprekers op het congres te Lunteren zullen behoren: minister De Koning, die een betoog zal houden over beleidsvoornemens en knelpunten op het gebied van de emancipatie van de vrouw. Dian van Leeuwen, voorzitter van de Emancipatieraad over de in deze raad levende gedachten ten aanzien van de economische zelfstandigheid van vrouwen en meisjes. Len Rempt (lid van de Tweede Kamer) en Jessica Larive (lid van het Europees Parlement) over de politieke (on?)mogelijkheden. Alsmede Roel Jansweyer.

Het onderwerp van het congres lijkt mij van wezenlijk belang voor toekomstige generaties mannen en vrouwen, en ik wil de leden van de JOVD dan ook graag opwekken tot het bijwonen van deze twee dagen. Om de deelname ook voor jongeren extra aantrekkelijk te maken is een gereduceerde prijs van f 75,00 voor jongeren tot 23 jaar vastgesteld.

AANMELDINGSBON

Wie graag deel wil nemen aan het congres van de Organisatie Vrouwen in de VVD op vrijdag 17 en zaterdag 18 februari in de Blije Werelt te Lunteren, dient deze aanmeldingsbon zo spoedig mogelijk naar het onderstaande adres op te sturen. Voor jongeren tot 23 jaar geldt een gereduceerde prijs van f 75,00. Deze prijs is inclusief diner, overnachting, ontbijt en lunch. Bij annulering vóór vrijdag 10 februari, wordt f 20,00 aan administratiekosten in rekening gebracht. Voor informatie kun je contact opnemen met Nan Weeder (04138-75932).

Mevrouw J. Weeder - Van 't Hof
Schootsedk 11
5491 TD ST OEDENRODE

Ondergetekende,

M / V

naam :

adres :

postcode:

plaats :

telefoon:

heeft de verschuldigde f 75,00 overgemaakt op giro-rekening 5485003 ten name van penningmeester Organisatie Vrouwen in de VVD te Leusden.

.....

ADVIESRAAD

door Jan Verhagen

'S-HERTOGENBOSCH, 6 januari 1989 - Op het afgelopen najaarscongres werd door een motie de adviesraad ter discussie gesteld. Alleen de indiener zelf was voor. Gevolg: geen plenaire behandeling met alle JOVD'ers. Geen brede discussie dus.

Is heel de vereniging dan zo overtuigd van het nut van de adviesraad? Nee hoor! Niet in deze vorm. Een beschrijving en een stellingname in deze Driemaster. Dat vraagt om verdere discussie!

<< Samenstelling >>

Wie of wat is de adviesraad? Een stelletje JOVD'ers dat het hoofdbestuur adviseert. Wat voor een stelletje mag dat dan wel zijn?

In de eerste plaats de leden van hoofdbestuur en de hoofdredacteur van Driemaster. Jawel: zij adviseren dus zichzelf! Hoewel? Ruim een jaar geleden ging een van de vele interne ruzies binnen het hoofdbestuur over de vraag of zij daar nu op persoonlijke titel spraken, of alleen maar mochten verkondigen wat uit hoofde van hun functie het beste was. Dat probleem is nog steeds niet opgelost. De praktijk van nu: ze mogen zeggen wat ze denken, zolang het maar overeenkomt met de mening van de anderen.

Verder hebben twee mensen uit elk districtsbestuur zitting in de adviesraad. Wat zij zeggen is hun persoonlijke mening. Er zijn maar weinig districten die goed met hun afdelingen ruggespraak voeren over wat zij gaan zeggen. Een tip voor de anderen?

In de derde plaats maken zes JOVD'ers, die lang geleden lid van het hoofdbestuur waren, de zogenaamde buitengewone leden deel uit van de adviesraad. Zij zijn gekozen op voordracht van het hoofdbestuur.

<< Wat doet de adviesraad? >>

Alle bovengenoemde personen worden netjes uitgenodigd. Zij ontvangen een officiële agenda, notulen van de vorige adviesraad, en een bijlage bij de agenda die meestal alleen maar inbrengen van de leden van het hoofdbestuur bevat. Jawel: de stukken voor een vergadering van de adviesraad vermelden wat het hoofdbestuur doet of heeft gedaan.

Sinds kort worden alleen vraagstukken betreffende de lange termijn besproken, tenminste dat beweert men. Maar: 1) Dat is pas sinds kort zo. 2) Het kan allemaal weer heel gemakkelijk veranderen. 3) De agenda wordt door iedereen aangevuld met korte termijn zaken. 4) Hoe lang is lange termijn? Ik neem aan: ten minste een jaar. Maar ook dan is er nog bijna niets voor de lange termijn besproken! Men kijkt namelijk nauwelijks verder dan twee congressen vooruit.

<< Congres versus adviesraad >>

Nu zitten we op iets dat de kern raakt: de adviesraad bereidt de congressen voor. Nee, bereidt het hoofdbestuur op de congressen voor! Ga maar na: de korte termijn zaken, de stukken die vermelden wat het hoofdbestuur doet of heeft gedaan. Vele voorstellen worden zo,

voordat het hoofdbestuur er daadwerkelijk mee naar buiten komt, in de adviesraad op haalbaarheid getoetst. Want ojee, als een voorstel van het hoofdbestuur het een keer eens niet haalt!

Nu weet het hoofdbestuur ten minste welke districten moeten worden overgehaald. Want de districten stemmen altijd als geheel. Twee of drie leden van een districtsbestuur bewerken, is een geheel district oprapen. Of afdelingen zo nog langer de spil van de JOVD vormen? Naar mijn idee niet meer...

<< Alternatieven >>

Het kan ook anders. De commissie die de statuten en reglementen wil wijzigen besprak bij voorbeeld haar mening op het afgelopen najaarscongres. Zonder meteen te stemmen, zonder de bedoeling om haar eigen mening door te drukken. Slechts met de wens tot brede discussie. Want dan krijg je de beste uitkomst!

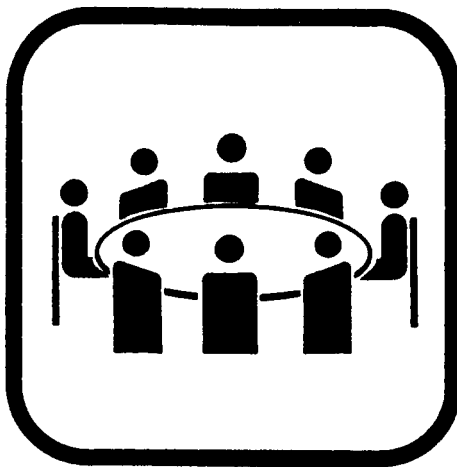
Een werkelijke beperking tot de lange termijn zaken zou ook kunnen, als men maar wil. Werkelijk wil! Hoe? Beperk het aantal bijeenkomsten van drie (een voor elk congres) naar een per jaar, met een agenda die verder dan het aanstaande congres reikt. Dan kan de adviesraad gebruikt worden als denktank. Niet langer als raad die nieuwe ideeën platwalst, maar juist bedenkt!

Het voordeel van deze aanpak voor de vereniging is meer echte discussie op de congressen. Meer inspraak zonder konkelarij vooraf. Argumenten die tellen in plaats van: "de adviesraad vond het goed, dus daarom is het goed". Wedden dat dit ook meer deelnemers naar de congressen trekt? Werkelijk discussiëren met eerlijke uitgangspunten? Het moet toch kunnen? De discussies worden hoogstaander, worden interessanter, omdat de uitkomst nog niet vast staat!

<< Edoch >>

Edoch komt de "macht" dan niet langer bij de districten te liggen, maar bij de afdelingen. En dat is toch moeilijk te slikken voor de meeste districtsbesturen!

Onze nieuwe voorzitter heeft gezegd: "De JOVD moet kritischer worden. Een goede aanzet daar toe is dat de leden van de JOVD kritischer worden." Een orgaan als de adviesraad - in zijn huidige vorm - past niet in dat beeld. Ik wacht, kritisch, af wanneer de daad bij het woord gevoegd zal worden. Maar nog steeds geldt: de adviesraad heeft zoveel macht als het congres hem wil geven. Laten we dus bij het begin beginnen: de leden. Laten we bij het belangrijkste beginnen: de afdelingen!

Deel d: de regeringsbeslissing 1)

VIERDE NOTA

RUIMTELIJKE ORDENING

door Jan-Willem Dijkhuis

GRONINGEN, 6 januari 1989 - Op 16 december 1988 verscheen het vierde deel van de Vierde Nota over de ruimtelijke ordening. In dit deel maakte de regering haar beleidskeuzes bekend ten aanzien van de dagelijkse leefomgeving (DALO) en ten aanzien van het ruimtelijk ontwikkelingsperspectief (ROP). Daarnaast worden in dit/deel beleidsuitspraken gedaan gericht op de uitvoering van het beleid. Hieronder wil het hoofdbestuur van de JOVD een aantal kritische kanttekeningen plaatsen bij een aantal beleidskeuzes die door de regering zijn gemaakt.

<< Jongerenorganisaties >>

In deel d heeft de regering de inspraak en adviezen van diverse instanties laten meewegen om tot haar beleidskeuzes te komen. Ook het hoofdbestuur van de JOVD heeft gemeend gebruik te moeten maken van het recht om inspraak te leveren. Helaas moeten we constateren dat geen van onze ideeën, of ideeën van andere jongerenorganisaties 2), zijn terug te vinden in deel d. Ons eerste punt van kritiek betreft dan ook het geheel ontbreken van aandacht voor de inbreng van jongeren in deel d. Dat aangaande ruimtelijke ordening in het algemeen nauwelijks aandacht aan jongeren wordt besteed, komt nog het beste tot uitdrukking in de samenstelling van de Raad van Advies voor de Ruimtelijke Ordening. In deze raad, waarin bijna alle maatschappelijke groeperingen zijn vertegenwoordigd (dus ook vrouwen), ontbreken de belangenbehartigers voor de jongeren. Dit is des te opmerkelijker als men bedenkt dat de Vierde Nota is gericht op de toekomst en dus de toekomstige leefomgeving gaat bepalen voor de jongeren van nu.

<< Stedelijke knooppunten >>

Naast bovenstaande kritiek hebben we ook nogal wat kritiek op een aantal beleidskeuzes die door de regering zijn gemaakt. Het gaat hier met name om de uitbreiding van het aantal stedelijke knooppunten.

Uitbreiding van het aantal stedelijke knooppunten was en is in onze ogen niet gewenst. Daarvoor zijn verschillende redenen aan te geven. Zo zullen de financiële middelen die beschikbaar zijn of nog worden gesteld, over meer knooppunten moeten worden verdeeld. Dit betekent dat de oorspronkelijke knooppunten minder financiële middelen krijgen dan voorheen het geval zou zijn geweest. Het is dus de vraag of er nog wel een volledig pakket van redelijke voorzieningen met voldoende uitstraling naar het omliggend gebied kan worden aangeboden. Hetgeen nog steeds de bedoeling van de regering is.

Tegelijkertijd wordt de bestuurskracht van de rijksoverheid uitgehold. Het zijn van stedelijk knooppunt betekent dat de rijksoverheid bepaalde taken zal afstoten naar dat stedelijk knooppunt. Hoe meer stedelijke knooppunten hoe meer decentrale beslissingsbevoegdheden, hetgeen betekent dat de kans op een conflict tussen twee of een aantal stedelijke knooppunten zal toenemen.

Het aantal steden danwel agglomeraties dat voldeed en voldoet aan de gestelde criteria 3) voor stedelijk knooppunt was (en is naar onze mening) negen. Hierbij kan aangetekend worden dat alleen 's-Gravenhage als

enig stedelijk knooppunt geen universitaire 4) voorzieningen kent. 's-Gravenhage is echter in zoveel andere opzichten uniek, dat dit gebrek niet van doorslaggevend de betekenis is.

Geen enkele ander stad of agglomeratie voldeed en voldoet aan de eisen zoals ze gesteld waren en nog steeds zijn. Dus ook de steden Zwolle en Breda niet, die zich niet of nauwelijks onderscheiden van andere middelgrote steden in ons land.

Zwolle, een stad van slechts negentigduizend inwoners voldoet nog het minst aan de gestelde criteria. Geen universiteit en geen bijbehorend draagvlak van minstens één miljoen inwoners. Een stedelijke agglomeratie kent Zwolle nauwelijks zodat dit ook geen argument kan zijn. Zwolle als stedelijk knooppunt wordt alleen gerechtvaardigd door de aanwezigheid van een kansrijke bedrijfsstructuur en als nationaal knooppunt bij de gratie van het ontbreken van een Zuiderzeespoorlijn. Internationaal heeft Zwolle niets in de melk te brokkelen. Kortom, het lijkt erop dat lobby van de stad van meer belang is gebleken dan logische argumenten.

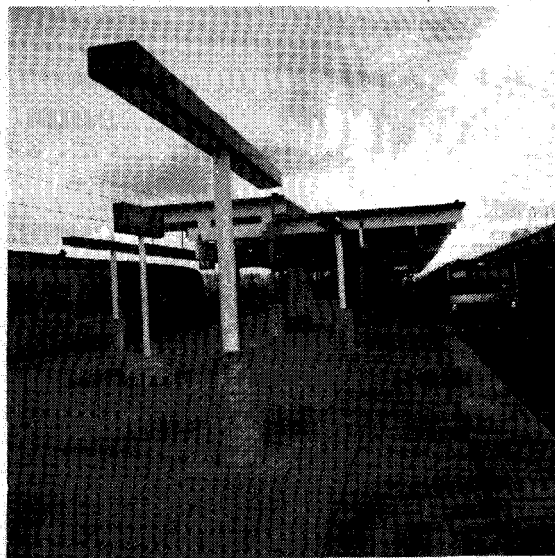
Ook de lobby van Breda mag geslaagd worden genoemd. Ook hier wordt niet voldaan aan het criterium van universitair onderwijs. Ook kan betwijfeld worden of Breda (120 duizend inwoners) een draagvlak van één miljoen inwoners heeft. Wellicht kan de minister aangeven waar het verzorgingsgebied van Breda ligt, opdat gemeten kan worden of dat gebied daadwerkelijk van die omvang is.

De argumenten van de regering voor het opvoeren van Breda als stedelijk knooppunt zijn de goede weg- en infrastructuur alsmede de strategische ligging tussen de economische centra Rotterdam en de regio Antwerpen/-Brussel/Gent. Als je de nota even goed leest kom je evenwel tot de conclusie dat deze argumenten door de regering zelf niet serieus worden genomen. Hoe moet anders het voornemen van de regering om de Zoomweg 5) aan te leggen, worden verklaard?

Een ander bezwaar tegen Breda als stedelijk knooppunt is de nabijheid van een relatief groot aantal andere stedelijke knooppunten, iets wat ook in de inspraak door diverse instanties als bezwaar wordt beschouwd.

<< Welzijn >>

In onze reactie op de Vierde Nota hebben we onder andere het belang van welzijn 6) benadrukt. We hebben daarbij aangegeven dat wij onder welzijn iets anders verstaan dan uitsluitend economische groei en welvaart. Deze opmerking heeft echter geen weerklank gevonden getuige de opmerking op bladzijde 6 van deel d van de Vierde Nota. In punt h wordt gemeld: "Aan de beleids-

Goede (rail)verbindingen zijn een absolute voorwaarde voor een land dat pretendeert het distributieland bij uitstek te zijn.

uitspraken liggen veronderstellingen ten grondslag van ondermeer economische groei en welvaart. Het moment waarop en de mate waarin de beleidsuitspraken gerealiseerd zullen worden zijn afhankelijk van de feitelijke economische groei en welvaartsontwikkeling, maar beïnvloeden deze ook zelf weer." Bij het invoegen van het woord "welzijn" achter welvaart, respectievelijk welvaartsontwikkeling, behouden deze zinnen dezelfde realiteitswaarde en blijven even leesbaar, terwijl een dergelijke aanvulling een veel grotere impact heeft op het te voeren beleid.

<< Landbouw >>

Vooraf in DALO 6 (veranderingen in het landelijk gebied) en ROP 6 (behoud en vernieuwing van het landelijke gebied) wordt veel aandacht besteed aan ontwikkelingen in gebieden met landbouw als hoofdfunctie. In deel a van de Vierde Nota werd al uitgegaan van een beleid van zonerings 7) en van onderscheid tussen een beleid van actieve handhaving, actieve aanpassing en actieve vernieuwing van de ruimtelijke structuur. In deel d wordt dit beleid terecht een beleidskeuze.

Opmerkelijk is daarentegen dat er in deel d nauwelijks meer wordt gesproken over scheiding danwel verwerving van functies in het landelijk gebied. Terwijl dit in deel a nog een belangrijk issue leek te gaan worden, wordt in deel d nog heel even over een verwerving van functies gesproken waar het gaat om de kleinschalige gebieden van Noord-Nederland, Twente en de Achterhoek. Over scheiding van functies wordt niets meer vernomen terwijl gebieden als Noord en Oost-Groningen, de Flevopolders en Zeeland hiervoor in aanmerking leken te komen.

In ROP 5 en 6 worden wederom plannen gemaakt voor de invoering van een "bergboerenregeling". In onze reactie op de Vierde Nota hebben wij reeds aangegeven dat wij een dergelijke regeling niet wenselijk vinden. Een "bergboerenregeling" is immers niets anders dan een

dood ordinaire subsidie (er wordt geen tegenprestatie verlangd). Een dergelijke regeling past in onze ogen niet in een door de (Europese) overheid gericht streven naar een meer marktgerichte benadering van de landbouw.

De "bergboerenregeling" moet, voorzover niet afgeschaft, worden omgezet in een "beheersovereenkomst". Een dergelijke overeenkomst past beter in een structuurbeleid 8) zoals wij dat voorstaan, waarbij voor de financiële vergoeding van de overheid een tegenprestatie wordt verlangd van de agrariër (bij voorbeeld het onderhouden van karakteristieke landschappen).

<< Groeikernen >>

In onze reactie op de Vierde Nota hebben wij aandacht gevraagd voor de problematiek van een aantal groeikernen. Door het wisselend rijksbeleid inzake de bevolkingsspreiding in Nederland in het verleden, zijn een aantal gemeenten in financiële problemen gekomen en wel zodanig dat deze steden "artikel 12" gemeenten zijn of dreigen te worden. Deze gemeenten moeten naar onze mening in aanmerking komen voor extra financiële steun. Zij zijn immers buiten hun schuld slachtoffer geworden van het overheidsbeleid. Helaas moeten we constateren dat de regering in deel d geen uitspraken doet omtrent deze problematiek.

<< Hoofdtransportassen 9) >>

Naast een aantal kleine wijzigingen wordt er in de Vierde Nota een belangrijke hoofdtransportas voor het wegverkeer toegevoegd. Het betreft hier de Noord/Zuid verbinding Groningen/Zwolle/Arnhem. Een belangrijke beslissing voor met name de noordelijke en oostelijke regio's in ons land.

Wat betreft de hoofdtransportassen voor het personen- en goederenvervoer per rail sluit de regering zich in grote lijnen aan bij de door de Nederlandse Spoorwegen gepresenteerde nota Rail 21. In tegenstelling tot de Nederlandse Spoorwegen is de regering helaas geen voor-

stander van de aanleg van de Zuiderzeespoorlijn. Vooral voor de economische ontwikkeling van Friesland is dit een slechte zaak.

<< Hoge-snelheidslijnen >>

In deel d van de Vierde Nota kan geconstateerd worden dat de regering zich zal gaan inzetten voor de aansluiting van de Randstad op het Westeuropese net van hoge-snelheidslijnen (in deel a had de regering dit nog niet besloten). Met een dergelijke opmerking van de regering krijg je de indruk dat men zelf niet meer weet wat men besluit.

Wat wil het geval? Twee weken voorafgaand aan de presentatie van deel d van de Vierde Nota werd het Tweede Structuurschema Verkeer en Vervoer (TSVV) door de ministers Smit-Kroes en Nijpels aan de Tweede Kamer aangeboden. In dit TSVV valt op bladzijde 186 te lezen: "Nederland wordt aangesloten op het Europese hoge-snelheidsnet: (mede met het oog op de Europese eenwording in 1992) zal Nederland aangesloten moeten worden op het in ontwikkeling zijnde net van hoge-snelheidslijnen." Met andere woorden: de ministers Smit-Kroes en Nijpels

- 1) Voor de goede orde:
 - deel a was het beleidsvoornemen van de regering;
 - deel b geeft een weergave van de hoofdlijnen uit de inspraak;
 - deel c is het advies van de Raad van Advies voor de Ruimtelijke Ordening.
- 2) Toegegeven, behalve de JOVD (tweemaal) waren er geen andere politieke jongerenorganisaties die inspraak hebben geleverd op de Vierde Nota. Toch waren er nog voldoende andere jongerenorganisaties die inbreng hadden op de Vierde Nota, te denken valt met name aan de landbouw jongerenorganisaties.
- 3) De criteria zijn (in deel d):
 - het hebben van een hoog niveau van voorzieningen (waaronder universitair en hoger beroeps onderwijs) met een bijbehorend draagvlak (minstens één miljoen inwoners).
 - goed zijn aangesloten op het systeem van (inter)nationale verbindingen;
 - het hebben van een kansrijke bedrijfsstructuur.
- 4) Het criterium universitair onderwijs wordt ook door de regering van groot belang geacht gezien de verandering van rangorde van de gestelde criteria. In deel a van de Vierde Nota stond dit criterium als derde genoemd. In deel d waren de criteria dezelfde, alleen stond het hebben van universitair onderwijs nummer een in de rangorde.
- 5) Het gaat hier om een stuk autosnelweg van Dinteloord naar Bergen op Zoom. Het is de ontbrekende schakel in de verbinding Rotterdam/Antwerpen, waarbij Breda wordt gemedend.
- 6) Welzijn wordt door meer factoren bepaald dan door welvaart of economische groei. Welzijn wordt ook bepaald door bij voorbeeld de aanwezigheid van een gezond milieu of het ontbreken van een oorlogssituatie.
- 7) Bij het zoneringsbeleid kan onderscheid worden gemaakt naar gebieden met hoofdfunctie landbouw (zone A) en met hoofdfunctie natuur (zone D). De zone's B en C zijn gebieden met afwisselende functies in respectievelijk grotere ruimtelijke en kleinere ruimtelijke eenheden. Het beleid van actieve handhaving, actieve aanpassing en actieve vernieuwing van ruimtelijke structuren heeft

zeggen op 30 november reeds datgene toe waar minister-president Lubbers en minister Nijpels (ondertekenaars van de Vierde Nota) zich op 16 december nog voor moesten gaan inzetten.

Overigens zijn ook wij voorstanders van aansluiting van de Randstad op het Europese hoge-snelheidsnet. Het is een absolute voorwaarde voor een land dat preteendeert het distributieland bij uitstek te zijn.

<< Waardering >>

Naast onze waardering over de handhaving van het zoneringsbeleid en het beleid aangaande actieve handhaving, actieve aanpassing en actieve vernieuwing van landelijke gebieden, zijn er meer positieve zaken te onderscheiden in deel d van de Vierde Nota.

Zo plaatst de regering de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland in een breder internationaal perspectief dan in deel a (iets wat wij ook voorgesteld hebben).

Ten slotte hebben we waardering voor de voorstellen van de regering om het samenstel van plannen, die betrekking hebben op de ruimtelijke ordening, te verminderen.

betrekking op de zone's B en C.

- 8) Zie de landbouwresolutie van de JOVD.
- 9) In de Vierde Nota wordt bij de ruimtelijke ontwikkeling van ons land een belangrijke rol toegedicht aan de verbindingen tussen de stedelijke knooppunten onderling alsmede de verbindingen tussen deze knooppunten en het buitenland. Deze verbindingen worden hoofdtransportassen genoemd.

WIJ DRUKKEN BIJNA ALLES!

Buiten bankbiljetten kunt u bij ons terecht voor al uw wensen op drukgebied

PRINTASS
PARTNER
RECHTEN VAN DE VERENIGDE DRUKKEREN

Dinky Druk

Pastoor Koopmanweg 5, tel. 02230-31466
Postbus 330, 1780 AH Den Helder

T'42-rapport; blauwdruk voor succes HET GEHEIM VAN DE SMID

door Ronald Niemeijer

VEENDAM, december 1988 - Vallend onder het district Overijssel is Twente de grootste afdeling van ons land. Met vier onderafdelingen en ruim 130 leden heeft men daar de "absolute macht". Op het najaarscongres te Rosmalen presenteerde zij het opzienbarende rapport, T'42. De samenstellers Raymond Lejeune, Hayo Schultink en Marko Swart hebben een "blauwdruk" geschreven, die het "geheim van succes" verraaft en de koers voor de komende jaren beschrijft. Reden genoeg voor Driemaster om een kijkje achter de schermen te nemen.

<< District >>

Bladerend in de adressenvraagbaak kan ik Twente niet onder het kopje "districten" vinden. Conclusie: het moet een afdeling zijn. Menig Twentenaar zal dit nu met een glimlach lezen. Maar, om even met open kaart te spelen, ik heb altijd gedacht dat Twente een district was. Op zich geen gekke gedachtegang, want welke afdeling heeft nu meer dan 130 leden? Juist, geen enkele!

<< Telefoon >>

De telefoon gaat in Enschede twee keer over. Iemand, een student natuurlijk, neemt op een vreemde manier op: "Met mij, met wie?" "Ja hallo, je spreekt met Ronald Niemeijer, Driemaster-redactie. Is Raymond Lejeune ook aanwezig?" De onbekende roept met een krachtige stem

door de kamer: "Is Raymond er?" Mede inwonenden bevestigen deze vraag met een luid gebrul. Hij legt de telefoon met een klap neer en ik moet een poosje wachten. Dan eindelijk meldt iemand zich: "Met Raymond Lejeune?"

<< Zelf doen >>

"Twente bestaat uit de vier onderafdelingen Almelo, Hengelo, Oldenzaal en Enschede. Is hier een reden voor?" Raymond, oud-voorzitter Twente antwoordt: "Waarom? De onderafdelingen liggen allemaal ver uit elkaar, en zijn dus erg moeilijk te bereiken voor bestuursleden. Verder zijn ze net te klein om zelfstandig te functioneren. Uit hoeveel leden ze bestaan? Een ruwe verdeling is drie keer twintig en één keer zestig leden, waarvan Enschede als grootste." "Jullie hebben dus

enkele vice-voorzitters politiek (vvp's)?" Lejeune: "Ja, dat klopt. En voor elke functie bestaat een zogenaamde "deelraad". Dit betekent, dat alle vvp'ers, penningmeesters enzovoort, eens in de zoveel tijd bij elkaar komen. We geven ze de ruimte; we proberen ze het zelf te laten doen."

<< Berekening >>

Ik vervolg mijn jacht naar informatie. Raymond Lejeune geeft mij het telefoonnummer van Paul de Ruyter, oud-vvp'er nu voorzitter, en verzekert mij dat hij meer kan vertellen over het T'42-rapport. Weer draai ik het netnummer van Enschede en weer wordt de telefoon op een bijzondere manier opgenomen: "Met de jarige Job?" "Ja hallo, je spreekt met Ronald Niemeijer. Is Paul de Ruyter ook aanwezig?" "Jazeker, daar spreek je mee", zegt een stem vrolijk. "Oh..., nou gefeliciteerd dan maar." Ook hier krijg ik weer de indruk, dat ik met studenten te maken heb. Weer is het op de achtergrond een luid kabaal. Ik probeer mij hieraan niet te storen, en begin maar met vragen stellen: "Waar staat T'42 eigenlijk voor?" De Ruyter: "T' voor Twente en '42' voor 4,2 procent. We hebben namelijk gebruik gemaakt van een berekening. Het liberaliteitsgehalte hebben we vermenigvuldigd met 4,2 procent om zo een indicatie te geven op hoeveel leden een afdeling ongeveer kan rekenen. Wat liberaliteitsgehalte is? Dat is het aantal mensen, die in dit geval op de VVD gestemd heeft, gedeeld door het aantal inwoners. Zo weet je hoeveel procent van de bevolking potentieel liberaal is. En dat het kan bewijst de praktijk. Zo hebben we voor een afdeling uitgerekend, dat men op 22 leden kon rekenen en in de praktijk hebben ze daar 21. Hoe we aan die gegevens komen? Uit de statistieken van de desbetreffende gemeente." Op de achtergrond is een oorverdovend lawaai te horen. Het gesprek valt even stil. "Dat is de taart", maakt Paul mij duidelijk.

<< Enschede >>

De onderafdeling Enschede heeft kortgeleden een enquête gehouden onder haar leden. Rob Rekers, voorzitter Enschede: "We hebben het bewust onder de niet-actieven gehouden. De bestuursleden hebben elk een paar mensen onder handen genomen, en persoonlijk benaderd. De bereikbaarheid was erg slecht. Er bleken slechts tien van de twintig leden thuis te zijn. Maar desondanks konden we ons toch een algemeen beeld vormen. We hebben op de bestuursvergadering de enquêtes naast elkaar gelegd en vergeleken. Slechts een derde bleek niet-actief te zijn, hoofdzakelijk door tijdgebrek. Of de enquête verband houdt met het T'42-rapport? T'42 gaat uit van een persoonlijke aanpak, de grote doelstelling hiervan

PROMOTIE & LEDENWERVING

is mensen te activeren. Het ging ons om de vraag, waar-om men eigenlijk lid is geworden van Enschede en niet-actief wil zijn. Uitslag? De meesten zijn bij de JOVD gekomen door vrienden of een promotie-standje. Maar zelden op eigen initiatief."

<< De niet-student >>

Tot slot bel ik Hayo Schultink. Eindelijk wordt de telefoon op een fatsoenlijke manier opgenomen, en eindelijk spreek ik met iemand die dit keer geen student is. Met mijn eerste vraag tref ik gelijk in de roos: "Hayo, klopt het dat T'42 voor Twente en 4,2 procent staat?" Schultink: "Inderdaad, maar het zit eigenlijk nog veel ingewikkelder in elkaar. Lejeune en ik kennen beiden het boek van Douglas Adams. Een science fiction bundel die op een humoristische wijze geschreven is. Het verhaal gaat over een computer, die ontworpen is om de vragen des levens te beantwoorden. Hij doet er zeven en een half miljoen jaar over om tot een antwoord te komen, en kwam tot de oplossing 42. Men weet niet wat hiermee bedoeld wordt en men bouwt nog een computer om de filosofie van deze oplossing te achterhalen. Dit geeft eigenlijk de huidige situatie binnen de JOVD en afdeling Twente weer. Er worden al pasklare antwoorden verzonnen op problemen die niet aanwezig zijn, en er worden geen antwoorden gegeven op problemen die er wel

zijn. Maar we hebben natuurlijk dit cijfer niet op een willekeurig boek gebaseerd. 42 heeft wel degelijk met de berekening te maken." "Wat is eigenlijk de doelstelling van het rapport?" niet-student Hayo Schultink: "Doelstelling is om in het jaartal 1992 vijfhonderd jongeren actief te krijgen. We komen aan dit getal door de berekening. Idealistisch? Jazeker, je hebt natuurlijk genoeg mensen die zich niet aan een vereniging willen koppelen. Hoe we dit willen bereiken? Door mensen persoonlijk te benaderen. Neem als voorbeeld de enquête van Enschede, dat is de juiste manier. Zelf ben ik ook door een vriend lid geworden. Even wachten Ronald, ik wil even een sigaretje opsteken." Een korte stilte valt, en ik hoor het knersperende geluid van een aansteker. "Zo", vervolgt Hayo, "Ik ben er weer bij. Of het rapport ook nuttig is voor andere afdelingen? Wel-zeker. Eindhoven loopt al met plannen rond om ook onderafdelingen op te gaan richten. Een groot voordeel van een dergelijke opzet is, dat je de leden en de groei kunt stimuleren. We hebben daarom ook heel duidelijk in ons rapport aangegeven hoe je mensen moet bin-nenhalen en nog belangrijker, moet vasthouden! Het geheel is op een persoonlijke aanpak gebaseerd."

T'42, blauwdruk voor succes dus. Dat is wel zeker, net zo goed als twee keer twee vier is, om ten slotte nog maar een verklaring voor "42" te geven.

WAT SCHELT ERAAN?

In de laatste maand van 1988 hield de onderafdeling Enschede van de afdeling Twente een telefonische enquête onder haar niet-actieve leden. Hieronder zijn de resultaten afgedrukt.

- De meeste ondervraagden zijn niet-actief door gebrek aan tijd.
- Weinig geënquêteerden willen in de toekomst actiever worden binnen de JOVD. Dit vrijwel altijd door gebrek aan tijd.
- Leden die in het verleden actief zijn geweest binnen de JOVD, blijven langer lid dan leden die nooit actief zijn geweest.
- De meeste ondervraagden zijn lid geworden via vrienden, sommigen door een stand van de JOVD. Maar zelden zijn niet-actieve leden op eigen initiatief lid geworden.
- De redenen voor het lidmaatschap van de JOVD zijn meestal interesse voor politiek en behoefte aan gezelligheid.
- De belangstelling van de geënquêteerden ligt op poli-tiek gebied. Sommigen hebben een voorkeur voor vorming & scholingcursussen.
- Bij de meeste ondervraagden zijn de politieke commis-sies van de afdeling onbekend.
- De geënquêteerden hebben geen kritiek op de georgani-seerde activiteiten, voor zover ze daarbij aanwezig waren.
- Het afdelingsblad wordt over het algemeen veel gelezen en hoog gewaardeerd.
- Tot slot bleken de ondervraagden goed op de hoogte te zijn van de komende activiteiten van de afdeling.

Bron: Liberaal Democraat (afdelingsblad Twente).

„Lekker Interessant Doen“

door Ronald Niemeijer

L.I.D.-KAART

Oh... waar was ik toch zonder jou
Angstdromen neem jij mij weg
Naamkaartje... jij vult de leegte en kou
Jij geeft mij weer recht

VEENDAM, 22 december 1988 - Volgens de oude garde leven we in een prestatie-maatschappij. "Zonder een goede opleiding kom je tegenwoordig nergens meer", opa, oma en zestig-plussers horende. Frustraties, emoties en demotivatie bij de jongeren. Driftig zochten zij, en vonden een oplossing: het visitekaartje. Een opzienbarende ontwikkeling, die zowel binnen JOVD als samenleving zijn intrede heeft gedaan. Steeds vaker worden kaartjes, met fel bedrukte inkt, roekeloos uitgedeeld. De volgens Engelse termen "call-card"

EXCLUSIEF

heeft zijn oorspronkelijke functie dan ook al lang verloren. In die tijd werden ze puur uit noodzaak gebruikt door theetantes om bij een "niet-thuis" een herkenbaar teken achter te laten. Anno 1989 heeft het naamkaartje een anderen dimensie gekregen. Belangrijk doen én lijken is nu prioriteit nummer één.

Een hoofdbestuurslid zijn betekent aanzien, het gezicht zijn van de JOVD. Reden genoeg voor landelijk voorzitter Rutte, international secretary Klein en voorlichter Kelder om in het bezit te zijn van een "carte de visite". Logisch toch? No problem! Alhoewel? Discussies laaiden enorm op. Frustraties namen de over-

lijk te maken aan Jan Lid.

Vraag: "waar blijven de vip-cards?" Trouwe bezoekers van het algemeen secretariaat zullen ongetwijfeld zijn opgevallen, dat daar een lange rij van aanengeplakte hb-kaartjes hangt. Waarom? "Ze zijn doodsbenauwd, dat ze maar ook één minuut niet te bereiken zijn", aldus

L.I.D.-kaarten moeten hoofdbestuursleden die aan hun status twijfelen van Jan Lid onderscheiden. Kosten: een kleine honderd gulden per gerustgestelde.

hand en jarenlange opgekropte emoties kwamen naar buiten. "Wij willen er ook een", riepen de tekort gekomen hb'ers angstig. "Waarom zij wel en wij niet?"

Bevreesd riepen de hoofdbestuursleden..., op volle toeren draaiden de drukpersen. Maar liefst zes personen zijn nu al op hun gemak gesteld met het "ben-niets-wil-toch-wat-lijken-kaartje". Kosten? Een kleine honderd gulden per persoon. Naast "hoofdbestuurslijn 020-274591", een tweede doel om de hb-populariteit duidel-

een favoriet hoofdbestuurslid. "Die dingen vliegen de deur uit. Als er een kopieermachine moet worden gerepareerd? Nou, dan geef je toch gewoon zo'n kaartje?"

"Het gemak dient de mens", zegt het spreekwoord. Gemak? Is dit nog wel de juiste omschrijving? Juist... "Lekker-Interessant-Doen" staat hier beter op zijn plaats. Een nieuwe naam voor het foneemen visite-, hb- en vip-kaartje is dan ook al gauw gevonden: L.I.D.-kaart geheten.

Congresbon voor het voorjaarscongres van de JOVD op 18 en 19 maart 1989 in Euroase te Amersfoort.

Ik, M / V

naam :

adres :

postcode:

plaats :

telefoon:

afdeling:

kom naar het voorjaarscongres van de JOVD.

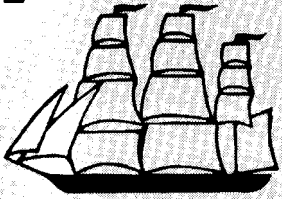
Handtekening:

Afknippen en opsturen naar: Algemeen secretariaat JOVD, Pr Hendrikkade 104, 1011 AJ AMSTERDAM.

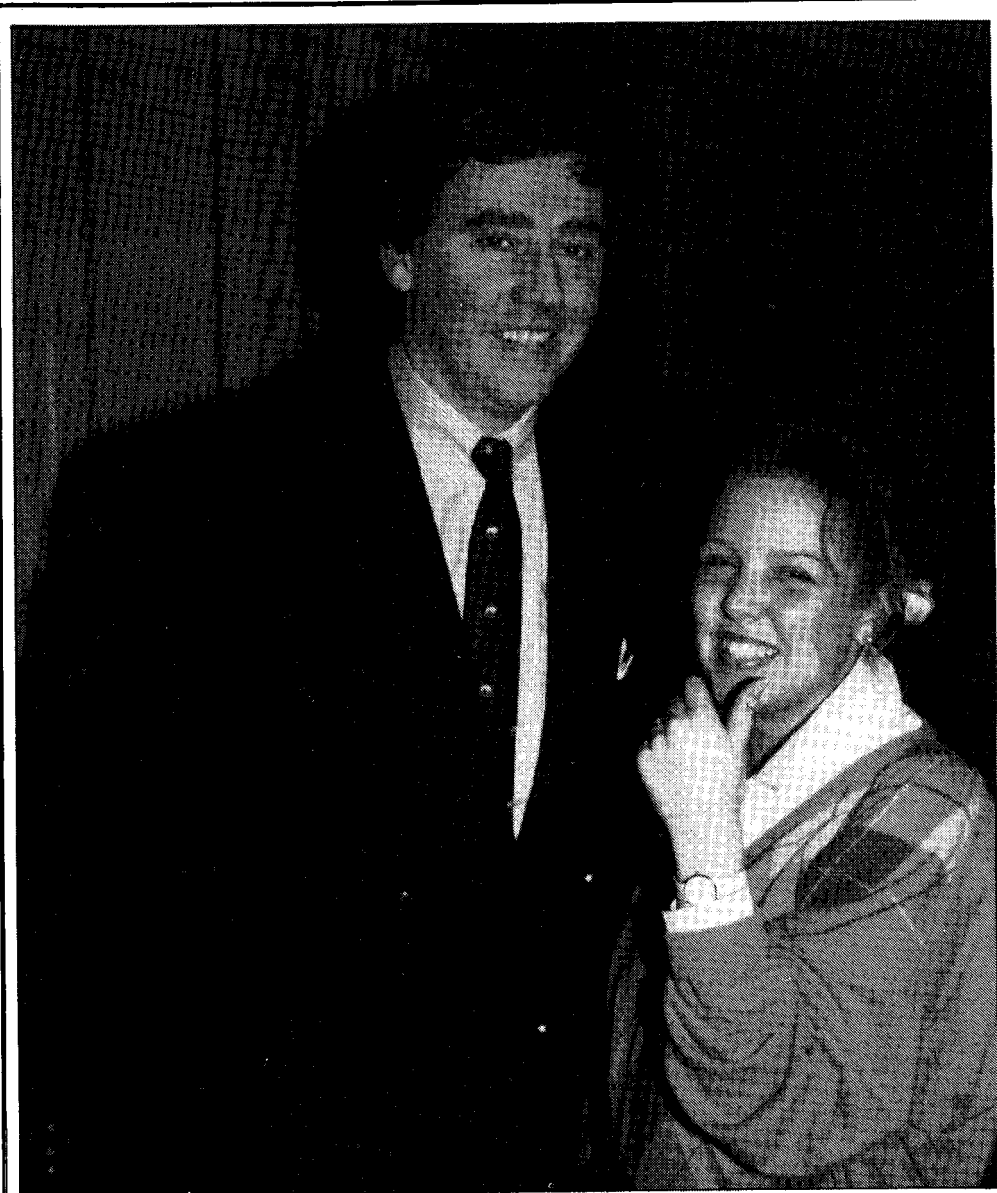
- o 1 overnachting hotel, ontbijt, lunch, diner, disco en congresboek (f 85,00).
- o 2 overnachting hotel, ontbijt, disco en congresboek (f 57,50).
- o 3 overnachting jeugdherberg (slaapzak meenemen!), ontbijt, lunch, diner, disco en congresboek (f 65,00).
- o 4 overnachting jeugdherberg (slaapzak meenemen!), ontbijt, disco en congresboek (f 37,50).
- o 5 disco (f 7,50).
- o 6 congresboek (f 5,00).

Kruis je keuze aan! En maak het bovenstaande bedrag over op girorekening 5467270 (JOVD-activiteitenrekening) te Amsterdam. De congresbon en het bedrag dienen vóór 03/03/89 op het algemeen secretariaat binnen te zijn. Indien je vóór 10/03/89 afzegt, wordt het bedrag minus f 7,50 teruggestort. Na deze datum blijf je het gehele bedrag verschuldigd.

DRIEMASTER

Veertig jaar JOVD!
Hervormingen
In den lande
Geforceerde
eenwording?
Jongerenplatform
Cuba: geen paradijs
maar nachtmerrie!
Backbenchers
De zeven magere jaren
„Kamermuziek“
Waardeoordeel
Kritische
kanttekeningen
Het waarom en hoe
Gaan we naar een
travestiete samenleving
toe?
Topkadercursus
Veertig jaar Groningen
Prikbord Prins Hendrik
Vorming & scholing

Ed en Marjolijn

(Foto: Jort Kelder)

VEERTIG JAAR JOVD!

Politieke kweekvijver
of huwelijksbureau?

ALGEMEEN SECRETARIAAT JOVD
Pr Hendrikd 104
1011 AJ AMSTERDAM
020-242000

REDACTIEADRES

DRIEMASTER
P/a W. R melingh
Lottingln 10
9451 KM ROLDE

Redactie - Walter R melingh (hoofd-
redacteur), Ronald Niemeijer, Edwin
Pol en Jan Verhagen.

DRIEMASTER

Driemaster is het landelijk orgaan
van de Jongeren Organisatie Vrijheid
en Democratie (JOVD) en verschijnt
acht- tot tienmaal per jaar in een
oplage van drie- tot vierduizend
exemplaren. Leden van de JOVD ont-
vangen de Driemaster gratis. Voor
niet JOVD'ers bedraagt de abonne-
mentsprijs f 17,50 per jaar.

KOPIJ

Hieronder tref je de deadlines van
de drie eerstkomende Driemasters
aan. Wanneer je kopij hebt die je
graag in een van deze nummers zou
willen plaatsen, stuur je bijdrage
dan voor de bijbehorende deadline
naar het redactieadres. De Driemas-
ter verschijnt over het algemeen
binnen een maand na de deadline.

nummer	deadline
3 89	vr 24/03/89
4 89	vr 19/05/89
5 89	vr 16/06/89

NAMEN EN ADRESSEN

Voor de namen en adressen van be-
stuursleden dien je de adres-
vraagbaak te raadplegen of te be-
stellen op het algemeen secretariaat
(+ f 4,25).

Hoofdbestuur - voorzitter: Mark
Rutte, Postbus 93168, 2509 AD S
GRAVENHAGE (070-522564) secretaris:
Ferry van Dijk, Htg Jan 1 ln 58,
5615 SG EINDHOVEN (040-516029)
penningmeester: Antoon Huigens,
Buizerdstr 6, 6542 TX NIMEGEN (080-
781011) vvp: Bas Bakker, Koolstr
42/a, 9717 KE GRONINGEN (050-
732793) vvo: Constantijn Dolmans,
Molenstg 10, 2311 RB LEIDEN (071-
141293) vorming & scholing: Ernst
van Splunter, Gelkingestr 39-35,
9711 NB GRONINGEN (050-180775)
internationaal: Bas Klein, Oudraadt-
wg 37, 2612 SL DELFT (015-147324)
voorlichting: Jort Kelder, Kastan-
jeln 28, 1214 LJ HILVERSUM (035-
48930) organisatie: Ward van Dijk,
Uilenstede 66, 1183 AK AMSTELVEEN
(020-474230) politiek: Mark Aalders,
V Meekerenstr 74/d, 3034 GD ROTTER-
DAM (010-4141366/4082259); Ron Bat-
ten, Gravestein 7, 1103 BH AMSTER-
DAM (020-952479) en Jolanda Hekman,
Stationsstr 12/d7, 9711 AS GRONIN-
GEN (050-144823).

Op zaterdag 8 april organiseert district Brabant een congres!

's Ochtends zal van 09.00 tot 13.00 uur aan de hand van een aantal
stellingen in groepjes over het milieubeleid worden gediscussieerd.

's Middags staat van 14.00 tot 17.30 uur een forum over het milieubeleid
op het programma. Het forum zal bestaan uit de heren
dr. R. Braams, mr. L. Hamers, drs. P.E. de Jongh, en P. van Poppel.

MILIEUBELEID

In café-restaurant Boerke Mutsaers te Tilburg zal alles plaatsvinden. De
prijs bedraagt f 12,50 voor de hele dag (inclusief twee consumpties, een
broodmaaltijd plus brochures), of f 5,00 voor het forum (inclusief een
consumptie plus brochures). Voor meer informatie kun je contact opnemen
met Michael van Turnhout (013-425730).

VEERTIG JAAR JOVD!

ROLDE - Veertig jaar JOVD! Een leeftijd waarop een mens kan gaan aftellen. Een
leeftijd waarop een politieke jongerenorganisatie trots kan zijn. Want wie van
de andere politieke jongerenorganisaties bestaat al zolang achtereen?

De JOVD heeft in haar veertigjarig bestaan een groot aantal politici voortge-
bracht. Liberale politici. Een ideologie die onder jongeren terrein wint. En
volgens communiste Ina Brouwer al gewonnen heeft: "De staat is minder populair
dan de markt. Het tijdperk van het individualisme is aangebroken." Dat kregen we
in Pulchri te horen waar een forum ter gelegenheid van ons achtste lustrum was
georganiseerd. Naast Brouwer deden daar de Tweede Kamerleden Nypels (D66) en
Wiebenga (VVD) aan deel.

Het forum in Pulchri was eigenlijk maar een klein voorproefje van wat ons op het
lustrumcongres te wachten staat. En precies zo is de voorpagina een voorproefje
van de fotoreportage die in de lustrum-Driemaster verschijnen zal. Daarin zullen
we eens laten zien dat de JOVD meer is dan alleen een politieke kweekvijver!

Minister Nijpels met secretaresse Marjolijn. Hij probeert nu, na het voorzitter-
schap van de landelijke JOVD, ons milieu op het hoogste niveau te beschermen.
Zij werkt niet mee aan de travestering van de samenleving. Wat met "de traveste-
ring van de samenleving" bedoeld wordt kun je op pagina 17 lezen.

Vijf pagina's daarvoor tref je een interview van Jort Kelder en Jeroen Princen,
met de CDA-politicus en backbencher Van de Camp aan. Van de Camp vertrouwt ons
toe dat de identiteit van het CDA een enorm probleem kan worden. Een visie die
Wiebenga wel met hem zal delen. In Pulchri liet Wiebenga ons tenminste weten dat
het hem was op gevallen dat de "zorgzame samenleving" van het CDA plaats heeft
gemaakt voor de "verantwoordelijke samenleving".

Wiebenga was overigens in Pulchri niet zo op dreef. Hij trok zich te veel van de
verwijten van Nypels aan. Hij was voortdurend in het defensief. Zijn partijge-
noot Van Reekum, die meedingt naar een zeteltje in het Europees Parlement, en
meedeed aan een forum over "Europa 1992", neemt op de pagina's 4, 5 en 6 een
andere houding aan. Volgens Edwin Pol sprak hij zelfs z  hartstochtelijk over
Europa, en daar tussendoor over zijn partij, dat het jammer is dat er straks
geen zetel in Straatsburg door hem warm gehouden zal worden. (Hij staat nummer
negentien op de lijst).

Wie interesse heeft voor het hoofdbestuur moet snel naar de achterpagina voor
zich nemen. Daar hebben de exploitanten van Prikbord Prins Hendrik hun 06-adver-
tentie laten opnemen. Volgende keer zouden we, naast de vele aankondigingen uit
den lande, ook graag wat grapjes voor het voortbestaan van Prikbord Prins Hen-
drik willen ontvangen.

HERVORMINGEN

door Mark Rutte

S GRAVENHAGE, 16 februari 1989 - Op zaterdag 11 en zondag 12 februari vond de jaarlijkse topkadercursus van VVD en JOVD plaats in het Twentse Borne. Vorig jaar stond de cursus in het teken van het liberalisme. Dit jaar werd gesproken over staatsrechtelijke hervormingen. De hervorming van het staatsbestel bleek velen te interesseren. Het maximum aantal plaatsbare deelnemers (veertig) kwam naar het oosten van het land.

De staatkundige inrichting van onze samenleving houdt JOVD'ers al generaties lang bezig. De eerste mijlpaal was de resolutie demostaat (democratisering staatsinstellingen) die in 1964 op het congres werd aangenomen. De JOVD sprak zich uit voor een vergaande verandering van het staatsbestel. In 1966 diende de resolutie demostaat als basis voor het partijprogramma van D66.

De JOVD herzag de resolutie in 1985 en paste een aantal standpunten aan. De resolutie demostaat II vormde het uitgangspunt voor de nota Liberaal in kort bestek die vorig jaar werd uitgebracht als reactie op Liberaal bestek van de VVD. (Helaas had de Nederlandse pers alleen oog voor één enkele passage: het JOVD-standpunt over een constitutionele monarchie in Nederland). Maar al met al: de jonge liberalen profileren zich graag en regelmatig op het punt van de inrichting van ons staatsbestel. En dat is hard nodig.

De betrokkenheid van de burger bij het democratisch proces is gering. De structuren zijn ondoorzichtig. Voorbijkomen, buiten de openbaarheid is eerder regel dan uitzondering. En

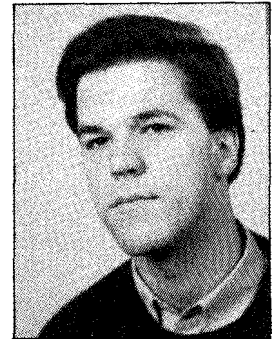
dan te bedenken dat Nederland relatief gezien nog een gunstige uitzonderingspositie inneemt!

Volgens de JOVD zou de Eerste Kamer rechtstreeks gekozen moeten worden. De Tweede Kamer zou uitgebreid moeten worden met een aantal zetels via het districtenstelsel. De Kamer zou bovendien na de verkiezingen de formateur moeten benoemen. Dit zijn enkele van de vernieuwingen die de JOVD graag doorgevoerd zou zien.

Maar er is meer aan de hand. Niet alleen de betrokkenheid van de burger moet vergroot worden. Er moet tevens voor gewaakt worden dat het systeem zichzelf niet van de wal in de sloot helpt. Denk bij voorbeeld aan de steeds weer opduikende gedachte dat in Nederland ruimte zou moeten zijn voor corporatisme. Maatschappelijke instellingen en groepen zouden als collectief ruimte moeten krijgen binnen ons parlementaire stelsel. Vooral in christen-democratische kring (waar anders?) bestaat sympathie voor deze gedachte. Laten we ons realiseren dat een liberale staat pas kan bestaan wanneer de laatste resten corporatisme opgeruimd zijn!

Ik noemde hierboven al D66 als de

partij die aandacht vraagt voor de inrichting van ons staatsbestel. D66 lijkt echter van dit punt te willen afstappen. En dat zou erg jammer zijn. Niet alleen omdat de standpunten van de JOVD op dit terrein bij D66 in goede handen zijn. Maar ook omdat D66 zich als enige partij op

dit punt profileert. Ik kan je verzekeren dat het hoofdbestuur van de JOVD op dit moment de mogelijkheden bestudeert om D66 te bewegen dat zo te laten. Ook in het belang van die partij zelf: loslaten van de verandering van het staatsbestel zou D66 zijn eigen gezicht volledig ontnemen.

De afdeling 's-Gravenhage viert op zaterdag 27 mei haar veertig jarig bestaan.

LUSTRUM 'S-GRAVENHAGE

De viering, die om 15.30 uur van start gaat, bestaat uit lezingen van politieke prominenten, een receptie, een buffet en... natuurlijk een grandioos feest!

Iedereen is van harte welkom!
Wie een uitnodiging wenst te ontvangen dient zich op te geven bij de lustrumcommissie:

Lustrumcommissie JOVD-'s-Gravenhage
Postbus 53
2501 CB S GRAVENHAGE

DE TWEDE WERELDOORLOG: EEN AFGESLOTEN ZAAK?

De afdeling Ede/Wageningen organiseert op donderdag 27 april een avond, die om 20.00 uur begint, over de Tweede Wereldoorlog. Spreker zal de heer Van der Veer zijn.

HOTEL DE WERELD

(WAGENINGEN)

donderdag 27 april

Voor meer informatie: Theo Jetten (08370-22544)
of Jacqueline Snelle (08370-10165).

"Dan zullen twee naties alle voordelen genieten van de civilisatie, van geestkracht, letteren, kunsten, wapens en industrie: Rusland in het oosten en Amerika in het westen, en wij volkeren van het midden zullen zo vernederd en verlaagd zijn, dat we alleen door een vage, afgesleten traditie nog zullen weten wie we waren."

Baron Melchior von Grimm aan Katherina II, 31 december 1790.

Hoe twaalf landjes samen groot willen zijn...

GEFORCEERDE EENWORDING?

door Edwin Pol

UTRECHT, 13 februari 1989 - Het is niet alleen de JOVD die zich als organisatie met "Europa 1992" bezighoudt. De Studentenvereniging voor Internationale Betrekkingen (SIB) heeft een ambitieus jaarprogramma in elkaar gedraaid om de toekomstige ministers, ambassadeurs, diplomaten en meer van dergelijk pluimage warm te laten lopen voor het zojuist genoemde grootse plan. Onder het motto "Begint uw Europese hart al te kloppen?" wordt de Euro-campagne van de SIB gehouden. Personages die 'iets' voor Europa betekenen lopen universiteitszalen in en uit om het jonge, intellectuele volkje van enige informatie te voorzien, waarbij het laten doorschemeren van de eigen visie op "1992" meer regel dan uitzondering is.

De geluiden die gehoord worden over dit onderwerp zijn over het algemeen (buitensporig) positief. Het is bijna een politieke zonde als je jezelf niet als 'Europeaan' profileert.

Op 8 februari hield de afdeling Utrecht van de SIB haar Euro-forum. De grote kopstukken, zoals Dankert en Janssen van Raay, lieten het op het laatste moment afweten en zodoende moest de voorzitter tenslotte enkele mindere goden voorstellen aan een talrijk publiek. De bewieroking van het inmiddels heiligverklaarde jaartal was er niet minder om. De heren J.R. van Reekum (VVD-kandidaat voor het Europees Parlement), W. Herstel (EVP'er en in het Euro-parlement de Regenboogfractie vertegenwoordigend) en ir. L. van der Waal (Europarlementariër voor SGP/RPF/GPV) zaten als leden van het politieke establishment achter de tafel; Nederlanders die er in Straatsburg en daarbuiten niet aan twifelen dat hun hart op z'n Europees klopt. De buitenstaander in het forumgezelschap was en bleef de heer M. Koning. Een man die zichzelf wellicht ziet als bewoner van de provincie Nederland en zich aldus inzet voor Initiatief Democratisch Europa (IDE (spreek uit: idee)). IDE is een nieuwe, echte Europese 'partij', die zich straks bij de Euro-verkiezingen nog moet bewijzen. Van 'partij' wenst Koning zelf niet te spreken: "Het blijft vooralsnog een initiatief." Straks meer daarover.

De liberaal Van Reekum sprak zó hartstochtelijk over Europa, en daar tussendoor over zijn partij, dat het jammer is dat er straks geen zetel in Straatsburg door hem warm gehouden zal worden: hij staat nummer negentien op de VVD-lijst.

"Daar moet u niet om gaan lachen!", was zijn reactie op mijn ironisch getrokken mond toen ik Van Reekums Euro-positie vernam. "Maar u maakt toch geen schijn van kans om op 15 juni gekozen te worden? U staat zelfs tien plaatsen lager dan Jules Maaten!", wierp ik tegen.

Van Reekums betoog had zich geconcentreerd op de handelspositie van de Europese Gemeenschap (EG). "Concurrentie met andere handelsblokken wordt onmogelijk, indien we de handen niet ineen slaan. Een gezond bedrijfsleven geeft meer welvaart." Als no nonsens Nederlander toonde Van Reekum het sociaal-economisch beleid van onze (!) regering als voorbeeld voor de Europese politiek. Het is maar de vraag hoeveel de polderjongens van Lubbers & Co. in een écht verenigd Europa te vertellen zullen hebben... Van Reekum rekent dan vast op

een dikke vinger in de Brusselse pap (die halen we gewoon uit de dijk), want, zo formuleerde hij: "Nederland is de gate-way to Europe." Een belangrijk knooppunt dus, waar de Europeanen moeilijk omheen kunnen. De liberaal wil die Nederlandse positie zeker behouden en daar moet Den Haag dan wel het nodige voor over hebben. "Anders worden we straks het tweede Jutland van Europa", zei Van Reekum stellig en voegde daar vergoelijkt aan toe: "Jutland, overigens een schitterende landstreek!" Van Reekum noemde onder meer een goed talenonderwijs als voorwaarde voor een goede (economische) integratie van onze bevolking in het nieuwe Europa. Wat jammer nu, dat het met de talenkennis van de jongste generatie zo belabberd gesteld is.

Ook het milieu werd niet vergeten (bij geen der sprekers was dat het geval).

Ten slotte haalde de VVD'er nog even uit naar het idee van de IDE. "Het is verdoezelend om met een nieuwe Europese partij te komen. Zoiets schept onduidelijkheid. Wie op de liberalen stemt, weet waar hij op stemt!" Gelach in de zaal om deze kwajongensachtige propagandastunt.

Van Reekum is geboren in de staat Connecticut van de echte Verenigde Staten. Hij verbleef er zijn eerste levensjaar. Hij groeide als Europeaan op. Hij studeerde onder meer psychologie. De man bij uitstek om te praten over de Europese frustraties. Vraag: is Europa depressief omdat zijn glansrol in de wereld na 1945 is uitgespeeld en tracht het nu met '1992' een wederopstanding te forceren? Van Reekum: "Ach, we moeten niet direct naar het verleden kijken. We hebben in Europa eerst de Frans/Duitse tegenstelling moeten overwinnen, voordat we aan de slag konden gaan. We zijn na de dekolonisatie weer op onszelf teruggeworpen." Tracht de man met doctoralexamen psychologie hier te zeggen: je worstelt met jezelf, maar je zal er weer bovenop komen, al kost 't je de nodige inspanning?

De EVP'er Herstel - zijn naam formuleert als het ware de doelstelling van de Gemeenschap - sprak over het milieu ("dat had al lang een hoofdpunt moeten zijn") en een sociaal Europa (en dan zal hij zeker geen Lubberiaans concept op het oog hebben). De meeste aandacht trok deze Europarlementariër met zijn constatering dat Europa nog maar in aanbouw is. "We moeten af van die scheiding tussen Oost en West. Nog lang niet alle Europese landen doen mee vanaf 1992 en dat mogen we niet

vergeten." Tot zover klonk een en ander reëel, maar menig aanwezige fronste de wenkbrouwen toen Herstel alle Oosteuropese landen—tot—en—met Roemenië bij de Euro-droom wilde betrekken. Op zich een vriendelijke gedachte, maar er zal nog heel wat vuil door de Rijn moeten stromen willen en kunnen we deze landen opnemen in een democratisch Europa. Vooral nog zal de absolute monarch Ceausescu er niet over piekeren de bevoegdheden over te dragen aan een supra-nationale instantie. En dan ook nog een keer een parlement! De stakker zou er een rolberoerte aan over houden. Herstel moet denken in lichtjaren. Maar goed, regeren en besturen is vooruit zien.

Herstel: "Wat ik denk is in zoverre reëel: 1992 is niet een eindpunt. Het moet verder gaan. Het maken van openingen naar Oost-Europa moeten we actief blijven steunen. Landen als de Duitse Democratische Republiek kijken verbaasd naar onze vrij plotselinge eenwording en voelen zich bedreigd. We moeten niet vergeten dat achter het ijzeren gordijn óók Europeanen leven. Zij horen bij ons. We moeten ons blok niet dicht timmeren." Herstel ziet een soort 'Europees huis' voor zich, zoals de populaire Gorby onlangs heeft geschilderd. Lopen we dan niet rechtstreeks in de armen van de Sovjetrussen? Is dát een onafhankelijk, verenigd Europa? Herstel: "De Sovjetunie doet eveneens mee als Europees land. Dit kan inderdaad moeilijkheden opleveren. Ik wil niet zeggen dat we alle banden met de Verenigde Staten moeten loslaten, maar het is gewoon een feit dat de Gemeenschap straks lossier komt te staan van de Verenigde Staten en dan bedoel ik nu vooral in economische zin."

Toen ik Van Reekum hierover aansprak, was zijn reactie: "Hm, meneer Herstel loop véél te hard van stapel; die denkt zo ver weg. Als de Gemeenschap zich gaat

uitbreiden, zullen eerst de neutrale landen van Europa zich bij ons aansluiten. We moeten uitkijken met mogelijke Sovjetrussische betrokkenheid in dit proces van Europese eenwording."

Ir. Van der Waal is eigenlijk een wat vreemde eend in de Europese bijt. De man vertegenwoordigt in Straatsburg een typisch nationale geloofsrichting, namelijk de rechtlijnige aanhang van SGP, RPF en GPV. Een mengmoes van Nederlandse mensen met religieuze principes, al met al deel uitmakend van een Europese bevolkingsgroep, die, procentueel gezien, bij lange na niet het promise haalt. Maar, eerlijk is eerlijk, in het democratische Europa moet ieder zijn of haar plaatsje hebben.

Van der Waal was oprecht toen hij zei: "De Europese eenheid is een economische noodzaak en daarom '1992'. Ik kan er geen andere redenen voor bedenken." De SGP'er voerde aan dat de EG moet oppassen bij een onbeperkte economische groei en pleitte voor een anti-materialistische benadering binnen de samenleving. "Wij betalen nu de rekening voor een jarenlang fixeren op economische groei." Alweer een milieu-vriendelijk ondertoon-tje.

Op mijn vraag of Van der Waal met zijn politieke ideënwereeld niet bang is te verzuipen in het immense Straatsburgse parlement antwoordde hij: "Tja, levensbeschouwelijke zaken komen in het Europees Parlement niet zozeer aan de orde." Kan de SGP'er zijn visie wel eens doordrukken? "Ach, natuurlijk is mijn daadwerkelijke inbreng summier. Maar toch vind ik voor bepaalde amendementen wel eens een meerderheid. Die meerderheid moet ik zien te krijgen door middel van morele steun van andere partijen. Als je let op mijn procentuele aanwezigheid in het Parlement en je legt daarnaast hetgeen

Het Europees Parlement en zijn bevoegdheden: rollenspel of realiteit?
(Foto: Voorlichtingsbureau Europees Parlement)

ik heb kunnen bewerkstelligen, dan scoor ik helemaal niet slecht. Ik stuur u wel even een boekje op, waarin een en ander valt na te lezen."

Het zou te ver voeren om de brochure SGP/RPF/GPV in het Europese Parlement helemaal te ontleiden. Doch een blik achterin verschaft duidelijkheid over hetgeen waar Van der Waal op doelde. Zijn eenmansfractie heeft amendementen weten door te drukken op het gebied van de mensenrechten in de Sovjetunie, steun aan de Papoea's, verkeersveiligheid, enzovoort. Ook heeft Van der Waal succesvol gepleit voor een Euro-pol-organisatie om de internationale criminaliteit tegen te gaan.

En dan ten slotte initiatiefnemer Koning. De man die zich als enige Europeaan trachtte waar te maken, op dat punt best geloofwaardig overkwam, maar vervolgens in het defensief moest blijven zodra de politieke positie van IDE ter sprake kwam. Van Reekum verweet IDE "onduidelijkheid" en Koning kon het niet in "duidelijkheid" omzetten. Althans, zo leek het.

Het voorlichtingsbureau van het Europees Parlement roept in folders op om het "democratisch gat" in Europa te dichten. Koning en IDE willen daar snel iets aan gaan doen. IDE is uitsluitend vertegenwoordigd in internationaal verband. Er zijn geen nationale partij-instanties. In 1987 is dit initiatief van de grond gekomen. Koning: "Steeds meer beleidsterreinen zullen naar gemeenschapsniveau worden overgeheveld. Tot nu toe bepalen de nationale partijen de 'Europese' politiek. In de praktijk komt dat neer op hopeloos verdeelde fracties, want iedere nationale afvaardiging vecht voor de eigen, nationale belangen." IDE vindt dat de burgers van Europa bijna niets te vertellen hebben, aangezien het Europees Parlement onvoldoende bevoegdheden heeft om zijn wetgevende en controlerende taak maximaal uit te voeren. De Europese Commissie en de Raad van Ministers bepalen het Europees beleid. IDE: "Het initiatief staat volledig achter een geïntegreerd Europa. Echter, '1992' is een economisch programma dat door het Europese bedrijfsleven en nationale overheden is geformuleerd, zonder dat de burgers in Europa enige invloed op de besluitvorming hebben gehad. Democratie wordt niet aan de burgers gegeven, wij zullen haar moeten afdwingen."

Met zijn "uniek Europees netwerk" wil IDE iedere burger de gelegenheid geven zijn of haar stem in het Europees Parlement te laten horen. Er zijn momenteel 25 lokale vestigingen ("antennas") in zes landen van de Gemeenschap. IDE wil niet rekenen op de bestaande partijen, omdat zij vastzitten in hun nationale structuren. IDE gaat aan de verkiezingen van 15 juni meedoen.

Volgens IDE is Europa nog niet toe aan een politieke

opdeling in traditionele stromingen. Zelf noemt het zich niet 'links', niet 'rechts', maar ook niet van het 'midden'. Wat is IDE dan wel? Koning kon het niemand echt duidelijk maken.

Een zekere wijsheid kan Koning beslist niet worden ontzegd. Hij waarschuwde ervoor dat de EG straks iets gaat worden voor een kleine minderheid; een exclusieve groep mensen die in staat is om volledig uit Europa te halen wat erin zit, omdat zij de nodige (talen-)kennis en financiële middelen in huis hebben om te communiceren, te reizen, contacten te leggen, enzovoort.

Europa leeft niet. Leeft niet bij de massa van doorsnee Europese burgers en zal waarschijnlijk ook niet in 1992 leven. Wat Nederland betreft, heeft de man-in-de straat grote vraagtekens ten aanzien van de economische gevolgen van de eenwording. Weinig mensen weten wat er allemaal gaat veranderen en vragen zich angstig af of allerlei crimineel tuig ongehinderd de grens over kan,

straks, na 31 december 1992. Of dat Den Haag financieel flink moet gaan bijspringen om de ellende in Zuid-Italië te verhelpen. Of dat Staphorst Staphorst niet meer zal zijn en Athene niet meer Athene, straks, als twaalf culturen elkaar in de armen vallen. En dan nog maar te zwijgen over al die zuiderlingen die op onze sociale voorzieningen af zullen komen en al die drugsverslaafden die een warm roosterje zullen vinden in tolerant Amsterdam... Dat zijn de vraagtekens die de gewone man en vrouw bij '1992' zetten.

De boodschap van de deskundigen wordt als het ware door deze angstgevoelens naar de achtergrond gedrukt. Die boodschap luidt, eenvoudig gezegd, dat Europa af zal zakken naar de status van sjiekste achterbuurt in de wereld als er niet snel een economische

blokvorming komt om de concurrentie van Japan en de Verenigde Staten het hoofd te bieden.

Maar een eenheid is Europa bij lange na niet. Daar is veel meer voor nodig dan een economische noodzaak, die voornamelijk door de West-Europese plutocraten gezien wordt. Want wát zal ons moeten binden, wij, twaalf volkeren van Europa, straks, als we één zijn?

We kunnen ons slechts scharen rondom een 'prachtig' samen doorleefde geschiedenis vol haat en oorlog, die uiteindelijk heeft geleid tot het punt waar we nu zijn: in tweeën gedeeld en geplaatst onder curatele van twee, elkaar vijandig gezinde, voogden. Hun twist heeft ertoe geleid dat onze zelfvernietiging na 1945 geen vervolg meer kon krijgen.

West-Europa tracht nu de (economische) schade te herstellen. Voor de Europeanen is het te hopen dat het een vruchtbare Gemeenschap wordt. En wiens hart gaat daar niet sneller van kloppen?

HELP HET DEMOCRATISCH GAT DICHTEN IN EUROPA

(Illustratie: Voorlichtingsbureau Europees Parlement)

JONGERENPLATFORM

door Mark Aalders

ROTTERDAM, 16 februari 1989 - In het kader van haar "pressiefunctie" is de JOVD vertegenwoordigd in een aantal overlegorganen. Op sociaal-economisch terrein is het Jongerenplatform *) het belangrijkste. Het is een orgaan dat bovendien in belang aan het toenemen is. Ook op regionaal niveau zijn dergelijke overlegorganen ontstaan (bij voorbeeld het JOFO in Overijssel). Hieronder volgt een korte schets van de geschiedenis, de werkwijze en de plannen van het Platform.

<< Geschiedenis >>

Organen als het Jongerenplatform zijn bij uitstek de manier om invloed op het jongerenbeleid uit te oefenen. Immers, als alle jongerenorganisaties met een stem spreken, kan de politiek er moeilijk onheen en moet er derhalve enige aandacht aan schenken. En... hetzelfde geldt voor de pers!

Het initiatief om alle jongerenorganisaties die zich (mede) bezighouden met het sociaal-economisch beleid rond de tafel te krijgen werd genomen door de WJ-CNV jongerenorganisatie. Directe aanleiding was de lancering van het jeugdwerkgarantieplan door het kabinet in 1986. In het najaar van 1986 deed het Platform (dat al snel onder die naam opereerde) voor het eerst van zich spreken. Alhoewel het moeilijk was alle organisaties op een lijn te krijgen, bleek het mogelijk om door middel van een persbericht op de plannen van het kabinet te reageren.

De reactie op het jeugdwerkgarantieplan was slechts het begin van een steeds gestructureerdere samenwerking. De plannen van het kabinet betreffende jongeren (verlaging van het minimumjeugdloon en de korting op de RWW van jongeren) gaven hier alle aanleiding toe.

De meeste van deze plannen raakten jongeren heel direct. Maar de jongeren zelf, werden er niet over geraadpleegd. Keer op keer kwam het kabinet met voorstellen. En al spoedig kwam het Jongerenplatform met grote regelmaat bij elkaar om met een snelle reactie de schade die deze plannen dreigden aan te richten zoveel mogelijk te beperken.

<< Werkwijze >>

De structuur van het Platform is zodanig dat geen enkele organisatie iets van haar autonomie inlevert. Elke organisatie heeft het recht een verklaring niet te ondertekenen, of aan een bepaalde actie niet deel te nemen. Het Jongerenplatform bestaat dus niet, tenminste niet in die zin dat de samenstelling vaststaat en de samenwerking geformaliseerd is. Het Platform heeft geen begroting, geen briefpapier, geen telefoonnummer, post-

bus of wat dan ook. In de praktijk wordt er vergaderd in het kantoor van het CNV te Utrecht. Terwijl het WJ-CNV jongerenorganisatie ook de uitnodigingen enzovoort verstuurt.

De kracht van het Jongerenplatform is toegenomen naarmate er meer en meer gezamenlijk tot (re)actie werd overgegaan. Dit resulteerde al snel in een grotere aandacht van politiek en pers voor de jongerenorganisaties. In het voorjaar van 1988 werd een grote delegatie van het Platform ontvangen door de vaste kamercommissie voor sociale zaken. Dit naar aanleiding van de forse kritiek die het Jongerenplatform leverde op de voor jongeren nadelige voorstellen uit de paasbrief van de regering. Ook komt het steeds vaker voor dat de pers reacties van het Platform (met opsomming van de organisaties) publiceert.

<< Plannen >>

De plannen van het Jongerenplatform gaan echter verder. In plaats van iedere keer te reageren op kabinetsvoorstellen (dan ben je eigenlijk al te laat), komt het nu met een eigen nota over het jongerenbeleid. Hierin staan een aantal minimumvoorwaarden waaraan een jongerenbeleid naar zijn inzien moet voldoen. Deze nota is op dit moment in de maak en zal op zaterdag 22 april worden gepresenteerd. Op deze dag zullen ook een aantal prominenten uit de politiek hun visie geven op het jongerenbeleid.

Met de nota hoopt het Platform zijn bijdrage aan de discussie over het jongerenbeleid te leveren voordat het te laat is. Een blik in het voorontwerp van de Wet inkomensvoorziening jongere werkloze werknemers en de voorstellen betreffende de RWW van jongeren voorspellen weinig goeds. Ik denk dan ook dat je van het Jongerenplatform nog zeker zult horen.

*) Het Jongerenplatform bestaat uit: CDJA, JD, JOVD, JS, PPR-jongeren, PSJG, Jonge Humanisten, WJ-CNV jongerenorganisatie, Jongerenbeweging verbonden met de FNV en Kinderrechtswinkels.

**KANTOORVISIE
VOOR MORGEN!**

Hulzenseweg 10-20
 6534 AN Nijmegen-Holland
 Postbus 217 - 6500 AE Nijmegen
 Tel. 030-561044* (8 lijnen)
 Telex 49694 Telefax 030-566631

De méést complete kantoorleverancier!

BELASTINGEN EN 1992

De afdeling Leiden organiseert op vrijdag 28 april een avond over belastingen en 1992. Zo mogelijk zullen ook actuele politieke zaken aan bod komen. Spreker zal het Tweede Kamerlid De Grave zijn.

DE GRAVE
(AANVANG: 20.00 UUR)

HET GULDEN VLIES, BRUGSTR 125 TE LEIDEN

Tony Valle: "De meeste Cubanen dragen een masker als ze zeggen dat ze de regering steunen."
(Foto: Koen Wessing/Hollandse Hoogte)

CUBA: GEEN PARADIJS MAAR NACHTMERRIE!

door Ernest Landheer

RYSWYK ZH, 23 januari 1989 - Op 1 januari 1959 juicht de hele wereld. Een groep jonge idealisten neemt in Cuba na een ware volksrevolutie de macht over van een corrupte en medogeloze dictator. De voornaamste leiders, Fidel Castro en Ernesto Guevara, worden liefkozend oom Fidel en oom Che genoemd. Zelfs de Verenigde Staten, die lange tijd dictator Batista steunden, hebben sympathie voor deze jonge idealisten. Op Cuba zou de ware volksrevolutie plaatsvinden en een "nieuwe mens" gevormd worden, aldus Guevara.

Anno 1989 weten we wat met de "nieuwe mens" bedoeld wordt. De "nieuwe mens" moet een slaafse volgeling van "el lidre supremo" Castro zijn. Tienduizenden zitten in heropvoedingskampen, om ervan doordrongen te worden dat kritiek leveren op de standpunten van de partij een anti-revolutionaire daad is. Verschillende dissidenten die dankzij westerse druk vrijgelaten zijn, hebben hierover verslag gedaan.

Een van de bekendste dissidenten is Armando Valladares. In 1960 werd Valladares volgens eigen zeggen gearresteerd omdat: "Ik me vaak uitsprak tegen het communisme dat indruiste tegen mijn geloof en mijn hooggestemde idealen. Ik was naïef. Het kwam niet in mij op dat ik in de gevangenis zou belanden omdat ik mijn mening niet verzweeg." Castro had zich toen overigens nog niet als communist gepresenteerd. Dat Castro door de Amerikaanse reactie in het Sovjetrussische kamp gedreven is, vindt Valladares "een mythe die voor de gewone man nauwelijks te verklaren is". 22 jaar later kwam Valladares dankzij westerse druk vrij en kon emigreren naar de Verenigde Staten. Over zijn jaren van martelingen en triomf heeft Valladares het boek Against

All Hope geschreven. Het is een regelrechte aanklacht tegen het Cubaanse regime gezien vanuit zijn kerkers. En... laat een communistisch regime zich niet het scherpst observeren vanuit zijn riolen?

Valladares schrijft in het boek hoe hij en andere gevangenen werden geslagen met kettingen, knuppels en zelfs gestoken met bajonetten. Op een dag werd hij zo hard geslagen dat hij zijn been brak. Valladares kreeg geen behandeling. Hierdoor is hij nu kreupel.

Of, hoe zou u het vinden als u 's ochtends wordt gewekt door een emmer met menselijke uitwerpselen die over u wordt geledigd? Zonder mogelijkheid om u te wassen. En hoe zou u reageren als u 's nachts telkens wordt gewekt door executies? Of, hoe zou u reageren wanneer u kennis maakt met de Amerikaanse beul Herman Marks, die altijd een hond meeneemt naar de executies om het bloed van de doden op te likken? Dit zijn maar enkele voorbeelden van de dagelijkse behandeling van Valladares en zijn lotgenoten. Dingen waaraan zij gewend raakten. Zoals gezegd zijn er meer voorbeelden.

Jorge Valls had bij voorbeeld samen met Castro gestreden tegen dictator Batista. Hij getuigde voor een

vriend die van verraad werd verdacht. Enige weken later, op 8 mei 1964, werd Valls gevangen genomen en berecht. Men nam niet eens de moeite om hem te vertellen tot hoeveel jaar hij was veroordeeld. Twintig jaar heeft hij moeten vechten om te overleven. Valls vertelt: "Een van de gevangenen was een jongen van dertien toen hij werd opgepakt. Nu zit hij er nog. Geestelijk een wrak en iemand die nauwelijks nog kan praten. Er worden gevangenen mishandeld, verminkt en doodgeslagen. Men is er bovenal op uit om de weerstand van de gevangenen te breken. Velen worden zo gek dat ze zich als dieren gaan gedragen." Valls weigerde zich te onderwerpen aan een "rehabilitatieprogramma". Hij moest en zou zichzelf blijven. "Het verliezen van mijn verstand was mijn grootste angst. Ook ik heb geschreeuwd en gevochten met mijn medegevangenen. Ik was soms ontzettend bang dat ik krankzinnig zou worden en dat ik niet langer een mens zou zijn."

Nog boeken vol zouden geschreven kunnen worden met voorbeelden van Cubaanse dissidenten en hun belevenissen in de Cubaanse heropvoedingskampen. De Cubaanse mensenrechten leider, Ricardo Bofill, die twaalf jaar gevangen heeft gezeten, meent dat ten minste 36 duizend Cubaanse dissidenten door marteling of executie om het leven zijn gekomen. Bofill veroordeelt de vrije wereld dat het enkel de rechtse regimes in Latijns Amerika aanklaagt, maar het Cubaanse regime zijn gang laat gaan. Ook de mensenrechten organisaties krijgen ervan langs: "Mensenrechten organisaties", aldus Bofill, "moeten begrijpen dat eronder een stalinistisch regime geen toegang tot onafhankelijke informatie is. Er zijn geen religieuze groeperingen die schendingen van de mensenrechten naar buiten kunnen brengen, er is absoluut geen historie van vrije pers, er zijn geen internationale journalisten enzovoorts. Voor buitenlanders die geen ervaring hebben met een stalinistisch regime is het moeilijk om bruikbare informatie te verzamelen die een representatief beeld geeft." Volgens Bofill is het in landen als Cuba hoogst ongebruikelijk dat men zich tegenover een buitenstaander zal uitlaten over zijn of haar politieke denkbeelden. Of, zoals de gevluchte Cubaan Tony Valle het beschrijft: "De meeste Cubanen dragen een masker als ze zeggen dat ze de regering steunen." Valle was voor de Cubaanse geheime dienst, de MINSE, zo bang dat hij zelfs zijn vrouw niet durfde te vertellen dat hij katholiek was.

Er zijn meer donkere kanten van het Cubaanse regime te vermelden. Een van de grootste mythen is de bewering dat het communisme moreel gezien superieur zou zijn aan het kapitalisme, al zijn er dan geen vrije verkiezingen. Ofwel, in Cuba zou bij voorbeeld de gezondheidszorg op een veel hoger peil liggen dan in landen met een vrije markteconomie. Fout! Castro claimt dan wel dat de zuigelingensterfte met 25 procent gedaald is, maar in Panama is de zuigelingensterfte met veertig procent teruggelopen, in Chili met 47 en in Costa Rica zelfs met 55 procent. En er zijn nog veel meer voorbeelden te noemen! Ook de resultaten van het alfabetiseringsprogramma kloppen niet. Zo zou Cuba's alfabetiseringsprogramma er toe hebben geleid dat in plaats van 25 procent, nu 99 procent van de mensen kan lezen en schrijven. Wel, ten eerste was dit cijfer in 1958 al 79 procent, dus voor Castro's machtsovername, en ten tweede telt Castro alleen de leeftijdsgroep mee waarvan verwacht wordt dat zij kan lezen en schrijven. In feite zal de alfabetiseringsgraad nu ongeveer negentig procent bedragen. Een getal dat lager of hoogstens gelijk

is aan de landen in het westen die dertig jaar geleden een zelfde of lagere alfabetiseringsgraad hadden dan Cuba.

Ten slotte de corruptie. Kapitalistische landen zouden borg staan voor corruptie, onderdrukking en uitbuiting. Wel, laten we ernee beginnen dat juist het communisme in Cuba er uitstekend in slaagt de heersende elite te helpen haar macht te behouden en verder uit te breiden. Zo zou Castro zelf, volgens de gevluchte majoor Florentino Aspillage van de Cubaanse geheime dienst, de beschikking hebben over maar liefst veertien landhuizen, in elke provincie een. Verder zou hij de beschikking hebben over een vloot van privé-jachten. Tevens zou Castro in Zwitserland een bankrekening hebben van miljoenen dollars. En zo gaat Aspillage nog even door met openbaringen over Castro's levensstijl en die van zijn metgezellen. Aspillage's verklaringen liegen erin elk geval niet om. Het is dus kortom een mythe dat communistische regimes als het Cubaanse, een alternatief zijn voor de rechtse regimes in Latijns Amerikaanse landen.

Het wordt tijd dat de wereld, en vooral Nederland, de ogen opent en krachtig op de stalinistische praktijken in Cuba reageert. Of, zoals de voormalige Amerikaanse ambassadeur bij de Verenigde Naties, Vernon Walters, het onschreef: "Ik ben oud genoeg om diegenen te herinneren die Hitler en Stalin verdedigden. Ik herinner mij de schok en het verraad toen de waarheid over deze dictators aan het licht kwam. Ik denk dat vroeg of laat dezelfde geluiden opgaan als de wereld eindelijk de gruwelen van het leven onder Castro ontdekt. Laten we niet langer onze mond houden, want deze stilte maakt ons medeschuldig aan de onderdrukking."

**WIJ DRUKKEN
BIJNA
ALLES!**

Buiten bankbiljetten kunt u
bij ons terecht voor
al uw wensen op drukgebied

**PRINTASS
PARTNER**
MEMBER VAN DE NEDERLANDSE DRUKKERIJ

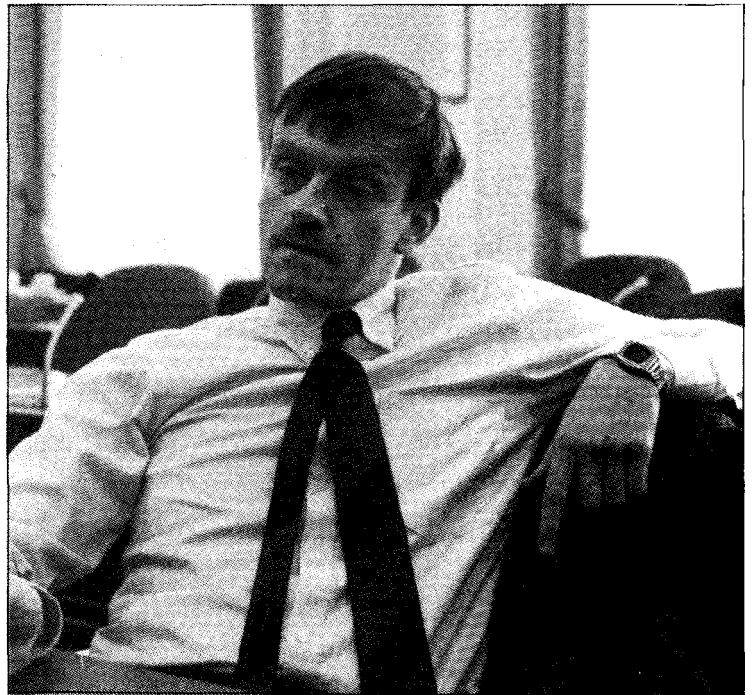
**Dinky
Druk**

Pastoor Koopmanweg 5, tel. 02230-31466
Postbus 330, 1780 AH Den Helder

BACKBENCHERS

'S-GRAVENHAGE, 21 februari 1989 - Profieltje van een parlementariër. Geboren in het Brabantse Oss, uit ouders die - zoals dat vak met burgerlijke gene geduid wordt - "werkzaam zijn in de agrarische sector". Wat scholing gedaan aan de Hogere Landbouwschool te Deventer en de Vrije Universiteit te A'dam. En marge wat gerommeld in het politieke bedrijf, maar het dagelijks brood verdiend bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. En in mei '86 op de golven van het Lubbers-effect in de Kamerbankjes beland. U wist het al. Het gaat om de vijf-en-dertig-jarige (tjonge, jonge jongen!) christen-politicus mr. ing. Wim G.J.M. van de Camp. Wim de Wie? WIM VAN DE CAMP, Kamerlid voor het Christen Democratisch Appel. Over zijn partij ("wij staan dicht bij de bevolking"), de VVD ("leeft op te grote voet"), ons land ("Nederland is een typische CDA-samenleving") en ten slotte over Wim zelve: "Ik heb de indruk dat mijn profiel groeiende is."

Jort Kelder en Jeroen Princen

"Mijn keuze voor het CDA heeft met traditie en politieke belangstelling in brede zin te maken. Ik kom uit een KVP-nest. De relatie tussen geloof en politiek, tussen het dagelijks werk en zondags in de kerk, tref je het beste bij het CDA. Op zeventienjarige leeftijd heb ik getwijfeld - DS'70. In de constellatie van toen een aardige partij. Een beetje rechts, maar toch links van het midden. Door m'n activiteiten bij de KVP-jongeren, het CDJA en later het partijbestuur ben ik nooit meer van het CDA afgestapt. In een echt socialistisch of typisch liberaal milieu gedij ik niet. Het CDA is een traditie die je niet verlaat.

Ik zit in de Kamer om ervoor te zorgen dat de coherentie in de samenleving aanwezig blijft. Als egocentrische yuppies Amsterdam op stelten zetten omdat ze menen dat het IK-tijdperk hoogtij moet vieren - uitstekend. Maar als dat impliceert dat groepen in stadsvernieuwingsgebieden tussen wal en schip vallen, dan ga ik letterlijk en figuurlijk over m'n nek. Negentig procent in dit land komt om in grote welvaart, de andere tien procent kan daar niet aan deelnemen. Daar kan ik me mateloos over opwinden. Dat is mijn diepste beweegreden om in de politiek te zitten. Dat is een stukje idealisme.

Het is 'not done' als politicus toe te geven de eigen carrière na te streven. Daar zit een zekere schijnheiligheid in. Ik heb het Kamerlidmaatschap nagestreefd. Soms zelfs bevochten. Toch moet je het niet verabsoluteren. De honorering is bedroevend, daarbij is de tijd voorbij dat een Kamerlid president-directeur van Shell werd. Het zou mijn persoonlijk geluk niet in de weg hebben gestaan als ik het niet geworden zou zijn. Er zijn zoveel andere leuke dingen te doen als je enige intelligentie en opleiding hebt. Het enerverende aan het Kamerlidmaatschap is dat je met je neus overal in zit. Je kijkt in de keuken, je verzet pannen en potten. Ik kan me voorstellen dat als je uit de Kamer valt en ineens van negen tot vijf op kantoor zit, er een zwart

gat is.

De CDA-fractie is geen jonge fractie. We zijn met vier-en-vijftig, waarvan zes dertigers. Het is bij de kandidaatstelling niet de bedoeling geweest om de vergrijzing van het CDA te pareren met disco-jeugd. Tien jaar geleden vond ik een aantal CDA'ers in het debat uiterst saai en eentonig. Nu kijk ik daar anders tegen aan. Het Kamerwerk is zo 'anstrengend' dat je het absoluut niet als duf kunt kwalificeren. Je zit er ook dicht bij. Je ziet de enorme belangen die meewegen, je ziet de spanningen op het gezicht van je fractieleider, maar je ziet ook Berts humor. 't Is jammer dat Bert de Vries nog steeds een saai imago heeft. Z'n interne rol wordt erdoor onderschat. De CDA-fractie vormt een redelijk homogeen team, daardoor lijkt het misschien een in zichzelf gekeerd gezelschap. Ik weet niet of dat slecht is. Ik heb een hekel aan paniek en geschreeuw via de media. Als puntje bij paaltje komt ga je toch allemaal weer terug in je hok.

De jonge fractieleden knokken bewust voor een goede portefeuille. Dat moet je omzichtig doen. Ga je na de eerste fractievergadering naar de krant om mede te delen wat het CDA wel en niet vindt, om zo je profiel op te poetsen, dan wordt dat je niet in dank afgenomen. Een goed Kamerlid is iemand die z'n zaakjes kent. Iemand die voorstellen van de regering en het maatschappelijk middenveld op waarde weet te schatten. Het is gevaarlijk om de kwaliteit van een Kamerlid af te meten aan zijn mediabekendheid. Er zijn collega's die zodra ze een microfoon zien beginnen te babbelen - dat is holhoofdig. Maar kiezers vinden dat helder, die willen dat. De fractieleden die het publicitair goed doen hebben vaak minder te zeggen dan als 'backbenchers' gekwalificeerden. Bedenk wel dat mensen als Hans Gualthérie van Weezel en Wim Mateman er ook jaren over gedaan hebben voor ze profiel hadden. Ook op dit punt heb ik een vrij rustige strategie. Ik ontwijk de microfoon eerder dan dat ik 'm zoek.

Weinig Kamerleden hebben 'het syndroom van de bekende Nederlander'. De meesten hebben 'het syndroom van de goede portefeuille'. Het nummer op de lijst is niet doorslaggevend. De vraag is: hoe bouw je een portefeuille op? 'Low profile' werkt dan het beste - dat is mijn strategie. Het leukste is als je een paar belangrijke woordvoerderschappen claimt die je plenair met draaiende camera's kunt uitdragen. Dat zit ervoor mij niet direct in, maar als ik zie wat ik zoal doe en wie mij allemaal lastigvalt, heb ik de indruk dat het profiel van Wim van de Camp groeiende is. Het omgekeerde kan je ook overkomen: 'Camp, het was leuk, je bent dermate ongeschikt dat wij de prachtige plaats 85 op de lijst voor je in de aanbieding hebben.' Als je mij dus vraagt wat mijn doel op korte termijn is, dan zeg ik: wederom een goede positie op de kandidatenlijst voor de Tweede Kamer.

Toen we hier aankwamen zijn we door de vice-fractievoorzitters, Van der Sanden en Eversdijk, een paar keer toegesproken en wegwijs gemaakt. Wat je als Kamerlid doet en laat is je eigen verantwoordelijkheid, daar is bij het CDA geen gedragscode voor. Je beslist niet ineens: nu zit ik in de politiek, dus laat ik dat en dat achterwege. In m'n CDA-periode heb ik meer leren drinken. Met het bezoeken van bepaalde kroegen ben ik iets voorzichtiger geworden, hoewel ik ook wat dat betreft een vrij grijze muis ben. Als ik me al uitleeft

bovendien deloyaal. Daar houden wij niet van in het CDA.

Ik heb voorkeur voor een PvdA/CDA kabinet. Het kabinet Lubbers is weliswaar 'a winning team', maar na acht jaar CDA/VVD zou de burger wel 'ns een einde kunnen maken aan deze coalitie. En, alle verhalen ten spijt: het gaat goed in Nederland. Omdat wij de bakens keihard verzet hebben, omdat wij als CDA de samenleving vervelende boodschappen hebben durven presenteren. We hebben nog even de vrees gehad dat de VVD ons links zou inhalen. Gelukkig is dat niet gebeurd. Daarom zeg ik: het CDA haalt de volgende verkiezingen zestig zetels. Daar maak ik mij geen enkele zorg om.

Als Joris Voorhoeve en de zijnen straks zeggen dat het aardig zou zijn een derde periode door te gaan, dan moet het CDA zich natuurlijk bezinnen. Inleveren van de coalitiepartner, als ware het lood om oud ijzer - daar moet je voorzichtig mee zijn.

Ik vind de VVD helemaal niet rechts, hoor. Waar ze op moeten letten is de betrouwbaarheid. Het is geen strategie of gebrek aan leiderschap, maar puur individueel gedrag van Kamerleden. De opstelling van de VVD op het gebied van volksgezondheid, media en onderwijs is niet altijd 'comme il faut'. De marges van het regeerakkoord worden te ruim en te wisselend uitgelegd. De VVD leeft op te grote voet.

Nederland is een typische CDA-samenleving - door-

WIM VAN DE CAMP (CDA):

„KAMERLEDEN ZIJN GEWONE MENSEN.

DAT BETEKENT DUS NIET DAT JE REGELMATIG SEKSLUBS MOET BEZOEKEN: BURGERS KOMEN DAAR IN HUN GEWONE LEVEN OOK ZELDEN AAN TOE.”

doe ik dat zondagmiddag op de motor - een nieuwe Suzuki, goed voor 297 km per uur. Het is onverstandig om als Kamerlid te hard te rijden; dat kan dus niet. Mijn collega's voelen zich naar mijn idee in hun 'thuisituatie' niet dagelijks gehinderd door hun Kamerlidmaatschap. We zijn gewone mensen. Dat betekent dus niet dat je regelmatig seksclubs moet bezoeken; burgers komen daar in hun gewone leven ook zelden aan toe. En ach, in huizen van Kamerleden moet ook wel 'ns geklust worden. Dus tussen Wim van de Camp als burger en Wim van de Camp sinds 22 mei '86 als burger en Kamerlid - dat was geen duidelijke keuze. Ik drink er niet meer of minder om.

De Kamer bezondigt zich soms aan voyeurisme, aan gelegenheidspolitiek. De Twee van Breda, de weduwe Rost van Tonningen - wij kunnen zo'n kwestie niet afdoen als een 'quantité négligeable'. Dat ligt ook aan de pers. Het rare is: er kunnen in Nederland de meest ingrijpende beslissingen genomen worden, zodra het paspoortmonster om de hoek komt gaan Den Haag Vandaag en de andere rubrieken daar achter aan. Daardoor heeft het kabinet de afgelopen maanden ingrijpende dingen kunnen besluiten waar de burger pas over een jaar achter komt. Want de pers hobbelt maar achter dat paspoortmonster aan.

Als er toch al iets is waar wij niet van houden binnen het CDA zijn dat mensen die via de publiciteit hun gelijk moeten bevechten. Deloyale mensen. Mensen die een politieke carrière starten en een minister of partijvoorzitter de grond in gaan trappen. Iemand die zegt: 'Lubbers is premier om het kapitaal van Hollandia Koos te spekken.' Dat is onwaar, onder de gordel en

drenkt met christelijke levenswijze. Tweeduizend jaar traditie druk je erin twintig jaar niet uit. Door die coherentie-benadering staat het CDA dichter bij de bevolking dan de andere partijen. Liberalen kiezen per definitie voor de sterkeren, socialisten voor de zwakkeren. Het lijkt dan of wij CDA'ers niet kiezen. Of CDA-kamerleden kleurloos, in zichzelf gekeerd zijn. Wij houden rekening met alle belangengroepen. Wij proberen met de mensen met een inkomen van twee ton op het goede spoor te blijven én met mensen met dertigduizend gulden. Dat leidt tot vervlakkings, vervaging. De anderen kiezen te veel voor een groep. Wij vinden: iedereen moet z'n ei een beetje kwijt kunnen. Dat trok me altijd al aan van het CDA - dat je een vakbondsmans tegenkwam die achter een vleesmachine bij Unox stond, maar ook zij die het materieel voor het zeggen hadden: de advocaat, de winkelier, de boer en de clerus.

De identiteit van het CDA kan een enorm probleem worden. Met de ideologie van het maatschappelijk middenveld boren wij groepen kiezers zonder confessionele achtergrond aan. Dat daagt uit tot ijken en herijken van de uitgangspunten. Het is nog niet duidelijk hoe dat verder moet: een christen-democratische partij zonder christenen is moeilijk overeind te houden.

In de politiek handel je vanuit een machtsconcept. Klein links doet het in de principes, wij doen het in de dagelijkse bestuurspraktijk. We moeten dus flexibel zijn. Het machtsmoment is over het algemeen het grootste probleem voor zij die niet tot het CDA behoren. En dat zal de komende twintig jaar wel zo blijven.”

DE ZEVEN MAGERE JAREN

door Jan Verhagen

AMSTERDAM, 26 februari 1989 - "Verkiezingen? Ja, dan mogen we weer gaan posters plakken voor de VVD, in het kader van de tegenprestatie voor de subsidie. De onafhankelijkheid zal dan onder druk komen te staan. Wat betreft ledenwerving zie ik het effect van de verkiezingen niet zo. Ledenwinst moet komen van iets als een Nijpels-effect. En dan krijg je ook allemaal van die jonge Nijpeltjes als leden. Je kent ze wel: het hockey-type. Frisse meisjes, met plooijurkje, pumps en een staartje in het haar."

Aan het woord een ervaren districtsvoorzitter. Zeven jaar lid van de JOVD. Eerst Zeeland. Daarna Amsterdam. Vijf jaar bestuurservaring. Dus gepokt en gemazeld. Vrolijk en sarcastisch, een zeldzame combinatie. Net afgestudeerd in sociale geografie. Afgekeurd voor militaire dienst: "Zeven millimeter groter, en ik had wel ontmoeten." Zijn naam: Marco Schraver. Zijn conclusie: "De zeven magere jaren zijn al aangebroken." Als bewijs daarvan een gesprek over de JOVD, de VVD, en de onderlinge (on?)afhankelijkheid: "De JOVD moet zich voorlopig even koest houden." En over LEF: "De reden dat het stokte: de hiërarchie van het hoofdbestuur."

<< LEF >>

Eerst LEF dan maar. Ter introductie: LEF is een kwartaalblad, dat nauw aan de JOVD is verbonden. Het laatste nummer is echter najaar '88 uitgekomen. Redactielid Schraver: "In januari '88 volgde Jort Kelder Ada den Ottelander op als hoofdredacteur van LEF. Van het hoofdbestuur kwam de uitdrukkelijke toezegging slechts één nummer op eigen apparatuur te hoeven verzorgen. Echter nu, een jaar later: nog steeds geen tekstverwerker. Dus: LEF bleef afhankelijk van de faciliteiten van de mederedacteuren, type-geit Frans Veltmeijer, en derden. In juni '88 heeft de LEF-redactie aangekondigd: 1 januari '89 schorten we onze activiteiten op! Het hoofdbestuur heeft er niet goed op gereageerd. Dus geen vierde nummer in '88.

Kijk, de redactie heeft haar goede wil getoond: we hebben de artikelen klaarliggen. Ingetypt. Maar we printen niet, want het is ná 1 januari '89. Bovendien: ondanks herhaalde verzoeken heeft de penningmeester nog steeds geen overzicht gegeven van de financiële toestand van LEF.

De redenen: het hiërarchisch geheel, de bureaucratie van het hoofdbestuur. De automatiseringscommissie onder leiding van de algemeen secretaris heeft niet erg gewerkt. De interne vervanging van de algemeen secretaris tijdens diens verblijf in de Verenigde Staten verliep gebrekkig. Ja, als het hoofdbestuur op zijn qui-vive was geweest, had die tekstverwerker er al gestaan."

<< Afvallen bij de JOVD >>

Voormalig hoofdbestuurskandidaat Schraver: "Het hoofdbestuur draait nog wel redelijk. Nog wel. Maar in november treedt ongeveer de helft af. Dat geeft grote problemen met de opschuiving, er zijn nog geen goede kandidaten. Je gaat districten leegplukken. De beste mensen weghalen. En de doorstroming binnen de districten is nu al zo groot. Dat heeft allemaal zijn repercussies op districten en afdelingen.

Tegenover elke persoon die in het hoofdbestuur komt, staan vijf tot acht afvallers in dat vormings- en scholingsproces. Mensen ontplooiën zich op afdelings- en districts-niveau. Een competitiestrijd. Per één die kan winnen, staan vijf tot acht verliezers. Als er een coup plaatsvindt (zoals in Deventer, december '87) en een aantal mensen aftreedt, is dat een gigantische stroom-

versnelling. En een groot verlies aan kader. Binnen én buiten het hoofdbestuur. Die gebeurtenis heeft nog steeds haar nawerking. Ik durf te stellen dat de huidige situatie nog steeds een navloei is van Deventer.

Uiteraard is een geleidelijke vervanging beter. Maar omdat de JOVD bestuurd wordt door vrijwilligers, en niet door betaalde krachten, kun je van de mensen niet verwachten dat ze doen wat het beste is voor het hoofdbestuur, voor de vereniging. Persoonlijke en sociale omstandigheden zoals school, studie en werk tellen zwaar mee. Je kunt van het hoofdbestuur niet verwachten dat het in de houding springt als het volk mort.

De beste tactiek om in het hoofdbestuur te komen? Dat moet je vooral aan mij vragen! (Sarcasme JV). Drie zaken: 1) kies een sterk district, 2) houd je low-profile: onbekend maakt bemind, 3) geef niet al te veel je

De naar eigen zeggen op oneigenlijke argumenten gepasseerde Marco Schraver, met de onzeker lachende Jolanda Hekman, die wel voor het hoofdbestuur geschikt werd geacht. (Foto: Jort Kelder)

eigen mening.

Men zegt dat Noord per se drie hoofdbestuurleden moet en zal leveren. Iemand uit Noord eruit, dan ook iemand uit Noord erin. Dat is natuurlijk een slechte zaak. De zwakke broeders binnen het hoofdbestuur zullen geen kritische figuur kiezen, maar liever iemand uit de eigen hoek. Mensen die de zaak controleren en functies uitoefenen binnen de vereniging: die zijn te gevaarlijk! Persoonlijke ambities zijn belangrijker dan het algemeen belang, dat is ook een les die je leert.

Ik ben nu gepasseerd voor een post in het hoofdbestuur op oneigenlijke argumenten. Van het hoofdbestuur heb ik gehoord waarom ik niet politiek secretaris mocht worden: 1) ik ben geen vrouw, 2) ik ben te oud, 3) ik zou een tandem vormen met Ron Batten, 4) ik zou te specialistisch bezig zijn. Dat is allemaal kul! Geen

vrouw? De JOVD vindt dat personen op kwaliteiten, en niet op geslacht gekozen moeten worden. Te oud? Ik ben 28, kan nog twee jaar mee. Een tandem met Ron Batten? Er zitten nu meer tandems in het hoofdbestuur. Te specialistisch? Verwacht je dan van een politiek secretaris ruimtelijke ordening dat hij zich echt bezighoudt met defensie en internationale zaken? Dat ik me specialistisch heb beziggehouden wil niet zeggen dat ik dat ben.

Wat ook zal hebben meegespeeld: na drie anti-Nijs personen moest er weer iemand uit het pro-Nijs-kamp in. En of Noord-Holland zonder mij ook verder kan? Ik ben voorzitter van Noord-Holland, dus coördinator, stimulator, geen uitvoerder. Onze organisatorische en politieke mensen zijn enthousiast, goed bezig. Maar je enthousiasmeert een district niet met dit soort opvolgingspraktijken.

En dit is de tweede keer dat ik op oneigenlijke argumenten ben gepasseerd. Ook toen Hayo Schultink werd opgevolgd door Jan-Willen Dijkhuis. Die het overigens prima heeft gedaan. Toen was het argument dat ik anti-Nijs was.

Toch denk ik wel dat Mark Rutte een prima voorzitter van de club is, ook al stemde hij tegen mij. Een compromisfiguur, geen compromitterend figuur. Goed qua uitstraling, met politieke en organisatorische capaciteiten. Goed om de vereniging de noodzakelijke push te geven.

Ik kan nu niet meer groeien in de JOVD. Dat is ja stevig balen. Ik help de VVD-fractie nu met de discussie over de Vierde Nota over de ruimtelijke ordening. Mijn commentaar op die nota geldt voor de VVD-fractie als inleesstuk... Als politiek secretaris hoefde ik niets meer bij te leren!"

<< Afvallen bij de VVD >>

VVD-lid Schraven: "De VVD verliest leden. Ze zijn in de problemen. Financieel, er is een contributieverhoging. En politiek. De VVD-achterban is voor het grootste gedeelte conservatief. Niet genegen tot een VVD/PvdA-kabinet. De VVD kan weinig anders dan dit kabinet voortzetten. Het VVD-kader denkt echter genuanceerder.

Voorhoeve is goed voor de VVD: een bedaard type, academisch niveau, goed huisvader. Zijn seksuele geaardheid komt tenminste niet aan de orde. Het CDA zal echter, afhankelijk van de peilingen, kiezen voor PvdA of VVD. En gaat eventueel een stok zoeken om de VVD te slaan, afhankelijk ook van de verkiezingsprogramma's.

Natuurlijk zijn we niet onafhankelijk van de VVD. Of

we kunnen schrijven dat de koningin weg moet? Ja hoor. Dat kan. Dus schrijven we dat. Maar that's it!

De JOVD heeft wel invloed op de VVD. Maar niet veel. Die invloed is een beetje afhankelijk van ons imago, en grotendeels van persoonlijke contacten. Wat dat imago betreft: voor de VVD-achterban zijn we een stelletje linkse rakkers. In *Vrijheid & Democratie*, het VVD-blad, schreef Mark Aalders, hoofdbestuurslid: 'CDA en VVD moeten slechts op de winkel passen. En dat hebben ze verdomd slecht gedaan!' Onafhankelijk omdat we dit schrijven? Juist niet! Afhankelijk omdat we in *Vrijheid & Democratie* schrijven...

De JOVD moet zich voorlopig even koest houden. Onze bek houden. Dat geintje om Jules Maaten te pushen voor een hoge plaats op de VVD-lijst voor het Europees Parlement, geconcretiseerd door Jules Maaten-folders in *HB-info*, kan voor de JOVD een slechte zaak zijn. Weliswaar is Jules een uitstekende kandidaat, maar de kamercentrales van de VVD zijn niet echt gelukkig met de JOVD-tactiek rond Jules. De JOVD is onafhankelijk, maar krijgt wel Jules Maaten op een zevende plaats van de VVD-lijst?

Dat Jules alsnog van plaats zeven naar plaats negen is geschoven, bewijst dat we onze eigen glazen aan het ingooien zijn. En dat kan repercussies hebben op de uitkomsten van de nieuwe Samenwerkingsovereenkomst VVD/JOVD waarover nu onderhandeld wordt. Een paar jaar geleden vond ik de JOVD een stuk onafhankelijker."

<< De conclusie >>

Zeven jaar lid, vijf jaar bestuurservaring, Schraven: "Het maatschappelijk nut van de JOVD: het vormings- en scholingsproces. Jongeren leren verantwoordelijkheden te dragen. Zonder repercussies naar de toekomst toe kun je op je bek gaan, en daarvan leren. Dat kan ten goede komen aan de postzegelvereniging, dat je een begroting kunt maken, en aan de VVD-afdelingen, -ondercentrales en -kamercentrales. Bovendien doe je een hoop mensen-kennis op.

Het is een politieke vereniging. Je leert liberale beginselen uitbediscussiëren. Wel een politieke vereniging met een drankprobleem. Een ernstig, doch aangenaam drankprobleem. In de vergadering wordt beslist, in kroegen wordt beslist hoe er beslist is. Ik denk echter dat het de drankcultuur mede is die dames afschrikt...

Politiek zal blijven boeien. Leden blijven toch wel komen. Maar minder leden betekent ook minder kader, minder competitie, slechter kader dus. Ik denk dat de zeven magere jaren al zijn aangebroken."

De afdeling Utrecht organiseert op maandag 3 april een avond over de Wet op de basisvorming. Spreekster zal staatssecretaris Ginjaar-Maas zijn.

BASISVORMING

TRIANON, OUDEGR 252 TE UTRECHT

AANVANG 20.00 UUR

GINJAAR-MAAS

Voor meer informatie: Ernst Visser (030-446192).

Voor alle ambitieuze, leergierige doch vooral nieuwsgierige leden van de JOVD bestaat *HB-info*.

HB-INFO

HB-info is het mededelingenblad van het hoofdbestuur en verschijnt tienmaal per jaar.

Een jaarabonnement op *HB-info* kost slechts f 20,00. (Inclusief congresboeken en adressenvraagbaken).

Voor meer informatie kun je contact opnemen met het algemeen secretariaat (020-242000).

„Musici gezocht“

door Ronald Niemeijer

„KAMERMUZIEK“

Kuipers, entertainer in hart en nieren
 Met band en al zoekt hij ons nu op
 Komt op congressen onze trommelvliezen klieren
 De zaal roept angstig: "STOP!"

VEENDAM, 27 januari 1989 - Met klanne handen en nerveuze trekjes rond de mond, zitten de "bende-leden" van Henk Kuipers achter de coulissen gespannen op een teken te wachten. Henk probeert zijn muzikanten nog wat te kalmeren: "Rustig maar, het zal vast wel goed gaan." In de kleedkamer begint een rood lampje te knipperen. "We moeten op", zegt hij wat zenuwachtig. In de zaal wordt het muisstil. De spots gaan aan..., de lichten uit. "Ladies and gentlemen, the JOVD presents the Henk Kuipers bende..." Henk wordt, badend in het zweet, met een schok wakker: "Waar ben ik? Gelukkig..., alleen maar een droom."

Als Henk Kuipers zijn nachten zo doorbrengt, zal ons dat niet verbazen. De entertainer uit Lelystad gaat namelijk in de toekomst een grote carrière tegemoet als muzikant. Met de slogan "musici gezocht" speurt hij nu al driftig naar bandleden. Henk, die zelf klarinet speelt, biedt zijn musici dan ook een uitstekende kans om beroemd binnen de JOVD te worden. Een egoïst is ie dus niet.

Op congressen heeft Henk al publiek genoeg: zowel fans als rivalen. Een vorm van top-entertainment! Maar, hoe vreemd het ook mag klinken, een bandnaam heeft Kuipers nog niet: "Daar hebben we nog niet over nagedacht. Maar het zal in ieder geval niet de Wilhelmus-band gaan

heten."

Over het te spelen genre bestaat nog enige onduidelijkheid. Wie Henk van gezicht kent, zal in eerste instantie denken aan een tweede "Mini & Maxi". Kuipers lijkt wel wat op die "Maxi" en met de beroemde act "de marionet uit de koffer" had hij zijn ei prima kwijt gekund, want aan de touwtjes trekken doet ie maar al te graag. Wat het wel gaat worden? "Iets jazzy-achtigs", aldus Kuipers.

Wij wachten echter met spanning af in hoeverre Henk zijn carrière als muzikant kan voltooien. En mocht dit in eerste instantie niet lukken: niet getreurd want dan kan ie nog altijd in de politiek doorgaan, en desnoods "Kamer muziek" gaan spelen.

WAARDEOORDEEL

door Jan van der Laag

ZWARTSLUIS - Ieder jaar wordt de financiële huishouding van de JOVD gecontroleerd door de kascommissie en een registeraccountant. Strikt genomen is het bij een vereniging niet noodzakelijk dat een accountantscontrole plaatsvindt. Echter de subsidieregeling van het ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, volgens welke de JOVD wordt gesubsidieerd, stelt als voorwaarde dat de boeken ieder jaar door een registeraccountant worden ingezien. En dus gebeurt dat ook.

Over het jaarlijkse rapport van de accountant zijn in de loop der tijd op de congressen wel eens vragen gesteld. In het bijzonder werd dan gevraagd waarom dat rapport "oordeel onthoudend" was, in plaats van "goedkeurend". Betekende dit dat de accountant niet tevreden was? Nee! Integendeel. Want als de accountant van oordeel zou zijn dat de zaken niet in orde waren, dan had hij nooit zijn handtekening gezet.

Het verschil tussen "oordeel onthoudend" en "goedkeurend" wordt vrijwel uitsluitend bepaald door de inrichting van de financiële administratie. In de accountancy wordt het predikaat "goedkeurend" namelijk alleen in die gevallen gebruikt waar er sprake is van een strikte scheiding in de administratieve organisatie. Die scheiding komt erop neer dat ten minste drie mensen zich afzonderlijk met de financiën bezig houden. Eén met de betalingen, één met de boekhouding en één met de controle. Tussen deze mensen zouden geen contacten mogen

bestaan.

In een vereniging als de JOVD is zoiets volstrekt onmogelijk. Het zou betekenen dat er nog twee mensen extra aangesteld moeten worden. Vrijwel alle inkomsten zouden dan naar de posten personeel en financiën gaan, in plaats van naar bij voorbeeld de posten politiek of vorming & scholing.

Overigens, het is zelfs voor vele bedrijven onmogelijk om een dergelijke scheiding in hun financiële administratie aan te brengen.

Een rapport voorzien van een handtekening van een registeraccountant betekent al heel veel. Namelijk dat de zaak in orde is. Voor de JOVD is van belang dat wij al jaren een rapport krijgen dat ondertekend is door een registeraccountant en voorzien is van de opmerking dat de administratie goed is verzorgd. Dat is het hoogst denkbare compliment dat een penningmeester van onze vereniging kan krijgen!

KRITISCHE KANTTEKENINGEN

door Walter Römelingh

ROLDE, 4 maart 1989 - Het rapport Hervorming en bijscholing van de commissie van advies vorming & scholing (v&s) is als bijlage D in het congresboek opgenomen. In het voorwoord laten de schrijvers weten dat ze hopen dat het rapport een goede aanzet zal vormen voor een brede en grondige discussie over het huidige en toekomstige v&s-beleid. Nu, ik zou graag mijn visie over een tweetal aanbevelingen van de commissie willen geven. Het betreft het idee om de secretaris v&s voortaan als vice-voorzitter v&s door het leven te laten gaan en de werkzaamheden die het algemeen secretariaat zou moeten verrichten.

<< Naamswijziging >>

De commissie wil de secretarissen v&s graag langer op hun post laten zitten om de uitstoot van ervaring zo veel mogelijk te beperken. Een statusverhoging van secretaris v&s in vice-voorzitter v&s moet dat bewerkstelligen.

Wie er een paar oude adressenvraagbaken op naslaat, zal ontdekken dat het maar zelden voorkomt dat een secretaris v&s binnen het (districts)bestuur na verloop van tijd een andere functie bekleedt. Integendeel. Onderzoek leert dat de meeste secretarissen v&s juist eerst met een andere functie binnen het (districts)bestuur beginnen, om na verloop van tijd als secretaris v&s van het toneel te verdwijnen. Dit neemt niet weg dat het verloop onder de secretarissen v&s groot is. Maar dat is bij andere functies ook het geval.

Oude adressenvraagbaken laten wel een duidelijk carrièreverloop van vice-voorzitter naar voorzitter zien. En dat brengt ons bij mijn tweede bezwaar tegen het voorstel: zou de naam vice-voorzitter v&s het probleem juist niet vergroten? Als voor iemand de naam secretaris v&s te min is, dan hebben we met iemand te maken die, of enkel en alleen op een fraaie titel uit is, of ambities heeft. In het eerste geval moet gevreesd worden dat de persoon zich niet met hart en ziel voor de zaak inzet maar alleen met zichzelf bezig is. En in het tweede geval hebben we met iemand te maken die waarschijnlijk zo spoedig mogelijk voorzitter wil worden.

Naar mijn idee is de naamswijziging alleen te verdedigen uit oogpunt van de papierorganisatie, volgens welke v&s een van de drie poten van de JOVD is.

Wie betoogt dat het v&s-beleid baat heeft bij een vertegenwoordiger in het dagelijks bestuur, dient zich te realiseren dat een dagelijks bestuur geen beleid maakt, maar enkel praktische zaken bespreekt.

Ik heb de indruk dat de aanbeveling van de commissie eerder voort is gekomen uit veronderstellingen, dan berust op feiten.

<< Werkzaamheden algemeen secretariaat >>

Ook heb ik mijn twijfels over het voorstel van de commissie om het algemeen secretariaat een aantal werkzaamheden onder de directe leiding van de landelijk secretaris v&s te laten verrichten.

Dit idee zal zijn voortgekomen met de bedoeling om de landelijk secretaris v&s zo veel mogelijk administratief werk te besparen, zodat hij meer tijd krijgt om het v&s-beleid te coördineren. Maar wanneer ik de waslijst van werkzaamheden die het secretariaat zal moeten gaan verrichten zie, dan ben ik benieuwd welke taken het algemeen secretariaat zal gaan afstoten. Want op het secretariaat heeft nu toch al meer dan voldoende te doen?

Verder rijst de vraag of je met in inschakelen van het algemeen secretariaat bij het verwerken van de nieuwe evaluatieformulieren juist niet langere lijnen gaat creëren. Want de secretarissen v&s van de districten brengen dan door middel van deze formulieren verslag uit aan het secretariaat, dat op zijn beurt verslag uitbrengt aan de landelijk secretaris v&s. Je zou toch zeggen dat de laatstgenoemde die dingen veel beter direct kan ontvangen?

M50: politiek grijpbaar maken

HET WAAROM EN HOE

door Ronald Niemeijer

GRONINGEN, 14 januari 1989 - Drs. Talien Willems (26): de oude garde. In een grijs verleden, landelijk politiek secretaris bestuurlijk-juridisch. Sinds twee jaar van het "pluche" verdwenen. Oud-M50-projectcoördinatrice *) politieke stromingen. Een initiatief bedacht en uitgevoerd door de JOVD. Wat is en wat doet M50? Nog belangrijker: wat is de rol van de JOVD in deze organisatie! Driemaster ging naar studentenstad Groningen om verbanden en antwoorden te vinden. Driemaster ging diep, zocht feiten: het waarom en hoe.

Kwart voor drie: te vroeg. De deur gaat open..., ik sta perplex. Talien een "look-a-like" van Annette Nijs. Dus rood haar, ontvangt mij op knalgele sokken. Haar tijd in het hoofdbestuur is dus wel degelijk geweest. Maar toch... Ja, eerlijk gezegd had ik de geliefde en omstrede Van Bommels verwacht. Zal ik ook mijn schoenen uittrekken? Nee, dat verpest waarschijnlijk het interview. Gedachten stromen weg..., vragen komen weer. Talien je bent oud-hoofdbestuurslid. Wat deed je, en wat was je functie in die tijd? Talien reageert traag maar gestaag: "Eh..., even kijken hoor... Ik was van voorjaar '85 tot najaar '86 politiek secretaris bestuurlijk-juridisch. In november '86 ben ik opgestapt.

Hoe het project politieke stromingen tot stand kwam? De toenmalige vice-voorzitter politiek, Eli Leenaars, zat bij M50 in het bestuur. Hij kwam met het idee om een project over politieke stromingen te gaan doen. Leo-Pieter Stoel volgde toen Eli op. Die heeft het project iets verder uitgewerkt. Zo van: nou, wat kan je je daar nou bij voorstellen? Het ontwerp kwam toen in de algemene vergadering van M50. Die kon daar wel mee leven. Een projectcoördinator moest worden aangetrokken, dat werd ik."

M50, vereniging waarin alle politieke jongerenorganisaties (pjo's) vertegenwoordigd zijn. Van JS tot CDJA, van PSJG tot JOVD. Politieke opvattingen die verschil

len. Verschillen die groot zijn! Hoe zijn de verhoudingen? Valt hiermee te werken? Talien frons haar wenkbrauwen, kijkt naar de tafel en vervolgens naar mij: "Alle pjo's die aangesloten zijn bij M50 mogen projectvoorstellen indienen. Bij die voorstellen moeten alle politieke opvattingen aan bod komen. Je moet iedereen de kans geven zijn visie te laten doorklinken! Als zo'n project is goedgekeurd door de algemene vergadering van M50, wordt er een projectcoördinator aangetrokken. In het algemeen is dat iemand van een van de pjo's. Betaald? Jazeker, erg goed zelfs! Je kunt het vergelijken met een part-time baan. Maar goed..., zo gauw er een coördinator aanwezig is gaat die het project verder uitwerken. Hij formeert daarbij een projectgroepje om zich heen, bestaande uit vertegenwoordigers van alle pjo's. Met die mensen bespreekt hij het geheel. Perikelen? Het is natuurlijk altijd zo, dat er meningsverschillen ontstaan. Voorbeeld? Er is in het verleden eens een project van de JS geweest, en daar wilde de PSJG een onderwerp in hebben van: hoe bezuinig ik door middel van het ondraaien van de gasmeter? Dan komen dat soort geschillen óf in het bestuur óf in de algemene vergadering. Je moet dan afwegingen gaan maken. Wat accepteren we wel en wat niet? Je houdt er rekening mee dat iedere groep haar eigen ideeën heeft. Je bent tolerant in zo'n geval, tenzij het te ver gaat! We vinden niet, dat je als M50 een handleiding moet gaan geven met als boodschap: hoe ontduik ik allerlei regels?"

Choice, een projectblad dat driemaal per jaar door M50 wordt uitgebracht, heeft als doelstelling: het politiek vormen van jongeren. Het eerste nummer leek echter meer op een relatiehandleiding bijgestaan door pikante foto's, dan op een vormingsblad. Talien rectificeert: "Ja..., dat is een keuze die de projectcoördinator maakt. In dit geval een van de JS. Choice leek M50 een goed idee..." Dus met zulk soort afbeeldingen spreek je de jongeren aan? "Nee, nee, nee. Het gaat niet om de foto's, die ik trouwens niet uitermate pikant vond, maar om onderwijsmateriaal wat de leerlingen leuk vinden. Die projectcoördinatrice, het was namelijk een vrouw, heeft gekeken naar: wat is mijn onderwerp en hoe kan ik dat aantrekkelijk aan de leerlingen doorgeven. Vergeet niet: het lespakket moet leuk zijn voor de scholieren, niet voor de leraren! Het is trouwens niet zo maar een onderwerp. Het wordt getoetst door M50, én mensen die zelf in het vak zitten. Zo was bij de eerste uitgave de eindredactrice van Margriet betrokken. De JS gaat niet door met Choice. Het blad blijft wel, maar wordt voortgezet door de staf van M50."

Een belangrijk item: hoe groot is de rol van de JOVD in M50? Talien kijkt weer strak naar de tafel: "Nou..., ik denk eigenlijk best wel groot. De bureaucoördinator, Bart Leidsman, is een JOVD'er. Hij is verantwoordelijk voor het reilen en zeilen van M50. En ze hebben sinds

een half jaar een aanvullend bureaucoördinatrice, die Bart in zijn werkzaamheden bijstaat. Zij was secretariaat medewerkster van de JOVD. Geen lid, maar..., toch vertrouwd met de JOVD gedachte. Verder was de penningmeester van M50 altijd een JOVD'er. We hebben dus een behoorlijke stem in het geheel... Maar de JOVD is niet uit op macht! Het gaat er om dat je met z'n allen de gedachte van M50 draagt: het maken van spullen waarmee je de politieke interesses onder jongeren kunt stimuleren..."

Heeft M50 macht: brengen ze veel teweeg met hun projecten? Talien reageert snel: "Ja..., wat is macht. Macht is niet te meten. Je probeert jongeren voor de politiek te interesseren, en de uitwerking ervan kun je niet meten aan één of een aantal produkten. Je kan alleen maar proberen de politiek wat grijpbaarder te maken, alle aspecten daarvan! Je probeert dat wat meer naar voren te brengen, in de geest van: jongens het is niet vies, het is niet onbegrijpelijk, dit is ook allemaal politiek!" Dus het kan maar zo, dat je voor niets

Talien Willems: "We vinden niet dat je als M50 een handleiding moet gaan uitgeven met als boodschap: hoe ontduik ik allerlei regels?" (Foto: Ronald Niemeijer)

bezig bent. De wat verbolgen Talien: "Ja..., dat kan maar zo. Ik kan het niet zeggen! Ik vind het best zinvol, je kunt dan ook stellen: wat is de zin van een JOVD... Tot welk publiek we ons richten? Als je met een project bezig bent moet je het punt 'in hoeverre is al materiaal aanwezig?', goed in de gaten houden. In het algemeen bestaat ervoor de HAVO en VWO-opleidingen veel lesstof. Je moet realistisch zijn. Als het wat kan toevoegen: geen probleem. Maar als er al genoeg op de markt is dan zeg je: moeten we wel deze doelgroep kiezen?"

JOVD: partij van studenten. Kiest bij voorbeeld de JS projecten, die zich beperken tot het wat "lagere niveau"? De wat geprikkelde Talien: "Ik denk niet, dat je dat zo mag stellen. Dat is niet iets wat automatisch gaat. M50 probeert heel

bedrijfsmatig bezig te zijn, en afwegingen te maken. Je mag er niet van uitgaan, dat als de achterban uit werkende jongeren bestaat (en dan wil ik nog niet eens zeggen dat ze minder zijn), men in die richting ook voorstellen doet. Nee, echt niet!"

Tot slot: hoe is het als vrouw in zo'n politieke mannenwereld? Talien, met glimlach: "In het hoofdbestuur van de JOVD was ik niet de enige, en bij M50 liepen er ook meer rond." Dus geen moeilijkheden gehad met het vrouw-zijn? "Nee hoor! Daar heb ik nog nooit problemen mee gehad. Ik ben nu actief in een werkring, die uit een gering aantal vrouwen bestaat, en daaraan ondervind ik niet echt veel hinder! Waar ik werk? Bij het ministerie van financiën. Van de tachtig medewerkers hebben daar zo'n vier of vijf vrouwen een baan, kun je nagaan!"

*) M50, is een politieke vormingsinstelling die bestuurd wordt door de politieke jongerenorganisaties CDJA, JD, JOVD, JS, PPR-jongeren en PSJG.

GAAN WE NAAR EEN TRAVESTIETE SAMENLEVING TOE?

door Marjolijn van Leeuwen

TERBORG, 16 februari 1989 - Bij de laatste HB-info zat een nieuw bestuursmutatieformulier. Dit kwam me goed van pas, omdat binnen de afdeling Doetinchem e.o. eerdaags een bestuurswisseling plaatsvindt. Wat een gehannes trouwens om dat ding los te krijgen! Na alle nietjes te hebben opengepeuterd en daarna de HB-info weer in elkaar te hebben gezet, kreeg ik een grote schok te verwerken. Bij de eerste twee kolommen stond namelijk achter functie al "voorzitter" en "secretaris" getypt. Juist dat laatste deed mij dit artikel schrijven.

Sinds wanneer wordt ervan uitgegaan dat deze functie (en net zo goed het voorzitterschap) door een man bekleed wordt? Ik typ bij voorbeeld onder mijn uitnodigingen altijd: "Marjolijn van Leeuwen, secretaresse JOVD afdeling Doetinchem e.o." Inderdaad: secretaresse, want ik ben een vrouw en daar ben ik trots op. "Maar", zo hoor ik altijd van alle mogelijke rechtenstudenten, "het is een functie, dus onzijdig!" Maar hoe komt men dan aan het woord secretaresse? Doordat de functie niet onzijdig kan zijn! Omdat er nu eenmaal geen onzijdige mensen bestaan! Komen er weer een boel tegenargumenten: "Neem nou bij voorbeeld minister Smit-Kroes. Die noem je toch ook niet ministeres of zo?" Nee, daar is inderdaad geen vrouwelijk woord voor. Waarom niet? Omdat er pas sinds de jaren zestig vrouwelijke ministers zijn (Marga Klompé, van maatschappelijk werk, was de eerste) en de heren waarschijnlijk te lui waren om haar functie een behoorlijk, vrouwvriendelijk tintje

te geven. Precies, ministeres bij voorbeeld!

Over die zogenaamd "onzijdige" functies nog even. Jullie zouden toch behoorlijk raar staan te kijken als koningin Beatrix opeens zou roepen: "Ik vind het oneerlijk! Ik wil van nu af aan koning genoemd worden! Waarom mag Neelie wel minister zijn en ik geen koning? Waarom wordt door de naam van mijn functie mijn vrouwelijkheid benadrukt, terwijl Smit-Kroes wel een lekker mannelijke minister mag zijn? Vanaf heden ben ik koning Beatrix!" Toch is koning(in) net zo goed een functie als minister. Zo gek zou het eigenlijk dus nog niet zijn, want het ligt geheel in de lijn van de rechtenstudenten!

Ook hoor je wel eens: "Onder secretaresse versta ik iets heel anders dan onder secretaris: namelijk een ordinaire typ-Miep!" Maar dat ben ik toch ook? Mijn functie houdt (meestal) niet zoveel meer in dan het typen van uitnodigingen alsmede bedankbriefjes en het ordenen van de ingekomen stukken. Maar als op deze

functie een man gezeten had, zou hij precies hetzelfde hebben moeten doen. Een ordinaire typ-Piet dus! Het is daarom onzin om te stellen dat er verschil zou zijn in het werk van een secretaresse en dat van een

secretaris.

Ik blijf mezelf dus gewoon secretaresse noemen en wens niet mee te werken aan de travestering van de samenleving. Zo dadelijk word ik behalve secretaris ook nog eens mijnheer genoemd...

TOPKADERCURSUS

door Ada den Ottelander

BORNE, 11 en 12 februari 1989 - Dichtbij de dubbelstad Enschede/Hengelo in spé kwam een top van jong liberaal Nederland bijeen om de tanden in het onderwerp "hervorming staatsbestel" te zetten. De op 11 en 12 februari gehouden topkadercursus illustreerde hoe op een goed georganiseerde manier inhoud aan de Samenwerkingsovereenkomst VVD/JOVD kan worden gegeven.

Voorzitter Hans Dijkstal leidde met soepele hand het één na het andere onderdeel in en uit. Tussendoor wist hij met de organisatoren Constantijn Dolmans, Max Visser en Herman Lutke Schipholt de conditie goed op peil te houden. In harmonie werden met biljart en tafeltennis de meest flitsende en meest bestudeerde bewegingen uitgevoerd.

De cursus begon met zwaar geschut. Drie prominente inleiders gaven hun visie op een deelgebied van het onderwerp. Mr. J.M. Polak (lid van de Raad van State) zette enkele bedreigingen voor ons staatsbestel uiteen. Vervolgens gaf hij aan hoe een systeem van "checks and balances" (machtenscheiding, grondrechten en legaliteit) waarborgen kan bieden. Op een college van burgemeester en wethouders toegepast biedt het mengsel van een benoemd functionaris en gekozen personen waarborgen tegen bedreigingen zoals de waan van de dag en het gevoel niet te worden gecontroleerd. Is er veel te wensen over? Polak vindt ons systeem in essentie juist. Helaas is het zo dat de uitwerking van de grondwet soms te wensen over laat. Het gevolg is een gevoel van onbe-

hagen bij de burgers, hetgeen zich onder andere uit in het idee dat de wetgever z'n taak niet goed vervult.

<< Gevaarlijk fenomeen >>

Vervolgens kwam drs. A.G. van der Spek (socialist en pacifist) aan het woord. Zijn eerste gedachte was: "opdoeken die handel". Een zekere geografische bundeling lijkt hem wel nodig, bij voorbeeld door een drastische hervorming van het huidige staatsbestel. Bij de politieke besluitvorming ontbreekt het aan openheid, openbaarheid en doorzichtigheid. De versmade "coalitie-handel" zorgt ervoor dat niet altijd wordt gestemd volgens de gedane beloften in het verkiezingsprogramma. Om dit euvel te veranderen moet er een regering met

wisselende meerderheden komen. Van der Spek vindt het niet uitvoeren van aangenomen moties en het handhaven van slecht functionerende bewindslieden verdere aantastingen van de democratie. Een gevaarlijk fenomeen is het nemen van besluiten op grond van onvoldoende informatie. Hierdoor ontstaat ruimte voor belangengroepen om achter de schermen een grotere invloed uit te oefenen. Als correctie hierop is de buiten-parlementaire oppositie een mogelijkheid. Tenslotte gaat het om optimale participatie van mensen, die in een ideale (raden)democratie zoveel mogelijk over het eigen lot mee moeten kunnen beslissen.

<< Geknakte strohalm >>

Volgens prof. mr. dr. A. Postma (onder meer hoofddo-cent staats- en onderwijsrecht aan de Rijksuniversiteit Groningen) was een regeerakkoord bedoeld om aan het parlement mogelijkheden te geven om de regering te binden. In de praktijk gebeurt het omgekeerde. De consequentie was dat een parlementaire meerderheid niet creatief op maatschappelijke signalen kon reageren. Het gevolg was dat de Eerste Kamer de functie van strohalm kreeg. De Eerste Kamer is formeel niet gebonden aan een regeerakkoord, maar materieel is iedere partij wel gebonden aan het eigen verkiezingsprogramma. En... ook in de Eerste Kamer spelen coalitiebelangen een rol. Zulk soort zaken hebben het onbehagen van burgers doen toenemen. Wat te doen? Ten eerste dient de rol van het parlement ten opzichte van de regering te worden versterkt door bij voorbeeld af te spreken dat een regeerakkoord tussentijds kan worden veranderd; de rechtspositie van Tweede Kamerleden te versterken (met name ten opzichte van de eigen partij); de ondersteuning van de Tweede én Eerste Kamer te verbeteren. Ten tweede dient de rol van de individuele burger ten opzichte van het parlement te worden versterkt door de invoering van een vorm van constitutionele rechtspraak.

Na de inleiding werd er gretig van de mogelijkheid om de heren vragen te stellen gebruik gemaakt. Met de

recente informatie vers in het geheugen gingen de cursisten in werkgroepen aan de slag. Met een vijftal stellingen per groep als leidraad werden diverse aspecten van het staatsbestel onder de loep genomen. Het rollenspel Naar een rechtvaardige samenleving vormde de tractatie voor de avond. Via deze vorm werden de mensen geprikkeld na te denken over een wellicht totaal andere maatschappij. Iedere deelnemer kon zijn of haar meest wilde en/of idealistische ideeën kwijt, mist... het uiteindelijke besluit unaniem genomen zou worden. In een later stadium werden vervolgoopdrachten uitgedeeld, die een test-case zouden vormen voor onder andere de mate van rechtvaardigheid.

<< Bekvechten >>

De zondag werd voor een groot gedeelte gezamenlijk doorgebracht om de stromen aan informatie uit de werkgroepen te presenteren en analyseren.

De slotrede werd door Huub Jacobse, voorzitter van de commissie Jongerenbeleid VVD/JOVD, gehouden. Losjes en boeiend sprekend stelde hij dat politiek meer is dan inhoud en ideologie. De wijze van verpakking is belangrijk. Stel dat je een debat hoort tussen bekvechtende politici. Bij de luisteraar blijft dan vaak een negatief beeld over de politiek hangen. Jacobse stelde zijn luisteraars de vraag na te denken hoe het komt dat slechts een dun laagje jongeren belangstelling heeft voor het politieke bedrijf. Wat voor nieuwe methoden zouden ontwikkeld kunnen worden om de belangstelling te wekken?

Tot slot ging Jacobse in op het veertigjarige bestaan van de JOVD. Hij noemde het een opmerkelijk verschijnsel dat de JOVD, in tegenstelling tot andere politieke jongerenorganisaties, altijd is blijven bestaan. Hij vond dit een compliment waard. Maar niet alleen voor de JOVD, ook voor het Nederlandse liberalisme, aangezien de JOVD leverancier is geweest van vele VVD'ers en zo heeft meegeholpen aan de groei en bloei van het liberalisme.

OOSTELIJKE MIJNSTREEK

LIMBURGS DAGBLAD WALL STREET JOURNAL NIKEI

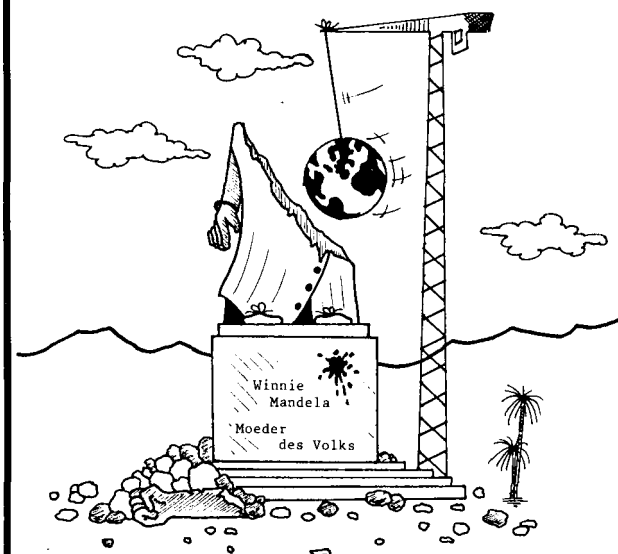
Wat? Een excursie naar het hoofdkantoor van het Limburgs Dagblad, waar ook de Wall Street Journal en diens Japanse tegenhanger Nikei per satelliet worden gedrukt.

Waar? Hoofdkantoor Limburgs Dagblad,
In de Cramer 37 te Heerlen.

Wanneer? Op vrijdag 31 maart om 13.00 uur.
Verzamelaarsplaats is café Brandpunt in het centrum van Heerlen. Vertrek vanuit Brandpunt uiterlijk om 13.30 uur!

Voor meer informatie: Ralf Jansen (045-259108).

NA DE ROES KOMT DE KATER...

(Tekening: Edwin Pol)

VEERTIG JAAR GRONINGEN

door Jolanda Hekman

GRONINGEN, 19 februari 1989 - Op donderdag 6 april bestaat de afdeling Groningen veertig jaar. Na een uitgebreid archiefonderzoek kwamen we erachter dat de afdeling jaren lang in het verkeerde jaar en op een verkeerde datum haar lustra heeft gevierd. Als gevolg van het grasduinen in het archief, dat na enkele jaren weer boven water is gekomen, zijn we gaan ordenen. Het archief is nu ondergebracht bij het Documentatie Centrum voor Nederlandse Politieke Partijen in Groningen, zodat alles voor het nageslacht zorgvuldig bewaard blijft.

Groningen is een afdeling met een eigen gezicht binnen district Noord. Zij kent een strakke vergadercultuur, exceptionele eet- en drinkcultuur, een altijd kritische houding naar het district toe en beruchte ALV's. ALV's die bezocht worden door bestuurders van andere afdelingen, die niet zelden tot diep in de nacht duren en waar menig aankomend bestuurder met klamme handjes en een kloppend hart achter de tafel plaatsneemt.

Bij het aankomen van de eerstejaars begint elk jaar opnieuw de eeuwige strijd tegen de vele studentenverenigingen voor het binnenhalen van leden. Daarom wordt getracht aan het begin van het academisch jaar een prominent spreker uit te nodigen. Joeskes, Vonhoff, Van Eekelen, Nijpels, om er een paar te noemen.

Door de afdeling zelf wordt elk jaar, in het eerste weekend van oktober, voor belangstellenden, nieuwe en enigszins oudbakken leden een introductieweekend georganiseerd.

Uniek voor een afdeling van de JOVD is het bestaan van de twee disputen. Sinds oktober 1986 komen de dames van "Salentina", en sinds november van dat jaar de heren van "Stephlar & Waldorff" elke maand bij elkaar om te discussieren over verschillende onderwerpen in kleine kring.

Het lijfblad Jonge Liberaal, valt elke maand bij de leden in de bus. Naast de gebruikelijke bestuursmededelingen en aankondigingen van activiteiten, is er ruimte voor interviews, zoals afgelopen jaar met staatssecretaris Henk Koning en Fré Meis, en achtergrondinformatie.

Naast deze activiteiten heeft de afdeling nog een

aantal commissies. Deze houden zich niet alleen bezig met de resolutie, maar besteden in de rustige maanden aandacht aan sociaal-economische alsmede buitenland en defensie vraagstukken.

In het najaar van 1987 is er een lustrumcommissie ingesteld. Deze heeft na een jaar van voorbereiding een uitgebreid programma opgesteld ter viering van onze verjaardag.

We beginnen op 8 april om twee uur 's middags met een symposium over "Monisme en dualisme in de Nederlandse politiek". Een forum van sprekers uit de geledingen van de vier grootste politieke partijen, zal zijn visie

geven over de wenselijkheid van een monistisch of dualistisch staatsbestel. Eveneens zal de actuele situatie in Den Haag bekeken worden op haar voor- en nadelen. Het forum dat is uitgenodigd, zal bestaan uit de heren Geertsema (Eerste Kamer VVD), Nauta (PvdA), Nypels (Tweede Kamer D66), Postma (Eerste Kamer CDA), Renkes (Provinciale Staten VVD) en Vis (Eerste Kamer D66). Na de afsluitende borrel, kan men op eigen gelegenheid een hapje gaan eten in

de stad, om voldaan, verkwikt en aanzienlijk aangedikt om acht uur 's avonds het lustrumfeest te bezoeken.

Voor een joet kun je dan getuige zijn van de onoverkomelijke sprekers, waaronder Mark Rutte. Verder zullen de heren Ridder en Van Splunter een politiek cabaret ten tonele brengen. Daarna kun je je uitleven op de tonen van de AMF-jazzband. Uiteraard is dit feest uitstekend geschikt om oude bekenden te ontmoeten en de oude doos weer eens om te draaien. En... het zal tot in de kleine uurtje duren. Voor meer informatie: Jolanda Hekman (050-144823) of Richard Ridder (050-731607).

JOVD 1949
1989
GRONINGEN

LUSTRUMFEEST DE COMPAGNIE zaterdag 22 april

Op donderdag 13 april bestaat de afdeling de Compagnie tien jaar. Een lustrum wordt bij de JOVD altijd groots gevierd, en daarom wordt op zaterdag 22 april een grandioos lustrumfeest gehouden. Als speciale gast is een prominent politicus uitgenodigd. Het zal allemaal te beleven zijn in het Boschhuis te Ter Apel. Voor meer informatie: André Meijer (05990-14914), Ria Braams (050-136938) of Gerda Hebels (050-349533).

De afdeling Hart van Brabant organiseert op vrijdag 19 mei een promotiefeest (fenu de ville, entree f 7,50).

Verder zullen M. Rutte (JOVD) en ir. L. Stok (VVD) een spreekbeurt houden.

PROMOTIEFEEST

AANVANG 20.30 UUR
DE MARMLET te TILBURG

Voor meer informatie: Karin Mommers (013-432775) of Astrid Kersing (013-432062).

NIEUW! NIEUW! NIEUW!

PRIKBORD PRINS HENDRIK!

- * Van Kuipers in de Sloot: Jalving ("een visie heb ik niet") als districtsvoorzitter.
- * Van Splunter over het bovenstaande: "Wim Kan zou zeggen: 'In Gelderland treden mensen af die ik nog nooit heb zien optreden.'"
- * Rutte: "Toen ik vier was, wilde ik al dictator worden." Naar eigen zeggen heeft Rutte al zeker tien keer het boek De vorst van Machiavelli gelezen. Hij is nu landelijk voorzitter van de JOVD. Hij heeft er dus blijkbaar weinig van begrepen.
- * Rutte over zichzelf: "Ik ben een leeg vat dat af en toe roept: 'De sfeer is goed.'"
- * Rutte over vrouwen: "Vrouwen zijn per definitie niet in staat tot een directe beheersing van dingen. Alleen de man kunnen ze direct beheersen. Hun interesses voor kunst en cultuur zijn geveinsd en gericht op het behagen van de man. Een vrouw bereikt haar volle lichamelijke en geestelijke rijpheid als zij zeventien is. Een man bij 28. En zijn ontwikkeling is er dan ook naar! Gelijk aan alles wat groot en mooi is en pas laat tot volle bloei komt. Alleen wanneer door geslachtsdrift vertroebeld is het mannelijk intellect in staat het geslacht met de korte beentjes en brede heupen het schone geslacht te noemen." Citaat van de negentiende eeuwse filosoof Schopenhauer. Kent ie dus uit z'n hoofd!
- * Dolmans in een ultieme vorm van zelfanalyse: "Mijn psychologisch probleem is dat ik te veel aandacht krijg."
- * Bakker (net uit het ziekenhuis terug) over Kelder: "Ik had gewild dat jouw moeder die pillen twintig jaar geleden had gebruikt."
- * "Mirjam Mol, de natte droom van Jort Kelder." (Citaat van voorzitter Jan Weijers van Zuid-oost Utrecht).
- * Dolmans (voorzitter van het Katholiek Dispuut): "Katholieken hebben we zat, daarom is de JOVD ook zo sterk." (Acht van de twaalf leden van het hoofdbestuur zijn van katholiek origine).
- * Wist u dat onze algemeen secretaris Ferry van Dijk sinds kort een vriendin heeft? Daar zijn de dames op het secretariaat blij mee: zijn ze eindelijk van dat geflikflooi af. Nu Bas Klein nog. Tja, dat zal helaas wel wat moeilijker worden.
- * Prikbord Prins Hendrik bestaat bij de gratie van haar bezoekers. Stuur daarom wetenswaardigheden en citaten in een gesloten enveloppe naar: Algemeen secretariaat JOVD, T.a.v. exploitanten Prikbord Prins Hendrik, Pr Hendrikd 104, 1011 AJ AMSTERDAM. Bijdragen zijn altijd welkom! Zij worden met bron vermeld!

OPENINGSTIJDEN: MAANDAG VAN 13.00 TOT 17.00 UUR

EN DINSDAG TOT EN MET VRIJDAG VAN 9.00 TOT 17.00 UUR.

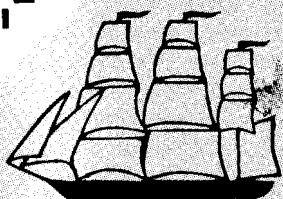
06-274591

(F 0,15 per 47 seconden!)

VORMING & SCHOLING

- * District Brabant - vrijdag 31 maart, Promotie en ledenwerving + PR, 's-Hertogenbosch; woensdag 5 april, Introductiecursus, Bergen op Zoom; zaterdag 15 april, Communicatie, Deurne; zaterdag 15 april, Communicatie, 's-Hertogenbosch; vrijdag 28 april, Introductie, Breda; vrijdag 28 april, Promotie en ledenwerving + PR, Oss; vrijdag 12 mei, Politieke stromingen, Bergen op Zoom; zaterdag 20 mei, Liberalisme, Tilburg; zaterdag 27 mei, Politieke stromingen, Eindhoven. Voor meer informatie Jan Louwers (040-414519) of Jan Verhagen (013-367517).
- * District Gelderland - za/zo 9/ 8 april, Liberalisme, niet bekend; zaterdag 22 april, Gemeentepolitiek, niet bekend; za/zo 27/28 mei, VDS 2, niet bekend. Voor meer informatie Nicole Koetsier (05730-56690).
- * District Noord - vrijdag 17 maart, Spreekvaardigheid, Sneek; za/zo 15/16 april, Besturen + Redactie, Havelte; ?? mei, Introductiecursus, Emmen; vrijdag 2 juni, VDS 1, Winschoten. Voor meer informatie Corinne Vennik (050-713240).
- * District Noord-Holland - zondag 16 april, VDS 1, niet bekend; zondag 21 mei, Promotie en ledenwerving, niet bekend; vrijdag 30 juni, Redactie, niet bekend. Voor meer informatie Paul Moltmaker (023-244304).
- * District Overijssel - ?? maart, Gemeentepolitiek, Deventer; vrijdag 14 april, Spreekvaardigheid, Zwolle; vrijdag 21 april, Spreekvaardigheid, Zwolle; maandag 1 mei, VDS 1, Steenwyk. Voor meer informatie Marc Geerlings (05407-64263).
- * District West - donderdag 6 april, Redactie, Rotterdam; donderdag 20 april, Liberalisme, Leiden; woensdag 7 april, Spreekvaardigheid, Krimpen ad Yssel; ?? april, Introductiecursus, Gouda; donderdag 11 mei, Congresvoorbereiding, Leiden. Voor meer informatie Annemarie Goutier (010-4582479).

DRIEMASTER

VVD-concept-
programma is
gezichtsloos

Europa: er is nog veel
te doen!

„Agressiviteit
Sovjetunie niet
verminderd“

Collegegeld omhoog?

Backbenchers

Gewoon doen!

„JOVD werd vechten
tegen de bierkaai“

Cententeller

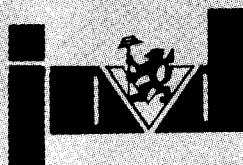
Wandelgang Amersfoort

Frisse, hockeyende
secretarissen

Privé

24 EN 25 JUNI LUSTRUMCONGRES

ALGEMEEN SECRETARIAAT JOVD
Pr Hendrikd 104
1011 AJ AMSTERDAM
020-242000

REDACTIEADRES

DRIEMASTER
P/a W. Rhmelingh
Lottingln 10
9451 KM ROLLE

Redactie - Walter Rhmelingh (hoofd-
redacteur), Ernest Landheer en
Edwin Pol.

DRIEMASTER

Driemaster is het landelijk orgaan
van de Jongeren Organisatie Vrij-
heid en Democratie (JOVD) en ver-
schijnt acht- tot tiemaal per jaar
in een oplage van drie- tot vier-
duizend exemplaren. Leden van de
JOVD ontvangen de Driemaster gra-
tis. Voor niet-leden bedraagt de
abonnementsprijs f 17,50 per jaar-
gang, te voldoen op bankrekeningnr.
39.46.40.640 of girorekeningnr.
953500.

KOPLJ

Hieronder tref je de deadlines van
de drie eerstkomende Driemasters
aan. Wanneer je kopij hebt die je
graag in een van deze nummers zou
willen plaatsen, stuur je bijdrage
dan voor de bijbehorende deadline
naar het redactieadres. De Driemas-
ter verschijnt over het algemeen
binnen een maand na de deadline.

nummer	deadline
4 89	vr 19/05/89
5 89	vr 16/06/89
6 89	vr 14/07/89

NAMEN EN ADRESSEN

Voor de namen en adressen van be-
stuursleden dien je de adressen-
vraagbaak te raadplegen of te be-
stellen op het algemeen secretariaat
(+ f 4,25).

Hoofdbestuur - voorzitter: Mark
Rutte, Postbus 93168, 2509 AD S
GRAVENHAGE (070-522564) secretaris:
Ferry van Dijk, Htg Jan I ln 58,
5615 SG EINDHOVEN (040-516029)
penningmeester: Joost Otterloo,
Pasbaan 11/g, 4811 GM BREDA (076-
221742) vvp: Bas Bakker, Koolstr
42/a, 9717 KE GRONINGEN (050-
732793) vvo: Constantijn Dolmans,
Molenstg 10, 2311 RB LEIDEN (071-
141293) vorming & scholing: Ernst
van Splunter, Gelkingestr 39-35,
9711 NB GRONINGEN (050-180775)
internationaal: Bas Klein, Oud-
raadtwg 37, 2612 SL DELFT (015-
147324) voorlichting: Jort Kelder,
Kastanjeln 28, 1214 LJ HILVERSUM
(035-48930) organisatie: Ward van
Dijk, Uilenstede 66, 1183 AK AM-
STELVEEN (020-474230) politiek:
Mark Aalders, V Meekerenstr 74/d,
3034 GD ROTTERDAM (010-4141366/-
4082259); Ron Batten, Gravestein 7,
1103 BH AMSTERDAM (020-952479) en
Jolanda Helman, Stationsstr 12/d7,
9711 AS GRONINGEN (050-144823).

Reactie JOVD op concept-verkiezingsprogramma VVD VVD-CONCEPT-PROGRAMMA IS GEZICHTSLOOS

HILVERSUM, 9 maart 1989 - Het concept-programma Een kansvolle toekomst, is gema-
tigt van toon, en daardoor onvoldoende. De discussie rond het ranzig rechtse Libe-
raal bestek heeft dit concept sterk beïnvloed. Het is een stuk waarin veel proble-
men worden gesignaleerd, zonder daarbij de oplossingen te geven. Een verhaal zonder
elan voor de jaren negentig. Een verhaal van een partij die jonge mensen onvoldoen-
de inspiratie biedt.

De komende regeerperiode vereist radi-
cale keuzes, vooral op milieu-gebied. De
commissie Toxopeus heeft getracht het
traditionele financieel-economische
beleid met "leuke dingen voor rechtse
mensen" te combineren met een adequaat
milieubeleid. Dat is mislukt.

De VVD moet durven kiezen voor onze
toekomst, kiezen voor een schone leefom-
geving. De miljarden guldens die daar
jaarlijks voor nodig zijn moeten ook ten
koste gaan van eventuele belastingverla-
ging. Een milieu-pleidooi zonder de
daarvoor noodzakelijke financiële offers
te brengen is niet meer dan lippendienst
bewijzen aan de publieke opinie. Anno
1989 is die stellingname onverantwoord.

VORM EN TAAL

Het program van de Volkspartij is on-
vangrijk, gevat in ambtelijk en acade-
misch taalgebruik en daardoor voor de
meerderheid van het electoraat onlees-
baar. Te vaak vlucht de commissie - waar
uitstel van keuzes onaanvaardbaar is -
in ruim te interpreteren begrippen
("wenselijk", "nader onderzoek", "eist
voortdurende aandacht", "waar mogelijk
bevorderen"...) of verschuilt zich ach-
ter door derden geproduceerde adviezen
en rapporten, zonder daarbij aan te
geven welke politieke keuzes die inhouden.
Voor de duidelijkheid in de poli-
tiek, en daarmee de democratie, is dat
schadelijk. De JOVD vindt dat politieke
partijen een globaal, niet te gedetail-
leerd karakter moeten hebben. Een pro-
gramma moet door de kiezer gelezen en
begrepen kunnen worden zonder nadere
toelichting. De politieke partijen moe-
ten tot een uniforme code voor opstel-
ling van verkiezingsprogramma's komen.

INHOUD

Allereerst het goede nieuws. Over de
onderwijsparagraaf zijn wij zeer enthousiast.
De VVD kiest principieel voor
bescherming van de academische vrijheid,
tegen toepassing van het rendementscriterium
in wetenschappelijk onderwijs en

voor selectie om de kwaliteit van het
onderwijs te beschermen. De JOVD is
bovendien blij met het pleidooi voor de
"topuniversiteit" en uitbreiding van de
postdoctorale studiemogelijkheden.

Op het gebied van de democratie komt
de VVD als altijd mager uit de hoek. Ten
aanzien van referenda en de monarchie
draait de commissie een grijsgedraaide
deun. Daarnaast worden sedert 1848 gel-
dende staatsrechtelijke open deuren
(ministeriële verantwoordelijkheid,
dualisme, rol parlement) onbeholpen
ingetrapt. Waarom geen uitbreiding van
het aantal Kamerleden en/of bestaffing
van het parlement, zoals Liberaal bestek
voorstelde?

Zeer opvallend is het ontbreken van
een aantal in het oog springende "imma-
teriële punten", zoals de euthanasie en
de gelijke behandeling. Ontvlucht de VVD
hier de maatschappelijk discussie?

STRATEGIE

De commissie Toxopeus heeft een program-
ma gepresenteerd waarmee de kiezer en de
gekozene alle kanten uit kunnen. Het is
een vaag, soms ontwijkend, zelden inspi-
rerend produkt. Onvoldoende als antwoord
op de problemen van de jaren negentig.
De VVD moet haar electorale winst in
deze tijden van weinig charismatisch
leiderschap halen uit een duidelijke
verkiezingsboodschap, afwijkend van CDA,
PvdA en D66. Hoe de VVD zich gaat profi-
leren op dit gezichtsloze programma is
ons JOVD'ers vooralsnog een raadsel.

Het beleid van de kabinetten-Lubbers
was - vooral op economisch terrein-
verdienstelijk, maar is waar het imma-
teriële punten, milieu en media betreft
niet voor prolongatie vatbaar. Voortzet-
ting van het gevoerde beleid mag voor de
VVD geen inzet van de verkiezingen zijn.
De door de JOVD sedert jaren voorgestane
coalitie tussen sociaal-democraten en
liberalen is ook met een principieel
liberaal geluid van VVD-zijde in 1990
binnen handbereik. De kiezers zijn er
klaar voor. Nu de politiek nog.

EUROPA: ER IS NOG VEEL TE DOEN!

door Mark Rutte

S GRAVENHAGE, 22 maart 1989 - Het voorjaarscongres van onze vereniging stond in het teken van Europa. Aan de hand van een resolutie werd gediscussieerd over het Europese defensie- en cultuurbeleid, alsmede over het democratische gehalte van Europa.

Met de democratie in Europa is het slecht gesteld. De bevoegdheden van het Europees Parlement zijn volstrekt onvoldoende. Dit heeft grote gevolgen, nu de taken en bevoegdheden van andere Europese instanties (zoals de Commissie), fors uitgebreid worden. Het is een feit dat nationale regeringen zich in toenemende mate verschuilen achter besluiten uit "Brussel", die niet door de nationale parlementen getoetst kunnen worden.

Als liberalen staan wij voor een verregaande democratisering van de maatschappij. Binnenlands betekent dit dat we de verwerpelijke trend naar corporatisme moeten tegenhouden. Zo is het CDA warm voorstander van het verregaand overhevelen van bijvoorbeeld de loon- en prijspolitiek naar overlegorganen waar het parlement nauwelijks invloed op kan uitoefenen. Deze structuren worden bovendien niet zelden door christendemocraten gedomineerd. Europees moeten wij werken aan een forse uitbreiding van de taken en mogelijkheden van het Parlement. De Europese Commissie moet het vertrou-

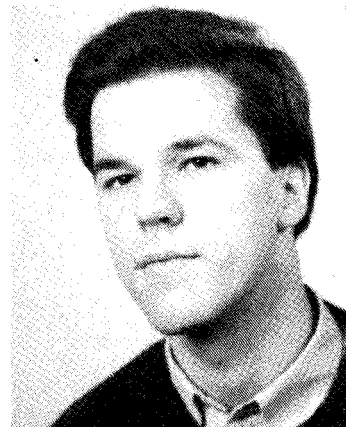
wen krijgen van het Parlement en het Europees Parlement moet voortaan daadwerkelijk invloed hebben op de samenstelling van de Commissie. Het enthousiasme van de burger voor Europa zal veel groter zijn, wanneer hij weet dat ook op Europees niveau de democratie serieus genomen wordt.

De JOVD bouwt niet alleen mee aan Europa. Ook op het vlak van de gemeentepolitiek is de JOVD actief. Maar nog niet genoeg. Daarom heeft de secretaris vorming & scholing de aanstaande gemeenteraadsverkiezingen aangegrepen om afdelingen te helpen bij het verkrijgen van kennis over de gemeenteraad. Er is ondermeer een beroep gedaan op liberale raadsleden om JOVD-afdelingen daarbij terzijde te staan.

Er gebeurt erg veel op gemeentelijk gebied. Denk aan het plaatselijk milieu- en cultuurbeleid of het gemeentelijk minderhedenbeleid. Niet alleen nationaal heeft de JOVD een waakhondfunctie voor de liberale beginselen. Ook in de plaatselijke politiek moet die naar voren komen. Zodat buitenstaanders zullen concluderen dat de JOVD op alle terreinen

en op alle niveaus vanuit een liberale invalshoek invloed uitoefent.

Tot slot van deze column: de grootste ledenwerfactie uit de geschiedenis van de JOVD is van start gegaan. De organisatiehoek binnen het hoofdbestuur zal de komende

maanden tachtigduizend deur-, fiets- en aanmeldingskaartjes verspreiden. Afdelingen en districten organiseren introductiecurssussen om de nieuwe leden op te vangen. Juist nu zo'n actie nu de JOVD veertig jaar bestaat en om aandacht schreeuwt!

De afdeling 's-Gravenhage viert op 27 mei haar veertig jarig bestaan in Theater Taveerne, L Houtstr 25 te 's-Gravenhage.

LUSTRUM 'S-GRAVENHAGE

De viering, die om 15.30 uur van start gaat, bestaat uit lezingen van politieke prominenten (Tweede Kamerlid Van der Vaart, wethouder Duijvenstein, gemeenteraadslid Meijer en landelijk voorzitter Mark Rutte), een buffet (f 30,00) en een...

GRANDIOOS FEEST

Geef je voor 10 mei op bij de lustrumcommissie: A. Geelhoed (070-682911), E. Gerrits (070-616404) of E. Koster (070-657560).

OOST/WEST

De projectgroep Oost/West komt eens in de vier à zes weken bijeen en discussieert over de ontwikkelingen tussen de NAVO en Warschaupact-landen. Gaan bijvoorbeeld de veranderingen in de Sovjetunie wel zo snel? Heb je belangstelling? Meld je aan bij Ron Batten (020-952479)! Reiskosten worden vergoed.

VLUCHTELINGEN

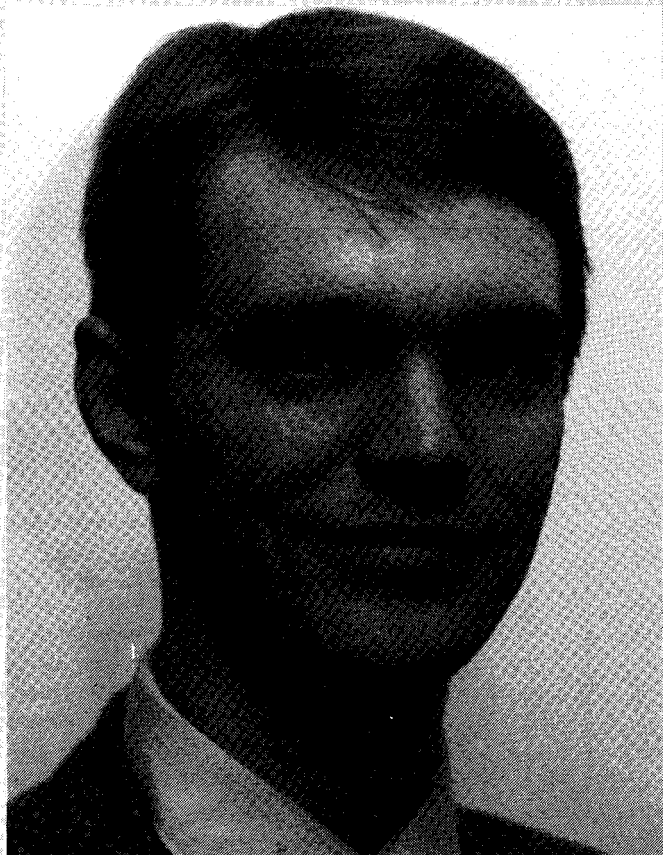
De projectgroep Vluchtelingen wil in het kader van de najaarsactiviteiten iets bijzonders organiseren (bijvoorbeeld een rollenspel of themadag). Er worden leden gezocht die interesse hebben voor het vluchtelingenbeleid. Meld je aan bij Ron Batten (020-952479)! Reiskosten worden vergoed.

Europese verkiezingen:

DE GROTE PARTIJEN ZIJN HET EENS? TUIN ER NIET IN!

door Jules Maaten

Terwijl de Europese verkiezingen van 15 juni met haastige spoed naderbij komen, reizen de kandidaten het land door om nietsvermoedende kiezers voor de houden dat zij liberaal, christen-democratisch, socialistisch, zeer socialistisch, zeer christen-democratisch of anderszins moeten stemmen. Gewone stervelingen als zij zijn zullen die kiezers er nog een harde dobber aan hebben om onderscheid tussen de verschillende partijen te ontdekken. Want met uitzondering van de Staphorster varianten van klein rechts en klein links, die Nederlanders nu al zo groot vinden (laat staan dat we een kilometer over de grens moeten kijken!), zijn de grote partijen voor "Europa". Voor meer invloed van het Europees Parlement, voor verdergaande eenwording, voor een efficiënter landbouwbeleid, voor het milieu en tegen criminaliteit. Ligt Straatsburg zo ver weg dat we ons als Nederlanders daar weer eensgezind achter gelijke standpunten kunnen scharen? Kruipen we in het Europees Parlement, net als in de Tweede Kamer, allemaal gezellig naar het politieke midden (waar dat ook wezen mag)?

ZET ERGENS EEN POLITICUS NEER MET macht, en hij (of zij) zal die macht gebruiken. En dan is het nogal wettelijk of die politicus zal uitgaan van een vastgelegde visie op wat goed is voor de mensen, zoals socialisten plegen te doen. Of dat die politicus beleid baseert op "een christelijk mensbeeld en de verantwoordelijkheid van de mens tegenover God" (eerste regel van het Europese programma van de christen-democraten). Of dat die politicus ervoor kiest het besluit te laten nemen op het laagst mogelijke niveau - dus misschien helemaal niet in Straatsburg, Brussel of Luxemburg maar juist in Den Haag, in de provinciale staten of in de gemeenteraad - zoals een liberaal in veel gevallen zou (behoren te) doen. Geen mening kan ook een (heel goede) mening zijn!

ZOLANG ER NOG ZOVEEL VOOR DE HAND liggends moet gebeuren om tot volwaardig Europees bestuur te kunnen komen blijven de fundamentele verschillen op de achtergrond, maar ze zijn er wel. De strijd om Europa is geen andere dan de strijd om Den Haag. Het gaat uiteindelijk om dezelfde verschillen van mening, maar dan met grotere consequenties. Het zou goed zijn als de politici die strijd meer voor het voetlicht brachten. En het zou goed zijn als de kiezers massaal partij kozen. Europese eenwording is geen probleem dat even pragmatisch kan worden opgelost. Op een maatschappijvisie zijn de politici aanspreekbaar. Als zij doen alsof ze het eens zijn: tuin er niet in!

HET IS DE SCHIJN DIE REDRIEGT. WANT ook al verschillen de grote partijen nu slechts door de accenten die zij in hun verkiezingsprogramma's leggen, de achterliggende toekomstvisie blijft natuurlijk een fundamenteel andere. Want de mening van een socialist over de rol van de centrale overheid wijzigt niet in de trein van Den Haag naar Straatsburg. De mening van een liberaal over de sociaal-economische ordening evenmin. En de mening van een christen-

democraat over de positie van de overheid ten opzichte van bijvoorbeeld gelijke behandeling van homoseksuelen of de vrije keuze van de vrouw inzake abortus ook al niet. Nu het centraal gezag in de Europese Gemeenschap daadwerkelijk gezag aan het verwerven is en ook de invloed van het Europees Parlement in de komende zittingsperiode ongetwijfeld verder zal toenemen zal ook de bemoeienis van de Europese politici met ons dagelijks leven toenemen.

"Ik geloof, zonder te willen opscheppen, dat ik een zeker charisma heb in mijn optreden voor televisie en in interviews. Ik doe geen enkele moeite om populair te zijn, maar het curieuze is dat ik het wel ben, zeker ook in het buitenland. Het land waar ik de grootste populariteit geniet is de Bondsrepubliek Duitsland. Ik heb honderden foto's van mijzelf aan Duitsers gestuurd. Volwassenen, maar ook kinderen vroegen mij daarom. In straten word ik aangehouden en ga zo maar door. En niet alleen in de Bondsrepubliek Duitsland, maar ook in Turkije ben ik gezien. Tijdens mijn bezoek aan dat land in 1985 kwam ik met mijn gezelschap terecht in een restaurant boven op de Bosporus. Daar zaten ongeveer tweehonderd eenvoudige lieden koffie te drinken. Toen vond ik het toch aardig dat zij allemaal opstonden en begonnen te applaudisseren. Ik constateer dat ik nogal aardig overkom. Dat constateer ik gewoon."

Joseph Luns in gesprek met de journalisten René Steenhorst en Frits Huis.

Gesprek met mr. dr. J.M.A.H. Luns

„AGRESSIVITEIT SOVJETUNIE NIET VERMINDERD"

door Edwin Pol

BRUSSEL, 22 maart 1989 - Veertig jaar NAVO en oud-secretaris-generaal Joseph Luns heeft dat mogen merken. De afgelopen weken stond hij weer herhaaldelijk in de schijnwerpers; de vaderlandse pers weet hem nog steeds te vinden zodra daar een aanleiding voor is. Het leek op een komen en gaan van personages die wel 'iets' met de journalistiek van doen hebben en de vroegere topman van de NAVO wilde het betreffende tijdschrift of de betreffende oomroep best te woord staan om daarmee het jubileum van 'zijn' organisatie extra op te luisteren. Driemaster was slechts één van de vele die gebruik maakten van, zo scheen het, het 'open huis' aan de Franklin Roosevelt Avenue te Brussel. De Nederlander is neergestreken in een flat, dichtbij de statige universiteit van de Belgische hoofdstad en tussen diverse ambassades, waarvan menigeen streng wordt bewaakt.

DE VERWELKOMING IS, ZOALS IK DIE, na het lezen van Geloof u mij, het was een genoegen (Pierre Huyskens in gesprek met Luns), had mogen verwachten: de heer Luns, met een Schotse kilt om zijn pantalon geslagen, die de gast bij de lift opwacht. De 'living room' wordt overgeslagen; direct wordt het studeervertrek gewezen en daar staan of hangen beschreven foto's: Luns met Carter (Reagan zond de foto toe, zodra hij het Witte Huis voor acht jaar ging bewonen), penvriend Kissinger in de boekenkast, Luns met ega - de baronesse Van Heemstra - in vol ornaat, enzovoort. De door hem gewaardeerde ex-president Nixon kon ik niet vinden. In de vensterbank een miniatuur van een oorlogsbodem.

We gaan snel van start. Over zestig minuten dienen zich weer volgende verslaggevers aan.

WELKE FESTIVITEITEN GAAT DE OUD-secretaris-generaal zoal bijwonen in de 'NAVO-feestmaand' april?

"Op 4 april is er een herdenking en een zitting van de NAVO-raad met de jeuner. Ik denk dat de NAVO-ambassadeurs zullen aanzitten, de hoge militaire functionarissen... Nee, ik zal daar geen openingsspeech houden. Dat doet de huidige secretaris-generaal, lijkt mij. Lord Carrington en ik zijn de enige nog in leven zijnde oud-secretarissen-generaal. Wij

zullen er zeker zijn."

"Wat doet mij veertig jaar NAVO... Het is de best functionerende en belangrijkste vredebevorderende organisatie die de wereld kent. De solidariteit tussen den lidstaten kent zijn weerga niet en dat al vier decennia lang. Daarbij komt ook nog eens dat deze organisatie de banden tussen Noord-Amerika en West-Europa goed in stand houdt. De NAVO moet een grote waardering hebben voor de Verenigde Staten. Er zijn al zo lang Amerikaanse militairen aanwezig in West-Europa... Onze veiligheid is daardoor al jaren lang gewaarborgd. Het fenomeen van anti-amerikanisme is onvergeeflijk. Als ik alleen al memoreer aan de Marshallhulp na de Tweede Wereldoorlog... Sommigen zeggen dan: 'Deze hulp was puur Amerikaans eigenbelang.' Dan zeg ik: 'Uiteraard, politiek is geen filantropie, maar dit plan heeft ons wél geholpen!'"

De boodschap die Luns op dit gebied heeft, is overbekend. Zodra de waarden van het Westen verdedigd moeten worden en gewezen wordt op het gevaar uit het Oosten, is Luns nadrukkelijk aanwezig. Hoe vaak hij zijn mening ook weergeeft, zijn 'rechtsdenkende' landgenoten kunnen er iedere keer weer van smullen. De landgenoten met een andere politieke oriëntatie walgen en kunnen niet vaak genoeg wijzen op het 'gevaar

Luns'. Hoewel, van een ambteloos burger hebben ze niet zo heel veel meer te vrezen en dus blijft het de laatste tijd vooral bij walging. Ach, in Brussel is dat Nederland toch ver weg.

De anekdotes gaan er eveneens in als koek. Deze verhalen gaan van boek tot boek. Zo is de 'kaviaar-story' bijna een eigen leven gaan leiden.

LUNS HEEFT ZIJN TAAK ALTIJD MET EEN gemakkelijke manier van optreden uitgevoerd. Door al die luchtigheid en grappen en grollen - al dan niet alleen naar buiten toe - zou men haast de ernst van het ambt dat hij, na negentien jaar ministerschap, heeft mogen bekleden min of meer uit het oog verliezen. De NAVO heeft een oorlogvoorkomende taak en daarin speelt de secretaris-generaal een tamelijk belangrijke rol.

Als de NAVO in haar missie faalt en alle stoppen slaan door, dan kunnen we ons maar beter bergen. Dat de nucleaire raketten realiteit zijn en niet zomaar een smeerseltje om een pittige militair-politieke discussie lekker te laten lopen, dient men uiteraard nooit uit het oog te verliezen. Eénmaal per jaar wordt een crisis naar zijn climax gevoerd. Dat is, gelukkig, gefingeerd. Deze "papieroorlog" moet de gevechtskracht van het bondgenootschap tes-

Joseph Luns.

(Foto: Johan Brandsen).

ten. Zodra het onderwerp wordt aangeroerd, leeft Luns op: "Och ja, die papieren oorlog... De regeringen gaan dan zelfs in een bunker zitten!" De secretaris-generaal is de enige die het volledige scenario van een dergelijke oefening kent. Luns heeft dus in zijn loopbaan al menig naderende Derde Wereldoorlog mogen meemaken. Wanneer breekt het klamme zweet tijdens deze 'Götterdämmerung' uit?

"De NAVO-autoriteiten hebben geen last van klam zweet. Tijdens een dergelijke crisis moet men het hoofd koel houden. Bij een kritieke situatie heerst verhoogde waakzaamheid. Ik wil hier nu direct weer aan toevoegen dat het nucleaire wapen de oorlog heeft voorkomen. Dit wapen heeft een vredebevorderende functie. Wat de Nederlandse vredesapostelen destijds rondbazuinden was oorlogbevorderend. Zij werkten op de emotionele gevoelens van het volk in... Kijk, als zij zeggen 'Wij zijn tegen

oorlog', dan is dat overbodig om mede te delen, want ieder weldenkend mens is tegen oorlog. En dan die angstpsychose: er was en is helemaal geen sprake van oorlog, want wij leven nu in een tijd van vrede. Maar die is dan wel gewaarborgd door een sterke defensie. Door op voet van gelijkheid met de tegenstander te onderhandelen kun je tot wapenbepurende stappen komen. Kijk maar naar het INF-akkoord..."

Luns kan niet geloven dat de strategische nucleaire wapens ooit gebruikt zullen worden om een conflict te beslechten.

"Dat is gewoon ondenkbaar! Die wapens zijn zo verschrikkelijk, dat ze niet bruikbaar zijn... Het kan gewoon niet... Ze staan er alleen ter afschrikking van een potentiële vijand en zijn daardoor vredebevorderend."

"Als ik naar de gevoerde papieren oorlogen kijk, dan constateer ik dat tijdens die crises wel eens is be-

sloten om het tactische nucleaire wapen in te zetten. Dat gebeurde om de geloofwaardigheid kracht bij te zetten; dus, dat de NAVO wilde tonen dat we wel degelijk tot het gebruik van atoomwapens zullen overgaan indien de vijand zijn agressie niet zal beteugelen. Overigens zijn de tactische nucleaire wapens te vergelijken met de zwaarste conventionele wapens. Jammer trouwens, dat de Verenigde Staten destijds hebben besloten niet over te gaan tot de produktie van de neutronenbom. Daarmee kan men heel effectief vijandelijke tankformaties onschadelijk maken. Er zijn mensen die zeggen dat het tactische nucleaire wapen niet bruikbaar is, omdat tijdens een indammen van de vijand op eigen grondgebied het Westen zichzelf moet bestoken. Maar goed, kijk dan eens naar de Tweede Wereldoorlog: ook toen hebben de Geallieerden niet getwijfeld aan het bestoken van grondgebied dat behoorde aan bondgenoten. De vijand moest immers worden teruggedrongen."

LUNS HEEFT TE KENNEN GEGEVEN DE jongste politieke ontwikkelingen op het internationale vlak dermate interessant te vinden, dat hij hoopt nog een tijdje op de planeet aarde te vertoeven, om te zien hoe een en ander zich gaat ontwikkelen. De 77-jarige vindt hetgeen momenteel plaats vindt aan de andere kant van de muur boeiend, maar oordeelt niet al te positief: "De agressiviteit van de Sovjetunie is de laatste jaren niet verminderd. Onder Gorbatsjov zijn enkele dissidenten vrijgelaten die in het Westen een bekende naam hebben; zoiets doet 't altijd goed. De Sovjetrussische troepen hebben zich teruggetrokken uit Afghanistan omdat de oorlog aldaar toch niet meer echt te winnen was. En dan die wapenakkoorden... Bij het INF-akkoord heeft de Sovjetunie haar superioriteit op het nucleaire vlak automatisch erkend, want zij moest drie- à viermaal zoveel wapens méér vernietigen dan de NAVO. De Sovjetunie kan de kosten van de bewapening niet meer aan. Zij wenst vandaag de dag die kosten te verminderen, maar dan op een dergelijke wijze dat haar machtspositie blijft gehandhaafd. Het Oostblok is nog steeds een 'blok', ondanks de veranderingen die de Oosteuropese landen hier en daar doorvoeren. Er is immers géén verandering gekomen in de constructie van het Warschaupact. Nee, kijk dan maar eens naar onze NAVO; hoe democratisch worden de zaken daarbinnen

tussen de lidstaten onderling niet geregeld? In het Oostblok is en blijft het de Sovjetunie die de lakens uitdeelt."

Het moet de oud-secretaris-generaal dan absoluut niet lekker zitten dat Gorbatsjov met zijn voorstellen tot wapenvermindering zulke hoge ogen gooit in, bijvoorbeeld, Nederland. Voor de NAVO is het inmiddels een zorg(je) geworden hoe zij de defensie-uitgaven kan verkopen aan een steeds kritischer wordende publieke opinie, terwijl in het kamp van de tegenstander een vredeswonderdokter lijkt te zijn neergestreken.

Luns: "Hm, alle voorstellen tot wapenvermindering uit het Oosten worden in de NAVO diepgaand besproken. Dit soort zaken legt men daar zeker niet naast zich neer. Zonder ons eigen NAVO-dubbelbesluit uit 1979 zou een stap als het INF-akkoord er overigens niet gekomen zijn. Het gaat om de machtsfactor. Ik kan daar maar niet vaak genoeg op wijzen. Als je zwak staat, ben je voor je tegenstander geen geloofwaardige gesprekspartner. Nee, ik zou niet willen zeggen dat het omarmen van Gorbatsjov en dergelijke door de publieke opinie in Nederland wordt veroorzaakt doordat de pers er zo'n cultus van zou maken. Het houdt verband met de mentaliteit van veel Nederlanders... Hun zuinigheid... Ze zijn daarom allang blij als ze kunnen gaan denken dat het niet zo nodig meer hoeft, al die defensie-uitgaven. Ach, het is wat dat betreft een soort situatie à la de jaren dertig..."

Luns noemt de Sovjetunie een "reus op lenen voeten", die zich 'supermacht' kan noemen, omdat zij kan bogen op een gigantisch militair apparaat. Na deze oersterke schil komt alleen nog lucht: de samenleving is verder niet vruchtbaar. President Gorbatsjov tracht, door middel van zijn omvangrijke herstructurering, zijn land tevens op andere punten bij te spijkeren. In het Westen worden de hervormingen positief gade geslagen en gooit de lachende partijchef hoge ogen. Maar o wee, straks heeft deze man de Sovjetunie daadwerkelijk tot een supermacht gemaakt, ook in economische zin, en zullen we dan niet terugverlangen naar de stagnatieperiode onder zijn drie voorgangers? Toendertijd konden we immers een zwakkere tegenstander in de ogen kijken...

Luns: "Men kan zich afvragen of het Gorbatsjov überhaupt lukt om

zijn staat tot de status van supermacht te brengen. Zo iets vergt enorm veel tijd. Indien het Gorbatsjov niet lukt om verbeteringen door te voeren die zichtbaar zullen zijn voor de Sovjetrussische bevolking, dan is het nog maar de vraag of... In principe kan men helemaal niets zeggen over de ontwikkelingen die staan te gebeuren in de komende periode. We moeten gewoon afwachten. Misschien zal de Sovjetunie wel niet gevaarlijker zijn zodra zij een echte supermacht is geworden... Politiek is de kunst van het mogelijke..."

LUNS BETREURT HET DAT DE WESTEUROPESE eenwording lang duurt en ook na 1992 niet bepaald bereikt zal zijn. "Het is erg moeilijk om voorspellingen te doen. Maar ik denk dat West-Europa in de nabije toekomst geen eenheid zal zijn, zoals het de 'founding fathers' in de jaren vijftig voor ogen heeft gestaan. Zij wensten een echte nieuwe superstaat te creëren. Het is toch wel voor een groot deel aan Frankrijk te wijten dat die eenheidsgedachte zo zeer is aangetast... Dit land erkent geen supra-nationaal orgaan boven zich,

dus de Europese Commissie zou, bijvoorbeeld, nooit die status kunnen verkrijgen... Ook heeft Frankrijk zijn vetorecht misbruikt. Nee hoor, in 1992 komt er echt geen verenigd Europa, alleen maar een economisch blok. Ach, een eenwording wordt eigenlijk ook wel wat moeilijk nu landen als Ierland en Griekenland zich bij de Europese Gemeenschap hebben aangesloten... West-Europa zal in 1992 niet sterker worden. Toch jammer dat zo'n eenheidsstaat niet van de grond wil komen. De Europese Gemeenschap heeft een hoger nationaal inkomen, meer reserves, meer inwoners en een grotere handelsvloot dan de Sovjetunie; dus u kunt wel nagaan wat een mogelijkheden het in huis heeft."

En dan wordt Nederland als gespreksonderwerp nog even aangesneden. "Het is dankzij de NAVO dat Nederland nog in enigermate een defensie heeft. Wat onze zeemacht nu heeft, is zeer de moeite waard", aldus de ex-matros-seiner eerste klas.

"Onze zeemacht is het enige machtsmiddel waarover wij zullen beschikken na een eventuele overrompeling door het Warschaupact. De nieuwste ideeën van de PvdA zijn héél gevaarlijk. En dan bedoel ik op alle punten aangaande onze defensie, onze positie binnen de NAVO en onze relaties met de Verenigde Staten. Het gewicht van de machtsfactor in de buitenlandse politiek wordt in Nederland niet erkend. Er vindt een enorme scheefgroei plaats in de uitgaven voor de sociale voorzieningen en die voor de defensie..."

"Maar goed, nu moet ik er echt mee ophouden, want na u komen wederom mensen om mij te interviewen. Ik weet geen eens meer waarvoor; ik geloof voor een of ander Belgisch blad of zo..."

Bij de lift aangekomen: "Ik ben de komende periode echt druk..." Luns noemt enkele landen waar hij pas geweest is en die hij binnenkort weer gaat bezoeken. Zuidafrika en de Verenigde Staten worden onder meer genoemd. "Toch erg interessant om op deze wijze bezig te blijven", zeg ik. Luns begint te lachen: "Jaa! Dat mag u gerust zo zeggen! Welnu, het ga u goed!..."

BENEDEN IN DE HAL AANGELAND, ZIE IK hen, die na mij komen, zitten. Een praatje. Ze zijn niet van een Belgisch blad, maar toevalligerwijs van een huis-aan-huis-blad uit mijn eigen Eemlandse regio. Wat is de wereld toch klein...

ASTMA
Genezen kan niet. Helpen wel

Giro
55055

Astma Fonds
KOLLEKTE 8-14 MEI

COLLEGEgeld OMHOOG?

door Jessica Larive

BRUSSEL, 29 maart 1989 - Via de landelijk internationaal secretaris van de JOVD ben ik op de hoogte gebracht van een vervelend incident tijdens het voorjaarscongres op 18 en 19 maart te Amersfoort. Daar circuleerde een uitnodiging voor mijn spreekbeurt op 21 maart voor de afdeling Eemland. Daarin stond een hoogst ongelukkige stelling vermeld, die ik zou verdedigen: "Als de grenzen in 1992 wegvallen, zullen de collegegelden drastisch moeten worden verhoogd, willen we een grote toestroom van buitenlandse studenten voor wie het studeren in ons land zeer goedkoop is, voorkomen."

IK BEGRIP HEEL GOED DAT EEN AANTAL districten dermate verontwaardigd was over een dergelijke uitspraak à la Le Pen, dat zij een motie van afkeuring wilden indienen. Ik zou hetzelfde hebben gedaan. De JOVD-afdeling die deze ongelukkige formulering had gekozen bleek echter zo geschrokken te zijn dat zij tijdens het congres nog de gewraakte tekst introk en schriftelijk te kennen gaf dat het nooit de bedoeling was geweest te suggereren dat zij mijn opvattingen weergaf. Waarop de motie van afkeuring in de prullenmand

verdween.

Maar waar rook is, is vuur. Daarom ben ik blij in de gelegenheid te zijn gesteld in Driemaster tekst en uitleg te geven. Het misverstand is ook een goede gelegenheid wat meer informatie te verschaffen over Europese onderwijsontwikkelingen.

Hoe zit het dan met de gewraakte stelling dat na 1992 "de collegegelden drastisch moeten worden verhoogd"? Deze stelling is naar mijn mening te klasseren onder het hoofdstuk "losse flodders". Als ooit de Nederlandse collegegelden omhoog

gaan, om welke reden dan ook, moet u bij de Nederlandse minister van Onderwijs en Wetenschappen zijn. Brussel oefent daar geen invloed op uit. Dat wil Brussel niet, dat mag Brussel niet en dat kan Brussel niet. Iedere lidstaat bepaalt zelf zijn eigen onderwijsbeleid, dat door de door het Europees Parlement gestimuleerde samenwerking, coördinatie en uitwisseling van ervaringen en informatie op den duur meer op elkaar zal zijn afgestemd.

Zal er "een grote toestroom van buitenlandse studenten" komen? Ik verwacht dat niet. Door de weinig verspreide kennis van de Nederlandse taal zullen veel jongeren (jammer genoeg) ervan weerhouden worden in ons land te studeren. Nu al zien we dat te weinig buitenlandse studenten bereid zijn in het kader van het ERASMUS-programma tijdelijk in Nederland te komen studeren. En dan gaat het nog maar om een deel van de studie. Veel Nederlandse jongeren daarentegen kunnen en zullen (en doen dat al) aan topuniversiteiten elders volledige studies volgen. Onze keus is immers ruimer, omdat we vergeleken met anderen, onze talen redelijk beheersen. We moeten wel.

ALS LIBERAAL EN ALS RAPPORTEUR namens het Europees Parlement over het Europese onderwijsbeleid (samenwerking en stimulering van nieuwe positieve ontwikkelingen dus) heb ik krachtig aangedrongen op uitbreiding van Europese uitwisselingsprogramma's als ERASMUS, COMETT en YES for Europe. Ik pleit voor wederzijdse erkenning van alle school- en beroepsopleidingsdiploma's, naast het inmiddels goedgekeurde Stelsel van erkenning van hoger onderwijsdiploma's. En op erkenning van toelatingscriteria tot hoger onderwijs. Dit met het oog op een zo groot mogelijke mobiliteit van de Europese jongeren. En dan zou ik buitenlandse studenten willen weren met hoge collegegelden?

Buitenlandse studenten (dus ook u elders) moeten wat betreft de toelatingscriteria net zo worden behandeld als studenten van het gastland.

Gewoon zelf collegegeld betalen, niet meer en niet minder (België is door het Europese Hof van Justitie afgestraft toen het aan buitenlanders meer collegegeld vroeg); meeloten als er een numerus clausus bestaat (bij ons dus binnenkort (?) niet meer); toelatingsexamens doen, als dat de regel is, enzovoort.

En is het studeren in Nederland wel zo goedkoop voor buitenlandse studenten? Voor een Portugees, die in eigen land 120 gulden aan collegegeld betaalt is Nederland (te) duur. Voor een Ier die afhankelijk van de studie tien- tot twintigduizend gulden moet betalen is het spotgoedkoop.

BEHALVE COLLEGEgeld BETALEN MOET JE ook aantonen in je eigen levensonderhoud te kunnen voorzien, ongeacht of dat nu met eigen middelen, of met studiegeld uit het land van herkomst gebeurt. Je krijgt als onderdaan uit een andere lidstaat van de Europese Gemeenschap alleen Nederlandse studiefinanciering als de ouder(s), of bij een Europese instelling, of in Nederland werkzaam is/zijn. En dezelfde regels gelden voor u als u elders een studie wilt volgen.

Studiefinanciering blijft dus een gunst van het land van herkomst. Dat is niet verplicht om blijvende financiering te verstrekken aan landgenoten in den vreemde. Zo stelt minister Deetman in artikel 9 lid 3 van de Wet op de studiefinanciering, dat de in het buitenland te volgen studie vergelijkbaar moet zijn qua inhoud en duur met de studie in Nederland en dat deze in alle lidstaten moet zijn erkend. Daarom is hij ook van mening dat Nederlandse tolkenstudenten in België niet voor studiefinanciering in aanmerking komen. Amsterdam heeft namelijk een universitaire vertalersopleiding, en Maastricht een hoger beroepsonderwijs tolkenopleiding, maar er is geen vergelijkbare vertalersopleiding! En wat niet bestaat kun je niet over en weer erkennen... Waarschijnlijk zal minister Deetman deze kortzichtige visie na het van kracht worden van het Algemeen stelsel erkenning hoger onderwijsdiploma's moeten herzien. Want u beseft toch: na 1 januari 1990 kunt u zich overal in de Europese Gemeenschap vestigen met een diploma van minimaal drie jaar hoger beroepsonderwijs.

Terzijde: wat betreft het volgen van een erkend gedeelte van een studie in het buitenland krachtens de Europese uitwisselingsprogramma's ERASMUS of COMETT: de student be-

taalt het collegegeld in eigen land en behoudt recht op studiefinanciering uit eigen land.

IK JUICH ALS LIBERAAL INTERNATIONALE uitwisselingen en studeren in het buitenland toe. De steeds internationaler wordende arbeidsmarkt vraagt om mensen die flexibel en mobiel zijn, vreemde talen spreken, andere (bedrijfs)culturen begrijpen; om mensen met een Europese mentaliteit. We stimuleren daarom zoveel mogelijk jonge mensen om hun neus over de nationale grenzen te steken en ken-

nis op te doen in het buitenland. Ons bedrijfsleven zal na 1992 meer dan ooit zulke mensen nodig hebben.

Iedere poging tot negentiende eeuws protectionisme wijzen we af. Liberalen voelen meer voor de mentaliteit van student Erasmus die in de zestiende eeuw door Europa doolde op zoek naar kennis. Ons meest succesvolle uitwisselingsprogramma hebben we dan ook naar hem genoemd!

Voor meer informatie: Mevrouw mr. J.E.S. Larive, Europees Parlement, Belliardstr 97-113, B-1040 BRUSSEL.

PROMOTIEFILM

EINDHOVEN - Op het najaarscongres kwam AVRO-Karel met een cameraploeg binnenstormen. Hij moet een diepe indruk achtergelaten hebben. Drie JOVD'ers, Frank van Dalen, Jeroen Nijpels en Dries van Bergeijk - allen lid van de afdeling Eindhoven - maken nu hun eigen film. Met als doel: promotie van de JOVD. En als hoofdrolspelers: landelijk voorzitter Mark Rutte, algemeen secretaris Ferry van Dijk en minister Ed Nijpels.

Frank van Dalen, regisseur, is initiatiefnemer van de film: "Jeroen Nijpels, die nou onze geluidsman is, heeft ook ooit eens met het idee rondgelopen. Dat hoorde ik van mijn afdelingsbestuur. Met hem heb ik contact opgenomen. Hij vond het leuk om het nu eens écht te gaan realiseren. Dries van Bergeijk heb ik vervolgens benaderd omdat-ie fotograaf is, waardoor hij gemakkelijk met cameraspullen kan omgaan. Daarna hebben we een uitgebreid plan gemaakt en dit gepresenteerd aan het bestuur van onze afdeling. Dat was behoorlijk enthousiast. Ik heb het

nog verder uitgewerkt en opgestuurd naar het hoofdbestuur. Dat heeft van ons een soort commissie gemaakt en ons vrij spel gegeven."

Dankzij een bedrag van vierduizend gulden, dat door het hoofdbestuur ter beschikking is gesteld, is de filmcrew uitgerust met professionele opname-apparatuur. Nieuwslezer Hans van Zijl spreekt de film in. Medio mei dient alles gereed te zijn om de film op het lustrumcongres in première te laten gaan. Naast het promoten van de JOVD zal de film ook voor vorming- en scholingsdoeleinden gebruikt worden.

BACKBENCHERS

Portret van een Limburgs liberaal. Naam: Joseph Franciscus Bernard van Rey, geboren 15 april 1945 te Roermond. Was aldaar - deep down in CDA-county - sinds '74 respectievelijk VVD-gemeenteraadslid en wethouder van sociale zaken. Tot hij in '82 op de golven van het Ed-effect lid werd van de Tweede Kamer der Staten Generaal.

Heeft een katholieke achtergrond, maar maakte furore als instigator van vendetta's tegen het CDA. Was vice-voorzitter van de Parlementaire Enquete-commissie Bouwsubsidies. Onderneemt naast het Kamerwerk professioneel in het assurantiezezen. Voert namens de Jorisfractie het woord over het midden- en kleinbedrijf plus de rijksuitgaven.

Van Rey is geen visionair politicus. Van het type handen-uit-de-mouwen-gas-op-de-plank. Geen abstracties, maar acties. En anekdotes. We troffen hem in de meest exclusieve horecagelegenheid met de minst exquisite gerechten - het Kamerrestaurant. Gesprek met een liberaal missionaris, every inch een Limburger: 'Wij zeggen hier in de Kamer precies waar het op staat - in de wandelgangen.'

Jort Kelder en Jeroen Princen

'IK WERD OP HEEL JONGE LEEFTIJD LID van de VVD. Later pas, midden jaren zeventig, van de JOVD - dat was er niet in Limburg. Ik vond dat er iets moest gebeuren. De plaatselijke voorzitter van de Katholieke Volkspartij (KVP JK/JP) zei: 'Jos, wat jij doet begrijp ik niet. Als je lid van ons was geworden, had je hier je carrière kunnen maken.' Je kon de maatschappelijke instellingen in Limburg alleen maar in als je donateur of lid was van de KVP. Voor mij was dat reden te meer om te zeggen: jullie kunnen de pot op. De gemeenteraadsvergadering in Roermond was zoiets als een besloten vergadering van de KVP - afschuwelijk. Van de 25 waren er 23 lid van de KVP. De socialisten en liberalen zijn de missionarissen in Limburg geweest.

DE WERKWIJZE VAN EEN LIMBURGS KAMERlid is anders. Flexibeler. Vanmorgen reed ik weg uit Roermond, met vijf zaken die in het weekend zijn aangedragen. Variërend van een operettevereniging, waarop de inspecteur beslag heeft gelegd, tot een schoolbestuur van een montessorischool die onder het juk van het CDA doorgaat. Daar ga ik dan achter aan. De belastinginspecteur ten koste van wie ik ingrijp, naait me straks bij m'n aanslag natuurlijk wel een oor aan.

Zo werkt dat in Limburg. Iedereen zegt altijd dat het niet zo is, maar het is zo: in Limburg zijn veel mensen die geen kleur bekennen, vanwege represailles van het CDA.

In het begin zeiden ze hier: 'Wat doe jij nou?' Nou gewoon; open staan voor problemen, zei ik dan. Pas geleden werd ik zo'n vijf keer in de week gebeld door iemand met een zaak waarmee veel Limburgse werkgelegenheid gemoeid is. Dus ik deed dit, ik deed dat en belde Rudolf de Korte op EZ. Zegt die Limburger: 'Ik heb je zoveel lastig gevallen. 't Hoef niet voor niks hoor!' Die man dacht goed te doen. Ik zeg dan: meneer, dat is corruptie, ik praat niet meer met u. De belastingbetaler betaalt mij.

Een Limburger wordt eerder aangezet om zo te reageren. Vroeger moest je in Limburg alles vragen. M'n vader was slager en wilde aan het ursulinenklooster leveren. Dan moest je dus wel op de eerste rij in de kerk zitten en vragen. Dat gebeurt nog - dingen vragen waar je recht op hebt. Een Limburger denkt snel dat iets een gunst is. Nee, zeg ik dan: het is een wettelijke regeling.

DE VOORZITTER VAN DE VVD-KAMERCENTrale zei: 'Jos, je hebt altijd zoveel kritiek. Wil je kandidaat

zijn voor de Tweede Kamer?' Ik verdien in m'n eigen bedrijf wel vijf keer zoveel, maar geld is onbelangrijk.

Zit ik hier veertien dagen in de Kamer, komt er een brief van een groot hotel in Amsterdam. Ze betaalden voor 150 kamers 150 maal omroepbijdrage. Ik bel op: meneer, u bent knettergek, dat kan toch niet waar zijn? Nou, 't was wel waar. Dus ik zeg: binnen zes weken zullen we dat veranderen. Vertel ik dat verhaal tegen een collega. Zegt-ie lachend: 'Jos, over anderhalf jaar is het nog niet veranderd.'

Heeft twee jaar geduurd. De uiteindelijke oplossing is dat de pot toerisme van EZ ieder jaar de helft van het aantal TV-toestellen overmaakt naar WVC. Dat hotel betaalt dus voor 75 toestellen!

HET IS WERKELIJK ONGELOOFLIJK HOE anders de samenleving loopt dan ze hier op het Binnenhof denken. Het parlement trekt zich weinig aan van waar de mensen daadwerkelijk behoefte aan hebben. En het wordt alleen maar erger. Al die academici, al die deskundigen. Zo van de universiteit, geschiedenis gestudeerd en dan nog nooit hebben gehoord van een BIW-formulier. Ik zeg dan: collega's, jullie weten absoluut niet wat er in

dit land gaande is.

Je bent als volksvertegenwoordiger gekozen om de regering te controleren. Af en toe ga je flink op je bek. Die brutale hond van een Brocx heeft me een keer vreselijk afgeblaft. Je bent onervaren, dus laat je de zaak rusten. Later is daar de bouw-enquete uit voortgekomen. Kijk, je constateert gewoon dingen in de samenleving en je werkt er hier aan mee die dingen niet te wijzigen. Dat is teleurstellend. Daar word je harder van.

ER ONTSTAAT HIER OOK VRIENDSCHAP, door de partijen heen. Met een aantal CDA'ers voer ik prima - en met de PvdA altijd goed overleg. In '82 zijn we met een stel jongeren in de fractie gekomen. Die groep trekt nog steeds met elkaar op. Voorhoeve laat de mensen goed tot hun recht komen. We hebben veel ruimte. Nijpels gaf ook ruimte, maar anders. Dan zat je te praten met Ed, keek je samen naar buiten naar een lekker wijf. Maakte je een grapje - kneep-ie in je bil. Begrijp je? Zo is Voorhoeve niet. 't Is niet aan de orde, maar ik denk dat de VVD van mening is dat Voorhoeve een goede lijsttrekker is.

Ik rook niet en drink weinig. Zeker niet tijdens het werk - en dat is in dit Huis een uitzondering. Ik vind: hard werken, dan ook goed leven. Dus ik rijd in een BMW uit de 7-serie. Nee, niet zo een als Huib Eversdijk (de vice-fractievoorzitter van het CDA JK/JP). Dat was een tweedehands, werd gestolen en was niet verzekerd tegen diefstal. Vroeg-ie mij nog: 'Jos, is daar nog iets aan te doen?' Maar goed, het belangrijkste voor mij is gezondheid. Vanavond eet ik dus niet in het Kamerrestaurant.

WIJ ZEGGEN HIER IN DE KAMER PRECIES waar het op staat - in de wandelgangen. Zodra ze achter het groene gordijn vandaan komen, staat er ineens iemand anders. Alles wordt eerst in de wandelgang besproken, daarna pas in de grote zaal. Slecht - een groot probleem hier.

Je moet natuurlijk niet denken dat er in dit Huis altijd logisch gehandeld wordt. Neem nou de hulp voor Suriname. We hebben net honderd miljoen voor medicamenten gegeven. In de wandelgang lachen we dan. Zo van: dat geld is zo weg! Je kan het niet bewijzen, maar de zaak wordt verkocht of omgezet in cocaïne. Moet je natuurlijk wel hard kunnen maken - anders ben je weg. Ander voorbeeld: de langdurig werklozen. In de

grote zaal wordt het niet gezegd, maar ik vertel het wel op spreekbeurten: al het geld dat je naar die groep brengt is weggegooid geld.

PUBLICITEIT IS VOOR EEN REGIONAAL Kamerlid het belangrijkste in de regio zelf. Ik sta liever in het Limburgs Dagblad dan in De Telegraaf. In '86 had ik ruim zeventuizend voorkeurstemmen. Tien procent daarvan benadert mij met een probleem. Dus, dat praat zich toch wel rond. De Limburger weet dat je bezig bent, die trekt zich minder van De Telegraaf aan. Als je een landelijk opererend Kamerlid bent en je staat erbij De Telegraaf op als Jan Lul, sta je er slecht op.

De politiek moet zich minder gelegen laten liggen aan wat de pers wil. Dan hoor je: 'De Volkskrant vindt dat we het anders moeten doen.' Ja, wat kan mij de Volkskrant verrekken? Ik heb niets tegen vrije nieuwsgaring hoor, maar wij moeten ons daar niets van aantrekken.

Die journalisten zitten in het systeem. Daar verderop zit een jongen van CDA-voorlichting. Die leest om 8.00 uur de krant, brengt om 9.00 uur verslag uit en om 9.30 uur wordt afgesproken welke vragen ze de minister, met de krant in de hand, gaan stellen. Er zijn genoeg journalisten die in dat circuit meedraaien en overstappen naar de overheid. Dat lees je nergens.

Een journalist heeft meer invloed dan honderdduizend kiezers. We zitten met 250 man in het parlement: 150 Kamerleden en honderd journalisten. Ze moeten feitelijk weergeven wat hier gebeurt. Dat ze er een eigen mening op na houden, prima. Je ziet hier dat de politiek zich aanpast aan de hoofdredactionele commentaren. Ik maak ze heel boos, die journalisten. Dan zeg ik tegen Kees Lunshof van het CDA, eh, van De Telegraaf: en Kees, wat heb je vandaag weer van het CDA gekregen? Wordt-ie enorm boos om, maar ik zie 's ochtends of er een CDA'er de eindredactie van De Telegraaf heeft gedaan.

POLITICI ZIJN GEEN SAAIE MENSEN. Als je een paar dagen van huis bent creëer je je eigen nestje. Ik woon bij een vriendin die net zo jong is als jullie in een appartement op Scheveningen. We zijn als alle andere mensen; je rijdt te hard en doet andere dingen die niet deugen. Kamerleden mogen van mij ook naar de hoeren. Mij een zorg, breng ze maar het Kamergebouw binnen. Zou in het

kader van de AIDS-voorlichting niet gek zijn. En ik kom er eerlijk voor uit: ik rijd geregeld 160 km/uur. Daar ontstaan nog wel eens problemen door. Laatst zat ik in de auto met een aantal collega's op weg naar een VVD-bijeenkomst. Zegt Frits Bolkestein: 'Jos, rijd dat ding echt 200 km/uur?' Dat hebben we toen gedaan. Vermoedelijk zijn we onderweg een burgemeester voorbij gereden. Kwamen we 'm even later tegen: 'Ik had je zo op de bon kunnen slingeren!' Zeg ik: dan moet je bij Bolkestein zijn. Die vroeg erom.

Bij de stemming over de 120 heb ik niet meegegaan. Wim Keja en ik zijn achter het groene gordijn gaan staan. Ik - en met mij vele anderen - vond het hypocriet dat we 120 km/uur afspreken, terwijl je weet dat we ons daar toch niet aan houden. Natuurlijk rijd ik te hard. Ik zeg dus gewoon: jongens, maak er 140 van. Daar wil ik me eventueel wel aan houden.

IK HEETIE HET ENFANT TERRIBLE VAN de VVD-fractie omdat ik nogal erg hard tegen het CDA tekeer ben gegaan. De collega's vonden dat niet plezierig. Het CDA heb ik uitgemaakt voor 'mafia'. Dat kwam in de Kamer aan de orde en daar ben ik toen nogal over onderhouden. Als je je positie daardoor verzwakt is het vervelend. Want Kamerwerk blijft teamwork.

Het gaat allemaal om de macht. De macht van het CDA, niet alleen hier, maar ook aan de overkant en bij de werkgeversorganisaties. PvdA en VVD komen dicht bij elkaar. Op media-gebied zijn zaken te doen met de PvdA. Daar zit Van der Sanden van het CDA. Die man heeft alleen verstand van antennes op daken plaatsen en is daarom mediawoordvoerder geworden. PvdA en VVD moeten proberen die macht van het CDA te breken. Het heeft tijd nodig. In het Des Indes overleg wordt maar wat gefreewheeld. Een PvdA/VVD-coalitie zou zeker veel stemmen kosten, totdat de burger werkelijk ziet dat er dingen van de grond komen. Twee jaar geleden zeiden we: begin jaren negentig. Nu denk ik dat die coalitie er na of halverwege de volgende periode komt.

ALS DE PARTIJ EN DE KIEZERS HET willen doe ik nog één periode. Daarna terug naar m'n bedrijf en misschien provinciale staten. Voor mij geen burgemeesterschap - ik hoef niet de hele dag boven m'n bureau te hangen."

KRETOGLOGIE

door
Ronald
Niemeijer

"VOLKSKRANT? NEE, DIE LEES IK niet. Laat ik het anders zeggen: 'Nooit van gehoord.' De Tijd? Ach, hou toch op: 'Veel te links.' Telegraaf? Ja..., fijn krantje. Elsevier? Uit de kunst!"

WIE EEN DOORSNEE JOVD'ER VRAAGT naar wat voor (dag)blad hij leest, zal ongetwijfeld één van deze antwoorden kunnen verwachten. Lekker liberaal, sigaretje, wijntje en NRC'tje. Op een congresje komen en luid roepen (iedereen moet het per slot van rekening horen): "Zeg kerel, hoe lopen jouw aandelen? Mijn Fokkertjes gaan goed."

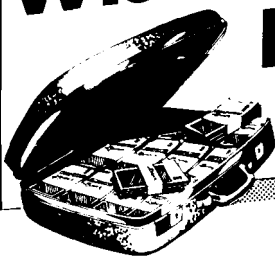
DE KRETOLOGIE HEEFT WILD OM zich heen geslagen. Van pils ('zo, en dan nu een Bavaria') tot dagblad toe ('nee, ik lees het AD!'). Verschijnselen die echter veel verder gaan dan de opinie-, dag- en weekbladen. Voorbeeld? Menig JOVD'er wordt tegenwoordig al doodgegooid met de kreet: "HET ECHTE KADER LEEST LEF!"

DAT DERGELIJKE LEUZEN WEL DEGE-lijkelijk invloed hebben op individuen bewijst de praktijk. "A man's got to do what a man's got to do", sprak Rambo in zijn film, zijn lippen nauwelijks bewegend. In de harde realiteit schiet een malloot een dozijn schoolkinderen met een machinegeweer neer. Op de bank van de psychiater probeert hij zich weerloos te verdedigen: "Ja... eh..., ik ben een man en moest het doen. Toch?!"

TERUG NAAR DE JOVD. NOG MAAR kort geleden werden zwarte stickers verspreid met als opschrift: "De JOVD gebruikt ze! Als zij van de vrijheid geniet..." Gebruiken? Wat gebruiken? De adressenvraagbaak of zo iets?

KRETOLOGIE: IN DE HUIDIGE MAAT-schappij..., het hoort erbij. "HET ECHTE KADER LEEST LEF!" om daar nog maar eens even op terug te komen. Kader? Welk kader? Tweehonderd leden is dat het kader. Tja...

WIJ DRUKKEN BIJNA ALLES!

Buiten bankbiljetten kunt u
bij ons terecht voor
al uw wensen op drukgebied

**PRINTASS
PARTNER**

**Dinky
Druk**

Pastoor Koopmanweg 5, tel. 02230-31466
Postbus 330, 1780 AH Den Helder

In het kader van de Europese verkiezingen organiseren VVD en JOVD een debattenwedstrijd op zaterdag 10 juni om 10.00 uur te Amsterdam. Thema's zijn de Europese eenwording en het milieu.

DEBATTENWEDSTRIJD

Voor opgave dien je contact op te nemen
met Ward van Dijk (020-474230)
of het algemeen secretariaat (020-242000).

hpn

**KANTOORVISIE
VOOR MORGEN!**

Hulzenseweg 10-20
6534 AN Nijmegen-Holland
Postbus 217 - 6500 AE Nijmegen
Tel. 080-661044* (6 lijnen)
Telex 48694 Telefax 080-688631

De méést complete kantoorleverancier!

GEWOON DOEN!

door Constantijn Dolmans

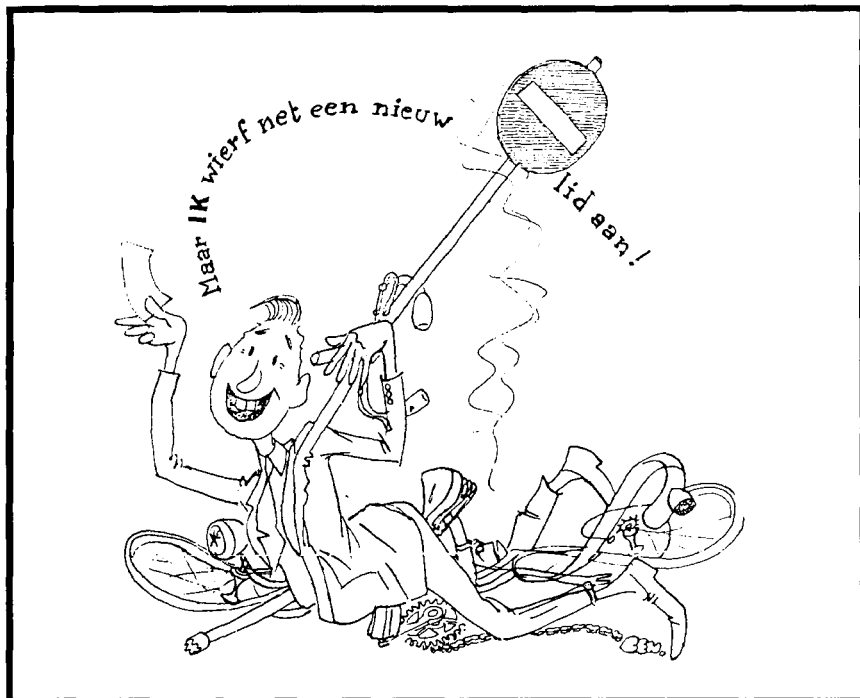
AMSTERDAM, 11 april 1989 - Organisatie. Volgens velen wordt er veel te veel over gepraat, vooral als het wat minder gaat met de JOVD. Krijgt organisatie te veel aandacht? Nee, dat is een misvatting. Het "spel met de poppetjes", wie wel of niet in een bestuur komt, heeft niets met organisatie te maken. Ik noem het voor het gemak maar verenigingspolitiek. Het hoort thuis in een politieke jongerenorganisatie, maar het is nonsens dat het "spel met de poppetjes" ook maar iets met organisatie van doen heeft.

ORGANISATIE, WAT IS DAT DAN? ORGANISATIE is een noodzakelijke voorwaarde voor het functioneren van de JOVD. Een gebouw, de JOVD, welk op drie pijlers rust (politiek, vorming & scholing en organisatie), stort in als één van de drie pijlers verbrokkeld. Dat is het belang van organisatie. Daarom mag er best veel over gepraat, maar ook gedacht, worden.

Nouja, misschien klopt de tweede zin van dit verhaal wel. Misschien wordt er wel te veel over gepraat, maar te weinig gedaan. Nu het weer beter gaat met de JOVD, moeten we niet achterover leunen en zeggen: "Dat praten heeft zin gehad, het gaat weer beter." Nee, we moeten keihard aan het werk! Gebruik maken van de mogelijkheden die we hebben om onze club te verbeteren. En "we" zijn niet alleen de besturen, maar ook de leden.

HOEVELEN ONDER DE LEZERS VAN DIT artikel, wonen in een afdeling waarvan zij de activiteiten niet interessant genoeg vinden, of waar niet veel gebeurt? Ik hoop weinig, maar als het zo is bel dan naar je afdelingsbestuur. Dat is vaak blij met een lid dat daadwerkelijk meedenkt of -doet. Weet je het telefoonnummer niet of is het bestuur foetsie? Bel dan naar het algemeen secretariaat (020-242000). Ik belof je dat je wordt teruggebeld!

Heb je een leuk idee of iets nieuws voor de JOVD qua activiteiten, geef het dan door. Dat geldt ook voor afdelingsbesturen. Gaarne willen we in elke Driemaster een pagina vullen met ideeën en geslaagde activiteiten, zodat het wiel niet

elke keer opnieuw hoeft te worden uitgevonden.

OIT STOND ER IN DE DRIEMASTER EEN oproep aan alle leden om een nieuw lid te werven. Leuk voor herhaling. Ook goed voor ondersteuning van de huidige ledenwerfactie. Tachtigduizend deur-, fiets- en aanmeldingskaartjes zijn gedrukt om nieuwe leden te werven. Afdelingen en districten kunnen een deel daarvan krijgen voor een zeer geringe prijs als zij een ledenwerfplan indienen bij het hoofdbestuur. Help mee aan de grootste ledenwerfactie uit de geschiedenis van de JOVD! District West was de eerste afnemer, we wach-

ten gespannen op de resultaten.

Daarnaast is nog een ander oud idee uit de kast gehaald: de vliegende brigade. Een commissie om districten te ondersteunen in de afdelingsbegeleiding. Want er is zoveel te doen en vele handen maken licht werk.

MAAR VLIEGENDE BRIGADE, IDEEENPAGINA, ledenwerfactie of niet, alles valt of staat bij de inzet van jullie: de leden. Help mee! Werf nieuwe leden, sta open voor veranderingen en denk creatief mee. Opdat over veertig jaar de JOVD nog steeds de oudste en grootste politieke jongerenorganisatie is!

VORMING & SCHOLING DISTRICT UTRECHT

zaterdag	20	mei	besturen	Utrecht
za/zo	17/18	juni	VDS 1	Austerlitz
za/zo	16/17	september	VDS 2	Austerlitz

Meer informatie: Sander van Hoorn (030-947309).

WVD-CONCEPT- VERKIEZINGSPROGRAMMA

Belangstellenden kunnen op het algemeen secretariaat een uitgebreide reactie van de JOVD op het concept-verkiezingsprogramma van de WVD verkrijgen (020-242000).

Nederlands jongste raadslid: „JOVD WERD VECHTEN TEGEN DE BIERKAAI”

door Edwin Pol

TERSCHUUR, 26 maart 1989 - Soms lukt het JOVD'ers om, reeds in een vroeg stadium van hun leven, door te dringen in de echte politiek. Gedreven door ambities en/of enthousiasme weten ze uiteindelijk hun doel te bereiken: een fel begeerde zetel in gemeenteraad, provinciale staten of Tweede Kamer. Menigeen ziet hetgeen waar hij of zij op had gehoopt in rook opgaan, zodra de verkiezingsuitslagen bekend zijn; de plaats op de kandidatenlijst waar de persoon in kwestie op stond, bleek naderhand net niet hoog genoeg. Frustraties zijn veelal het gevolg en een toekomst moet volledig anders worden uitgestippeld...

JAN-WILLEM VAN DEN BORN, TELG UIT DE Van den Born-dynastie die al decennia lang een veevoeder-imperium in de regio leidt, had nergens op gehoopt, tijdens die laatste gemeenteraadsverkiezingen in 1986. Op de Barneveldse VVD-lijst stond de JOVD'er nummer acht. Nee, op acht zetels of meer hoefden te liberalen in dit CDA/SGP-bolwerk zeker niet te rekenen. Uiteindelijk wisten ze er nog vier binnen te halen. Jan-Willem ging gewoon verder met het 'runnen' van de afdeling Nijkerk van de JOVD, dat in die komende periode de meest actieve zou worden van district Gelderland. Jan-Willem was lange tijd voorzitter van deze afdeling en heeft een fors stempel gedrukt op haar (kortstondige) geschiedenis.

Op 21 maart werd de inwoner uit Terschuur alsnog beëdigd in de Barneveldse raad. Fractielid J. Koch trad af om gezondheidsredenen en de nummers vijf, zes en zeven op de VVD-lijst van destijds hadden hun plannen gewijzigd of waren inmiddels verhuisd. De beurt was nu aan de 22-jarige, die daarmee Nederlands jongste gemeenteraadslid is!

De vertegenwoordiger van Denkavit Nederland BV ontmoet ik in Terschuur en ik laat hem praten over zijn nieuwe 'job', over Barneveld en de JOVD en ook over het waarom van het opzeggen van zijn lidmaatschap per 1

januari van dit jaar...

"EIND DECEMBER VORIG JAAR KREEG IK een telefoontje van de fractievoorzitter van de VVD. Voor mij was een plaats vrijgekomen in de raad. Het was erg plotseling om dat zo te horen. Het kwam als een 'overval'. 't Is iets dat je op deze leeftijd niet verwacht. Je overdenkt of je het in principe wel aankunt om zitting te nemen in de raad van een gemeente die niet bepaald klein is. je mag 'ja' of 'nee' zeggen en ik heb voor het eerste gekozen.

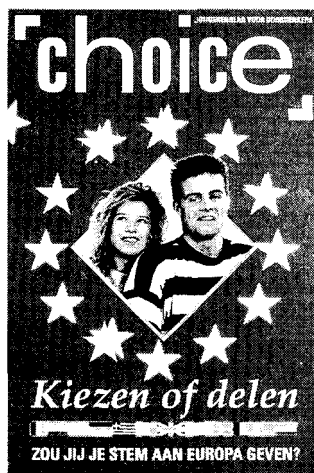
Politiek is een hele grote hobby van mij. Ik kwam al jaren op het gemeentehuis om de meest uiteenlopende commissievergaderingen bij te wonen. Meestal was ik de enige op de publieke tribune; dat liep echt in de gaten. Toen ik zitting nam in de raad was ik dus al erg goed 'bij de les' betrokken. Ik was aardig ingewerkt en kende tamelijk veel mensen.

Gemeentepolitiek vind ik persoonlijk zo boeiend, omdat daarbij besluiten worden genomen die je zéér direct aangaan. En ik vind dat je daar dan ook bovenop moet zitten. Ja, ik vind dit soort politiek echt mooi. Het aflopen van al die vergaderingen kostte mij al zo'n drie à vier uur in de week. Het is inderdaad opvallend dat ik dit leuk vind. Maar anderen hebben bijvoorbeeld

voetbal of basket-ball als hobby en zijn dan ook behoorlijk wat uren in de week kwijt aan training en dergelijke. Die tijd steek ik in de politiek. Wat ik nu doe is eigenlijk een uitgegroeide hobby.

Je moet niet uit prestige op zo'n lijst willen staan, want daar prikt het publiek al snel doorheen. Als je in dat geval ook nog wordt geroepen voor het echte werk, ga je al gauw op je bek. Eerlijk gezegd heb ik het in de Barneveldse VVD niet zo gemerkt, maar ik ken verhalen van afdelingen waar ze elkaar in de haren vliegen om zelf zo hoog mogelijk op de verkiezingslijst te komen staan. Ja, soms alleen uit prestige.

Hier in mijn gemeente is er een jonge VVD-fractie. Er zit iemand in die maar drie jaar ouder is dan ik. Het is best even moeilijk om tijdens een vergadering door te bijten, om te laten horen dat je er bent. Ouderen hebben misschien het idee van: 'Gunst, wat grappig dat hij het ook wil proberen', en gaan vervolgens over tot de orde van de dag. Maar, zoals gezegd, kende men mijn gezicht toen ik in de raad kwam en dat scheelde veel. Ik denk dat ik aardig zal kunnen meekomen; ik word vanzelf wel ouder. Jongeren kunnen best hun mondje roeren. Er zijn veel stemmers in de leeftijd van achttien tot en met 22 jaar. Die groep is echter

ZOU JIJ JE **S T E M** GEVEN AAN

Het magazine **CHOICE** zet scholieren aan het denken over maatschappelijk relevante onderwerpen. Beeld en tekst geven informatie over verschillende invalshoeken, op basis waarvan zij hun standpunt kunnen bepalen. Met het oog op de Europese verkiezingen die op 15 juni aanstaande worden gehouden neemt **CHOICE 4** het Europa van vroeger, van nu en van straks onder de loep. Ter ondersteuning van de educatieve verwerking van het magazine **CHOICE** is een docentenhandleiding samengesteld, die per uitgave ver-

slecht vertegenwoordig in de Nederlandse politiek.

Ik ben nooit vies geweest van knokken in figuurlijke zin. Er wordt in de politiek veel te weinig geknokt. Het wordt een eenheidsworst. De partijen profileren zich niet meer, bang als ze zijn om mensen, en dus potentiële stemmers, af te schrikken. Barneveld kent tergend veel invloed van de christelijke partijen. CDA tien zetels, SGP vijf, RPF één en GPV één. De VVD zit in het college met CDA en SGP. Dat is dus best een wonderlijke combinatie. Wij moeten dan ook behoorlijk wat concessies doen. Dat is de enige manier om toch nog wat invloed te kunnen uitoefenen. Binnen het college is de collegialiteit hartstikke goed, dat kan ik best zeggen. Iedereen doet wel wat water bij de wijn. Soms moet je er meer water bij doen dan je lief is, maar doe je dat niet, dan sta je helemaal buiten spel. Ik zou meer leven in Barneveld willen hebben. Doe die Veluwehal van mijn part open op zondag en laat er activiteiten in plaatsvinden.

Ik denk dat ik zitting ga nemen in de commissie voor onderwijs en kustzaken, maatschappelijke zaken en volksgezondheid. Dat zijn eigenlijk de 'soft-commissies', het rustige werk. Kijk, financiën, planologie en dergelijke zijn moeilijker. Daar moet je meer ervaring voor hebben. Financiën zou ik overigens erg graag willen doen. De stukken die ik nu moet lezen zijn soms best droge koek, maar het moet gewoon gebeuren. De kiezers verwachten dat je je goed voorbereid en inzet voor de zaak. En dat doe ik dan ook!

Barneveld is een hele rijke gemeente. Een goede gemeente. We hebben een nuchtere raad en dat is een echt Veluws trekje.

OP MIJN ZESTIENDE WERD IK LID VAN VVD én JOVD. Ik had toen al liberale gevoelens, haha, wat klinkt dat! Ik

maakte bij de JOVD enkele vergaderingen mee. Praten met jongeren in pak en sigaren rokend. Ik schrok me eerst rot en dacht: 'Waar ben ik nu in terecht gekomen?' Maar buiten de formele gelegenheden werd het best leuk en ik ging mij thuis voelen bij die club. Dat hele rechtse gedoe heeft mij nooit aangetrokken. In die periode, zo van '83 en verder, liepen er leden met OSL-neigingen rond.

Je kijkt aanvankelijk best op tegen een afdelingsvoorzitter. Later denk je: 'Jongen, doe gewoon en wees jezelf.' Binnen de JOVD gaan sommige personen zich anders gedragen dan dat zij daarbuiten doen. Ik onderscheid drie groepen binnen die club. Ten eerste de rijkelui-zoontjes, gestuurd door vader en moeder. Ten tweede de idealisten, die zich echt inzetten voor de organisatie. Ten derde de studenten, die ik verder moeilijk kan omschrijven. Ik reken mijzelf tot de idealisten. Vertegenwoordigers van de eerste groep blijf je binnen de JOVD continu tegen het lijf lopen.

Binnen de JOVD heb ik een ontzettend leuke tijd gehad. Mijn beste avond was het voorzitten van CPN'er Marcus Bakker. Dat was in '85. Een echt hoogtepunt. Die man kon bepaalde vragenstellers zo mooi in een hoek drijven, dat ik angstzweet had om niet steeds in hard lachen uit te barsten. Ik heb veel sprekers voorgezeten. Ik herinner mij Maarten Engwirda van D66. Het leuke van die avond was, dat de Nijkerkse afdeling van het CDJA een zaaltje naast dat van ons had gehuurd. Ze vertoonden dia's over Nijkerk en alleen het bestuur was aanwezig. Hahaha! Het CDJA is in die gemeente niets geworden. De JOVD blijft overal veel langer actief doordraaien, omdat jongeren binnen deze organisatie helemaal zelf de baas zijn en initiatieven nemen. Toen het CDJA-Nijkerk werd opgericht, gingen wij hen, als JOVD-bestuur, feliciteren. Daarmee

vulden wij kolommen van het nieuwsblad. Daarover waren ze toen boos.

IK BEN GEEN LID MEER VAN DE JOVD. DE vernielzucht op de congressen vind ik héél erg. Ik ben mij gaan afvragen in hoeverre dit soort zaken 'eenmalige excessen' waren, want deze taferelen herhaalden zich zo af en toe. Nee, ik zal maar niet in details treden, dat wordt te pijnlijk. Dat de JOVD niet overal meer welkom is, spreekt voor zich.

De druppel die de emmer deed overlopen was het congres waar de landbouwresolutie zou worden behandeld. De commissie die deze resolutie had opgesteld, had goed werk geleverd. De opstellers hadden er hard aan gewerkt. Door pure losbollige amendementen werd hun werk te niet gedaan. Ik kreeg gewoon het idee dat het werk werd vernield. Het ergste moest toen nog komen: Rob Tazelaar van het produktschap voor vee en vlees zou komen spreken, doch tijdens zijn speech was de zaal zo met zichzelf bezig, dat hij kwaad wegliep. Dat heeft ook verscheidene dagbladen gehaald. Een blamage voor de JOVD! Veroorzaakt door een stuk arrogantie en gekwek. Vervolgens kwam voorzitter Annette Nijls met plannen voor een VVD/PvdA-coalitie. Malle ideeën. Vier jaar geleden was de JOVD zeer anti-PvdA. Plotseling werd dit plannetje gelanceerd omdat het wel leek aan te slaan; het was populair om zoiets te gaan roepen.

Stuk voor stuk waren dit allemaal afknappers. Ik heb best veel werk verzet voor de JOVD. Fietsen naar Nijkerk om bestuursvergaderingen bij te wonen en dingen te organiseren. Maar dit werd vechten tegen de bierkaai. Op deze manier knappen mensen af op de JOVD en de hele verdere politieke en liberale zaak.

...ZEG, WAT DENK JE, WORDT DIT ALLEMAAL geplaatst of worden jouw stukken soms gecensureerd?"

EUROPA?

krijgbaar is. **CHOICE** is een initiatief van de vereniging M50, een instelling voor algemene politieke en maatschappelijke vorming van jongeren. **CHOICE** is gratis en kan bij bestelling, tegen vergoeding van de verzendkosten worden verzonden. **M50** Telefoon (030) 33 34 94

BON

Stuur mij tegen betaling van de verzendkosten

..... exemplaren van CHOICE 4 over "Europa".

Naam.....

Adres.....

Postcode.....

Plaats.....

Stuur deze bon in een ongefrankeerde open enveloppe naar M50, antwoordnummer 9039, 3500 ZA Utrecht.

Otterloo sluit zich op

CENTENTELLER

door Ronald Niemeijer

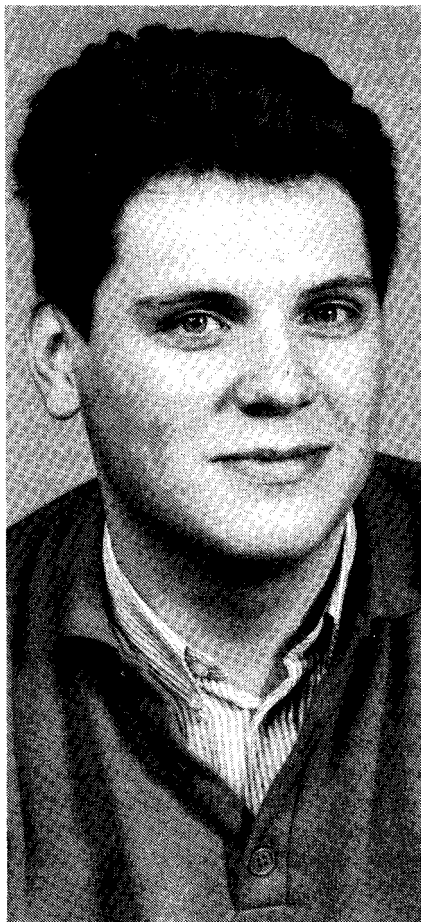
Onder de veilige vleugels van landelijk voorzitter Mark Rutte streken dit jaar twee nieuwe vogels neer. Te weten Jolanda Hekman (26), een gehaaide vrouw en politiek secretaris, en Joost Otterloo (20), die als landelijk penningmeester de JOVD financieel onder zijn hoede neemt.

Een nadere introductie van Hekman is niet meer nodig. Daarvoor hebben we het congresboek, waarin iedereen zijn persoonlijk zegje, ditje en datje zelf mag schrijven. (Geboren op 14 september 1963 te Ter Apel, erg actief geweest, met een aantal klasgenoten een JOVD-afdeling op poten gezet, enzovoort. Met andere woorden: het is maar goed dat jullie mij gekozen hebben.) Maar wie is nu die Joost Otterloo? Op het congres was-ie wel te vinden, maar in het bijbehorende groene boekje? Nee.

Alhoewel Joost nog maar pas deel uitmaakt van het eensgezind hoofdbestuur hebben de J.O.V.D.'ertjes, (lees: Jonge Olijke Vrolijke Dametjes), hem al een bijnaam gegeven: Joost Shit. Otterloo: "Tja, de secretariaat medewerkster wilden sigaretten hebben. En die ben ik toen gaan halen bij de coffeeshop Future, vlak onder het algemeen secretariaat. Ik kom daar binnen en haal eens diep adem, maar daar werd zo ontzettend veel gebloed, dat ik bijna high boven kwam. Op het secretariaat werd toen gepraat over bijnamen. Toen ik zat te typen en riep: 'SHIT!' Ja..., toen werd het dus Joost Shit - in combinatie met de coffeeshop." Conclusie: nooit verkeerde dingen zeggen als de J.O.V.D.'ertjes aan het denken zijn. Dat pakt verkeerd uit...

Otterloo is van plan om zich een tijdje op te gaan sluiten. De staartdeling moet hij weer recht onder elkaar zien te krijgen. Daar-

bij krijgt hij overigens wel hulp van een PC en oud-penningmeester

Cententeller Otterloo
telt bij voorkeur oren.
(Foto: Dries van Bergeijk).

Antoon Huigens. "Ik ga echt aan het werk en kijken wat er allemaal moet gaan gebeuren. Verder heb ik veel contact met Jan van der Laag (Jan van der Laag is de oude oud-penningmeester van de JOVD RN), die heeft gezegd dat hij nog wel eens keer langs komt", aldus de heao-student Joost Otterloo.

Joost wil wel meer zijn dan alleen maar "een man van de cijfers". Een tweede Jort Kelder kunnen we echter niet verwachten: "Ik ben een wel beetje een losbol, maar Jort is een heel ander type. Ik wil veel meer doen dan alleen maar mijn jaarcijfers presenteren. Ik wil niet de man zijn van: 'Dit moet betaald worden en doe dat even.' Als penningmeester kun je overal redelijk buitenstaan. Je kunt al functioneren door alleen maar te betalen. Ik wil me ook nog op een andere manier met de JOVD gaan bezighouden." Wat dat "anders bezighouden" precies inhoudt is nog niet helemaal duidelijk.

Wel kunnen we in de toekomst een flinke stunt van Otterloo verwachten: "Ik wil op het lustrumcongres de cijfers gaan presenteren als een echte ouderwetse cententeller. Met zo'n klep op, een overhemd en een vestje met van die mouwophouders. Net zo als in de cowboyfilms."

Tja, die Otterloo komt er wel. Een voorsprong heeft-ie in ieder geval: een antwoordapparaat. Want dat schijnt naast Van Bomels en LID-kaartjes een vereiste te zijn binnen yuppie-JOVD.

De afdeling Hart van Brabant organiseert op vrijdag 19 mei een promotiefeest (inclusief koud buffet, entree f 7,50). Verder zullen M. Rutte (JOVD) en ir. L. Stok (VVD) een spreekbeurt houden.

PROMOTIEFEEST

AANVANG 20.30 UUR
DE MARMIET
TILBURG

Voor meer informatie: Karin Mommers (013-432775)
of Astrid Kersing (013-432062).

OOSTELIJKE MIJNSTREEK

ONDERNEMERS IN DE STARTBLOKKEN

Wat? Forumavond met medewerking van de Heerlense Kamer van Koophandel en Fabrieken over het opzetten van een eigen bedrijf.
Waar? Hotel Baron Heerlen, Wilhelminapln 17 te Heerlen.
Warneer? Op vrijdag 12 mei om 20.30 uur.

Voor meer informatie: Ralf Jansen (045-259108).

EEN KONINGSFEEST

ZATERDAG 24 EN ZONDAG 25 JUNI is het zover. De JOVD resideert in de Koningshof te Veldhoven. Het belooft aldaar een grandioos feest te worden met een gevarieerd programma. Zowel politiek als amusement. Alles toekomstgericht in een historisch perspectief.

WAT HEEFT DE LUISTRUMOONGRES TE bieden? Nou, de spits wordt afgebeten door Joris Voorhoeve. 's Middags is er een politieke markt. Je kunt dan de workshop uitkiezen die je het meest interesseert. Bijvoorbeeld de economie in de jaren negentig (met Eduard Bomhoff en Greetje Lubbi), liberale filosofie of onderwijs.

'S AVONDS WORD JE, NA DE FEESTelijke inhuldiging van drie leden van verdienste, toegesproken door minister Deetman en ere-lid Erwin Nypels. Na-

tuurlijk barst vervolgens de disco los en verder is er een heuse Dixieland-band, die bij mooi weer buiten op het terras van zich laat horen.

ZONDAGOGHTEND KUN JE NATUURLIJK uitslapen, maar je kunt ook gaan zwemmen of de voetbalwedstrijd tussen het hoofdbestuur van de JOVD en de Tweede Kamerfractie van VVD aanschouwen.

OUÐ-VORZITTERS VAN DE JOVD vertellen op zondagmiddag over de gezellige geschiedenis van de veertigjarige JOVD. Het gebeuren wordt afgesloten met een toespraak van minister Nijpels.

JE ZIET, HET BELOOFT WERKELIJK een groots gebeuren te worden... maar dit is lang niet alles... er zijn namelijk een heleboel activiteiten die nog een verrassing moeten blijven!

Koningshof
Veldhoven

Joris Voorhoeve
Erwin Nypels
Ed Nijpels
Greetje Lubbi
Wim Kok
Molly Geertsema
Wim Deetman
Eduard Bomhoff

WANDELGANG AMERSFOORT

Zaterdag en zondag 18 en 19 maart 1989. De JOVD in gemene vergadering bijeen te Amersfoort. De feiten: 260 bezoekers, 163 bona fide overnachters (waarvan 38 in jeugdhuiskamp Herbergh de Grasheuvel), kosten per JOVD'er + f 120,- en schadepost hoofdbestuur + f 1500,-. En dan nu de meningen...

Tekst: Jort Kelder

Foto's: Gérard Drost

Ermeლოს Esther Oskam. Scholieren-activiste, talentvol mini-politica. Doucht graag samen met jongens. Gouvernesse Van der Laak weet: politiek - kwestie van goed liggen! Arro-Wastiaux in de Robin Lul Linschoten-look.

Nicht nur qua tussenoorse verwierf JOVD-voorzitter De Vries de koosnaam Gladde Gijs. De liberale Euro-MP trekt nu ten strijde tegen de criminaliteit en D66-Snor J.W. Bertens. Grijeze regelaers die Rijmondianen. Cor Schagen, Wouter Keersemaeker en Martijn Sjoorda.

Drs. Dijkhuis ruilt het JOVD-bestuur in voor een middenstandsbank. Dom hé? Noemen ze meedenken.

Exit-kassier Huigens met vriendin Charlotte. Bij-de-handjes Marjolijn van Leeuwen (bj. '74) en Imca Jonker. Classicus Den Hartog deed het die nacht met Virgilius.

Geen Haagse volkstrubunen, d&bs: oud-voorzitters van CDJA, JS en JOVD in debat. Hans Huibers, Michiel Zonneveld en Annette Nijs bewezen: HET debat is morsdood.

Utrechts vvo, de bankier Adriaan Vos en viezertje Jo en Do M. weten welk duo dit is!

Lijntje bonne bouche met Ronnie. Tamara van Boxtel en Astrid Ker-sing likken zich de politiek in.

Na het debat was er debat. Op veler verzoek: Huibers en JS'er Zonneveld luisteren half naar het egoïstische narcistische, racistische, pseudo-intellectuele, labiele, monstertje - 't manneke Kelder.

JOVD-Couture. De lijn van het Huis Swart/Den Ottelander. Efficiency bij MARTIJN® en de broek-look van MARC AALDERS®.

Als Lien Loen nee is, wordt hij het JOVD'er in charge: Connie "nu word ik even heel bot" Dolmans. Serieus.

Victim of publicity Mol. Feiten van deze "beaux yeux": ZE IS LID. Rest is gossip.

Gijs-ega Laurie O'Neill à deux met VVD-Ankie. Denkend aan dichter AP Dekker, ruik ik een uitlaatloze MG GTB '65. Van voorste rij zaal tot voorste rij lijst. Verdienstelijk lid Jules Maaten, adviesraadslid, ir. Guy Kerpen en mr. Jan van Zanen voerden de Acte de Présence op.

FRISSE, HOCKEYENDE SECRETARESSES

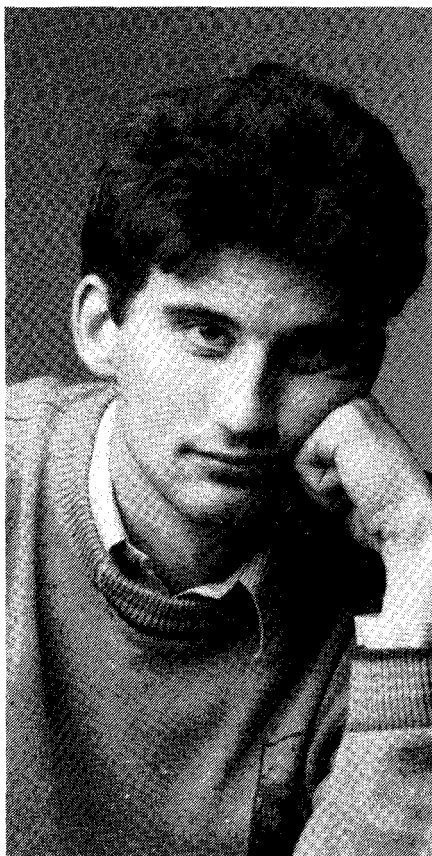
door Rene Wijninga

DEVENIER, 28 maart 1989 - Tot mijn grote verbazing trof ik in de laatste Driemaster niet alleen op de cover maar ook op pagina 17 een foto van de liefvallige secretaris van de afdeling Doetinchem e.o. aan. Hoogstwaarschijnlijk heeft een virus zich meester gemaakt van de voltallige commissie voorlichting. De foto's zijn van FOTO KELDER in plaats van NATO PHOTO, maar het kan zijn dat de plaatjes van de fotoreportage die in de lustrum-Driemaster verschijnen zal nog explosiever zijn dan die van de NAVO...

Nou meen ik me te herinneren dat ik Jort en Marjolijn 's avonds als bijzonder intieme vrienden op kamer 69 tegenkwam. Dat geeft toch te denken. Zeker als ik op pagina 12 van de laatste Driemaster lees dat Marjolijn, volgens de woorden van de heer Schraever, onder het hockey-type valt (plooirokje, pumps en een staartje in het haar) en dus een typisch jong Nijpeltje is. Wanneer ze dan ook nog met Ed op de voorpagina staat, dan geeft me dat helemaal te denken!

Maar om op de travestiete samenleving terug te komen, er zit nog altijd een groot verschil tussen een secretaris en een secretaresse. Het grootste verschil is wel dat de een man is en de ander een vrouw. Niet dat ik iets over vrouwen wil zeggen, alhoewel...

Nu dacht ik dat Marjolijn een geëmancipeerd-type was. Toch wil zij dat er rekening mee gehouden wordt dat zij een vrouw is. Dit blijkt uit haar visie dat aan functies "vrouwvriendelijke tintjes" verleend moeten worden. Maar je geeft aan deuren toch ook geen vrouwvriendelijke tintjes? Dus waarom moet een vrouwelijke secretaris dan secretaresse genoemd worden? Het is niet logisch, niet noodzakelijk en helemaal niet

Algemeen secretaris Van Dijk.
Een kaalgeplukte kip?
(Foto: Dries van Bergeijk).

verduidelijkend!

Ook is een secretaresse volgens Marjolijn een "ordinaire typ-Miep". Nou wil het geval dat mijn vriendin meao secretariële richting doet. En om haar nu ordinair te noemen vind ik bijzonder stuitend. Bovendien heb ik mogen ondervinden dat ze veel meer kan dan alleen maar typen.

Volgens Koenens Verklarend Handwoordenboek der Nederlandse Taal (ISBN 90 01 96822 8) is er nog een betekenis voor het woord secretaris. Namelijk: "een soort van gier met lange veren aan het achterhoofd, in Afr. (Lat. Serpentarius serpentarius)". Nou willen secretarissen (en ook secretaresses) zich wel eens als gieren gedragen, maar ze hebben geen veren aan hun achterhoofd. Nee, ze hebben figuurlijk meer weg van een door hun bestuur kaalgeplukte kip.

Het lijkt me dus het beste om vrouwelijke secretarissen voorlopig nog maar gewoon secretaris te blijven noemen. En, Marjolijn, wat betreft dat "mijnheer" genoemd worden, je moet maar denken: ze zeiden "mijnheer" tegen me.

Naschrift Marjolijn van Leeuwen: "Rene Wijninga moet eerst eens goed mijn stukje lezen alvorens tot tegenactie over te gaan."

PRIVE

VOUCHT, 2 april 1989 - Je kunt van de laatste Driemaster zeggen wat je wilt, de indeling is erg logisch. Van voor naar achter, van vroegere naar recentere exemplaren, begint Driemaster steeds meer op Privé te lijken. Daar zullen we eens wat over schrijven.

Wat zijn namelijk de onderwerpen die besproken worden? Een type-Miep uit de Achterhoek wil "secretaresse" in plaats van "secretaris" genoemd worden. Doen we, onder het motto: een kinderhand is gauw gewuld!

Oh, wat zouden ze bij Privé enthousiast zijn over die twee bladzijden over Cuba. Niet vanwege het artikel, maar alleen omdat de foto mooie kinderkopjes toont. Dat ziet er meelijwekkend uit. Knap gedaan overigens: net zoals Privé een verhaal geschreven naar aanleiding van

een foto...

Dromen, ook zo'n populair onderwerp. Net als in Privé af en toe wat onsmakelijk. De candlelight gedichtjes aan het begin zijn ook à la Privé. Alleen ontbreken de gedichtjes en de dromen van gedetineerden nog.

Ook de roddelrubriek is geheel in Privé-stijl, met bijbehorend 06-nummer. De meest vulgaire opmerkingen, volledig uit hun verband gerukt, met als onderwerp: vrouwen.

Daarom volgen hier enige sugges-

ties. Werk de vorige voorkant "Veertig jaar JOVD! Politieke kweekvijver of huwelijksbureau?" nog wat uit. Neem nog wat grotere foto's, meerkleurendruk en nog inhoudslozere artikelen. En vooral... kruiswoordpuzzels, horoscopen, "Lieve Mona", "Van de hoofdredacteur", recepten, strips, contactadvertenties, modetips en een moppentrommel!

Rest ons nog de laatste overeenkomst tussen Driemaster en Privé: we hebben geen zin om die onzin te lezen!

door Ingrid de Jonge
en Ingrid van den Biggelaar

PRIKBORD PRINS HENDRIK

- * "Leuk hé, dat de lustrumcommissie zo'n informeel clubje is?" "Ja, maar bereiden ze nu dat feest te Veldhoven voor, of zijn ze al met 1994 bezig?"
- * Kelder gemold, Mol gekelderd.
- * Rekenkundig benaderd kun je stellen dat het succes van de JOVD (S) samenhangt met de kwaliteit van het politieke werk (K) en het aantal leden (L): $S = K * L$. Dat wil zeggen: zonder leden heeft de JOVD geen succes, zonder kwaliteit evenmin. En als je moet kiezen welke van beide je moet verbeteren om het succes te vergroten, dan is dat de factor waar je het zwakst in bent. (Bron: T'42-rapport).
- * Ferry van Dijk: "Je kunt tegenwoordig je pik niet meer oprichten of je staat in Prikbord Prins Hendrik." (Op het moment dat Bas Klein een erectie heeft spreken we van "opgeblazen lucht").
- * Jeroen Princen: "Het ledental van de JOVD is net zo onzeker als de koffieprijs." Kelder: "Het enige verschil is dat er altijd wel koffie zal worden gedronken."
- * Uit de praktijk blijkt dat zeker tweederde van de leden lid is geworden via persoonlijke contacten. Dit betekent dat ledenwerving vooral bestaat uit het leggen van persoonlijke contacten met potentiële leden. Een slecht afdelingsbestuur zit op bijeenkomsten met veel belangstellenden in zijn geheel bij elkaar achter de tafel, zodat persoonlijk contact met de potentiële leden moeilijk wordt. Een goed bestuur verspreid zich over de zaal en bevordert zo dat belangstellenden zich spoedig thuisvoelen. (Bron: T'42-rapport).
- * Kelder over Batten: "Batten heeft werkelijk alles tegen. Hij is de ideale schoonzoon, maar dan omgekeerd."
- * Het is eindelijk duidelijk waarom Jolanda Helman (pa niet onbemiddeld) politiek secretaris is geworden. Rutte: "Ik wil later een rijke vrouw trouwen."
- * Rutte over de districtsvoorzitter van West: "Joost Manipulana."
- * Jan Weijers na de zelfanalyse van Constantijn Dolmans gelezen te hebben: "Zijn échte psychologisch probleem is dat je hem alles ver... wel driemaal moet vragen voor het gebeurt."
- * "Onze ex-penningmeester, Antoon Huigens, de nieuwe financieel-directeur van de OGEM?" "Nee, die zijn al failliet."
- * Constantijn Dolmans (zoon van een accountant) denkt in procenten, want hij heeft geen centen.
- * Wat is het verschil tussen de boxershorts van de afdeling Leiden en die van district Utrecht? In Utrecht hebben ze een gulp aan de achterkant. Hoe luidt het opschrift van deze shorts? "Vrij opwindend."
- * Prikbord Prins Hendrik bestaat bij de gratie van zijn bezoekers. Stuur daarom wetenswaardigheden en citaten in een gesloten enveloppe naar: Algemeen secretariaat JOVD, T.a.v. exploitanten Prikbord Prins Hendrik, Pr Hendrikd 104, 1011 AJ AMSTERDAM. Bijdragen zijn welkom! Zij worden met bron vermeld!

BON LUSTRUMCONGRES

Bon voor het lustrumcongres van de JOVD op 24 en 25 juni 1989 in de Koningshof te Veldhoven.

Ik, M / V

naam :

adres :

postcode:

plaats :

telefoon:

afdeling:

kom naar het lustrumcongres van de JOVD.

Handtekening:

Afknippen en opsturen naar: Algemeen secretariaat JOVD, Pr Hendrikd 104, 1011 AJ AMSTERDAM.

1 overnachting, brunch, diner, feest en lustrumbundel (f 100,00).

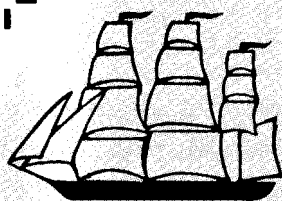
2 overnachting, brunch, feest en lustrumbundel (f 85,00).

3 feest (f 7,50).

4 lustrumbundel (f 7,50).

Kruis je keuze aan! En maak het bovenstaande bedrag over op girorekeningnr. 5467270 (JOVD-activiteitenrekening) te Amsterdam. De bon en het bedrag dienen vóór 02/06/89 op het algemeen secretariaat binnen te zijn. Indien je vóór 16/06/89 afzegt, wordt het bedrag minus f 7,50 teruggestort. Na deze datum blijf je het gehele bedrag verschuldigd.

DRIEMASTER

Veertig jaar JOVD

Zuidlaren heeft
de smaak te pakken!

Alleen geld maakt een
mens gelukkig

„Populariteit is vijf
seconden leuk”

Op stap in de natuur
Verleden, heden en
toekomst

Promotiefilm

Mijlpaal aan de Maas

Het meest luxe
verdomhoekje

De Sovjetunie onder
Gorbatsjov

„Europa ist unsere
Heimat!”

Doetinchem: stevige
basis voor (politieke)
carrière!

Bij het afscheid van
de nar

„Antwoord paraat”

Veertig jaar het
ja-woord

... en nog veel meer!

**„POPULARITEIT IS
VIJF SECONDEN LEUK”**

ALGEMEEN SECRETARIAAT JOVD
Pr Hendrikd 104
1011 AJ AMSTERDAM
020-242000

REDACTIEADRES

DRIEMASTER
P/a W. R melingh
Lottingln 10
9451 KM ROLDE

Redactie - Walter R melingh (hoofd-
redacteur), Ernest Landheer, Ronald
Niemeijer en Edwin Pol.

DRIEMASTER

Driemaster is het landelijk orgaan
van de Jongeren Organisatie Vrij-
heid en Democratie (JOVD) en ver-
schijnt acht- tot tienmaal per jaar
in een oplage van drie- tot vier-
duizend exemplaren. Leden van de
JOVD ontvangen Driemaster gratis.
Voor niet-leden bedraagt de abonne-
mentsprijs f 17,50 per jaargang, te
voldoen op bankrekeningnr.
39.46.40.640 of girorekeningnr.
953500.

KOPLIJ

Hieronder tref je de deadlines van
de drie eerstkomende Driemasters
aan. Wanneer je kopij hebt die je
graag in een van deze nummers wil
plaatsen, stuur je bijdrage dan
voor de bijbehorende deadline naar
het redactieadres. Driemaster ver-
schijnt over het algemeen binnen
een maand na de deadline.

nummer	deadline
5 89	vr 16/06/89
6 89	vr 14/07/89
7 89	vr 25/08/89

NAMEN EN ADRESSEN

Voor de namen en adressen van be-
stuursleden dien je de adressen-
vraagbaak te raadplegen of te be-
stellen op het algemeen secretariaat
(+ f 4,25).

Hoofdbestuur - voorzitter: Mark
Rutte, Postbus 93168, 2509 AD S
GRAVENHAGE (070-522564) secretaris:
Ferry van Dijk, Htg Jan I ln 58,
5615 SG EINDHOVEN (040-516029)
penningmeester: Joost Otterloo,
Ceresstr 21, 4811 CA BREDA (076-
215632) vvp: Bas Bakker, Koolstr
42/a, 9717 KE GRONINGEN (050-
732793) vvo: Constantijn Dolmans,
Molenstg 10, 2311 RB LEIDEN (071-
141293) v&s: Ernst van Splunter,
Gelkingestr 39-35, 9711 NB GRONIN-
GEN (050-180775) internationaal:
Bas Klein, Oudraadtwg 37, 2612 SL
DELFT (015-147324) voorlichting:
Eduard van der Biezen, Parkstr 45,
3581 PE UTRECHT (030-334343) orga-
nisatie: Ward van Dijk, Uilenstede
66, 1183 AK AMSTELVEEN (020-
474230) politiek: Mark Aalders, V
Meekerenstr 74/d, 3034 GD ROTTER-
DAM (010-4141366/4082259); Ron
Batten, Gravestein 7, 1103 BH
AMSTERDAM (020-952479) en Jolanda
Hekman, Stationsstr 12/d7, 9711 AS
GRONINGEN (050-144823).

HOOFDPUNTEN POLITIEK KERN PROGRAMMA

- * Nederland dient een voortrekkersrol te spelen bij het treffen van milieumaatregelen. Het uitgangspunt bij het nemen van maatregelen behoort het principe van "de vervuiler betaalt" te zijn.
- * Er dient een maatschappelijke dienstplicht ingevoerd te worden. Zolang er geen maatschappelijke dienstplicht bestaat, moet de militaire dienstplicht ook voor vrouwen gelden.
- * Spoedig dient er een wettelijke regeling inzake euthanasie te komen langs de lijnen van het D66-ontwerp. Dat staat euthanasie toe, tenzij...
- * Soft drugs dienen te worden gelegaliseerd.
- * Er mag geen legitimatieplicht worden ingevoerd.
- * Het moet mogelijk worden een wetsvoorstel in te dienen door middel van een petitie, die ondertekend is door een aantal kiesgerechtigden dat ten minste gelijk is aan de kiesdeler.
- * De Tweede Kamer benoemt de (in)formateur.
- * Het beperken van het financieringstekort heeft voorrang boven belastingverlaging.
- * De uitkeringen dienen de welvaartsstijging te volgen.
- * De minimumjeugdlonen mogen niet worden verlaagd. Ook de leeftijd waarop recht bestaat op het volledig minimumloon mag niet worden verhoogd. Uitkeringen en studiebeurzen moeten door hetzelfde ministerie worden betaald.
- * Op termijn dient een basisinkomen ingevoerd te worden. De 1990-maatregel (economische zelfstandigheid van vrouwen) is daartoe een goede aanzet.
- * De basisvorming voor het voortgezetonderwijs dient niet ingevoerd te worden.

TECHNOLOGIEBEURS

De technologische vooruitgang slaat overal in de maatschappij toe. De technologische ontwikkelingen hebben positieve kanten: het automatiseren van gevaarlijk en geestdodend werk of bijvoorbeeld betere hulpmiddelen voor gehandicapten. De technologische vooruitgang heeft ook veel negatieve effecten: verlies van werkgelegenheid en bedreiging van privacy om er maar eens twee te noemen.

ZATERDAG 11 NOVEMBER

Op zaterdag 11 november wordt in het RAI Congrescentrum te Amsterdam een grote technologiebeurs gehouden. Bedrijven en instellingen die zich met hoogwaardige technologie bezighouden zijn uitgenodigd om presentaties te verzorgen. Voorts worden de positieve en negatieve kanten van de technologische vooruitgang belicht door een aantal sprekers en een forum.

Noteer nu al vast in je agenda: zaterdag 11 november, technologiebeurs, RAI Congrescentrum te Amsterdam. Het belooft werkelijk een groots gebeuren te worden!

VEERTIG JAAR JOVD

door mr. W.J. Geertsema

Wat is prettiger voor een ere-voorzitter van de JOVD dan in alle oprechtheid bij het veertigjarig bestaan van "zijn" organisatie een zeer positief stuk te kunnen schrijven over de JOVD? Over het heden en het verleden en naar mijn vaster overtuiging ook ten aanzien van de toekomst. Er is namelijk geen enkele reden om aan te nemen dat de uiterst positieve rol, die de JOVD in de maatschappij speelt en heeft gespeeld, in de toekomst zou gaan afvlakken.

HET IS DE GROTE VERDIENSTE VAN DE JOVD dat zij steeds weer kans ziet een zeer groot deel van de jeugdige liberalen in één organisatie te bundelen. Een organisatie, die enerzijds bij haar leden de kennis over de ware inhoud van de liberale idealen vergroot en anderzijds ook haar bijdrage levert om waar dat nodig is de maatschappij om te buigen in liberale richting.

Allereerst de Nederlandse maatschappij, maar door haar deelname aan IFLRY (International Federation of Liberal and Radical Youth) ook de internationale samenleving. Het liberalisme wordt er door vele andere politieke stromingen om benijd dat zijn ideologie door een zo actieve groep jongeren wordt uitgedragen.

IK ACHT HET MIJN TAAK EN TEVENS MIJN voorrecht om al diegenen die gedurende zoveel jaren hun aandeel hebben geleverd in het welslagen van de JOVD daarvoor hartelijk dank te zeggen.

Voor buitenstaanders die daaraan mochten twifelen wil ik met nadruk zeggen dat al het werk dat in de JOVD wordt verricht volstrekt belangeloos geschiedt. Wel is het natuurlijk zo dat het werken in en vóór de JOVD voor de jongeren zelf een uitstekende voorbereiding is op de taak, die ze later in de maatschappij moeten gaan vervullen. Zo fungeert de JOVD tevens als kweekplaats voor verdienstelijke Nederlanders. Net zoals trouwens - laat daarover geen enkel misverstand bestaan - ook andere jongerenorganisaties en met name politieke jongerenorganisaties.

MAAR ER IS OOK NOG EEN ANDERE, BIJzonder nuttige, functie van de JOVD waar ik de aandacht op zou willen vestigen, en dat is de rol die zij kan vervullen en gelukkig ook daadwerkelijk vervult met betrekking tot de VVD. In de eerste plaats natuurlijk als leverancier van actieve leden en bestuursleden, maar tevens als aandrager van plannen, die de VVD op lokaal, regionaal, provinciaal, landelijk en internationaal gebied moet helpen waarmaken. Een

taak, die de VVD gedurende haar gehele bestaan met groot succes heeft verricht juist mede dankzij de steun van de JOVD.

Ik ben mij ervan bewust dat ik met het vorenstaande de suggestie heb gewekt, dat de JOVD een organisatie zou zijn binnen de VVD, maar dat is absoluut niet waar. Gelukkig niet waar, durf ik te stellen. De JOVD is een volstrekt onafhankelijke organisatie en behoort dat ook te blijven wil zij haar taak waar kunnen maken. De JOVD moet vrijelijk kritiek kunnen uitoefenen op het doen en laten

en met name ook het niet doen van de VVD.

MAAR HET GAAT NATUURLIJK NIET ALLEEN om kritiek. Ook een stimulering in de goede richting kan van het aller-grootste belang zijn.

EN WAT IS NU MOOIER DAN DAT INVENTIEVE en idealistische jongeren ideeën aandragen, die door ervaren ouderen in werkelijkheid worden omgezet? Daarom! Moge de JOVD groeien en bloeien, dan zal het ook de VVD goed gaan!

ZUIDLAREN HEEFT DE SMAAK TE PAKKEN!

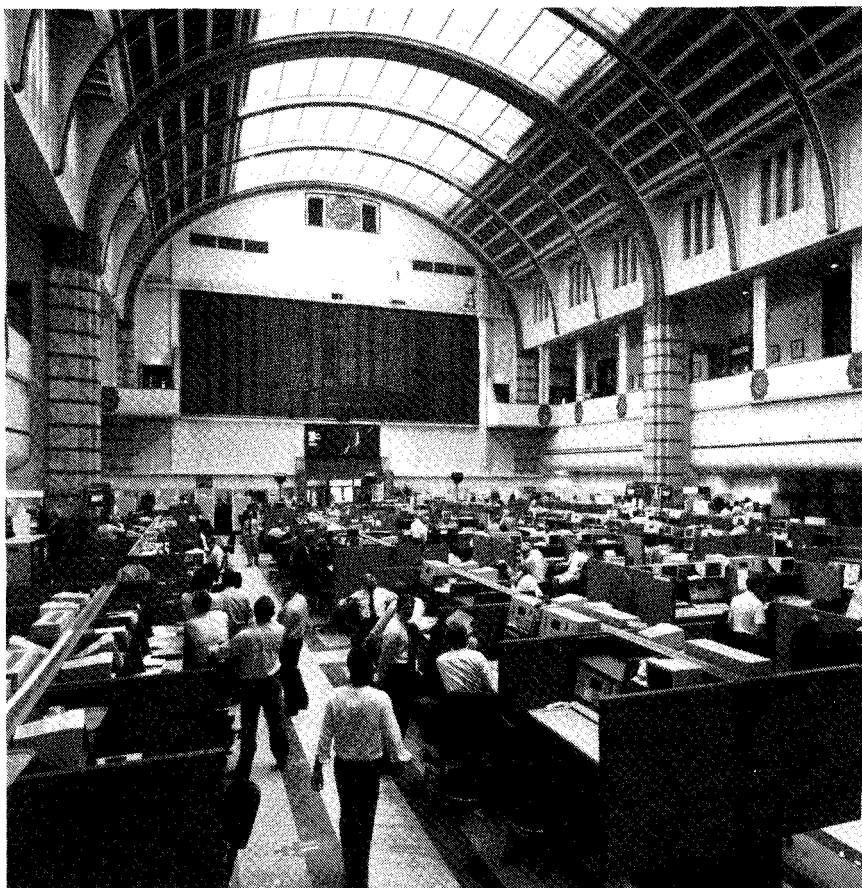
ZUIDLAREN/HOOGEZAND - De afdeling Zuidlaren heeft de smaak te pakken. Het bestuur is actief bezig met het werven van nieuwe leden. Maar hoe moet dat dan als je gebied erg klein is?

ZUIDLAREN ZOCHT HET IN DE BREEDTE EN DE LENGTE. Zij fuseerde met de afdeling De Hunze (Hoogezand).

ACTIVITEITEN WERDEN GEORGANISEERD

en Zuidlaren kon in no time vijf nieuwe leden bijschrijven.

DE POED ZEGT GENOEG: HET GAAT GOED met de Zuidlaren!

(Foto: Amsterdamse Effectenbeurs)

ALLEEN GELD MAAKT EEN MENS GELUKKIG

door Jean-Paul Frishert

EEN BEURSSPEL BLIJ DE JOVD? VELEN zullen vreemd opkijken bij dit idee. Maar politiek en beleggen gaan heel goed samen. Praktijkvoorbeelden zijn er genoeg. Denk maar aan het recente aftreden van premier Takeshita van Japan. Bovendien herinnert iedereen zich nog wel de beurskrach van oktober 1987 en de invloeden daarvan op de economische politiek.

OMDAT VELEN GRAAG WIL WETEN HOE JE veel geld kunt verdienen, leek het de commissie beursspel een goed idee om de leden van de JOVD door middel van een spel wegwijs te maken in de beleggingswereld. Het JOVD-beursspel zal in de maanden september tot en met december plaatsvinden. Voorkennis is niet vereist. Maar wie van

jullie slaagt erin om met honderd-duizend gulden het beste rendement te behalen?

IEDERE RONDE ZIJN ER PRIJZEN TE winnen. Daarnaast wordt er een toetasklassering bijgehouden waar nog veel meer is te verdienen. De beste rendementen worden beloond met geldprijzen ter waarde van aandelen Philips, Robeco of bijvoorbeeld Unilever.

ER KAN ZOWEL INDIVIDUEEL ALS IN groepsverband worden meegedaan. De deelname is gratis. Beleggingen zijn mogelijk in de aandelen op de Amsterdamse Effectenbeurs, de CBS-stemmingsindex, de Dow Jones-index, staatsobligaties, goud en dollars.

Uitleg van deze, voor velen van jullie nog onbekende, termen zal samen met de spelregels in de volgende Driemaster uitvoering aan de orde komen. Bovendien zal op het lustrumcongres nog aandacht aan het beursspel worden geschonken. (Let op de rode truien van de commissie beursspel).

HOEWEL ALLEEN GELD EEN MENS GELUKKIG maakt, kan deelname aan het JOVD-beursspel ook veel plezier opleveren! Aanmeldingen door middel van de onderstaande bon dienen plaats te vinden vóór vrijdag 10 augustus bij de voorzitter van de commissie beursspel: Jean-Paul Frishert, Struisenburgdwstr 153/b, 3063 BT ROTTERDAM (010-4333950).

AANMELDINGSBON JOVD-BEURSSPEL

Naam :

Adres :

Plaats :

Telefoon:

Afdeling: INDIVIDUEEL / IN GROEPSVERBAND

„POPULARITEIT IS VIJF SECONDEN LEUK“

door Jeroen Princen en Jort Kelder

Lustrum van de JOVD en dus terugkijken met kopstukken. Een interview met drs. E.H.Th.M. Nijpels, geboren op 1 april 1950, voorzitter van de JOVD in 1974, Tweede Kamerlid sinds 1977, politiek leider van de senioren-politici partij, de VVD, tussen 1982 en 1986. Daarna geparkeerd als milieuminister. Groot geworden in carnavallend Bergen op Zoom, doorgestoten naar het Binnenhof en gewapend met ambitie - "ik stotterde vroeger en had last van astma" - idealisme en toneloze energie. De uitvinder van het strategisch monisme, Ed Raket met de trouwe honde-ogen en nu demissionair vakminister in de luwte als beschermer van het Nationaal Milieubeleidsplan (NMP). Over spelletjes, de val van een fractievoorzitter, Voorhoeve, milieu, de JOVD en het pijnlijkste moment in zijn leven.

ALS WE HET TERREIN VAN HET MINISTERIE van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu (VROM) opdraaien, blijken alle milieubtenaren per auto naar het departement te komen. In arren moede zetten we de auto maar op een "niet parkeren" plek. Als ze ons zoeken, zijn we bij de minister. Tussen de barakken - de Canadezen gebruikten deze kort na de Tweede Wereldoorlog als paardestallen - scharrelen kippen. Voor de ingang houden grote zwarte auto's met telefoonsprietjes elkaar gezelschap. Zonder ambtelijk gesputter staan we in no time voor de kamer van de minister. De gang er naar toe hangt vol met de originele cartoons, die in de loop der tijd over "Edje Nijpels" in de media zijn verschenen. Op de oudste cartoon staat hij als stout JOVD-voorzitter in de hoek na een uitbrander van de VVD. Wat is er veranderd?

"POLITIEK HEEFT ME VAN JONGSAFAAN getrokken, eigenlijk al vanaf de lagere school. Op de middelbare school ben ik veel organisatorisch bezig geweest. We zetten allerlei acties op touw ten behoeve van de democratisering in het voortgezette onderwijs. We hebben eens met behulp van een notaris en een stel melkbussen een referendum over het nieuwe schoolreglement georganiseerd, van een school waar de leerlingen dat zelf niet durfden. De jaren zestig en zeventig stonden in het teken van de democratisering."

Voor Nijpels stonden de jaren zestig in het teken van de politiek. Zijn leraar Nederlands nodigde hem uit voor een lezing van D66 - "ik heb de posters nog, die ik voor die avond gemaakt heb" - en in 1968 werd Nijpels actief binnen de JOVD in Bergen op Zoom. "Wij bemoeiden ons toen overall mee, variërend van brie-

ven aan de gemeenteraad over de regeling dat gemeenteraadsleden staande dienden te spreken, tot het opstellen van een eigen milieunota voor Bergen op Zoom. We waren daar actief met een heel hechte vriendenclub. We gingen samen op vakantie, naar de film in Antwerpen. Later hebben we ook de derde wetswinkel, een bureau waar mensen gratis juridisch advies kunnen krijgen, in Nederland opgezet. Naar congressen gingen we niet, dat was te duur voor scholieren. Pas in 1972 gingen we voor het eerst naar een congres, omdat we het oneens waren met het JOVD-standpunt over boycotacties tegen Angola. Bert van der Stoel (de broer van het huidige Amsterdamse gemeenteraadslid en TV-personality Annelize van der Stoel JP/JK) en ik zijn toen naar Angola gereisd. Aan de hand van onze film- en diabeelden hebben we daarna eindeloos veel presentaties bij JOVD-afdelingen gegeven, met als thema het nut van boycotacties."

"IN 1973 KWAM IK BLJNA ALS TEGENKANDIDAAT het hoofdbestuur in. Tot schrik van het hb werd ik met 21 tegen negentien stemmen net niet tot vice-voorzitter organisatie gekozen. Dat was duidelijk tegen de gevestigde orde in. De hoofdbestuursleden waren toen een stuk ouder, maar als middelbare scholier hadden we daar niet zo'n boodschap aan. Die hb-kandidaat is later trouwens mijn voortreffelijke algemeen secretaris geworden."

"In het begin van de jaren zeventig zaten in het hoofdbestuur naast leden van de VVD en niet-leden van de VVD, ook leden van andere politieke partijen. Dat werkte heel verfrissend. De laatste jaren is ruim tachtig procent van de hb-leden lid van de VVD en leden van andere

partijen zijn er niet meer in te vinden."

Op het lustrumcongres in 1974 werd Nijpels tot landelijk voorzitter gekozen. Na dat jaar bleef hij nog een jaar actief als internationaal secretaris.

"In 1975 ging ik zo'n beetje weg bij de JOVD. Mijn kandidaatstelling voor de Kamer kwam eraan. Ik was inmiddels gekozen in de gemeenteraad van Bergen op Zoom. Mijn vader zat daar ook al in en toentertijd mochten familieleden dan niet in de raad plaatsnemen. Er moest worden geloot. Toen spraken we af dat, zo gauw ik afgestudeerd was, mijn vader de gemeenteraad uit ging en ik mijn zetel voor de VVD innam. Dat is in 1976 gebeurd. Daarnaast zat ik in het bestuur van de AVRO. In 1977 kwam ik als nummer 27 van de lijst de Tweede Kamer in voor de VVD."

"DE JOVD KOSTTE ME NAAST EEN HELEBOEL tijd, ook veel geld. Eigenlijk studeerde ik rechten in Utrecht, maar ik deed ervan alles naast. We organiseerden concerten, rommelden met antiek en we hadden zelfs plannen de licentie voor Quickynette te kopen. Dat was een soort chemisch reinigen à la Palthe. Daarmee zouden we een winkelketen gaan opzetten. De BV is nog opgericht. Verder heb ik om mijn JOVD-activiteiten te financieren, onderricht gegeven aan meisjes van zes gymnasium en vijf mms (middelbare meisjes school JP/JK) Ik heb de laatste mms-lichting gehad. Het waren jaren dat ik met mijn Eendveertig- tot vijftigduizend kilometer per jaar reed. Van studeren kwam toen niets terecht. Ik was wel lid van het corps, maar een echt actief studentenleven heb ik niet gehad."

ALS NIJPELS IN 1977 DE KAMER INdraait, heeft hij het politieke spel

al geleerd. "In de JOVD leer je alles. Je leert amendementen en moties opstellen, maar ook concessies doen en meerderheden forceren. Je leert op de juiste momenten de koppen bij elkaar te steken. Op politiek gebied merk je dat oud-JOVD'ers als De Grave, Hermans en Linschoten een gevoelsmatige band hebben. Je begrijpt elkaar intuïtief, je standpunten liggen heel dicht bij elkaar. Soms denk je wat anders over de te voeren strategie of tactiek, maar op fundamentele punten ben je het met elkaar eens. Je komt uit dezelfde school.

Je leert bij de JOVD risicoloos onafhankelijke standpunten in te nemen. Het is een vereniging van onafhankelijke denkers. Onafhankelijk van de gevestigde ideeën. Dat blijf je in oud-JOVD'ers herkennen. Het zakt misschien wat als de jaren vorderen.

Natuurlijk leer je ook het complete politieke handwerk bij de JOVD. Echter zonder al te grote risico's. Je kunt genadeloos op je gezicht gaan, zonder dat het enorm veel schade met zich meebrengt. Zoiets kun je natuurlijk pas achteraf analyseren. Want op het moment dat je op je gezicht gaat, vind je dat natuurlijk verschrikkelijk. Net zo vreselijk als je dat nu zou vinden, als senior-politicus."

DE EX-JUNIOR-POLITICUS KRLJGT IN DE fractie van voorzitter Rietkerk (1977-'81 JP/JK) alle ruimte. "Ze zeggen wel eens dat Rietkerk ons kort hield. Wat mij betreft was dat absoluut niet waar. Ik hield me bezig met minderhedenbeleid, politie en justitie en nam soms standpunten in, die bij de achterban minder goed lagen. En dat mocht."

In zijn eerste Kamerperiode was zijn ster rijzende. Hij herinnert zich, dat Haya van Soneren tijdens een werkbezoek tegen hem zei: "Ik houd je in de gaten." "Ik heb geen heilig voorbeeld gehad, wel mensen die in mij geloofden en mij steunden."

Na het vertrek van "de jonge heer Wiegel" wordt Nijpels in 1982 lijsttrekker. Het haar net iets te lang. Begin dertig, maar nog een echte jongenskop. Het land door in een snelle Alfa Romeo, maar nu zeggend: "Ik heb een hekel aan autorijden, een auto moet puur functioneel zijn." Het werkt aanstekelijk op de jeugd. Met tien zetels winst wordt de VVD groter dan ooit. De duimpjes gaan omhoog en Nijpels wordt fractievoorzitter en politiek leider.

En... hoewel het misschien gemakkelijker leek, wordt het een zware kluit. Misschien wel een te zware kluit voor een jonge hond. Of zoals Geertsema later zou opmerken: "Hij is net een fles hele goede wijn, alleen iets te vroeg opengemaakt." Hiermee geconfronteerd reageert Nijpels onverstoord. "Lang terugkijken heeft weinig zin. Ik kan het niet meer overdoen. Maar van de twaalf incidenten, konden we aan tien incidenten absoluut niets doen. Metz, Terpstra tegen een paaltje, foto's in de Playboy. Het overschaduwde te veel het beleid, dat we in de Kamer en in de regering als VVD maakte. Maar nogmaals, ik kan er niets meer aan veranderen."

MAAR ER WAS WEL MEER AAN DE HAND IN die tijd. Zijn fractie was onervaren en de VVD-ministers hadden niets in te brengen bij Lubbers. Nijpels

moest alles regelen. Moest van Aardenne vertrekken na het RSV-debatte of als "aangeschoten wild" blijven zitten? Minister Brinkman weigert de P.C. Hoofdprijs te overhandigen en Nijpels vindt dit niet in strijd met de liberale beginselen. Staatssecretaris Henk Koning helpt in het garniep AVRO-directeur Wibo van der Linde ("een bijzonder goede avond, dames en heren") met zijn belastingaangifte. "Het moet uit zijn met dat gedonderjaag. We moeten regeren", zegt Nijpels in november 1984.

Nijpels was inmiddels een zeer bekende Nederlander geworden. Interviewverzoeken van gossipbladen werden ingewilligd. Iedereen wist het toen Nijpels trouwde en vader werd. Maar het verzetten van honderd uur werk per week, de negentigduizend kilometers per jaar, brachten Ed Raket geen succes.

Bij de verkiezingen in 1986 verliest de VVD negen zetels. Voor Nijpels valt het doek. Lijkt het. De Grave en Linschoten, twee oud-JOVD'ers, zouden als eersten Voorhoeve gepolst hebben voor het fractievoorzitterschap. Is dat nou sympathiek van oud-JOVD'ers? "Over die periode moet ik nog eens mijn memoires schrijven, als ik uit de politiek stap. Er doen zoveel Indianenverhalen de ronde. Maar op dit moment voel ik me niet geroepen om hierover mededelingen te doen."

NA DE VERKIEZINGEN MAG NIJPELS NOG wel de formatiebesprekingen namens de VVD voeren. Tijdens een nachtelijk beraad op het ministerie van de toenmalige miss-auto, Neelie Smit-Kroes, oordeelt de fractie drie weken na de verkiezingen, dat Nijpels geen fractievoorzitter mag blijven. De rol van de voorzitters van de kamercentrales blijft onduidelijk en het volk wordt getraceerd op verhalen over Ed Nijpels, die een rood lampje bij zijn deur had en nooit tijd had voor zijn fractieleiden. Gedurende zes weken voert Nijpels de besprekingen. Het CDA is na de verkiezingen tweemaal zo groot geworden als de VVD. Lubbers wil zijn karwei afmaken met een kleiner aantal VVD'ers in de regering.

Naast programmatie ook personele problemen. Winsemius wil na het milieu vice-premier worden, maar de Korte is vastbesloten zich te profileren als de "industrieminister" van Lubbers. Nijpels doet zijn werk. "Ik vond dat ik aan de partij verplicht was, om de onderhandelingen zo goed mogelijk te voeren. Wie die partij is? Tja, de leden en het kader." Die

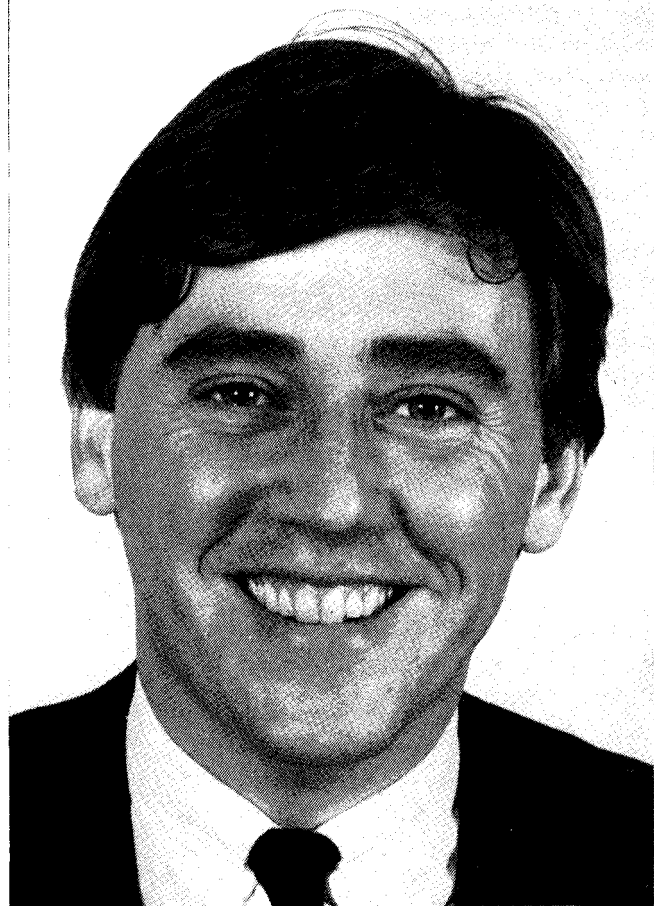
HERGEBRUIK SLOOPBETON

S GRAVENHAGE, 5 juni 1989 - Minister Nijpels heeft ingestemd met het gebruik van betongranulaat als gedeeltelijke vervanging van grind in beton, voor de bouw van het nieuwe ministerie van VROM.

MET HET GEBRUIK VAN BETONGRANULAAT geeft Nijpels direct uitvoering van één van de milieudoelstellingen die op het gebied van de bouw in het Nationaal Milieubeleidsplan staan. Die doelstelling is namelijk "verdubbeling van het hergebruik van bouw- en sloopafval van drie miljoen ton in 1986 tot zes miljoen ton in 2000."

HET BETONPUIN WAARUIT HET GRANULAAT wordt vervaardigd, is afkomstig van sloowerken uit de regio. Door een speciaal breeken reinigingsproces, wordt het betonpuin verwerkt tot bruikbaar betongranulaat.

VOOR DE RIJKSGEBOUWDIENST IS het nieuw dat op deze wijze bouwafval wordt gebruikt. De toepassing op zich is niet uniek. Bij de bouw van het nieuwe ministerie van VROM is echter voor het eerst sprake van gebruik op grote schaal.

(Foto: Ministerie VROM)

partij, ofwel het Sweelinck-beraad tussen vier Zuidhollandse kamercentralevoorzitters, eiste naast Nijpels meer slachtoffers. En kort na zijn vertrek trad partijvoorzitter Kamminga af en werd de fractievoorzitter in de Eerste Kamer, Zoutendijk, gewipt.

NIJPELS WORDT VAKMINISTER IN HET tweede kabinet-Lubbers. Edje Raketje wordt Edje Milieuwetje in de luwte. Bij zijn aantreden in september 1986 spreekt hij de profetische woorden: "Milieu is de luis in de pels van het kabinet, vanwege de spanning tussen het milieubeleid en het kabinetsbeleid." Hij onthoudt zich van kritiek op de fractie en op Voorhoeve. Een week voor de val van het kabinet vertelt hij ons: "Ik zou best mee willen doen met zo'n debat in de partij over de te voeren koers, maar ik heb mijn handen vol aan dit departement. Het is ook niet aan mij om daarover een oordeel te geven. Zeker als zittend bewindsman geef ik geen oordeel. Dat is niet prettig voor mijn opvolger. Vergeet ook niet, dat personen en hun manier van leidinggeven verschillen." De waterval van woorden hapert, Nijpels schuift op zijn stoel onrustig heen en weer. Dan komt bij de partijman de aap uit de mouw: "Het zou niet

goed zijn voor de partij, als ik me in de discussie zou mengen." De conclusie is simpel. Alleen als Nijpels een andere opvatting heeft over de te voeren koers en het beleid van Voorhoeve, is zijn mening slecht voor de partij.

De links-liberaal voelt zich wat onheimisch binnen zijn partij. De VVD zwakt van sociaal-liberaal binnen enige weken naar "de grote beschermer van het reiskostenforfait" en "vijfhonderd miljoen extra voor de criminaliteitsbestrijding in het volgende regeerakkoord". Staat de oudere jongere Ed Nijpels, boordevol energie, plannen en ervaring, dan niet te trappelen om het politiek leiderschap weer over te nemen? "Nee, nee, ik sta absoluut niet te trappelen, juist het tegenovergestelde. Ik heb vier jaar de kar getrokken, twee verkiezingen gedaan, ik heb mijn verantwoordelijkheden genomen. Er zit nu een ander. Over mijn opvolger zeg ik niets. Ik kan hier niet objectief over zijn. Mijn woorden kunnen als rancune worden uitgelegd. Of: 'Nijpels zegt dat nu wel, maar waarom is het dan niet gebeurd?' Er wordt in de pers meteen weer te veel gewicht aangehecht. Ik wil mijn opvolger niet voor de voeten lopen. Zelf zou ik het ook enorm vervelend vinden, om de hele tijd

van die wijze woorden te moeten horen. Ik heb zelf ook helemaal niet meer de behoefte om die rol binnen de partijtop te spelen, die ik heb gespeeld. Ik heb geen zin om als een Heintje Davids in dat opzicht bezig te blijven. Ik wil nu graag mijn energie richten op het milieubeleid. Als ik mag kiezen, wil ik in het volgende kabinet weer graag minister van VROM worden. Dan aarzel ik geen moment. Maar als partij dat niet wil, dan ga ik weer de Kamer in. Ook als de VVD in de oppositie terecht komt." We begrijpen de hint. Nijpels weet alles, herinnert zich alles, heeft altijd prima geslapen, is niet rancuneus en zegt dus niets.

MILIEU EN HET NMP, DAT IS PAS BELANGRIJK. Waarom blijft iemand na al die klappen in de politiek? Wat drijft hem? "Het is de vraag naar de drijfveren van een politicus. Dat is denk ik, iets van ambitie, veel energie hebben en idealisme. Het is steeds een verschillende combinatie hiervan voor elke functie. Ik wil hard werken, voortdurend nieuwe dingen doen. Het zuivere professionele besturen zou mij niet bevredigen. Zonder een stuk idealisme vind ik het niet leuk." Idealisme vind je wel binnen de milieubeweging. "Eigenlijk moeten we zeggen, dat we

veel eerder naar die milieugroeperingen hadden moeten luisteren. Zij hadden tien jaar geleden al gelijk. (De huidige VVD-voorzitter Leendert Ginjaar was destijds milieuminister JP/JK). Ik ben voortdurend met ze in overleg. De toestand van het milieu is namelijk écht zorgwekkend. We kunnen eigenlijk heel weinig doen om te zorgen dat het milieu weer beter wordt. Daarom moeten al mijn wetsvoorstellen blind door de Kamer aangenomen worden. Ik krijg gelukkig vaak de steun van het CDA en de PvdA voor mijn plannen." Al voor de dekking van het NMP, het reiskostenforfait en René Froger/Voorhoeves hit Een eigen huis, ontbrak nogal eens de steun van de VVD voor de wetsvoorstellen van hun eigen minister.

"Je ziet dat mijn plannen soms ondergeschikt worden gemaakt aan belangen van kleine groeperingen en aan politieke spelletjes. Dat is erg jammer en kortzichtig." Op 2 mei 1989 besluit de VVD-fractie, dat een schoon milieu de burger geen geld mag kosten. De populaire ministers Nijpels en Smit-Kroes, beiden bekeerd tot het geitewollen-sokken-idee dat de auto stout is, mogen hun ministerssteek inleveren. De coalitie kan gelijmd worden, als zij vervangen kunnen worden. Bittere Bert de Vries piekert er niet over.

IN DE POLLS WAS NIJPELS VLAK VOOR DE nacht van Voorhoeve en zijn soufleur Frank de Grave, de op Lubbers na, populairste minister. He did it again! "Die populariteit is dus vijf seconden leuk. Wat voor nadelen dat met zich meebrengt heb ik wel geleerd in de afgelopen negen jaar. Het bericht kwam op de ochtend voordat we 's middags in de ministerraad het NMP zouden gaan bespreken. Nou, dan denk ik: dat is nooit goed voor de behandeling in het kabinet. Dat soort cijfers zijn leuk, als ze maar niet openbaar gemaakt worden. Ik weet te goed hoe betrekkelijk het allemaal is. Ik heb het in 1982 allemaal al eens meegemaakt."

Wim Kan zou over Nijpels zeggen: "Zeer gewaardeerd door de vijand, maar niet zo door de vriend." Wederom beslissen de voorzitters van de kamercentrales, wat er met Nijpels moet gaan gebeuren. Er gaan stemmen op "het probleem-Nijpels" nu eens afdoende op te lossen. Maar binnen de VVD is een stroming aanwezig, die Nijpels al naar nummer twee van de kandidatenlijst, opgesteld voor de val van het kabinet, had gepusht. Nummer drie, kordate Neelie, is inmiddels exit. Dit keer kan Voor-

hoeve niet opmerken dat hij zo achter "de persoon" staat, na een weinig kiese trap in de rug van Smit-Kroes. Nijpels heeft "geen commentaar" en blijft bereid als kandidaat voor de Tweede Kamer. Zeker als de partij dat wil. Als een kat met negen levens, tracht Nijpels ook deze klap te boven te komen.

WAT WAS EIGENLIJK HET VERVELENDSTE moment gedurende de afgelopen vijf-

tien jaar? Het wordt stil. Na een doodstille minuut kijken we naar de voorlichter. Hebben we iets verkeerd gezegd? "Mijn antwoord zal je waarschijnlijk verbazen", begint hij eindelijk. "Het allervervelendste vond ik al die negatieve verhalen rondom mijzelf in de formatieperiode. Weken lang werd ik gevolgd en ondervraagd. Ingrid was toen juist in verwachting. Ik was zo graag meer bij haar geweest."

(Foto: Ministerie VRDM)

OP STAP IN DE NATUUR

Het gaat slecht met natuur en milieu. Plant- en diersoorten verdwijnen van de aardbol met een snelheid van tientallen per dag. Verschillende vormen van luchtverontreiniging hebben wereldwijde effecten, zoals afbraak van de ozonlaag en opwarming van het klimaat. Meer dan de helft van de bossen is niet meer vitaal, een groot deel van de heide is vergrast en de meeste vennen zijn verzuurd.

HET RAPPOORT ZONGEN VOOR MORGEN GEEFT deze tragische ontwikkeling aan. Zorgen voor morgen is weliswaar geen opwekkende lectuur, maar werkt allerminst demotiverend. Het spoort aan tot gerichte aanpak van de grote en acute problemen. Zorgen voor morgen is een zorg voor vandaag. Volumemaatregelen en een sterke vergroting van de milieureinvesteringen zijn alleen mogelijk als er een breed politiek draagvlak is voor omvorming van de huidige samenleving tot een ecologisch duurzame maatschappij. Het streven naar een ecologisch duurzame samenleving dient dan ook een kernpunt te worden in de partijprogramma's voor de Tweede Kamerverkiezingen.

DE MAAND OKTOBER ZAL IN HET TEKEN staan van het milieu. Voor elk dis-

trict wordt dan een excursie georganiseerd naar een natuurgebied. Onder leiding van een (ex-)milieuminister en deskundigen kun je kennismaken met de ernst van de situatie in onze bossen en natuurgebieden. Na de wandeling zal het beleid ten aanzien van natuur en milieu in de jaren negentig ter discussie staan. De middag zal besloten worden met een maaltijd naar de traditie van het gebied waar de excursie plaatsvindt. Te denken valt aan een Brabantse of Drentse koffietafel.

VANAF HALF JUNI KAN IEDEREEN ZICH voor een dergelijke excursie opgeven bij de vice-voorzitter organisatie van het district of via het algemeen secretariaat. Dan zal ook bekend zijn op welke datum in jouw district de excursie plaatsvindt.

Veertig jaar JOVD

VERLEDEN, HEDEN EN TOEKOMST

door Adriaan Geelhoed en Mark Rutte

De geschiedenis van de JOVD vastleggen in een aantal A4-tjes is onmogelijk. Bij het 35-jarig bestaan slaagden we daar eveneens niet in, ook al hadden we toen de beschikking over een complete almanak. Inmiddels hebben we alweer vijf turbulente jaren achter de rug. Daarom in dit korte bestek alleen een paar krenten uit de pap, gevolgd door een vooruitblik.

BEGIN

Het begon op zaterdag 20 februari 1949 in de Pulchri Studio te Den Haag. Een voorbereidingscommissie was al enige tijd bezig geweest. De oprichtingsvergadering werd dan ook een groot succes. Er werd een (voorlopig) hoofdbestuur gevormd. Naast alle politieke vorming zouden ook de sociale contacten en de gezelligheid een belangrijk onderdeel van de vereniging moeten zijn. Naast de oprichting van de landelijke vereniging werden min of meer gelijktijdig een aantal afdelingen opgericht (Amsterdam, Assen, Den Haag, Hoekse Waard, Leeuwarden, Leiden en Rotterdam). Het algemeen secretariaat werd in Amsterdam gevestigd.

Na de oprichting werd de volgende maanden hard gewerkt aan de organisatie van de club. Het eerste congres vond plaats in november 1949. Van 22 tot 20 juli vond het eerste zomerkamp in een boerderij bij Holten plaats. Dat kostte (voor een hele week) f 32,50. Het doel van dit soort kampen was "de onderlinge verbondenheid te vergroten en een ééndrachtige JOVD te scheppen", iets waaraan toen veel waarde werd gehecht.

CONGRESSEN

De congressen in de jaren vijftig werden gekenmerkt door een bal en een cabaret op zaterdag alsmede een morgenwijding op zondag. Congressen werden nogal eens gehouden in De Paasheuvel van de Nieuwe Koers (voorloper van de Jonge Socialisten). De kosten bedroegen tien gulden.

In de jaren zestig werden tal van sportieve activiteiten georganiseerd zoals voetbalwedstrijden en boslopen. In de jaren zeventig verdwijnt het bal en in 1972 is er voor de eerste keer een drive-in-show van Radio Luxemburg.

Vast discussieonderwerp: moeten de congressen rouleren door het land of op één vaste plaats gehouden worden? Sinds 1982 wordt op de congressen

gewerkt met zogenaamde werkgroepen.

DRIEMASTER

Het schip der vrijheid, voortgestuwd door verdraagzaamheid, sociale gerechtigheid en verantwoordelijkheid, werd in 1949 door G. Stempler aan de vereniging geschonken. Hij was dertien jaar lang hoofdredacteur. De kosten voor niet-leden bedroegen twee gulden per jaar. Zo oud als Driemaster, zo oud is de discussie over de vraag of het nu een kaderblad met positieve inhoud moet zijn of een leuk blad met veel verenigingsnieuws.

De eerste Driemaster verscheen in krantvorm. Daarna is veelvuldig gewisseld van krant- naar magazinevorm en omgekeerd. Door de jaren heen daalt helaas het aantal adverteerders (in het bijzonder de scheepvaartadvertenties verdwijnen) en stijgt de prijs fors.

Ondanks alle problemen en conflicten tussen hoofdbestuur en redactie bleef en blijft het oorspronkelijke doel voorop staan: het zijn van een communicatiemiddel tussen de leden.

CENTEN IN DE JOVD

Geld heeft altijd een belangrijke

rol in onze vereniging gespeeld. Financiële afgronden hebben nooit ontbroken. In 1949 bedroeg de contributiehoogte een kwartje per maand. De totale begroting bedroeg tussen de twee- en drieduizend gulden. Eindeloos zijn de discussies geweest of afdelingen nu zelfstandig mochten innen of juist niet. De eerste helft van de jaren zeventig was rampzalig voor de JOVD. Het boekjaar 1970-'71 werd afgesloten met een nadelig saldo van f 4700,00. Na 1975 draait de vereniging grotendeels op een subsidie van het ministerie van CRM (nu WVC) en heeft anno 1989 een begroting van ongeveer drie ton.

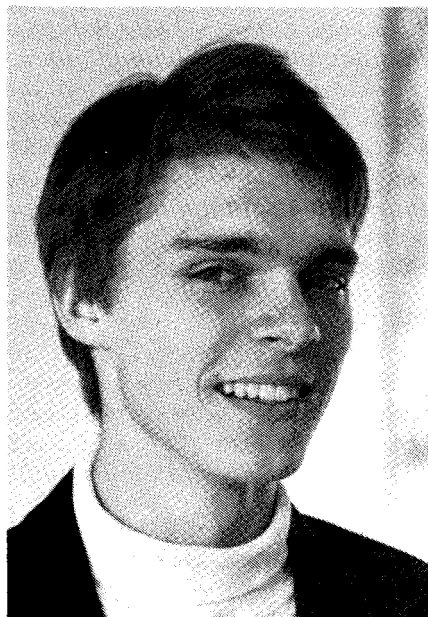
ONAFHANKELIJKHEID

De onafhankelijkheid heeft voortdurend een belangrijke rol gespeeld binnen de vereniging en daarmee samenhangend in de relatie met de VVD. Reeds in 1951 was er volgens de toenmalige voorzitter sprake van een "kille verhouding" met de VVD. In 1954 werd een open brief gestuurd naar de VVD, waarin werd aangedrongen op een meer sociaal gezicht voor de VVD. De oprichting van het Liberaal Democratisch Centrum in 1962 en

Op de liberale jongerendag in 1986 bekeren tientallen zich tot het liberalisme. Eind jaren tachtig neemt het ledental weer iets af.

PROMOTIEFILM

Frank van Dalen

Nadat een groot aantal leden ons reeds op het laatste congres in Amersfoort bezig heeft gezien, is er in de vorige Driemaster voor het eerst écht gewag gemaakt van de op komst zijnde JOVD-promotiefilm. Op het lustrumcongres zal de film gepresenteerd worden. Hoogste tijd om dus eens een nadere toelichting te geven op dit volstrekt unieke project in de geschiedenis van de politieke jongerenorganisaties.

NOG MAAR EEN HALF JAAR GELEDEN WERDEN de eerste plannen op papier gezet en een maand of vijf terug aan het hoofdbestuur gepresenteerd. Dankzij de besluitvaardigheid van het hoofdbestuur en de grote inzet van zo'n dertig betrokkenen, zijn we in staat gebleken om de promotiefilm voor het lustrumcongres af te krijgen.

VAN DEZE PROMOTIEFILM ZULLEN TWEE versies beschikbaar zijn. Een korte versie die vooral een wervend karakter heeft, en gebruikt kan worden als

doorlopende trekpleister bij info-stands. En een lange versie die een voorlichtend karakter heeft, en daardoor goed te gebruiken is voor activiteiten waar alleen JOVD'ers aanwezig zijn. Hierbij valt te denken aan congressen of pauzes in forumavonden.

IN DE PROMOTIEFILM WORDT BOVENAL DE vraag beantwoord waarom het zo belangrijk is dat jongeren zich actief bezighouden met politiek. En waarom de JOVD nou de politieke jongerenorganisatie bij uitstek is om zelf actief bezig te zijn met politiek. In de lange versie worden daarbij nog allerlei aspecten belicht zoals het belang van congressen, de plaats die de JOVD in de landelijke politiek inneemt en JOVD als kweekvijver. Dat laatste wordt bevestigd door de vele politieke prominenten in de film naast de mensen uit de huidige vereniging.

DE POLITIEKE PROMINENTIE IN DE promotiefilm (Ed Nijpels, Joris Voorhoeve, Frank de Grave, Annelize van der Stoel en Jan-Kees Wiebenga), beschrijven de JOVD van een harde leerschool tot waakhond van het liberalisme. Een waakhond met af en toe een geheel eigen mening, die meestal gehoor weet te vinden bij (onder andere) de VVD. Het geheel is aan elkaar gepraat door Hans van Zijl, de bekende nieuwslezer.

DE JOVD IS HIERMEE DE EERSTE politieke jongerenorganisatie met een geheel in eigen beheer gemaakte promotiefilm. Zoals bij zoveel zaken heeft de JOVD ook nu weer het voortouw genomen. Het voortouw tot professionalisering van de politieke jongerenorganisaties!

Voor afdelingen en districten is de promotiefilm op videoband te huur of te koop. Neem voor meer informatie contact op met Eduard van der Biezen (030-334343). Doen!

BIJZONDER INITIATIEF

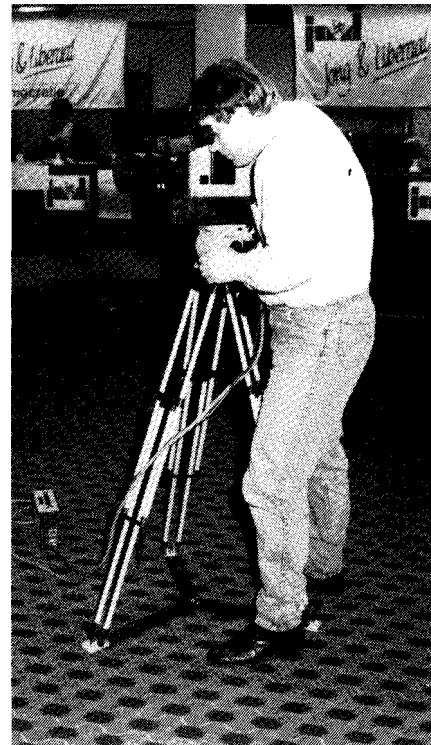
door Mark Rutte

De pagina's die nu voor u liggen gaan over een zeer bijzonder initiatief: het produceren, regisseren en monteren van een JOVD-promotiefilm. Het is een volstrekt uniek gegeven dat een politieke jongerenorganisatie beschikt over een eigen film. Dat is dan ook alleen mogelijk geworden doordat enige enthousiaste JOVD'ers dit idee op zeer overtuigende wijze presenteerden. Maar enthousiasme en inzet zijn niet voldoende. Er moet ook sprake zijn van specifieke deskundigheid. Die bleken deze heren ook in huis te hebben. Het plan kon dus uitgevoerd worden.

IK HEB HET GENEGEN GEHAD ENIGE opnamen persoonlijk bij te wonen. Eenmaal was ikzelf het slachtoffer. De heren waren van mening dat ik te weinig van mijn handen gebruik maakte tijdens het spreken. Gevolg: af en toe kunt u een hand door het beeld zien zweven, hoewel ze er

misschien in geslaagd zijn die eruit te monteren.

DE APPARATUUR DIE GEBRUIKT WERD WAS professioneel. Frank van Dalen, Jeroen Nijpels en Dries van Bergeijk hebben de JOVD met deze film weer iets professioneler gemaakt!

TREINEND OP DE VOORGROND

door Ferry van Dijk

Op een mooie lentedag werd ik op een van mijn vele treinreizen naar het algemeen secretariaat vergezeld door de leden van de commissie promotiefilm. Hoewel ik de commissieleden al enige tijd persoonlijk ken heerst er toch een sfeer van ontspannen gespannenheid. Vooral omdat dit voor mij de eerste keer is om op een dergelijke manier iets over de JOVD te vertellen. De zelfverzekerdheid van Dries de cameraman en het ontwapenende enthousiasme van Frank de regisseur, hielpen me door het begin heen.

MIJN TAAK WAS OM IETS OVER de organisatie van de JOVD te vertellen. Een aantal dagen voor de opnamen had ik met Frank al besproken welke details niet mochten worden vermeld, en hoe de grote lijnen wel aan bod zouden komen.

IN DE TREIN HADDEN WE EEN vierzitshoek nodig. Na een beziend betoog van Dries

over "televisie"-opnamen, was er spoedig eentje vrij.

TERUGDENKEND AAN DE BEWUSTE reis en de vele malen dat opnamen over moesten ben ik er helemaal niet treurig over dat een algemeen secretaris vaker achter de schermen bezig is, dan dat hij zich er voor moet vertonen. Ik ben wel een ervaring rijker, ja dát wel.

WIJ DRUKKEN BIJNA ALLES!

Buiten bankbiljetten kunt u bij ons terecht voor al uw wensen op drukgebied

**PRINTASS
PARTNER**
ADVISEUR VAN DE TOEGANGELIJKE DRUKKERIJ

**Dinky
Druk**

Pastoor Koopmanweg 5, tel. 02230-31466
Postbus 330, 1780 AH Den Helder

de betrokkenheid van veel JOVD'ers bij de oprichting van D66 waren niet bevordelijk voor de verhouding met de VVD. In 1969 werd besloten dat er geen exclusieve band zou bestaan tussen VVD en JOVD en in 1977 werd de resolutie onafhankelijkheid aangenomen. Sinds 1984 bestaat een samenwerkingsovereenkomst met de VVD.

JAREN TACHTIG

Het laatste decennium is er veel met de JOVD gebeurd. Onze vereniging is de grootste en de oudste politieke jongerenorganisatie van Nederland geworden. De ledengroei was enorm, al nam het aantal leden eind jaren tachtig weer iets af. Ook organisatorisch is veel veranderd. Het hoofdbestuur is uitgebreid van zeven naar vijftien leden, en bestaat in 1989 uit twaalf personen. De verenigingsraad is omgezet in een adviesraad met vertegenwoordigers van alle districten en enige door de algemene vergadering gekozen leden. Het hele land is bedekt geraakt met districten. Het aantal afdelingen is fors uitgebreid. Driemaster heeft de zo

fel begeerde onafhankelijke status verkregen. De hoofdredacteur wordt nu door de algemene vergadering benoemd.

Het mag gerust gezegd worden dat de JOVD in deze jaren een volwassen organisatiestructuur heeft gekregen met goede statuten en reglementen. Ook op politiek terrein is in de jaren tachtig veel gebeurd. Extern is de JOVD onder meer blijven pleiten voor een blauw/rode-coalitie en een democratischer Nederland. Intern is de projectmatige aanpak doorgevoerd en is de politieke poot nauw verweven met vorming & scholing. De uitbreiding van het hoofdbestuur heeft het mogelijk gemaakt veel meer politieke problemen onder de loep te nemen en uit te spitten. Het aantal gesprekken met Kamerleden en instanties is fors toegenomen, wat de pressiefunctie versterkt heeft. Internationaal heeft de JOVD onder meer een uitwisselingsprogramma met de Sovjetunie op poten gezet en is de rol in de internationale koepel IFLRY versterkt (de huidige president is oud-JOVD internationaal secretaris Jules Maaten). De tweede helft van de jaren tachtig werd de aandacht tevens gericht op het Midden-Oosten, de Verenigde Staten, Latijns Amerika en (sinds kort) het Verre Oosten.

BREUKVLAK VAN TWEE DECCENIA

Het lustrumjaar is aangegrepen om een grondige herziening van het functioneren van de vereniging door te voeren. In de eerste maanden van het jaar is gesproken over de toekomst van de JOVD. De gesprekken zijn geëvalueerd, waarna aan de adviesraad in april twee notities zijn voorgelegd. Eén over de algemene opzet van de vereniging en één over de organisatorische begeleiding van afdelingen in het kader van ledenwerving en -opvang. Kern van deze notities: de JOVD zal zich in de toekomst langs twee sporen moeten ontwikkelen.

De huidige JOVD is het eerste

spoor. Tal van verbeteringen staan op stapel ten aanzien van de congresopzet, de rol van de afdelingen (op het gebied van politieke beleidsvoorbereiding en de gemeentepolitiek) en de districten. Het tweede spoor is erop gericht totaal nieuwe activiteiten te organiseren en langs die weg nieuwe groepen jongeren aan te spreken die wel in de JOVD geïnteresseerd zijn, maar afgeschrikt worden door het vergadercultuurtje.

Iedere jongere in Nederland zou een bijdrage aan het democratisch proces moeten leveren. Het is de taak van politieke jongerenorganisaties de eigen club zo in te richten dat jongeren kunnen toetreden, en daadwerkelijk meebouwen aan de politiek.

De JOVD die voor ogen staat is een pluriforme organisatie die op alle mogelijke terreinen actief is. Een vereniging waar de leden zelf kunnen uitmaken aan welke activiteiten ze willen deelnemen, of wat ze willen organiseren. Een politieke jongerenorganisatie waar besturen geen doel op zich is, maar een middel om enorm veel van te leren!

choice

 Het laatste decennium is er veel met de JOVD gebeurd. Onze vereniging is de grootste en de oudste politieke jongerenorganisatie van Nederland geworden. De ledengroei was enorm, al nam het aantal leden eind jaren tachtig weer iets af. Ook organisatorisch is veel veranderd. Het hoofdbestuur is uitgebreid van zeven naar vijftien leden, en bestaat in 1989 uit twaalf personen. De verenigingsraad is omgezet in een adviesraad met vertegenwoordigers van alle districten en enige door de algemene vergadering gekozen leden. Het hele land is bedekt geraakt met districten. Het aantal afdelingen is fors uitgebreid. Driemaster heeft de zo

IK HEB DIE ROTZOOI NIET GEMAAKT!

Het magazine **CHOICE** zet scholieren aan het denken over maatschappelijk relevante onderwerpen. Beeld en tekst geven informatie over verschillende invalshoeken, op basis waarvan zij hun standpunt kunnen bepalen. **CHOICE 3** gaat over de verantwoordelijkheid die ook jongeren hebben t.a.v. de "Afvalproblematiek". Ter ondersteuning van de educatieve verwer-

king van het magazine **CHOICE** is een docentenhandleiding samengesteld, die per uitgave verkrijgbaar is. **CHOICE** is een initiatief van de vereniging M50, een instelling voor algemene politieke en maatschappelijke vorming van jongeren. **CHOICE** is gratis en kan bij bestelling, tegen vergoeding van de verzendkosten worden verzonden. **M50** Telefoon (030) 33 34 94

Stuur mij tegen betaling van de verzendkosten exemplaren van **CHOICE 3**, over "Afvalproblematiek".

Naam

Adres

Postcode

Plaats

Stuur deze bon in een ongefrankeerde open enveloppe naar M50, antwoordnummer 9039, 3500 ZA Utrecht.

BON

MIJLPAAL AAN DE MAAS

De afdeling Rijnmond viert dit jaar, evenals een aantal andere afdelingen dat aan de basis van de vereniging heeft gestaan, haar veertigjarig bestaan. Het lustrum van Rijnmond zal op grootse wijze gevierd worden in de eerste week van oktober. Het programma zal in een van de komende Driemasters bekend gemaakt worden.

HELAAS IS HET HUIDIGE BESTUUR BLIJZONDER weinig bekend over het ongetwijfeld roemruchte verleden van de JOVD-Rijnmond. Het archief heeft ook bij in Rijnmond de gesel des tijds nauwelijks overleefd. Wat rest, heeft slechts betrekking op de afgelopen vijf jaar.

IK ZAL DE BLIK DAN OOK NIET (KUNNEN) richten op wat achter ons ligt. Geen opmerkelijke prestaties of smakelijke anecdotes uit de geschiedenis van de JOVD-Rijnmond.

HET PAST RIJMONDIANEN ECHTER OOK niet om vol melancholie te blijven hangen in het verleden. Eerder dan door het verleden worden Rijnmondianen, als alle Rotterdamers gekenmerkt door een no nonsens mentaliteit, geboeid door mogelijkheden in de toekomst.

DIE TOEKOMST WORDT BEPAALD DOOR EEN beleid, dat gericht is op het aanbieden van een zo gevarieerd mogelijk programma van activiteiten. Met name bij het organiseren van excursies wordt het begrip "politieke activiteiten" ruim uitgelegd. Deze lijn wordt binnen Rijnmond sedert 1987 gevolgd. En... met goed gevolg. De unieke excursie naar de NAVO-oefening Free Lion in de Bondsrepubliek Duitsland ligt nog vers in het geheugen.

JUIST EEN JOVD-AFDELING IN EEN Studentenstad heeft te maken met grote concurrentie door andersoortige

verenigingen. Een breed scala aan activiteiten is nodig om die concurrentieslag in het voordeel van de JOVD te beslechten. Activiteiten waarbij politiek natuurlijk altijd een belangrijke pijler moet zijn.

DE JOVD ALS LANDELIJKE ORGANISATIE zal alleen sterker kunnen worden via de afdelingen. Zij moeten mensen interesseren in de vereniging en

mensen motiveren zich in te zetten voor die vereniging. De afdeling Rijnmond zal zich hiervoor ook in de toekomst inspannen.

GENOEG OVER DE TOEKOMT. WE STAAN AAN de vooravond van de landelijke viering van het achtste lustrum van de JOVD. Geen betere stimulans om weer hard aan het werk te gaan dan een geslaagd lustrumcongres!

Hendrix Papier Nijmegen B.V.

hpn KANTOORVISIE VOOR MORGEN!

Hulzenweg 10-20
6534 AN Nijmegen-Holland
Postbus 217 - 6500 AE Nijmegen
Tel. 080-581044 (5 lijnen)
Telex 43694 Teletax 080-586631

De meest complete kantoorleverancier!

Om onze Nederlandse defensie eens van nabij te bezien bestaat de mogelijkheid om mee te gaan met een werkbezoek aan De generaal-majoor De Ruiter van Steveninck kazerne te Oirschot.

DEFENSIE

Op dinsdag 17 oktober wordt de mobilisatie van een selecte groep JOVD'ers afgekondigd, om nader kennis te maken met onze Dertiende pantserbrigade. Belangstellenden kunnen zich aanmelden bij Ron Batten (020-952479) of Paul Moltmaker (023-311715).

Internationaal werk in de JOVD:

HET MEEST LUXE VERDOMHOEKJE

door Jules Maaten

De wereld waarin zo weinigen zo veel doen. Dat is het internationale politieke jongerenwereldje. Internationaal secretarissen die first class de wereld rondvliegen als onderdeel van een reizend vergadercircus zonder dat een gewone jongere er iets van merkt. Dat is de beeldvorming. Kennis opdoen van andere belevingswerelden en denkwijzen, lang en vermoeiend reizen en veel wachten, veel vergaderen en amper vrije tijd, gebrek aan waardering in eigen land. Dat is hoe de internationaal secretarissen het zien. Internationaal werk: een tak van het politieke jongerenwerk die soms wel in het verdomhoekje lijkt te staan, maar die ook zijn nut heeft bewezen en waar de JOVD goed in blijkt te zijn. Is internationaal politiek werk troetel- of stiefkind in de JOVD? Internationale politiek is in elk geval al vele jaren een van de meest succesvolle terreinen van de JOVD. Tegelijkertijd blijft er overigens een permanente roep om "meer" en "beter", en ook dat is niet ten onrechte.

ACTIVITEITEN

De belangrijkste activiteiten van Nederlandse jonge liberalen in het internationale jongerenwerk liggen op het terrein van vrede en veiligheid, ontwikkelingssamenwerking en internationale liberale samenwerking. Veel van die activiteiten onderneemt de JOVD zelf, voor andere activiteiten wordt samengewerkt met buitenlandse liberalen jongeren (in de wereldfractie van liberale jongerenorganisaties IFLRY en Europese organisatie LYMEC). Op deze gebieden en op andere heeft de JOVD zich in Nederland en ook internationaal een goede naam verworven. En dat schept verplichtingen.

GROOT BELANG

Waarom internationaal bezig zijn? Een aantal redenen ligt direct voor de hand. Ten eerste omdat voor Nederland (als klein, exporterend land) het buitenland van groot belang is, begrip voor internationale ontwikkelingen aan de basis moet liggen van het bepalen van bestuur-

lijke strategieën. Ten tweede omdat de JOVD een pressiefunctie heeft: als het gaat om minimum jeugdlonen, als het gaat om de staatsinrichting, en ook als het gaat om ontwapening, om ontwikkelingssamenwerking, om Europese eenwording. Ten derde: buitenlandse politiek heeft in het algemeen weliswaar geen directe gevolgen voor jongeren, maar houdt met name politiek geïnteresseerde jongeren wel heel erg bezig, ook leden van de JOVD. Ten vierde moeten in een wereld waarin internationale samenwerking steeds meer beleidsbepalend wordt (de Verenigde Naties, de Raad van Europa, de Europese Gemeenschappen, enzovoort) ook politieke jongerenorganisaties trachten hun invloed bij die samenwerking aan te wenden, hoe moeilijk dat bij tijd en wijle ook moge zijn.

TOONAANGEVEND

De JOVD heeft door de jaren heen actieve internationale commissies gehad, en internationaal actieve afdelingen en districten. Is toon-

aangevend binnen de IFLRY. Had als eerste Nederlandse politieke jongerenorganisatie contacten met jongerenorganisaties in de Sovjetunie, en speelt nu op het gebied van contacten met Latijns Amerika een soortgelijke rol. Heeft het initiatief genomen tot de oprichting van een liberale stichting voor ontwikkelingssamenwerking (IDEALS), omdat internationale politiek niet alleen in theorie maar ook in de praktijk bedreven moet worden. Organiseert congressen en cursussen over internationale onderwerpen. Kortom: een serie activiteiten en wapenfeiten om trots op te zijn. Dat ontslaat niet van de plicht om, zoals gezegd, "meer" en "beter" te doen: meer jongeren van de resultaten van internationaal jongerenwerk laten profiteren, effectiviteit van het werk vergroten, ook in dat soort zaken schuilt een uitdaging. De JOVD is hierin, zeker als we een vergelijking met andere jongerenorganisaties maken, een eind op de goede weg!

Verandering en perspectief

DE SOVJETUNIE ONDER GORBATSJOV

door Bas Klein en Mark Rutte

Op uitnodiging van de KMO (de koepelorganisatie van jongerenclubs in de Sovjetunie) bracht eind april een delegatie van de JOVD een bezoek aan de Sovjetunie. Met de KMO bestaat sinds 1983 een uitwisselingsprogramma. Een impressie.

ZONDAGAVOND 23 APRIL. DE DELEGATIE van de JOVD is in Moskou aangekomen voor een bezoek van een week aan de Sovjetunie. Aanwezig: Bas Bakker, Eric Balemans, Bas Klein en Mark Rutte. Het is schoon in Moskou. Bij

ieder metrostation en ieder openbaar gebouw wordt door oude vrouwtjes de wacht gehouden. Niemand durft een sigarettenpeuk weg te gooien. Het betreden van het Rode Plein is een indrukwekkende gebeurtenis. Het

steeds doorgaande geroezemoes van de internationaal secretaris voorkomt dat onze gedachten écht wegdrijven.

De meesten van ons zijn eerder in de Sovjetunie geweest. Vergelijkingen met "vroeger" worden al snel

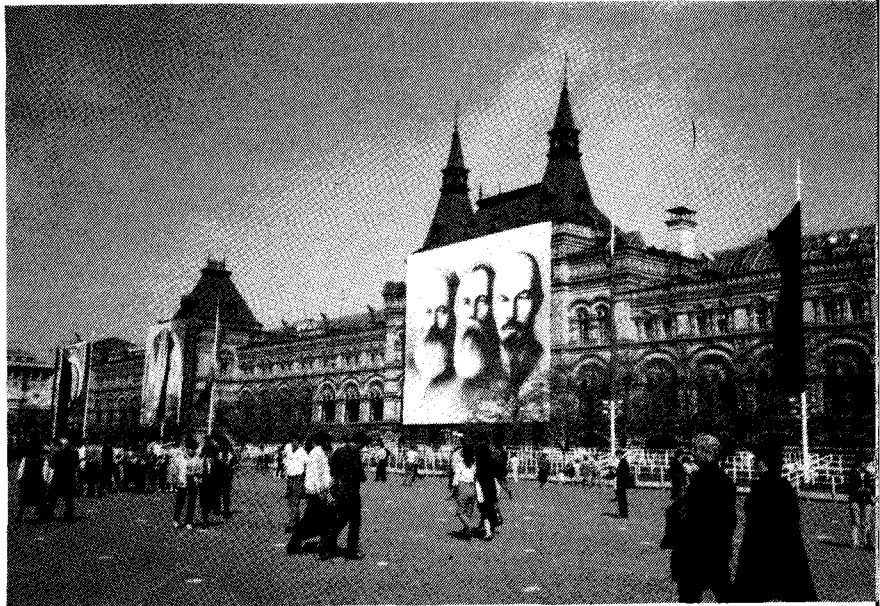
gemaakt. Het wegdek is erop achteruit gegaan, de auto's rijden nog sneller en gevaarlijker, maar de Sovjetrussen zijn opener geworden, spreken openhartig over de stagnatie (het tijdperk van Brezjnev cum suis) en geven hun mening over de hervormingen. Eén ding wordt tijdens deze reis zeer duidelijk: de perestrojka zal falen, indien de economische situatie niet verbetert. De winkels zijn leger dan ooit. En wat betreft de mode: Mark Aalders zou hier beslist niet opvallen.

IN HET HOTEL WORDT ONS HET PROGRAMMA van deze week geopenbaard. Gesprekken met politieke en culturele instellingen. Een greep: het ministerie van Buitenlandse Zaken, de economische afdeling van de Academie van Wetenschappen, het centraal comité van de Communistische Partij van de Sovjetunie (CPSU) en de baas van de Komsomol (de communistische jongerenorganisatie). Verder zal een bezoek aan een autonome republiek gebracht worden: Dagestan, ongeveer tweeduizend kilometer ten zuiden van Moskou, met als hoofdstad Machatsjkala.

We spreken af iedere avond vóór het slapen delegatievergadering te houden. Hopelijk zijn deze evaluaties niet afgeluisterd, want de sfeer was nogal "ongedwongen". Het was tijdens een van deze samenkomsten dat Bas Klein (met de nodige drank op) bekendmaakte voorzitter van de Wereldraad (wat dat ook moge zijn) te willen worden. Reactie van Bas Bakker: "Koop je dan ook een nieuwe jas?" Vandaar.

MAANDAG 24 APRIL. HET EERSTE GESPREK stond in het teken van samenwerking tussen de CPSU en de Liberale Internationale. Gorbatsjov legt voor wat betreft de toekomst van Europa graag de nadruk op een "gezamenlijk Europees huis". Van onze kant zijn realistische nuanceringsen aangebracht. Opvallend was de zakelijkheid tijdens het gesprek. Het was in het verleden gebruikelijk urenlang te praten alvorens tot de eigenlijke kwestie door te dringen. Tijdens dit gesprek ging onze gastheer direct in op het geagendeerde probleem.

De gesprekken in de middag en de vooravond behandelden de buitenlandse politiek van de Sovjetunie en de economische situatie. Gorbatsjov moet vechten tegen vele tienduizenden bureaucraten die alle vooruitstrevende besluiten van de partijtop smoren in procedures en technische problemen.

DINSDAG 25 APRIL. OOK HET GESPREK OP de dinsdagmorgen ging over de economische problemen. We spraken met zes wetenschappers van de economische afdeling van de Academie van Wetenschappen. Er werd gepraat over de noodzaak de roebel op de internationale geldmarkt te introduceren en de bezwaren van het apparaat daartegen. Ander probleem: de besparingen van de gemiddelde Sovjetrussische burger zijn enorm, omdat hij nauwelijks iets kan kopen. Ook de huren zijn belachelijk laag. Er wordt nu hard gewerkt aan het produceren van consumptiegoederen. Officiële koers van de roebel: f 3,50. Maar de eigenlijke waarde is f 0,35.

WOENSDAG 26 T/M VRIJDAG 28 APRIL. Drie uur vliegen, aan de noordwestkust van de Kaspische Zee ligt een van de autonome republieken binnen de Republiek Rusland: Dagestan. Het is hier in de zomer gemiddeld 40 graden. Nu ongeveer 25. De ontvangst is buitengewoon hartelijk. Ook voor onze Moskouse gastheer en Larissa, onze tolk, is dit het eerste bezoek aan Dagestan. De hoofdstad Machatsjkala lijkt in veel opzichten op Moskou (grote avenue en standbeeld van Lenin), maar aan de mensen en de etenswaren zie je dat je ongeveer in Azië bent. Eén vervelend probleem: stromend water is maar een paar uur per dag beschikbaar.

Het hoogtepunt van deze uitstap vormde ongetwijfeld de woensdagavond. We werden ontvangen door een plaatselijke kunstschilder en zijn vrienden. Deze man maakt prachtige moderne doeken en blijkt alle technieken te beheersen. Het is doodzonde dat dergelijke talenten niet in het Westen bewonderd kunnen worden. Wij beloven in ieder geval ons best

te doen hem in Nederland bekendheid te geven. Onder meer met vele foto's en een klein kunstwerkje dat hij speciaal voor ieder van ons gemaakt heeft. We praten over de verschillen tussen Stalin en Hitler, over de vrijheid in de Sovjetunie anno 1989 en over de toekomst. Koffie, cognac, doorgroefde gezichten: het is bijna Italiaans, een scène van Fellini.

Donderdag brengen we een bezoek aan Derbin, de tweede stad van de Autonome Republiek Dagestan. Wij praten onder meer met vertegenwoordigers van de Islamitische gemeenschap en horen dat zij meer bewegingsruimte hebben gekregen voor hun godsdienst. Verder bezichtigen we het prachtige fort dat uit de vroege middeleeuwen stamt. De stad Derbin blijkt een van de steden langs de zijderoute geweest te zijn.

Vrijdagochtend vindt een gesprek plaats met de plaatselijke leiding van de Komsomol en bezichtigen we nog een marktplaats, waar de opbrengsten van de privégronden verkocht worden. Deze laatste dag in Dagestan moet Eric doorbrengen met resten shampoo in zijn haar: even vergeten dat het water was afgesloten. Na een kort interview met het plaatselijke TV-station vliegt de delegatie terug naar Moskou.

ZATERDAG 29 APRIL. IN NEDERLAND wordt nu koninginnedag gevierd. In de Sovjetunie is het de vooravond van het Paasfeest van de Orthodoxe Kerk. Zeer indrukwekkend is het bezoek aan een kerkcomplex in de omgeving van Moskou, waar grote aantallen Sovjetrussische vrouwtjes hun Paasbrood laten heiligen. Een gesprek met een professor, verbonden aan deze kerkelijke academie, leert ons dat ook zij het gemakkelijker

gekregen hebben. De patriarch zal binnenkort zelfs weer terugkeren naar zijn oude zetel in Moskou.

Deze middag praten we met de eerste secretaris van de Komsomol. Een van de machtigste mensen in de Sovjetunie. Wij praten over de nieuwe rol van de Komsomol in een pluriforme Sovjetunie, met vele verschillende jongerenorganisaties. Het is een ambitieus man, deze eerste secretaris. Hij doet denken aan Gorbatsjov en heeft ongetwijfeld te kampen met dezelfde problemen als de algemeen secretaris van de partij.

Voor deze avond is het afscheidsdiner gepland een restaurant in de omgeving van Moskou. We kijken terug op een vermoeiende, maar boeiende week in dit enorme land. Sommige van onze gastheren zijn wij als vrienden gaan beschouwen. We hebben leren toosten en gemerkt wat het is om driemaal achtereen een glas cognac ad fundum leeg te drinken. Wat betreft die toast, in Dagestan vertelde men ons dat de Russische toosten nog niets zijn vergeleken met die uit Georgië: "Die zijn zo lang bezig, dat er een spinneweb groeit

onder hun armen."

HET IS TE HOPEN DAT GORBATSJOV ZAL slagen. De meeste functionarissen die we ontmoet hebben werkten onder Gorbatsjov. Sovjetrussische burgers voor wie de terugkeer van de stagnatie een ramp zou zijn. Een periode die door steeds meer mensen als fout wordt bestempeld. Er is een tendens voelbaar die een abrupte beëindiging van de politiek van "glasnost", "perestrojka" en "democratia" met de dag onwaarschijnlijker maakt. En dat is maar goed ook.

„EUROPA IST UNSERE HEIMAT!“

door Bert Blaauw

In het weekend van 6 en 7 mei hebben vier bestuursleden van de afdeling Oost-Groningen een bezoek gebracht aan hun liberale collega's van de FDP in het Westduitse Fröndenberg (Sauerland). Deze ontmoeting was gearrangeerd in het kader van het partnerschap tussen de steden Winschoten en Fröndenberg. Driehonderd Oostgroningers reisden samen met de vier JOVD'ers naar het fraaie stadje aan de Ruhr. Na de officiële ontvangst maakten ze kennis met hun liberale gastheren en -vrouwen. Ter informatie: de FDP in Fröndenberg is een vereniging met veertig leden op een bevolking van 22 duizend inwoners.

ONZE DUITSE COLLEGA'S WAREN VERBAASD dat Winschoten, met net zoveel inwoners als Fröndenberg, een actieve JOVD-afdeling met vijftig en een VVD-afdeling met ongeveer honderd leden bezit.

'S MIDDAGS WERD ONS EEN DINER AANGEBODEN, waarbij natuurlijk volop over allerlei politieke zaken werd gediscussieerd. Daarbij viel op dat de West Duitsers zich vooral zorgen maakten over de toenemende invloed van ultra-rechts in de Bondsrepubliek Duitsland. De forse winst van de Republikaan in West-Berlijn en de deelstaat Hessen heeft ook haar effect gehad op de bevolking in Sauerland. Vooral onder de traditionele aanhang van de SPD kent men vele sympathisanten van de Republikaan en andere ultra-rechtse partijen.

De bevolking in de Bondsrepubliek Duitsland reageert nogal lauw en ongeïnteresseerd betreffende deze zaak, aldus de FDP'ers. Frappant was te horen dat de na-oorlogse West Duitsers weinig of niets van de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog weten, door het zwijgen daarover door de oudere generaties.

'S AVONDS WAS ER EEN GROOTS SCHUTZENFEST. Korte impressie voor de niet-kenners: Bier, Bratwurst, veel uniformen en weinig sfeer. Hier maakten we kennis met een FDP-parle-

mentslid van de deelstaat Nordrhein-Westfalen. Op het feest hadden we ook gesprekken met andere Westduitse jongeren. Enkele daarvan hadden werkelijk fascistische ideeën. Een griezelig gevoel. Discussie met deze mensen was werkelijk onmogelijk. Een van hen vroeg zich af waarom wij op 4 mei onze gevallen van de oorlog herdachten. Holland had in 1940 toch maar vijf dagen gevochten...?!

ZONDAG HERBEN WE, NA DE FRUHSCHOPPEN, opnieuw met een aantal FDP'ers gedineerd, waarbij ook een liberale kandidaat voor de aanstaande Europese verkiezingen aanwezig was. Onze FDP-collega's waren bijzonder geïnteresseerd in onze meningen over het beleid ten aanzien van buitenlanders en soft drugs in Nederland.

Na het diner dankte onze voorzitter, Mariëtte Meulman, onze FDP-vrienden voor hun werkelijk grote gastvrijheid en hoopte dat de contacten tussen onze verenigingen verder zullen groeien. Als symbool van vriendschap overhandigde Mariëtte de plaatselijke FDP-voorzitter Friedrich Westhelle een JOVD-stropdas.

De FDP-voorzitter van Fröndenberg was zeer lovend over onze komst en sprak de hoop uit spoedig met een delegatie naar Winschoten te komen, om kennis te maken met de actieve JOVD-afdeling. Dat zal zeker de moeite waard zijn, gezien de vele

activiteiten die Oost-Groningen ontplooit.

DE CONTACTEN MET DE FDP, DIE DE Europese gedachte sterker maken, krijgen op 8 juli een vervolg. Dan zal het tegenbezoek van onze Westduitse liberale vrienden plaatsvinden.

DE JOVD-AFDELING OOST-GRONINGEN heeft met dit contact laten zien haar blik op het verenigd Europa van 1992 te richten. Als de eervoorwording eermaal daar is, kunnen we, zoals een FDP'er uit Fröndenberg opmerkte, echt zeggen: "Europa ist unsere Heimat!" Dat gevoel hebben we in Fröndenberg alvast mogen proeven.

Liberaal Politiek ist Politik der Vernunft

EUROPA sind wir alle!

F.D.P.
Die Liberalen
Stadtverband Fröndenberg

DOETINCHEM: STEVIGE BASIS VOOR (POLITIEKE) CARRIÈRE!

door Marjolijn van Leeuwen

TERBORG - Ach ja, de afdeling Doetinchem. De afdeling waarin ik ben "grootgebracht" en "opgevoed". Maar als zovelen, verlaat je na je middelbare school zo'n plattelandsafdelinkje. Je gaat op kamers, een grote stad... Het betere leven?

NEE, WAT MIJN EERSTE JOVD-ERVARINGEN betreft, ben ik heel blij juist bij deze gezellige afdeling te zijn begonnen. Wat is daar namelijk het leuke aan? Altijd een nijpend tekort aan capabele bestuursleden, waardoor je als veertienjarige al in het bestuur wordt gesleept! Dat zou in een studentenstad gewoonweg onmogelijk zijn: "Veertien jaar? Mond houden kleintje!" Je hoort het die bravoure studentjes gewoon zeggen!

MAAR IN DOETINCHEM BEN IK ALTIJD (OF beter, vaak) serieus genomen. Ze moesten wel: eindelijk weer eens een nieuw lid! Vasthouden die hap.

Oh, heeft Marjolijntje een tekstverwerker? Wat dacht je van ons afdelingsblad, niet iets voor jou? Na één maand lidmaatschap dus hoofdredactrice. En kun je slijmen? Nou, dan word je toch gewoon voorzitter van onze PR-commissie! Mogelijkheden genoeg dus om je in de afdeling Doetinchem te ontplooien. En zolang je als jong, nieuw lid maar goed door hogerhand begeleid wordt, is er toch ook niets aan de hand?!

MAAR ALLE KLEINE PLAATSJES BLIJVEN kweekvijvers voor de grote steden. Waar het beslist niet minder gezellig door wordt! Want naast politieke

forums en de gebruikelijke sprekers natuurlijk gezellige borrels en feesten. Een bestuursweekend? Ja hoor, met z'n allen in een tentje op de hei! En als je wat spectaculairs wilt, dan plan je toch gewoon een bestuurscrisis? Niemand zal je ervan weerhouden, als je zelf maar weet te overleven!

ZOLANG HET DUUR NATUURLIJK. DIPLOMA op zak, kamer gevonden en Doetinchem is verleden tijd... Je hebt er veel geleerd, ervaring opgedaan en leuke herinneringen aan overgehouden. Je "plattelandsafdeling", een stevige basis voor een (politieke) carrière!

BIJ HET AFSCHEID VAN DE NAR

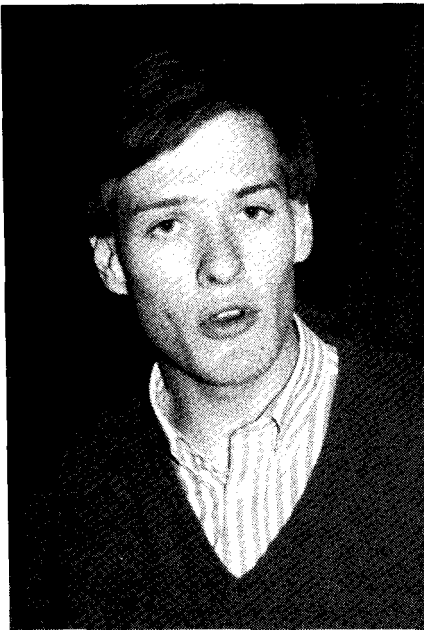
door Jort Kelder

Het voelt als te laat vertrekken van een feestje; mijn heengaan uit het hoofdbestuur van de JOVD. Want, op het gevaar af in regel twee al tot pedanterie te vervallen, na vijf jaar lidmaatschap is het meer van hetzelfde. Een dreigend déjà vu van ligt op de loer.

In strijd met de tradities is besloten mij de enige zekerheden te ontnemen die de hoofdbestuurstatus biedt - de ten congresse uitgesproken afscheidsspeech en pen met inscriptie.

Een pijnlijk wijs besluit. Het is immers niet mijn taak als verbaal gehandicapte een feestcongres van de JOVD te versjteren met raillerie aangaande een bij dogma's persisterende jonge liberale coterie.

Wie schrijft die blijft. Ik doe mijn zegje dus liever in Driemaster. Veel memorabels zal een 24-jarige zelden uit de pen vloeien. Een A4-tje moet voldoende zijn.

DE HOOFDREDACTEUR VAN DIT BLAD DRONG er op aan het "vlijmscherp" te houden. Journalistiek bloed vloeit kennelijk door de redactionele aderen, want ook noordelijk correspondent Niemeijer bezwoer mij: "Ja Kelder, een afscheidinterview kan, maar dan wel schoppen hé?"

Een voorlichter past een zeker bestuurlijk verantwoordelijkheidsgevoel. Ik permitteerde mij als bestuurslid steeds veel vrijheid. "Te veel", zullen verkrampen van geest oordelen. En ik geef toe: mijn mars door de instituties had de subtiliteit van de spreekwoordelijke olifant in de porceleinkast. Mijn beeld van deze politieke kinderclub is niet onderhevig aan de hier te lande zo populaire terreur van "smalle marges", "haalbaarheden" en "nuances". Wie écht iets wil veranderen, zet radicaal in. Minder is voor later.

Daarenboven was, ben en blijf ik de gedoodverfde derde. Een buitenstaander, opererend vanuit journalistiek perspectief. Een jacobin ministre, kritisch vanonder de warme vleugels van de macht. Ik was generaal geïnteresseerd in politiek en encanailleerde mij met de JOVD. Hoewel van nature toeschouwer, liet ik mij in een keurslijf dwingen. Het was loyaliteit met club en collega's versus de mij door het lot toegekende kritische zin en anderszins onhebbelijke karaktereigenschappen.

Kortom (Pathos spuugt de tekstverwerk), het was een leuke en leerzame tijd. Mijn agenda er op naslaand, oogde het meer een verslaving. Een politiek drugmiddel, waarvan ik snel hoop af te kicken. Maar dat niet nadat ik nog een paar feitjes en opinies het licht toevertrouw.

HET EERSTE ERGERNISJE DAT ZICH AAN-dient betreft - cliché! - het vakjesdenken. Laat ik dicht bij huis blijven en refereren aan "de zaak Rutte". Ofwel, hoe het hoofdbestuur op het idee kwam een middelmatig consensusdenker tot voorzitter te bombarderen. Die mechanismen werken onrustbarend simpel. Mark was - en is - een aardige, cultureel angehauchte knul die anderen ruimte laat. Een voorzitter zonder vijanden. Een man die andermans portefeuille niet aanrandt. Een plooibare jongen. Nu hebben we in de contemporaine JOVD-geschiedenis al een boer, een Limburger en een vrouw tot het hoge ambt geroepen, dus een Rutte overleven we ook wel, zal menigeen opmerken. Kneusjes houd je altijd, en het Rutte-bestuur is een beter bestuur dan de JOVD dezer dagen verdient. Toch zou ik - voor alle functies - willen pleiten voor meer creatieve types, oorspronkelijke geesten die niet alleen nieuw roepen, maar ook nieuw doen. Een hele speurtocht.

In de categorie geconditioneerd denken valt eveneens de waslijst met dingen die je "niet doet" in het politieke. Of iets "not done" verklaard wordt dicteert veelal de grote-mensen politiek (lees: de VVD). Ingegeven uit ambtsdragersangst zich kwetsbaar en met achting voor democratische procedures op te stellen. Democratie is lastig onzeker.

Een bekend en afschrikwekkend voorbeeld is het niet bekennen van ambities. Tot 6 september wordt geen kandidaat-bewindsman in het Haagse moe te verklaren "ook veel te zien in het Kamerwerk". In de JOVD werkt het, excepties daargelaten, net zo.

ILLUSTRATIEF IS DE STOELENDANS DIE zich de komende maanden in de hoofdbestuursegelederen gaat voltrekken. Waarmee we overigens meteen in een andere "not done"-categorie belanden: het "leken uit hoofdbestuurvergaderingen". Het lekken überhaupt.

In november zal een aantal collega's, al dan niet om "gezondheidsredenen", de gelederen verlaten. Ward van Dijk, Ernst van Splunter, Bas Bakker en Bas Klein zijn de kandidaten. In de periferie van de hoofdbestuurvergadering voltrekt zich een perestrojka die u in het najaar officieel ter ore zal komen.

Constantijn Dolmans valt tegen als vvo en gaat B.B. als vvp opvolgen. Joost Otterloo schuift door naar het vvo-schap en laat het kassabe-

heer over aan de ooit gepasseerde Jean-Paul Frishert. Dat houdt zijn onmisbare vriend Aalders binnen de gelederen. (Helaas voor Dojera Manusama die een hoofdbestuurfunctie ontbeert - 't is je impopulaire broertje Joost!)

Bernadette van den Anker is de volrijpe oogappel van Rutte voor vorming & scholing. Als Lien Loen niet wil, en Dolmans uitgestresst is mag ze eventueel Rutte opvolgen. Weliswaar een politiek analfabete, maar alles went. Voorts onmiskenbaar een vrouw.

Het lekkerste voor het laatst: is er leven na internationaal secretaris Basje Klein? Beetje stijf, fout pak - Ron Batten maar. Kan Mirjam Mol op zijn stoel? Prima, so far so good.

De kneep zit 'm in het wegpromoveren van Klein naar de internationale club IFLRY. Keurig had Bas aan het handje van IFLRY-president Maaten wereldse seminars afgevlogen. Beloning: een functie in het IFLRY-bestuur. Everybody happy, vooral het hoofdbestuur dat op zijn vergadering van 28 mei eendrachtig verzuchtte: "Dit is de enige kans om Klein netjes weg te werken." Klein was absent (not done: over mensen praten waar ze bij zijn - alleen doen als ze weg zijn). Want broederschap voor alles.

Bijna zou ik onze Michelin-ster vergeten: Ward van Dijk. Het post-Ward tijdperk baart zorgen. Na hem is er nog slechts een groot gat met leegte.

IK ZAL GEEN POGING WAGEN IN DIT bestek het leugentjes-lijstje van de JOVD-limitatief op te sommen. Nu even niet over de VVD-jongerenorganisatie (elf van de twaalf hoofdbestuurleden is VVD-lid en wil meer), het slappe monistische optreden van de districten en het cooptatiesysteem bij velerlei fake verkiezingen. Want die JOVD van politieke zuiverheid en democratisering laat het bij prediking.

Tussen droom en daad staan niet alleen praktische bezwaren en het CDA. Het is door persoonlijke ambities ingegeven angstgedrag, die de partijculturele JOVD-Alltag somber kleurt.

ONDER AANROEPING VAN CDA-DUIVEL FONTS "wat nodig is, is lef" van der Stee en een wijsheid uit het legioen van de Koningin der Aarde - de persluit ik een vijfjarige aha-Erlebnis af: een goed journalist, die houdt geen vriend over. Kortom: ik wil een goed journalist worden.

„ANTWOORD PARAAT“

door Ronald Niemeijer

"Nou ja, zo'n antwoordapparaat is best wel handig. Regelmatig belden er mensen op, en luiden die bandjes vol met obscene taal. Wist ik eindelijk hoe ze over me dachten..." Landelijk penningmeester Joost Otterloo heeft wel degelijk profijt van zijn telefoonbeantwoorder. De rest van het hoofdbestuur? Tja..., dat ligt een stuk moeilijker.

EEN DING WETEN WE IN IEDER GEVAL zeker: politiek secretaris Ron Batten gebruikt hem om de vereniging duidelijk te maken hoe we zijn naam moeten uitspreken. "U bent verbonden met het automatische antwoordapparaat van Ron Batten..." (Spreek uit: Batten). Waar we dus achter zijn gekomen is, dat die jongen Batten heet en niet Batten. Ach ja, een leuke wetenswaardigheid...

INTERNATIONAAL SECRETARIS BAS KLEIN gebruikt zijn antwoordapparaat om de vereniging te laten horen hoe gebrekkig Engels hij spreekt: "This is the automatic answering machine of Bas Klain. I am not at home at this moment, but I will call you back as soon as possible..." Tja, die bellen dus nooit terug...

EN DAN SECRETARIS ORGANISATIE WACHD van Dijk. Hij, die op congressen

iedereen voorziet van brochures, stropdassen en LID-kaartjes met eigen naam, doet alsof hij een onroepster is op Schiphol. "Ping pong! U spreekt met het antwoordapparaat van Wachd van Dijk?!", klinkt het zeurderig door de telefoon. "Op dit moment kan ik u helaas niet te woord staan?! Indien u terug gebeld wilt worden?! Laat dan nááá de tweede pieptoon uw naam, telefoonnummer en eventueel uw boodschap achter?!" Die mensen laten dus nooit hun boodschap, laat staan hun nummer, achter.

LANDELIJK VOORZITTER MARK RUTTE PAKT het aan met style. Deze oud-columnist en beginnend pianist laat ons één of ander concert op zijn bandje horen. De geruchten gaan zelfs dat men hem alleen nog maar belt om te weten te komen welk liedje hij nu weer moest instuderen...

EN DAN DE MENSEN DIE NIET IN HET hoofdbestuur zitten..., maar wel ambities hebben. Het antwoordapparaat van Cor Schagen en Wouter Keersemaker, van de afdeling Rijnmond, is een absolute uitblinker in deze categorie. Deze twee corpsleden proberen op hun telefoonbeantwoorder, die ze waarschijnlijk samen met een stel Van Bommels en LID-kaarten goedkoop op de kop hebben getikt, fatsoenlijk Engels te spreken bijgestaan door een "je t'aime"-liedje. Maar ja, drop-outs heb je altijd...

HENK KUIPERS, OUD-DISTRICTSVOORZITTER van Gelderland, is weer zo lekker gewoontjes. Die jongen heeft geen ambities meer, laat staan dat-ie iets te melden heeft...

VAN BOMMELS, LID-KAARTEN EN TELEFOONBEANTWOORDERS: what comes next? We houden u wel op de hoogte...

VEERTIG JAAR HET JA-WOORD

door Jort Kelder

Waar mensen elkaar ontmoeten ontstaat oorlog of vriendschap. Neem de kerk, de studentenvereniging, de politiek. NEEM DE JOVD.

OVER ONZE MEEST NATUURLIJKE TOESTAND, de oorlog, berichten we menigmaal. In dit lustrumnummer gaat het over dat andere: JOVD-vriendschappen, om niet te zeggen "verhoudingen". Relaties die dikwijls ontaarden in meer of - God zij dank evenzeer - minder door het CDA geaccepteerde samenlevingsvormen. (Liberalen pakken het CDA op iedere tere plaats. Zelfs in bed.)

OOIT VERTROUWDE OUD-VOORZITTER JULIUS Remarque de lezers van de Volkskrant toe, de JOVD te beschouwen als "een huwelijksbureau". Daarmee benaderde de toenmalige voorzitter een deeltje van de vaak surrealistisch

aandoende JOVD-werkelijkheid. Het congres evenwel riep zijn leidsman tot de orde. Inmers, ook in de kinderpolitiek is de waarheid een door de opportuniteit bepaald begrip.

Remarque sprak de waarheid. Hij staat dan ook in onderstaande lijst van JOVD-relaties. Evenals vele van zijn toenmalige kritikasters.

GEZEGD ZIJ DAT DE ARTIKELEN 30 (HET burgerlijk huwelijk) en 33 (het monogamie gebod) van boek 1 van het Burgerlijk Wetboek enigszins altmoedisch aandoen. Bij het opstellen van de lijst zijn we dan ook uitgegaan van het - niettemin calvinistisch aandoende - begrip "duurzaamheid".

Overbodig te vermelden dat wij ons onttrekken aan iedere aansprakelijkheid betreffende inmiddels aan turbulenties ten gronde gegane relaties, benevens 's-anderennachts gegroeide liaisons.

CURIEUS WEETJE UIT DE DOOPCELEN VAN de dames en heren jonge liberalen: het laatste decennium JOVD-voorzitters - negen in getal - leverde zeven duurzame JOVD-relaties op. Bij één kwam het er niet van, de tweede - de huidige - is nog vrij. Dat u dat maar weet, dames en - niets is voorzitters vreemd - heren. Een greep uit veertig jaar jong & liberaal, vrij & gebonden.

de Grave-Dorienke Verkerk/Eric Brinckmann-Edwina Rouffaer/Marco Swart-Ada den Velder/Jules Maaten-Liesbeth Weehuizen/Leo Pieter Stoel-Alet Doombos/Johan Enga-Annette Nij/Ton Mertens-Caroline Loen/Jaap Burger-Anneke Tebbens-inga/Hugo Broekman-Mariëtte van der Pers/Constantijn Dolmans-Nicole Koetsier/Louis Urasz-Hester Brugman/Joost van Gilse-Caroline Boutens/Henk Kuipers-Bernadette van Anker/Julius Remarque-Linda Bakhuis/Eddie Habben Jansen-Eduard van der den/Antoon Huigens-Charlotte van Sluis/Ernest Landheer-Jodi van Wijk/Jan Willem Juis-Mariëtte Meulman/Marion Lijten-Gideon Kivoets/Eric Balemans-Anne Else elgaard/Herman Vermeer-Carin de Boer/Roel van Goudoever-Talieu Willems/Mark Bus-Pascal Everaardt/Wander Blaauw-Karin Venema/Harold Makaske-Corinne Jansen/Bart Jansen-Annette Schijvenaars/Erik de Weerd-Sonja Jansen/Hana Sijtsma-Korrie Mannes/Ad

de Laet-Lilian Verhagen/Bert Meulman-Marjan de Boer/Wilfried Derksen-Marlies Vis/Jc Felius-Marion Vos/Wim Hoving-Geertje van der Werf/Rob Scholte-Marlies Roosen/Visser-Corinne Vennik/Joost Otterloo-Karin Mommers/Perry van Dijk-Netty Robaard/E Pieter Vlaanderen-Liliane Langhout/Jan Willem van Es-Else Mariska Scholten/Jan Gilse-Saskia van der Laak-Jeroen Princen/Adriaan Vos-Nicoline Mes/Roy Lantain-1 Kersten/Arno Luyten-Mirjam Mol/Bote de Boer-Helma Naarding/Georges la Porte-Bar Tersteeg/Sander van Hoorn-Marjolein Wilhemij Damsté/Bob Neijenhuis-Hanneke Broos/E Wiertsema-Anne van der Biesen/Gabri van der Toorn-Klasien Wamders/Huib Hielt; Esther van Bergen/Addie van Geel-Miriam van Dorst/Allard Goldschmeding-Kz Verkerk/Bert Wijbenga-Marjolijn Reynders/Bernard Tilman-Annelien Huppeldeflup/I Deden-Marie Pereboom

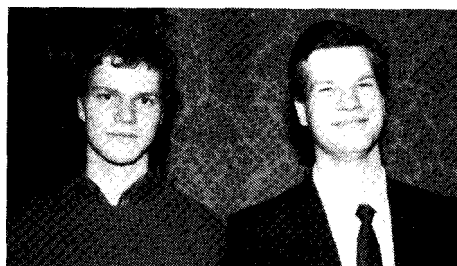
Mark Rutte tete-à-tete met Betuwse Marieke de Wit. Such things happen. Else Mariska Scholten en ing. Jan Willem van Es bezochten eind augustus een JOVD-kloostersessie in het Gelderse Lievelede. Onderwerp: emancipatie. Wonen inmiddels keurig samen, zijn zojuist getrouwd. Hij doet de centjes, zij doet de afwas.

Liesbeth Weehuizen steunt haar Jules in voor- en tegenspoed. Hij kon het hebben, dezer dagen. Maaten stond kandidaat voor het Europees Parlement. Het bleef bij een kandidatuur, want zijn partijtje, de VVD, degenerereert als eenheid en koersvast tot conservatieve splinterpartij. Hebben veel met elkaar, gemeen: Utrechts Ernst Visser en Rijnmonds hoofdbestuurder drs. Mark Aalders.

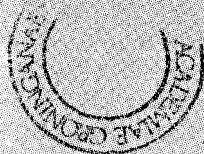
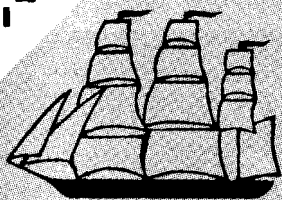
Oud-kassier Antoon Huigens doet het met Veluwe Charlotte van Sluis. Hij doet de boodschappen, zij het geld. En ze weten dat dit het beste is. (Linksonder): Regel dat even, kaerel. Groninger drs. Jan-Willem Dijkhuis regelde voor vriendinnetje Jolanda Hekman een hoofdbestuurpost. De jonge econoom liep eerst figuurlijk en later letterlijk afdelingsvoorzitter Mariëtte Meulman tegen het lijf. Tengevolge waarvan mevrouw Hekman still single is. (Rechtsonder): Arneke Tebbens Torringa en oud-oud-oud-hoofdbestuurder Jaap Burger boeren goed, zo saampjes met z'n twee.

Onze "ministre de milieu" - zoals oud-PvdA-minister Irene Vorrink het milieuministerie ooit op een Frans werkbezoek noemde - is nog immer ongemeen populair bij het niet-kiesgerechtigde vrouwelijk deel der natie. Ziehier Edje-fan Lijntje van Leeuwen die - geruchten, geruchten - het eveneens met een JOVD'er doet. Nijpels heeft geen JOVD-huwelijk, maar hield het politiek. Hij vergreep zich aan een D66-medewerkster. Zeldzaam: de inter-hoofdbestuurrelatie. Mr. "Denis" Buitenga en drs. "Margaret" Nijs zagen elkaar als algemeen secretaris en politiek secretaris in het hoofdbestuur wel zitten. Aanvankelijk was het nog business first, privé kreeg deze Leids/Haagse LAT-relatie pas later kansen.

DRIEMASTER

Publiek straft VVD
meedogenloos af

Kansen...

Freedom is not free!

De verbeelding van
PvdA'er Hans Alders

Nieuwe koers voor
het liberalisme

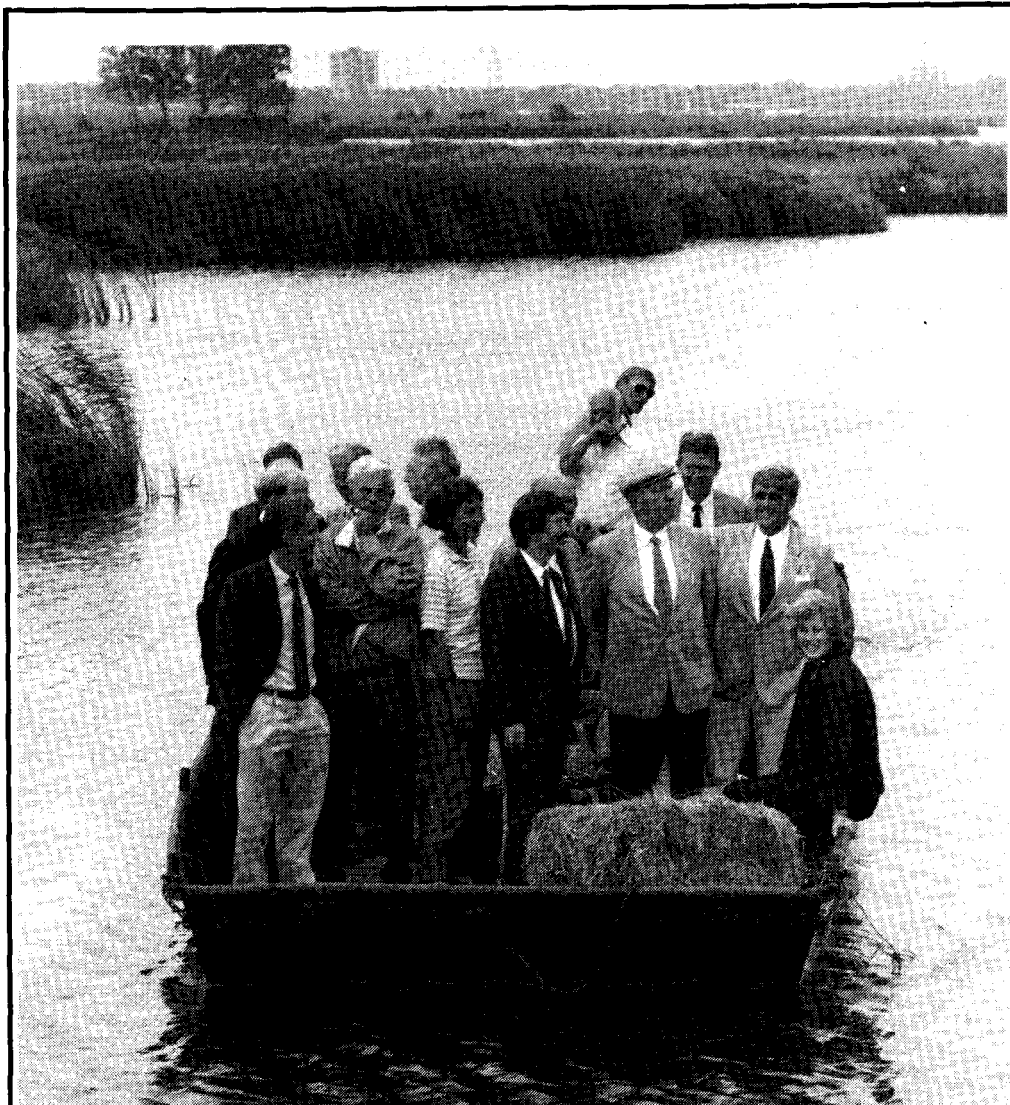
„Schrijven kan ik alleen
als ik bezopen ben”

Beleggen, een volkssport!

Circuit

en....

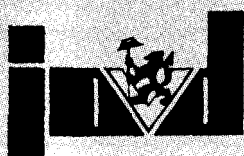
nog veel meer!

(Foto ANP)

6 SEPTEMBER

Voorhoeve, van de wal
in de sloot?

ALGEMEEN SECRETARIAAT JOVD
Pr Hendrikd 104
1011 AJ AMSTERDAM
020-242000

REDACTIEADRES

DRIEMASTER
P/a W. Rhmelingh
Lottingln 10
9451 KM ROLDE

Redactie - Walter Rhmelingh (hoofd-
redacteur), Ernest Landheer, Ronald
Niemeijer en Edwin Pol.

DRIEMASTER

Driemaster is het landelijk orgaan
van de Jongeren Organisatie Vrij-
heid en Democratie (JOVD) en ver-
schijnt acht- tot tienmaal per jaar
in een oplage van drie- tot vier-
duizend exemplaren. Leden van de
JOVD ontvangen Driemaster gratis.
Voor niet-leden bedraagt de abonne-
mentsprijs f 17,50 per jaargang, te
voldoen op bankrekeningnr.
39.46.40.640 of girorekeningnr.
953500.

KOPLJ

Hieronder tref je de deadlines van
de drie eerstkomende Driemasters
aan. Wanneer je kopij hebt die je
graag in een van deze nummers wil
plaatsen, stuur je bijdrage dan
voor de bijbehorende deadline naar
het redactieadres. Driemaster ver-
schijnt over het algemeen binnen
een maand na de deadline.

nummer	deadline
5 89	vr 16/06/89
6 89	vr 14/07/89
7 89	vr 25/08/89

NAMEN EN ADRESSEN

Voor de namen en adressen van be-
stuurleden dien je de adressen-
vraagbaak te raadplegen of te be-
stellen op het algemeen secretari-
aat (+ f 4,25).

Hoofdbestuur - voorzitter: Mark
Rutte, Postbus 93168, 2509 AD S
GRAVENHAGE (070-522564) secretaris:
Ferry van Dijk, M Bauerstr 307,
1062 AM AMSTERDAM (020-176947)
penningmeester: Joost Otterloo,
Ceresstr 21, 4811 CA BREDA (076-
215632) vvp: Bas Bakker, Koolstr
42/a, 9717 KE GRONINGEN (050-
732793) vvo: Constantijn Dolmans,
Molenstg 10, 2311 RB LEIDEN (071-
141293) v&s: Ernst van Splunter,
Gelkingestr 39-35, 9711 NB GRONIN-
GEN (050-180775) internationaal:
Bas Klein, Oudraadtwg 37, 2612 SL
DELT (015-147324) voorlichting:
Eduard van der Biezen, Parkstr 45,
3581 PE UTRECHT (030-334343) orga-
nisatie: Ward van Dijk, Uilenstede
66, 1183 AK AMSTELVEEN (020-
474230) politiek: Mark Aalders, V
Meekerenstr 74/d, 3034 GD ROTTER-
DAM (010-4141366/4082259); Ron
Batten, Gravestein 7, 1103 EH
AMSTERDAM (020-952479) en Jolanda
Bekman, Stationsstr 12/d7, 9711 AS
GRONINGEN (050-144823).

VORMING & SCHOLING DISTRICT UTRECHT

dinsdag	12	september	Congresvoorbereiding	Utrecht
zaterdag	16	september	Redactie	Utrecht
za/zo	14/15	oktober	VDS 2	Austerlitz
zaterdag	21	oktober	Liberalisme	Utrecht
zaterdag	25	november	Liberalisme	Utrecht
za/zo	9/10	december	Onderhandelen	Austerlitz

Voor meer informatie Sander van Hoorn (033-947309).

PUBLIEK STRAFT VVD MEEDOGENLOOS AF

door Bart Pool

WARFFUM, 27 juni 1989 - De VVD heeft voor mij als liberaal de laatste tijd veel sympathie verspeeld. Het betreft de opstelling naar kabinet en publiek en de interne gang van zaken.

DE VVD HEEFT LANGE TIJD VERZIJMD ZICH eens principieel op te stellen. Ze heeft de warboel op het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen gedoogd. Ze heeft minister Deetman niet naar huis durven sturen. Ook mocht minister Van den Broek, die hoofdzakelijk verantwoorde-
lijk was voor de paspoortaffaire, blijven zitten. Daarentegen moest de eigen minister Van Eekelen het veld ruimen.

In het kabinet heeft het CDA elk principieel punt gewonnen. Ze hebben VVD-standpunten vertaald in CDA-beleid. De VVD heeft zich daardoor onvoldoende geprofileerd. Uit boosheid heeft fractieleider Voorhoeve het kabinet laten vallen over het reiskostenforfait. Voor het publiek is dat onbegrijpelijk. In deze zorgelijke tijd voor het milieu is het onaanvaardbaar dat honderdduizenden alléén in hun auto naar hun werk rijden. Tevens wordt het uitstekende beleid van de populaire ministers Nijpels en Smit-Kroes doorkruist.

Waarschijnlijk heeft de invloed van enkele conservatieve partijbonzen (voorzitters van kamercentrales van de VVD) meegespeeld, die samen met partijvoorzitter Ginjaar, Voorhoeve onder druk hebben gezet. Ook Wiegel heeft zijn steentje bijgedragen.

Verder is de VVD weer een conservatieve koers ingeslagen. De pogingen om een sociaal-liberale koers voor de VVD te ontwikkelen, heeft Voorhoeve door de interne machtstrijd moeten staken.

DE HUIDIGE GANG VAN ZAKEN vind ik niet erg liberaal. De VVD had het kabinet

moeten laten vallen op de Wet gelijke behandeling. Ze had gelijke behandeling van mensen boven godsdienstvrijheid moeten plaatsen. Dat had meer sympathie bij het publiek opgeleverd.

De VVD zit nu weer op de lijn van Wiegel. De PvdA is in de ogen van de VVD weer potverteerder geworden, terwijl de VVD zelf, het Nationaal Milieubeleidsplan uit economische groei wil financieren en daarnaast belastingverlaging pleit.

HET PUBLIEK STRAFT DEZE GANG VAN ZAKEN meedogenloos af. De lijn Wiegel blijkt niet aan te slaan. De partijbonzen moeten zich liberaler opstellen. Verder is het kansrijke verkiezingsprogramma van de VVD een lege huls, zolang de politici in de VVD alleen voor zichzelf lopen te voetballen en daarbij nog meer op de persoon dan op de bal spelen.

Volgens mij moet Voorhoeve de sociaal-liberale draad weer oppakken. De VVD zou bijvoorbeeld moeten pleiten voor koppeling van lonen en uitkeringen. Daar moet dan tegenover staan, dat meer werklozen aan werk worden geholpen. Solidariteit en gelijkwaardigheid zijn belangrijk in een liberale samenleving. Dat is iets wat veel liberalen verwaarlozen.

Een sociaal-liberale koers ontwikkelen duurt jaren. Regeren voor de VVD lijkt me voorlopig dan ook uitgesloten. Bovendien is de VVD te klein geworden om echt invloed uit te oefenen. In de oppositie kan de VVD zich veel beter profileren. Het nu aan de kiezer om dat uit te maken.

6 SEPTEMBER

door Mark Rutte

Deze zomer kent geen konkommertijd. Deze zomer staat in het teken van de verkiezingen voor de Tweede Kamer. Gezegend waren zij, die een lange vakantie in verre oorden hadden geboekt. Hoewel, het politieke debat staat deze dagen volop in de schijnwerpers. En dat is wel zo aardig, voor de verandering. Laten we even terugkijken...

2 MEI. "DE AVOND VAN VOORHOEVE" leidt tot de val van het tweede kabinet-Lubbers. Aanleiding is het reiskostenforfait, maar de oorzaak ligt (zoals zo vaak) dieper. Lubbers II was al enige tijd uitgeregeerd. Het kabinet was in 1986 onevenwichtig samengesteld en de gemeenschappelijke vijand (de economische malaise) was verdwenen. De JOVD liet weten ook vast te willen houden aan het reiskostenforfait, maar het te betreuren dat de VVD ter dekking van het financiële gat de economische groei aanvoerde. Het was voor de beeldvorming bovendien beter geweest Lubbers II te laten vallen op de euthanasieproblematiek, die korte tijd later in behandeling zou komen. Een zuiver principiële stellingname van de grootste liberale partij zou het liberalisme buitengewoon goed hebben gedaan.

JUNI. IN DE LOOP VAN DE MAAND JUNI wordt het steeds duidelijker dat er een groot verschil bestaat tussen de letter van het sociaal-liberale verkiezingsprogramma van de VVD en de toon van diverse speeches van politiek leider Voorhoeve. De VVD-lijsttrekker gaat in op de verschillen tussen socialisten en liberalen en benadrukt rechtse issues. Het verkiezingsprogramma van de VVD daarentegen (hoewel vaag, vaak verwijzend naar rapporten van deren en omvangrijk) is "een programma van het midden" dat samenwerking met de socialisten zeer goed mogelijk maakt. Blijkbaar overheerst bij de VVD-campagneleiding de angst dat de traditionele conservatieve kiezer zich van de VVD afkeert. In ieder geval betreurt de JOVD de lijn van Voorhoeve en heeft dan ook duidelijk laten weten. De JOVD acht het de taak van de VVD en PvdA een blauw/rode-coalitie na 6 september niet onmogelijk te maken.

Beide partijen kunnen samen oplossingen bereiken voor tal van vraagstukken, die met het CDA steeds zijn blijven liggen. Maar ook sociaal, financieel en economisch kunnen VVD en PvdA vanuit een creatieve invalshoek veel tot stand brengen.

politieke ontwikkelingen op de voet gevolgd. Op 16 juni is het eigen concept politiek kernprogramma in een persconferentie openbaar gemaakt. Dit stuk zal ter discussie staan tijdens het najaarscongres en de vereniging in de gelegenheid stellen de standpunten van de JOVD in samenhang met elkaar te bekijken en zonodig bij te stellen.

Tijdens het lustrumcongres is de reactie van de JOVD bekend geworden op de verkiezingsprogramma's van de vier grote partijen en door middel van een notitie ter beschikking

gesteld aan leden en belangstellenden.

Voorts is in voorbereiding een eigen JOVD-plan voor de aanpak van het enorme milieuprobleem.

En ten slotte: een werkgroep is bezig met een notitie over het maatschappelijk middenveld en de verantwoordelijke samenleving. Een antwoord op het CDA en de verachtelijke concepten van deze partij voor de toekomst. Ook politieke taboes als de gelijkschakeling van openbaar en bijzonder onderwijs blijven in dit stuk niet onbesproken!

DE WERELD VAN ORWELL?

Van 1 tot 9 juli werd het 13de Wereld Jeugd- en Studentenfestival gehouden. Het is een festival dat eens in de vier jaar plaatsvindt en oorspronkelijk is opgezet voor jongeren uit communistische landen. Tegenwoordig nemen ook jongeren uit de Westerse wereld deel.

HET BIJZONDERE VAN DIT FESTIVAL WAS dat het in Noordkorea plaatsvond. De Democratische Volksrepubliek Korea is een voor Westerlingen vrijwel gesloten land, dat geleid wordt door de 77-jarige grote leider Kim Il Sung. Van Noordkorea wordt beweerd dat de maatschappij die Orwell in zijn Nineteen eighty-four beschreef, realiteit is.

IN HET VOLGENDE NUMMER VAN DRIEMAS-

ter verschijnt een uitgebreid verslag over het 13de Wereld Jeugd- en Studentenfestival en een impressie van de Democratische Volksrepubliek Korea.

OP DE FOTO: NA EEN PARADE DOOR HET centrum van Pyongyang, "marcheren" tijdens de openingsceremonie de Nederlandse delegatie en leden van de taekwon-do-sportploeg het Mei Dag-stadion binnen.

KANSSEN...

door Adrie van Dijk

Hoe vaak zeggen we niet: "Als ik de kans krijg, zal ik die zeker aangrijpen om dit of dat te doen." Of: "Als ik toen de kans had gekregen, had ik dat kunnen bereiken."

ZO KUNNEN WE OOK ECHTE VRIENDEN maken, door de ander de kans te geven een vriend van ons te worden. Dit kunnen we doen door hem of haar te laten zien en horen wie en wat we zijn, waardoor hij of zij de kans krijgt om op een passende manier met ons om te gaan.

Dit zijn allemaal kansen waar we nog wel een poosje mee door kunnen gaan. En het geven van kansen is nu ook wat nodig is voor het beëindigen van honger in de wereld, wat we in dit artikel kunnen lezen.

MAAR EERST WAT MEER INFORMATIE OVER honger in de wereld. Honger vergt elk jaar dertien tot achttien miljoen levens. Dat zijn 35 duizend doden per dag. Dag in, dag uit. 24 duizend van deze doden zijn kinderen jonger dan vijf jaar. Dit is te vergelijken met honderd jumbo-jets met elk 240 kinderen aan boord, die iedere dag neerstorten.

MAAR WAAROM BLIJFT HONGER BESTAAN? Honger blijft bestaan, omdat ons denken veelal niet juist en verouderd is. Met onze acties pakken we vaak niet de echte problemen aan en zij blijken onvoldoende om het werk gedaan te krijgen. Albert Einstein zei eens: "De problemen van de wereld van vandaag kunnen niet worden opgelost als we op hetzelfde niveau blijven denken als het niveau waarop die problemen zijn ontstaan." Dat is duidelijk het geval met hongersnood en chronische ondervoeding.

Wanneer de meesten van ons denken aan honger, denken we aan hongersnood door eenmalige materiële rampen als gevolg van oorlogen, droogten of overstromingen. Maar negentig procent van alle honger is geen hon-

gersnood, maar chronische ondervoeding. Die honger wordt niet veroorzaakt door een tekort aan voedsel, maar door een tekort aan kansen.

HET CREEREN VAN KANSSEN VOOR HONGERIGE mensen, is de doorbraak die vereist is om honger te beëindigen. Kansen betekenen: mogelijkheden voor onderwijs en gezondheidszorg, voor zuiver water en goede sanitaire voorzieningen, voor preventieve vaccinatieprogramma's en voorlichting op het gebied van gezinsplanning. Kansen betekenen: toegang tot kredieten die nodig zijn om boerderijen te verbeteren en om kleine ondernemingen te starten. Kansen betekenen: mogelijkheden om producten op markten aan te bieden voor redelijke prijzen.

President Robert Mugabe van Zimbabwe heeft vorig jaar de Afrika-prijs voor leiderschap gekregen voor de manier waarop hij de ondervoeding in zijn land heeft bestreden. Mugabe werd onderscheiden omdat hij erin slaagde de boeren te motiveren, vrouwen bij de productie te betrekken en voor zijn pragmatisch beleid voor landbouw en economie. Sinds Mugabe in 1981 met zijn anti-honger project begon, is Zimbabwe erin geslaagd meer dan voldoende voedsel voor eigen gebruik te produceren. Het land exporteert nu zelfs voedsel.

IN HET GEVAL VAN HONGERSNOOD HEBBEN we geleerd snel en effectief te reageren. Enige tijd geleden mobiliseerde de wereld zich om een hongersnood in Ethiopië te verhinderen. Zo'n zelfde wereldwijde mobilisatie voor het beëindigen van chronische ondervoeding moet nu worden gestart.

De taak om te zorgen voor kansen is ingewikkelder, maar heel goed te doen. Het bieden van kansen aan hongerende mensen moet nu tot de hoogste prioriteit worden verheven.

Wanneer hongerende mensen in staat gesteld zijn de hulpmiddelen voort te brengen die zij nodig hebben om hun eigen honger te beëindigen, zullen zij bijdragen aan een meer levensvatbare wereldeconomie en een duurzamer milieu. Dit vraagt om intelligentie, moed en doorzettingsvermogen. Het is een zware uitdaging, een taak die in essentie de hoogste expressie is van wat het betekent om mens te zijn. En afgezien daarvan is het een taak die gedaan kan worden.

HET HONGER PROJECT, EEN INTERNATIONALE organisatie die zich inzet voor de beëindiging van honger in de wereld voor het jaar 2000, gaat mondiaal een intensieve opiniecampagne voeren opdat het beëindigen van honger een van de prioriteiten op de politieke en economische agenda wordt.

Cruciaal in die campagne is het onderscheid tussen hongersnood en chronische ondervoeding tot leven te brengen. Ook in Nederland willen wij dit onderscheid tevoorschijn laten komen, omdat mensen met honger geen stem hebben. Jij en ik zijn hun stem. Laten wij, hen en onszelf de kans geven vrienden van elkaar te worden.

VOOR MEER INFORMATIE (DEELNAME IN het conversatienetwerk, vrijwilliger voor werkzaamheden of financiële ondersteuning): Nederlands kantoor Het Honger Project, Postbus 94, 3500 AB UTRECHT (030-312315).

IK HEB DIE ROTZOOI NIET GEMAAKT!

Het magazine CHOICE zet scholieren aan het denken over maatschappelijk relevante onderwerpen. Beeld en tekst geven informatie over verschillende invalshoeken, op basis waarvan zij hun standpunt kunnen bepalen. CHOICE 3 gaat over de verantwoordelijkheid die ook jongeren hebben t.a.v. de "Afwalproblematiek". Ter ondersteuning van de educatieve verwer-

king van het magazine CHOICE is een docentenhandleiding samengesteld, die per uitgave verkrijgbaar is. CHOICE is een initiatief van de vereniging M50, een instelling voor algemene politieke en maatschappelijke vorming van jongeren. CHOICE is gratis en kan bij bestelling, tegen vergoeding van de verzendkosten worden verzonden. M50 Telefoon (030) 33 34 94

BON

Stuur mij tegen betaling van de verzendkosten exemplaren van CHOICE 3, over "Afwalproblematiek".

Naam

Adres

Postcode

Plaats

Stuur deze bon in een ongefrankeerde open enveloppe naar M50, antwoordnummer 9039, 3500 ZA Utrecht.

Dit artikel is het vierde en laatste van een speciale serie ter viering van het veertigjarig bestaan van de NAVO. Na de interviews op het NAVO-hoofdkwartier te Brussel en het gesprek met mr. dr. J.M.A.H. Luns in vorige nummers, sluit USAF colonel Francisco de rij. Getracht is een beeld te schetsen waar het bondgenootschap concreet toe heeft geleid.

Interview met USAF colonel Francisco

FREEDOM IS NOT FREE!

door Edwin Pol

HUIS TER HEIDE, 18 april - Tussen Zeist, Soesterberg en Bilthoven ligt Camp New Amsterdam Air Force Base. Hier waakt het Amerikaanse 32nd Tactical Fighter Squadron (32nd TFS) over een belangrijk gedeelte van het Nederlandse luchtruim. Vierduizend Amerikanen neergestreken in het kneuterige Hollandse landschap. Gelukkig ook iets van thuis; vlakbij de poorten van de 'Base' verrees enkele jaren geleden het eerste 'drive-in'-Mc Donalds restaurant van De Lage Landen. De directe omwonenden moet het teveel geworden zijn. Boven hen dalende en stijgende 'Eagles' en naast hen ronkende motoren van auto's in de rij voor 'fast food' van de vreetgigant. Tegen het laatste werd geprotesteerd. Het vrolijke eethuisje uit de Nieuwe Wereld is overeind gebleven. En sinds kort kunnen we de vraag stellen: wat zal op korte of lange termijn sneller sluiten, de basis of de eettent? 'Holland, your freedomdefenders have landed...!'

DE 'YANKEES' KWAMEN IN 1954. OFTEWEL in de periode van Amerika's echte toppositie, toen Nederland superloyaal NAVO-bondgenoot was en het grootste en beste op defensiefgebied bijna niet groot en goed genoeg leek om in stelling te brengen tegen de communistische Sovjetunie, die in de komende jaren nog enkele krasse demonstraties van staatsterrorisme zou opvoeren.

Op 1 november vertrokken zij in F-86 Sabres uit Manston, Verenigd Koninkrijk. In de 'fact sheet': "De verhuizing van het 512th Fighter Day Squadron vormde het begin van een nieuwe en effectieve relatie met de mensen, luchtmacht en regering van Nederland welke tot op deze dag voortduurt." Toermalig burgemeester van Amsterdam, Arnoud H. d'Ailly, woonde op 16 november de ceremonie en parade bij. Op die dag werd het officiële contract getekend op de vliegbasis Soesterberg.

Van alles hadden de Nederlanders jaren geleden zelf op poten gezet, daar, op en rond Manhattan: Nieuw-Holland, Haarlem, Breukelen... Nu herhaalde de geschiedenis zich met terugwerkende kracht: het vliegveld zou New Amsterdam heten.

DE AMERIKAANSE VliegEENHEID KreeG weldra de naam van '32nd Fighter Day Squadron', omdat men dit een juiste naam vond, gezien de banden die er met Nederland waren ontstaan in de Tweede Wereldoorlog. Toen was er een squadron met dezelfde naam dat vloog vanaf Aruba en Curaçao. In 1943 verliet het de twee eilanden om te dienen nabij het Panamakanaal. Daarna werd het squadron ontbonden.

Op Soesterberg zag het opnieuw het levenslicht. Taak en benaming evolueerden verder van '32nd Fighter Interceptor Squadron' tot '32nd

Tactical Fighter Squadron' in 1969. Het kwam onder bevel van de Tweede Geallieerde Tactische Luchtmacht.

HET EMBLEEM VAN HET 32ND TFS STELT de kop van een wolfshond met open muil voor. De achtergrond is een turkooisblauwe schijf met een geel-oranje rand, die op zijn beurt een zwart randje heeft. Als de wolfshond daadwerkelijk aangeeft met welk een onverbiddelijke agressie en meedogenloze kracht de Amerikanen bereid zijn om zich in te zetten voor de veiligheid van ons luchtruim, dan kan het Nederlandse volk rustig gaan slapen.

Wie in de wolfskop een kruising ziet tussen een opgeschrikte Goofy en een alerte Pluto heeft goed gezien: de tekening is ontworpen door Walt Disney-studio's in Burbank, California. De fantasiewereld ver dwaald in de harde realiteit.

De commandant-generaal van de Amerikaanse land- en luchtmacht heeft dit embleem op 2 augustus 1945 - toen 'Little Boy' en 'Fat Man' klaarlagen voor gebruik in Japan - goedgekeurd voor squadron-gebruik. Aan het belang daarvan moet men niet te licht voorbij gaan; in de 'fact sheet' wordt er uitvoerig op ingegaan. Daarin heet het ook: 'Het

embleem stelt een gevechtseenheid voor, hongerig voor actie en gretig om welke vijand dan ook aan te vallen."

En de 'yankees' ontdekten de Oude Wereld. Daar, waar moderne staten worden geleid door gekozen presidenten en de inwoners opgroeien met Walt Disney, kent men koninginnen met paleizen en koetsjes alleen uit sprookjes. Maar in Nederland bestond en bestaat het allemaal echt. In het embleem moest zoets uiteraard nader worden uitgewerkt. De 'fact sheet': "In 1959 werd de kroon en krans geïntegreerd in dit embleem om duidelijk te maken dat het squadron deel uitmaakte van de Nederlandse luchtmacht op de vliegbasis Soesterberg. De kroon is een symbool van het koninklijke, terwijl de krans met sinaasappelen een boom voorstelt - het van oudsher daterende symbool van de koninklijke Nederlandse familie (Het Huis van Oranje)." Eindelijk hadden de Amerikanen hun echte 'magic kingdom' gevonden om te verdedigen. Maar de brave Mickey-achtige inwoners bleken al gauw ondankbare, snaterende Donalds...

DE TAAK VAN HET 32ND TFS IS HET voorbereiden tot en het onderhouden van een luchtverdedigingstaak onder alle weersgesteldheden ter ondersteuning van tactische luchtvaarttaken. Heel belangrijk hierbij is het onderscheppen en identificeren van onbekende vliegende objecten en het afsluiten en tegenhouden van naderende vliegende objecten op luchtvaartroutes waarvoor het verantwoordelijk is.

De Amerikanen hebben hier weer zo'n typische naam voor: 'scramble'. Nog zo een is het 'Quick Reaction Alert'. Dat wordt gevormd door vliegtuigen, vliegers en onderhouds-

personeel, die 24 uur per etmaal paraat staan om genoemde taak te waarborgen.

COLONEL FRANCISCO IS DE BEVELHEEBBER van Camp New Amsterdam Air Force Base. Het is ongebruikelijk dat dergelijke hoge pieken van de Amerikaanse luchtmacht zich laten interviewen. De communicatie stopt bij de PR-afdeling van de basis. Voor 'de jonge honden' van de JOVD werd deze keer een uitzondering gemaakt. Het gesprek mocht niet als thema 'politiek' hebben. Een Amerikaanse PR-medewerkster schoof tijdens het onderhoud aan en zou de gehele verdere vijftig minuten als een terriër over de gespreksonderwerpen waken en verwees voor het antwoord op sommige vragen naar het NAVO-hoofdkwartier in Brussel. Het maakte eens te meer duidelijk dat het beleid in de Westerse wereld wordt gemaakt door vrije burgers; Francisco is slechts één van de vele militairen die dat beleid uitvoeren.

Colonel Francisco is een Texaan. Volgens ex-senator William Fulbright zijn dat "grote, sterke kerels met

grote hoeden en laarzen"; mensen die veel pret hebben als ze kleintjes op hun lazer kunnen geven 1). Hoe het ook zij, de verschillen tussen de Amerikaanse staten slaat Francisco zelf niet zo hoog aan: "We are all Americans!" En een echte Amerikaan is de colonel beslist. Ook een Amerikaan die al het nodige van Nederland gezien heeft en die weet waar hij "the Dutch liberals" moet plaatsen in hun politieke spectrum. Van 1982 tot '85 vloog hij al op Soesterberg. Daarna volgde een functie in het Pentagon, dat heilige der heilige van militair-Amerika. "It was fascinating", zegt de terugblikkende Francisco, "maar vraag me verder niet of ik het 'leuk' vond..." Het bureaublaasje in het vijfhoekige gebouw even buiten Washington, dat de buitenstaander alleen van binnen kent via de film *No way out*, vond hij best een eer, doch de colonel is meer een 'veldwerker' en zeer tevreden met zijn nieuwe functie in Soesterberg, die hij vorig jaar aanvaardde. In de meeste gevallen blijft een bevelhebber zo'n vijftien maanden in New Amsterdam.

"I LOVE HOLLAND!", ZEGT FRANCISCO EN om deze woorden kracht bij te zetten, duikt hij een flink stuk naar voren. "Het waardesysteem van de Nederlanders lijkt veel op dat van mij. Eigenlijk delen onze twee wereldreizen een gemeenschappelijk waardesysteem. In Nederland leven er, vriendelijke mensen, een mooi landschap met veel bloemen. Het regent hier wel heel veel, maar daar kun je gewend aan raken en zo ga je zonnig weer des te meer waarderen. Dit land is overigens ook erg schoon." De colonel heeft vast Amsterdam nog niet bezocht? "Nou ja, New York is ook geen Amerika."

VEERTIG JAAR NAVO. FRANCISCO DAAR- over: "Ik ben geen politicus, maar ik kan wel zeggen dat deze organisatie succesvol is geweest in het verenigen van veel soorten mensen. Deze mensen hebben zich allemaal verbonden rondom dezelfde waarden. Wat er voor deze samenleving op politiek gebied uitrolt, kan door het gemeenschappelijke militaire apparaat worden verdedigd."

"De NAVO moet alert blijven. Het 32nd TFS vervult als zodanig een belangrijke functie in deze sector. Het afschrikkingselement in de NAVO-verdediging moet steeds blijven werken en mag niet verslappen. We moeten steeds in staat zijn om richting het Oosten te zeggen: 'Niet vandaag, Iwan!'"

"Ik kan mij geen gebeurtenissen van acute spanning, specifiek gericht op deze basis, herinneren. Er zijn natuurlijk perioden van spanning geweest tussen de NAVO en het Warschaupact, dat kunnen we allemaal nalezen in de geschiedenisboeken. Maar een soort lokale alarmfase alléén in deze verdedigingssector is er nooit geweest. Het gebeurt wel eens dat er vliegende objecten zijn, die wij nader willen identificeren. In de meeste gevallen blijken dat dan toch toestellen van bevriende landen te zijn."

HEEFT DE COLONEL NOG WEL EENS LAST van de 'Yankee go home'-hetze? De Amerikaanse PR-medewerkster is er als de kippen bij om te zeggen: "He doesn't see that sort of things."

Francisco: "Ik merk inderdaad niet veel van dat soort dingen. Dit squadron dient het bondgenootschap en zit er niet alleen voor Amerika's eigenbelang. Wij zijn geïntegreerd in de Nederlandse luchtverdediging. Overigens kun je je afvragen hoe de Nederlandse autoriteiten het vinden als ze plotseling deze verdedigings-

taak van de F-15 zelf moeten gaan financieren. Een basis als deze sluit je nu eenmaal niet zo snel. Verder wil ik eraan toevoegen dat de directe omgeving een flinke economische schade ondervindt bij het plotselinge vertrek van duizenden Amerikanen die hier hun inkopen en dergelijke doen. Nee hoor, van enig anti-Amerikanisme merk ik persoonlijk heel weinig."

DE DUIZENDEN AMERIKANEN WAAR FRANCISCO op doelt, leven niet op de basis zelf (afgezien van een groepje van driehonderd man). Zij vinden een woning in de regio en gaan volledig op in de plaatselijke bevolking, die over het algemeen geïnteresseerd is in de nieuwkomers van overzee.

Een van die 'gewone' Amerikaanse basisederwerkers is captain Eady, die zijn carrière begon in Louisiana (zo'n kleintje in de buurt van Texas). Waarom koos hij voor een baan bij de Air Force?

"Een baan bij deze tak van de landsverdediging gaf mij de mogelijkheid wat van de wereld te zien. Ik verbleef niet alleen op verschillende plaatsen in de Verenigde Staten zelf, maar zag Hawaii - overigens is dat wel een Amerikaanse staat - en zit nu dus in Nederland. Ik verdien bovendien genoeg geld om een leuk leven te leiden." Eady diende in 1971 ook vier maanden achter de linies in Vietnam.

"Ik heb veel contacten met de

mensen hier in de omgeving. Ik heb veel meer contacten met Nederlanders dan de andere Amerikaanse gezinnen in mijn woonplaats. Ik ken hen eigenlijk niet eens goed. Er zijn zoveel Amerikanen werkzaam op de 'Base' dat ik ze niet allemaal bij naam ken."

Eady over Nederlanders: "Nederlanders zijn tamelijk formeel in zelfs informele situaties. Veel zaken zijn hier aan de klok gebonden: als het voor iets nog geen tijd is, laten de meeste Nederlanders - zo heb ik het idee - de zaken rusten totdat het er wel de tijd voor is."

Sinds 1986 is Eady met zijn gezin in Nederland. Binnenkort gaan ze weer naar de Verenigde Staten. Eady wil niet langer blijven, omdat hij bang is dat zijn 'kids' anders vervreemd raken van 'the American way of life' 2).

TEN SLOTTE EEN LAATSTE VRAAG AAN DE colonel, geïnspireerd door het boek van de Amerikaan Paul Kennedy over de opkomst en ondergang van de 'superpowers' sinds 1500 (waarin heel wat regels zijn gependeed aan Nederlands eigen glorieuze periode ten tijde van de Republiek), dat in Washington is ingeslagen als een bom.

Beknopt en simplistisch geformuleerd komt Kennedy's boodschap erop neer dat de Verenigde Staten verplichtingen in de wereld blijven claimen, die hun eigen krachten

volledig te boven gaan. De boodschap is: doordacht inbinden indien de Verenigde Staten een rol van betekenis in de wereld willen blijven spelen.

Hoe kijkt Francisco als Amerikaanse staatsburger aan tegen de enorme inspanningen van zijn land in de wereld (vertaald met: 'imperial obligations'), terwijl in eigen huis de financiën op zoveel andere terreinen een vruchtbare rol kunnen spelen? De colonel en zijn PR-medewerker moeten even hard lachen, waarna Francisco begripvol, doch onderwijzend zegt: "'Well, imperial is not the right word for it!' Ik zit hier omdat de Amerikaanse volksvertegenwoordiging heeft geoordeeld dat onze huidige buitenlandse politiek op het juiste pad zit. Het geld spenderen we aan defensie en wij, als Amerikanen, staan daar achter. Voor de verdediging van onze democratische verworvenheden moet je iets over hebben. Laat ik het zo zeggen: 'Freedom is not free!'"

1) Ben Knapen, Het radicalisme van J. William Fulbright, NRC Handelsblad, 15 april 1989.

2) Edwin Pol, De stad Nijkerk, BDU, 4 juli 1988.

Met dank aan Mieke Boon, PR-Camp New Amsterdam Air Force Base, voor het geduldig arrangeren van het gesprek met bevelhebber Francisco.

CONGRES AFDELING TWENTE

OP 23 EN 24 SEPTEMBER IS HET ZOVER: voor het eerst in de geschiedenis zal de afdeling Twente een eigen congres houden. Het congres is allereerst bedoeld voor alle Twentelieden, maar natuurlijk zijn ook anderen van harte welkom.

TJJDENS HET CONGRES STAAN DRIE ONDERWERPEN centraal: emancipatie, milieu en regio. Alle deelnemers ontvangen van tevoren een congresboek met informatie en stellingen (mini-resoluties) over de genoemde onderwerpen. Tevens zijn enkele zeer interessante sprekers uitgenodigd om een en ander toe te lichten.

OP ZATERDAG ZAL BINNEN WERKGROEPEN over deze onderwerpen een discussie plaatsvinden. Op zondag worden tijdens de plenaire vergadering standpunten ingenomen. Naast deze poli-

tieke activiteiten is er natuurlijk ook volop gezelligheid.

HET CONGRES ZAL PLAATSVINDEN IN DE Burinkshof te Bourse (nabij Enschede). Dit schitterende complex is gelegen in een zeer rustiek en mooi deel van Twente.

BLJ VOORAANMELDING BEDRAAG DE PRLJS van het hele congres slechts dertig

gulden. Hierbij inbegrepen zijn het diner op zaterdag, de overnachting met ontbijt en de lunch op zondag alsmede het congresboek.

ALS JE WILT MEEDOEN AAN DIT CONGRES, vul dan gauw de bon is en stuur deze naar: Penningmeester JOVD-Twente, Postbus 3671, 7500 DR ENSCHEDE. Voor meer informatie: Han Markslag (053-333558).

Ik kom op 23 en 24 september naar het congres van de afdeling Twente!

Naam : Plaats :

Adres : Telefoon:

Postcode: Afdeling:

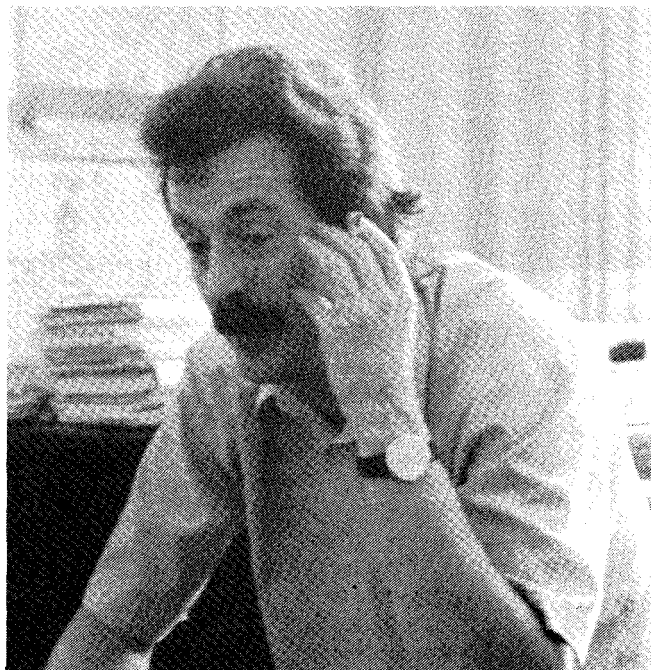
DE VERBEELDING VAN PVDA'ER HANS ALDERS

Hans Alders (36), sedert 11 november 1982 Tweede Kamerlid voor de Partij van de Arbeid, chambreeert op Binnenhof 7. Den Uyls laatste parlementaire werkplek. Het pittoreske Torentje van de minister-president domineert achter de vitrage. Den Uyl wendde er z'n bureau van af. Voor Alders lijkt het uitzicht meer een vooruitzicht. Partijganger Alders legde zijn mars door de instituties in rap tempo af. In 1975 verbond de toen 22-jarige-detailhandelsgeschoolde - Alders zich als medewerker met de PvdA. Het fractievoorzitterschap van de Gelderse staten volgde in 1978.

Binnenhof-watchers speculeren Hans Alders een grote toekomst toe als minister of fractieleider. De politiek secretaris van de PvdA-fractie kent het gerucht en legt een geroutineerd stilzwijgen aan de dag: "Daar zeg ik dus niets over."

Etiketjes als "fundi" of "realo" - inhoudende een fundamentalistische of realistische exegese van het rooie erfgoed - laat Alders zich niet aankleven. Gesprek met een excellente sociaal-democraat, in search of power.

Jort Kelder en Jeroen Princen

IK VOLDOE AAN ALLE VOORWAARDEN-ouders KVP en lid van het NKV, een Nijmeegs katholiek arbeidersgezin. Van jongs af aan ben ik geconfronteerd met een dominante kerkgemeenschap die mensen afhankelijk maakt.

Het CDA romantiseert dat steeds maar - de tijd van Sint-Vincentius en de amenzorg, hand op houden, driemaal dankjewel zeggen en knikken.

Indelen kan niet meer. Iemand uit een arbeidersgezin kijkt niet altijd VARA, is niet lid van de FNV en kiest niet automatisch PvdA. Het is een zegen dat die tijd voorbij is.

Ik woonde in een arbeidersbuurt. De school leverde mensen af voor de ulo, de mulo of de ambachtschool. Ging iemand naar een andere school, dan was dat "een opmerkelijk feit". Die bestempeling kan niet waar zijn. Het heeft er toe geleid dat ik in 1972 lid werd van de Partij van de Arbeid. Negentien was ik.

Een roerige tijd. Ik ben in dienst gegaan. Lang haar, dat mocht, mits je een haarnetje droeg. Iemand die niet echt lui is kun je geen grotere ellende aandoen dan in dienst zitten. Ik heb gesmeekt: alsjeblieft laat me iets doen! Komplete maffigheid. Mensen die iedere dag hun auto wasten en een keer in de week schilderden. Na een jaar vertrok ik - die auto's waren een centimeter dikker.

Zo beïnvloedt dienst ook het een en ander. Dat de dingen zo gaan, dat kan niet kloppen.

NA DIENST BEN IK BETROKKEN GERAAKT bij het gemeenteraadswerk in Nijmegen. Op 1 mei 1975 ben ik bij de Partij van de Arbeid begonnen - dat was meteen m'n eerste vrije dag.

In 1977 werd ik door het gewestelijk bestuur benaderd: "We zetten je op vier." Plaats vier was het fractievoorzitterschap van de staten. Als je in een partij actief bent wil je een rol spelen. Na een week nadenken heb ik dus "ja" gezegd.

De politisering sloeg op alle niveau's toe. Het was niet meer vanzelfsprekend dat er met het CDA werd samengewerkt. De teneur daarvoor was: een compromis is heilig. Nu zei je in de staten: dát willen we, we hebben hard onderhandeld, het compromis is om die en die redenen aanvaardbaar.

M'N OUDERS WAREN ERG TROTS TOEN IK de Kamer inging. Het is zo relatief. Je wordt actief bij de gemeenteraad en zit ineens bij de wethouder op z'n kamer. Vervolgens ga je naar de provincie en zit je met Molly Geertsema te eten. Een bekende man. Dan ben je Kamerlid, doe je debatten, gaat de telefoon: "Met Pieter." Winsemius dus. Ten slotte ga je bij de koningin op theevisite - dat had je toch ook nooit verwacht. Anderen beoordelen of je in een bepaald kringetje zit. Relativeer het - je positie verandert zonder dat je zelf verandert.

WE HEBBEN 52 FRACTIELEDEN EN MEER

dan honderd personeelsleden. Het zijn 52 zelfstandigen met een gezamenlijke verkooporganisatie.

Met een nieuwe fractieleider moet iedereen z'n nieuwe plaats vinden. Joop (Den Uyl JK/JP) was er erg lang. Je wist wie er wel en niet bij Joop kwamen. De verhoudingen waren duidelijk. Gelijkwaardig, niet gelijk. Onder Joop was ik tweede secretaris, in deze periode zorg ik voor het politieke management. Afstemmen, problemen voorzien, brandjes blussen. We doen dat met een groep, het Klein Bureau, die elke ochtend van half tien tot tien bijeenkomt.

De secretaris behoort tot de machtsstructuur. Inhoudelijk kom ik aan m'n trekken, voor de publiciteit moet je het niet doen. Het kost zoveel tijd dat ik weinig debatten doe. Ik werk achter de schermen. Dat vind je dus niet in de krantekolommen.

ALS IEMAND EEN AFWIJKEND STANDPUNT naar buiten brengt, lig ik daar niet wakker van. Je moet nuchter zijn. Ze moeten wel de dingen op de juiste plaats aan de orde stellen - in de fractievergadering. Er zijn geen sancties. Als iemand zegt "ik vertrek als het niet zo gebeurt", denk ik: goh joh, da's heel aardig wat je daar beweert. Ga door.

Intellectuele twijfel zou meer deel uit moeten maken van dit werk. Dat doet het niet altijd. Maar het is grote onzin als er gezegd wordt

Politiek Kern Programma 1990-1994

Voorwoord.

Voor U ligt het concept van het nieuwe Politiek Kern Programma. Een lijvig stuk, samengesteld door het Politiebureau (Mark Aalders, Bas Bakker, Ron Batten en Jolanda Hekman).

Wat is de bedoeling met het PKP?

1. U vindt, net als wij, dat er niets meer op het stuk valt aan te merken. In dat geval hoeft U niets te doen.

2. U bent wat kritischer en vindt dat de tekst hier en daar wat verbeterd kan worden. In dat geval kunt U amendementen opstellen. Zorgt U er wel voor dat deze uiterlijk op DINSdag 3 OKTOBER op het Algemeen Secretariaat zijn aangekomen.

Het PKP is voornamelijk een compilatie van reeds bestaande JOVD-standpunten. Slechts hier en daar zijn nieuwe standpunten ingenomen, en wel op die terreinen waar de JOVD nog geen standpunt had inge-

nomen, of waar wij vonden dat het bestaande standpunt verouderd was. Wij hebben er echter voor gekozen, alles voor amendering open te stellen, om zo oeverloze discussies over wat wel en wat niet amendeerbaar is te voorkomen.

Het PKP is vrij lang. We willen U daarom verzoeken U met amendementen te beperken tot hoofdzaken. Doet U dat niet, dan zal het U duidelijk zijn dat 1 congres niet voldoende is om het PKP te behandelen.

Voor redactionele amendementen hanteren wij dezelfde procedure als bij de landbouwdag. In principe worden die niet op het congres behandeld, maar vooraf bekeken. Op die manier hopen wij veel tijd te besparen.

Wij wensen U veel wijsheid en plezier bij de amendering van het PKP toe.

Namens het Politiebureau,

Bas Bakker
(Vice Voorzitter Politiek)

INHOUD

1. Burger en democratie

- a) democratisering staatsinstellingen
- b) burgerlijke ongehoorzaamheid
- c) privacy-bescherming
- d) gelijke behandeling en emancipatie

2. Binnenlands bestuur

- a) preambule
- b) regelgeving en deregulering
- c) decentralisatie
- d) collectieve actie overheids-personeel
- e) minderhedenbeleid

3. Justitie en Politie

- a) preventie criminaliteit
- b) decriminalisering
- c) rechtspositie verdachten
- d) rechtspositie slachtoffers
- e) strafvorm en strafmaat
- f) overbelasting handhavingssysteem
- g) krankzinnigenwet

4. Media

5. Volksgezondheid

- a) gezondheidszorg
- b) aids
- c) drugsbeleid
- d) euthanasie

6. Kunst en cultuur

7. Defensie

- a) preambule
- b) materieelbeleid
- c) personeelsbeleid
- d) dienstplicht

8. Internationale politiek

- a) preambule
- b) veiligheidsbeleid
- c) terrorisme
- d) Europa
- e) Arabisch-Israëliësch conflict

9. Ecologie

- a) preambule
- b) milieu
- c) ruimtelijke ordening en volkshuisvesting
- d) energievoorziening
- e) landbouw

10. Onderwijs

- a) preambule
- b) basisonderwijs
- c) voortgezet onderwijs
- d) hoger onderwijs

11. Economie

- a) preambule
- b) taak van de overheid
- c) functioneren economie
- d) industriebeleid
- e) mededingingsbeleid
- f) inkomensbeleid

g) directe belasting en sociale zekerheid

h) indirecte belasting en subsidies

i) decentralisatie belastingheffing

j) begrotingsbeleid

k) monetair beleid

12. Internationale Economische Betrekkingen

a) export

b) ontwikkelingssamenwerking

om de optimale vrijheid van alle burgers te realiseren;
b- de uitoefening van de overheidsmacht is onderworpen aan democratische controle.

3. De overheidsmacht verliest niet zijn legitimiteit wanneer door het optreden van de overheid de grondrechten op onaanvaardbare wijze worden aangetast. De legitimiteit van een individuele overheids-handeling vermindert echter wel naarmate niet aan de voorwaarden wordt voldaan.

4. Er dient altijd gestreefd te worden naar een zo mogelijke legitimatie van de overheid, opdat men de overheids-macht kan accepteren. Indien er geen sprake is van een gelegitimeerde overheid behoeft de overheid ook niet erkend te worden.

1. BURGER EN DEMOCRATIE

a. Democratisering staatsinstellingen

Preambule

1. Liberalen streven naar een optimale realisering en invulling van vrijheid voor en door individuen. Hiervoor is een verdeling van macht noodzakelijk. Daar een onbepaalde en ongecontroleerde vrijheid leidt tot machtsconcentraties die de individuele vrijheid aantasten erkennen wij de noodzaak van het bestaan van een overheid. Deze heeft een actieve zorgplicht om de formele vrijheid van de burgers te realiseren en te waarborgen. Hiertoe dient de overheid de burgers een voldoende uitgangspositie te verschaffen.

2. De macht van deze noodzakelijke overheid wordt gelegitimeerd door de wijze waarop zij georganiseerd is. Daarbij dient in elk geval aan de volgende voorwaarden voldaan te zijn:

a- de overheid dient de vrijheid van het individu niet verder te beperken dan in het algemeen door de samenleving noodzakelijk wordt geacht

5. Een liberaal democratiebegrip gaat uit van de individuele vrijheid en is gebaseerd op het recht en de mogelijkheid van het individu om in de democratie te kunnen participeren.

6. Van democratische besluitvorming is eerst sprake wanneer een bij meerderheid genomen besluit het resultaat is van gemeenschappelijk overleg, waarbij zoveel mogelijk met de wensen en belangen van de minderheid wordt rekening gehouden. Hierbij dient zoveel mogelijk naar consensus te worden gestreefd.

7. De JOVD kiest voor een stelsel van representatieve democratie, aangevuld met vormen van directe democratie, omdat in een dergelijk stelsel de participatiemogelijkheden van het individu het grootst zijn.

Staatshoofd

8. Een openbare functie, dus ook die van staathoofd, mag niet verkregen worden op grond van geboorte. Een openbare functie dient verkregen te worden op grond van persoonlijke kwalificaties.

9. In de concrete Nederlandse situatie is sprake van een populaire koningin uit een vorstenhuis dat in staat is geblijven gevoels van genegenheid bij grote delen van het Nederlandse volk op te roepen en samenbindend te werken. Daarom acht de JOVD een modern constitutioneel koningschap vooralsnog aanvaardbaar. Daarbij dient politieke invloed van de koning(in) te worden uitgesloten. Daarom dient de koning(in) geen deel uit te maken van de regering.

Parlement

10. De parlementaire democratie kan slechts functioneren indien er een pluriform partijenstelsel kan bestaan. In dit kader waardeert de JOVD de rol van kleine partijen positief. Wijzigingen van het constitutioneel kader die een beperkt partijenstelsel bevorderen wijst de JOVD dan ook af.

11. De Tweede Kamer dient te bestaan uit 200 leden, waarbij de zetels volgens het systeem van evenredige vertegenwoordiging over de partijen zijn verdeeld. Vijftig kamerleden worden verkozen in enkelvoudige districten (één persoon per district) volgens het relatief meerderheidsstelsel ("first past the post", het Britse systeem). De overige kamerleden worden gekozen in één landelijk kiesdistrict via het lijstensysteem (per partij één uniforme lijst in heel Nederland).

12. De Eerste Kamer wordt rechtsreeks gekozen door een personenstelsel in de vorm van de enkelvoudige overdraagbare stem onafhankelijk van de verkiezingen van de Tweede Kamer.

13. Het parlementaire enquêterecht is het recht van gekwalificeerde minderheid van één derde van de leden van beide kamers afzonderlijk.

Kabinet

14. Om de invloed van de

Tweede Kamer op de kabinetsformatie te vergroten dient de gang van zaken tijdens de formatie onderworpen te zijn aan de ministeriële verantwoordelijkheid van een minister-formateur, die door de Tweede Kamer wordt benoemd en ontslagen.

15. De minister-formateur wordt van rechtswege minister-president, tenzij de Tweede Kamer anders besluit, en benoemt in die hoedanigheid de overige ministers. Hij is bevoegd tussentijds de samenstelling van het kabinet te wijzigen.

16. De functie van staatssecretaris dient te worden opgewaarderd tot die van onderminister, die bevoegd is zijn minister in de ministerraad te vervangen.

Directe democratie

17. De JOVD is voorstander van een volksinitiatief, waarbij een wetsvoorstel door middel van een petitie, ondertekend door een aantal kiesgerechtigden gelijk aan de kiesdeler bij de laatste Tweede Kamerverkiezingen, kan worden ingediend bij de Tweede Kamer.

18. Elke vorm van referendum op nationaal niveau wordt als inbreuk op de representatieve democratie beschouwd en daarom afgewezen.

b. Burgerlijke ongehoorzaamheid

19. Uitgangspunt van politieke besluitvorming is de parlementaire democratie. De democratische besluitvormingsprocessen worden verdiept door buitenparlementaire acties. De JOVD acht burgerlijke ongehoorzaamheid dan ook toelaatbaar indien er sprake is van gewetensbezwaren of door de maatschappelijke ontwikkeling achterhaalde norm.

20. Een actie van burgerlijke ongehoorzaamheid dient aan de volgende voorwaarden te voldoen:

a- de actie dient openlijk te

zijn, waarmee men demonstreert de legitimiteit van de overheid wél te erkennen maar niet de legitimiteit van de individuele norm of beslissing;

b- de actie dient geweldloos te zijn;

c- er moet voldaan zijn aan de proportionaliteitsvereiste: de actie moet in redelijke verhouding staan tot het doel dat men ermee wil bereiken;

d- er moet voldaan zijn aan de subsidiariteitsvereiste: alle minder vergaande middelen zijn reeds gebruikt of staan niet meer open.

c. Privacybescherming

21. Het recht op bescherming van de persoonlijke integriteit en de persoonlijke levenssfeer omvat tenminste het recht op onaantastbaarheid van het menselijk lichaam inclusief de geestelijke integriteit; het recht op eerbiediging van de woning, het communicatiegeheim, iedere samenlevingsvorm, eer en goede naam en het recht op informatiele zelfbeschikking.

22. Het recht op privacy kan door een ieder tegen de overheid en tegen elke natuurlijke en rechtspersoon worden ingeroepen.

23. Bij het oordeel over de gerechtvaardigheid van een inbreuk op de privacy behoort een afweging gemaakt te worden tussen het belang van de betrokkene om niet in zijn privacy aangetast te worden en het belang dat met de inbreuk op privacy gediend wordt. Bij deze belangenafweging dient getoetst te worden aan de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit.

24. Iedere registratie van persoonsgegevens, met uitzondering van bij de wet ingestelde registraties door de overheid, behoort afhankelijk te zijn van toestemming van de geregistreerde. Daarnaast dient zij van een reglement voorzien te zijn en aan contro-

le door een Inspectie Persoonsregistraties onderworpen te zijn.

25. De houder van een persoonsregistratie dient aansprakelijk te zijn voor de eventuele uit de registratie voortvloeiende schade aan de geregistreerde.

26. Het verstrekken van persoonsgegevens uit een registratie aan derden dient afhankelijk te zijn van expliciete toestemming van de geregistreerde. De registratiehouder dient een protocol bij te houden over de derden verstrekking.

27. Als de registratie beëindigd wordt moeten de gegevens vernietigd worden.

28. De controle van de samenlevingssituatie van uitkeringsgerechtigden door de Sociale Recherche is in strijd met het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en dient dan ook onmiddellijk gestaakt te worden.

29. De zgn. "Voordeurdelersregeling" en de "Tweeverdienersregeling" zijn in strijd met het recht op eerbiediging van de privacy en dienen dan ook afgeschaft te worden.

30. Een algemene legitimatieplicht is een onaanvaardbare inbreuk op de privacy en de vrijheid van de burger en zal aanleiding geven tot willekeur en discriminatie. De JOVD is dan ook tegenstander van een algemene legitimatieplicht.

d. Gelijke behandeling en emancipatie

31. De emancipatiegedachte ligt in het verlengde van het liberalisme als levenshouding en theorie. Beide gaan uit van de gelijkwaardigheid van ieder individu.

32. Mensen moeten in vrijheid kunnen beslissen over de manier waarop zij hun leven willen inrichten. Voor het creëren van de mogelijkheid om in

deze vrij te beslissen is een ieder zelf mede verantwoordelijk.

33. De overheid kent iedere burger, ongeacht sexe, dezelfde rechten toe. Daarmee heeft zij ook de plicht alle materiële en immateriële belemmeringen, die het verwezenlijken van deze gelijke rechten in de weg staan, op te heffen en een actieve rol te spelen in het scheppen van randvoorwaarden, waardoor verwezenlijking van die rechten voor ieder individu gelijk mogelijk wordt.

34. In het stelsel van sociale zekerheid, belastingheffing, personen- en familierecht dient niet de economische eenheid maar het individu tot uitgangspunt te worden genomen.

35. Roldoorbreking in het onderwijs en vervolgens sexoneutraal onderwijs zijn belangrijk om onafhankelijke, zelfstandige individuen te vormen.

36. Volwasseneneducatie en tweede kans onderwijs zijn middelen bij uitstek om te komen tot verdere individuele ontwikkeling en zodoende tot een grotere maatschappelijke zelfredzaamheid. Deze educatie dient voor iedereen toegankelijk te zijn.

37. Betaalde arbeid is veelal een noodzakelijke voorwaarde om te kunnen komen tot zelfredzaamheid. Daarom moet de kans op betaalde arbeid voor een ieder gelijk zijn.

2. BINNENLANDS BESTUUR

a. Preambule

38. Om de invloed van de burger zo groot mogelijk te maken kiest de JOVD voor een gedecentraliseerde eenheidsstaat.

39. De structuur van zowel het binnenlandse bestuur als van de regelgeving dient herkenbaar en doorzichtig voor

de burger te zijn.

b. Regelgeving en deregulering

40. Alle regelgeving dient te voldoen aan in een liberale samenleving geldende algemene beginselen van behoorlijke regelgeving. Wanneer bestaande regelgeving niet aan die beginselen voldoet dient zij daaraan te worden aangepast of te worden afgeschaft.

41. Willekeurige regelgeving is verboden.

42. De overheid mag geen misbruik maken van haar regelgevingsbevoegdheid.

43. Regelgeving dient te voldoen aan het rechtzekerheidsbeginsel en het vertrouwensbeginsel; gewekt vertrouwen mag niet worden beschaamd en de burger moet van de overheid kunnen verwachten dat de regels die zij heeft gemaakt blijven gelden totdat zij zijn ingetrokken of vervangen.

44. Alle regelgeving dient openbaar, vindbaar, duidelijk leesbaar en begrijpelijk te zijn.

45. Terugwerkende kracht van regelgeving dient alleen toegestaan te zijn buiten de sfeer van het strafrecht wanneer sprake is van zeer klemmende redenen, wanneer het tijdsbestek van beperkte duur is en wanneer niet onevenredig veel burgers door de terugwerkende kracht in hun belangen worden geschaad.

46. Alle regelgeving dient gelijke gevallen gelijk te behandelen. Daarnaast eist het beginsel van individuele rechtsbedeling dat zoveel mogelijk voorzien moet worden in de mogelijkheid recht te doen aan de omstandigheden van het bijzondere geval.

47. Met regelgeving tracht de overheid de maatschappij te beïnvloeden. Regelgeving dient dan ook de door de overheid beoogde effecten te kunnen bewerkstelligen en dient geen ongewenste neven-

effecten te hebben. Alvorens een maatschappelijk verschijnsel wordt gereguleerd is een zorgvuldige analyse van de achtergrond, de aard en de omvang ervan dan ook noodzakelijk.

48. De handhaafbaarheid is bij regelgeving van groot belang. Door nieuwe regelgeving dient de druk op het bestuurlijke en justitiële handhavingsapparaat zo min mogelijk te worden vergroot.

49. Bij regelgeving dient de overheid zorg te dragen voor met voldoende waarborgen omklede rechtsbescherming. De drempel tot rechtsingang dient zo laag mogelijk te zijn. Daartoe dient terughoudendheid te worden betracht met het stellen van vage normen, het geven van niet genormeerde bestuursbevoegdheden en cumulatie van beslissingsmomenten en preventieve rechtsbescherming.

50. Het functioneren van regelgeving dient regelmatig geëvalueerd te worden en indien mogelijk te worden verbeterd. Hiertoe dient de regelgeving zoveel mogelijk "horizon-regelgeving" te zijn die slechts tot een bepaald tijdstip geldt.

51. Op grond van de beginselen van rechtszekerheid en openbaarheid van bestuur dienen alle op schrift gestelde beleidsregels op doelmatige wijze algemeen bekend gemaakt te worden. In verband met het primaat van de wet dient te worden nagegaan of deze regels niet behoren te worden verheven tot regels met een (grond) wettelijke basis.

c. Decentralisatie

52. De centrale overheid heeft teveel taken en bevoegdheden naar zich toegetrokken, die doeltreffender en doelmatiger door de lagere overheden kunnen worden uitgevoerd.

53. Het bestuur dient zo dicht mogelijk bij de burger gestalte te krijgen. Indien taken en bevoegdheden naar lagere overheden worden gedecen-

traliseerd is de burger beter in staat het gevoerde beleid te overzien en te controleren.

54. Voor het goed uitvoeren van hun taken hebben de lagere overheden meer beleids- en beslissingsruimte nodig, zodat ze die naar eigen wensen en inzichten kunnen volbrengen. De centrale overheid dient ervoor te waken dat de toegewezen beleidsruimte van de lagere overheden niet leidt tot onaanvaardbare rechtsongelijkheid tussen burgers.

55. Decentralisatie van rijkstaken en bevoegdheden dient gepaard te gaan met de overheveling van de desbetreffende financiële middelen.

56. Het toezicht van hogere overheden op de gemeenten dient zo mogelijk niet vooraf maar achteraf te geschieden op basis van het beginsel van de marginale toetsing. Deze toetsing dient ervoor te waken dat het gemeentelijk beleid niet in strijd komt met het beleid van de hogere overheden.

57. Aan het gebruik van bestuursinstrumenten zoals het toezicht, het geven van specifieke uitkeringen en voorschriften dient een wettelijke basis ten grondslag te liggen.

d. Collectieve actie overheidspersoneel

58. Alle werkgevers en werknemers hebben recht op collectieve actie, daar dit recht onlosmakelijk verbonden is met de vrijheid van vakvereniging en het recht op collectief onderhandelen. Dit recht is beperkt tot belangenschillen in het kader van collectieve onderhandelingen.

59. Bij het gebruik maken van hun recht op collectieve actie dienen de fundamentele vrijheidsrechten en economische belangen van anderen geen onevenredige schade te worden berokkend. Daarom moet er sprake zijn van een dringende maatschappelijke

en/of sociale noodzaak tot het voeren van actie en moet zijn voldaan aan de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit.

e. Minderhedenbeleid

60. De vorming en de uitvoering van het minderhedenbeleid dient grote prioriteit te krijgen.

61. Om etnisch-culturele minderheden goed te kunnen integreren in onze samenleving is het noodzakelijk dat generële voorzieningen, zoals ook voor Nederlanders, onverkort en gelijkelijk openstaan voor alle minderheidsgroepen. Een uitzonderingspositie in het leven geroepen door specifieke voorzieningen mag slechts in zeer urgente situaties mogelijk blijven.

62. Integratie betekent niet assimilatie. Naar onze mening moeten etnisch-culturele minderheidsgroepen de vrijheid en de ruimte hebben voor eigen culturele beleving en ontwikkeling.

63. Remigratie dient een vrije beslissing te zijn van een buitenlander. Er dienen mogelijkheden te worden geschapen om een buitenlander, die een maal heeft besloten te migreren, financiële middelen te verschaffen, afhankelijk van het aantal jaren dat men werkzaam is geweest in Nederland, om een bestaan op te bouwen in het land van herkomst

3. JUSTITIE EN POLITIE

a. Preventie criminaliteit

64. Bij de preventie van criminaliteit spelen overheid en burgers een belangrijke rol. Naast de afschrikkende werking van strafbaarstelling kan de overheid ook op bestuurlijk gebied preventief werken, namelijk door:
a- de ontwikkeling van een gebouwde omgeving die qua

planologische en bouwtechnische kenmerken zo min mogelijk gelegenheid biedt tot het plegen van delicten;
b- de versterking van de binding van de opgroeiende generatie met de maatschappij;
c- de versterking van het functionele toezicht door conducteurs, concierges, winkelpersoneel, sporttrainers, jongerenwerkers etc.;
d. het ontwikkelen van criminaliteitsbestrijdingsprogramma's op wijk- en buurtniveau.

65. Elke burger heeft inzake criminaliteitspreventie een individuele verantwoordelijkheid. Deze kan door middel van een gecoördineerde individuele misdaadsignalering in samenwerking met de wijkpolitie worden gestimuleerd. Daarnaast speelt voorlichting een belangrijke rol.

66. Een kleinschalige in de samenleving geïntegreerde politiezorg zal de burgers een groter gevoel van veiligheid geven en heeft tevens een preventieve werking.

67. De JOVD is terughoudend t.a.v. burgerwachten omdat het gevaar van eigenrichting groot is. Burgerwachten zijn slechts aanvaardbaar indien zij buurtgebonden, geweldloos, zuiver signalerend (geen opsporing) en in samenwerking met de politie opereren. Daarnaast dienen zij de privacy van elke burger te respecteren.

b. Decriminalisering

68. Een belangrijke rol bij de bestrijding van criminaliteit kent de JOVD toe aan decriminalisering van feiten die door de maatschappij niet meer als strafwaardig worden beschouwd, maar formeel nog wel strafbare feiten zijn. Tevens dient decriminalisering plaats te vinden op het vlak van wetgeving waarin een minderheid van de Nederlandse bevolking haar religieuze of ethische overtuiging oplegt aan een meerderheid. Te denken valt aan de euthanasiewetgeving, de aanstoot van

de eerbaarheid en de versoepling van de wet op de Kansspelen.

c. Rechtspositie verdachte

69. De rechtsbescherming van de verdachte dient in de Nederlandse rechtsstaat onverkort gehandhaafd te blijven. Van het feit dat "professionele criminelen" van hun rechten misbruik maken behoeven de overigen niet de dupe te worden.

d. Rechtspositie slachtoffer

70. De positie van het slachtoffer dient te worden verbeterd. Daartoe stelt de JOVD de volgende maatregelen voor:
a- het slachtoffer en eventuele belanghebbenden dienen de mogelijkheid te hebben tijdens het strafproces zonder maximumbedrag vorderingen tegen de verdachte in te stellen. Hiermee wordt hen de lange, pijnlijke weg van een civiel proces na afloop van de strafzaak bespaard;
b- de mogelijkheid van schadevergoeding/schadeloosstelling van het slachtoffer of de belanghebbende, te voldoen door de dader, dient een bijkomende straf in het Wetboek van Strafvordering te zijn;
c- het Openbaar Ministerie dient verplicht te worden het slachtoffer te informeren over het verloop van de procedure; wanneer het besluit een zaak te seponeren dient dat gemotiveerd aan het slachtoffer of de belanghebbenden te worden meegedeeld.

e. Strafvorm en strafmaat

71. Straf vindt zijn rechtvaardiging in haar rechtsgrond (vergelding: er wordt gestraft omdat er een wettelijke norm is overtreden) en haar doeleinden (nl. conflictoplossing, generale en speciale preventie, bescherming van de maatschappij). Vooral in het geval van lichtere vergrijpen is een vrijheidsstraf (gevangenisstraf of hechtenis) echter ondoelmatig; hij stigmatiseert, stelt de dader bloot aan een prisoinstitutieproces en brengt zijn

eventuele gezin in de problemen. Daarom dienen de alternatieve strafvormen van dienstverlening en schadeloosstelling aan het slachtoffer als hoofdstraffen in het Wetboek van Strafrecht te worden opgenomen, naast de andere hoofdstraffen (gevangenisstraf, hechtenis en geldboete).

72. Aan "professionele criminaliteit" ligt een rationale afweging (kosten-baten analyse) ten grondslag en geen geestelijke afwijking of noodzaak. De maatschappelijke schade ervan is groot, vooral in de verschijningsvormen van illegale giflozing, misbruik van, fraude met en crimineel gedrag van rechtspersonen, computercriminaliteit en handelen in hard-drugs. Daarom dient de maximale geldboete die in het huidige strafrecht kan worden opgelegd (één miljoen gulden) aanzienlijk te worden verhoogd.

73. De bijkomende straf van ontnemen van het wederrechtelijk verkregen voordeel (artikel 36e HvSf) dient te worden afgeschaft, daar zij in de praktijk gebelen is vrijwel onbruikbaar te zijn. Het bepalen van de omvang van het wederrechtelijk verkregen voordeel vertraagt nl. de strafzaak, bestaet de rechterlijke macht extra en is veelal niet met enige nauwkeurigheid te doen.

f. Overbelasting handhavingssysteem

74. De opsporing van strafbare feiten, de vervolging van verdachten, hun berechting en de tenuitvoerlegging van de straf of een maatregel behoren zodanig op elkaar aan te sluiten dat in geen van de genoemde stadia capaciteitsproblemen leiden tot grote vertraging of vermindering van de kwaliteit van het strafrechtelijk systeem. Een planmatige uitbreiding van de capaciteit van het justitieel apparaat is dan ook geboden.

75. In verband met de democratische controle, het

geweldsmonopolie van de overheid en een vertroebeling van de doelstellingen van het systeem door een winstdoelstelling dient geen van de onderdelen van het justitieel systeem te worden geprivatiseerd. Particuliere bewakings- en veiligheidsdiensten dienen dan ook onder overheids-toezicht te worden geplaatst.

g. Krankzinnigenwet

76. Het Wetsvoorstel Bijzondere Opneming Psychiatrische Ziekenhuizen uit 1971 geeft psychiatrische patiënten een aanzienlijk betere rechtspositie dan de uit 1884 daterende Krankzinnigenwet. De BOPZ dient de Krankzinnigenwet dan ook zo spoedig mogelijk te vervangen.

4. MEDIA

77. Het uitgangspunt voor het mediabeleid in Nederland dient te zijn de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van informatie.

78. Een veelzijdige en juiste informatievoorziening vormt de basis voor democratische meningsvorming.

79. Een weloverwogen mediabeleid voor de verschillende media dient op elkaar afgestemd te zijn en benut de technische mogelijkheden.

80. Door de technische ontwikkelingen o.a. op het gebied van de kabel, satelietbouw en micro-electronica is niet langer sprake van ether-schaarste, waardoor er een minder restrictief beleid nodig is.

81. De ontwikkeling binnen de media dient gebaseerd te zijn op de consumentenvoorkeur.

82. Het overheidsbeleid dient gericht te zijn op het realiseren van een zo groot mogelijke aanbodverruiming. Het moet dan ook worden toegestaan alleen programma's te leveren aan dat deel van het publiek dat daarom vraagt.

83. Elke wettelijke regeling die dient tot beperking van de ontvangstmogelijkheden van ether-signalen d.m.v. ene privé-antenne is ontoelaatbaar.

84. De JOVD acht commercialisering van het omroepbestel onvermijdelijk; wel dient de overheid randvoorwaarden te stellen die het behoud van een zekere mate van pluriformiteit waarborgen.

85. Zendtijdverdeling voor het landelijk niet-commerciële deel van het omroepbestel dient te geschieden op basis van omroepverkiezingen. Financiering van de zendtijduitbreiding gebeurt zoveel mogelijk uit reclame-inkomsten, in overleg met de schrijvende pers.

86. Het bedrijven van abonneetelevisie is voorbehouden aan commerciële organisaties.

87. Niet-commerciële omroepen zullen niet langer gebonden zijn aan een volledig programma-voorschrift en een representatie-vereiste. Om te garanderen dat toch wordt voorzien in de programma's waarin deze omroepen niet kunnen of willen voorzien, worden deze programma's verzorgd door de NOS, evenals de programma's waar de omroepen gezamenlijk om vragen.

88. Indien er behoefte aan is en er mogelijkheden voor zijn, dient er gestreefd te worden naar een dekking van heel Nederland met lokale en regionale omroepen.

5. VOLKSGEZONDHEID

a. gezondheidszorg

89. Het systeem gezondheidszorg dient gebaseerd te zijn op de volgende uitgangspunten:

- a- zorg naar behoefte en op maat;
- b- gewaarborgde kwaliteit en toegankelijkheid;
- c- beheersbaarheid en be-

taalbaarheid; d- doelmatigheid van de aanboden diensten. De maatschappelijke dienstverlening dient in dit systeem ingebed te zijn.

90. Elke patiënt dient behandeld te worden als een mondig individu met recht op privacy en respect voor zijn zelfbeschikkingsrecht over zijn eigen lichaam.

91. De eerste-lijns gezondheidszorg dient zich op een zodanig kwaliteitsniveau te bevinden dat verwijzing naar tweede-lijns instellingen zich alleen voordoet wanneer dat noodzakelijk is.

92. Uitgangspunten voor een rechtvaardig systeem van ziektekostenverzekering zijn de solidariteit met de minder bevoorrechten in de samenleving per persoonlijke vrijheid en verantwoordelijkheid van ieder individu.

93. Voor iedereen in Nederland dient er een volksverzekering met een basispakket te komen, met daarnaast een particuliere verzekering voor verdere voorzieningen. Daartoe dienen de plannen van de Commissie Structuur en Financiering Gezondheidszorg (zie Dekker) in hun geheel te worden gerealiseerd in samenhang met de plannen van de Commissie Oort.

94. Concurrentie kan de efficiëntie en kwaliteit van de gezondheidszorg bevorderen. Indien het kwaliteitsniveau verlaagd wordt dienen daarom commerciële gezondheidscentra in beginsel te worden toegestaan.

95. Ieder individu dat organen wil afstaan dient dit duidelijk kenbaar te maken. Aan de zelfstandig door een individu genomen beslissing ten aanzien van orgaandonatie mag geen afbreuk gedaan worden door bezwaren van nabestaanden. De overheidsvoorziening dient gericht te zijn op stimulering van orgaandonatie. Daar nu niet of nauwelijks

inzicht te krijgen is in de vraag wanneer er een tekort aan donororganen zal optreden dient er een centrale registratie van donoren te komen.

96. Draagmoeders hebben het recht op een vergoeding van dokter- en bijkomende kosten. Tevens hebben zij recht op een redelijke vergoeding voor de uitvoering van hun taak, waarbij ervoor gevaakt dient te worden dat het draagmoederschap geen commerciële activiteit mag worden ten koste van het kind. De wetgever dient duidelijkheid te verschaffen omtrent de rechtspositie van draagmoeder, kind en toekomstige ouders.

b. AIDS

97. AIDS is geen kwestie van seksuele moraal, maar een dodelijke virusinfectie die de natuurlijke immuunsystemen van mensen aantast en wordt overgedragen via bloed, bloedproducten en sperma. De ziekte grijpt verontrustend snel om zich heen. Een internationaal gecoördineerd onderzoek naar geneesmiddelen en vaccins dient dan ook te worden gestimuleerd.

98. De voorlichting over AIDS, gecoördineerd door de overheid in samenwerking met de medische wetenschap, dient een verbreding van kennis over AIDS en preventieve middelen te beogen. Een landelijke voorlichtingscampagne gericht op de risicogroepen, dient evenwichtig aandacht te besteden aan preventie en hulpverlening.

99. Een HIV-test, een onderzoek naar de aanwezigheid van anti-stoffen tegen het HIV (AIDS-virus), mag aan niemand worden opgelegd in verband met de privacy van het individu. Alleen bloedbanken dienen hun donoren verplicht een HIV-test af te nemen. Toepassing van de HIV-test buiten medisch kader moet worden tegengegaan.

90. Op grond van gelijkheidsbeginsel is discriminatie van AIDS-patiënten en (vermoedelijk) met het HIV besmette personen verboden. Niemand mag op grond van zijn seropositiviteit uitgesloten worden van een sollicitatieprocedure of belemmerd worden in zijn vrijheid om te gaan en te staan waar hij wil.

91. Wanneer een geneeskundige een geval van de infectieziekte AIDS of een geval van seropositiviteit vaststelt dient de overheid daarvan in kennis gesteld te worden. Deze aangifte is van belang om het epidemiologisch patroon van de ziekte te kunnen volgen. Daarbij is de identiteit van de persoon niet van belang en aangifte dient dan ook niet te luiden ten name van een bepaald persoon.

c. Drugsbeleid

92. Ieder individu heeft de vrijheid om over zijn eigen lichaam te beschikken. Deze vrijheid wordt beperkt wanneer de wijze waarop hij/zij over zijn lichaam beschikt de vrijheid van anderen aantast. Centrale doelstelling van het drugsbeleid dient dan ook te zijn het voorkomen of opvangen van de nadelige gevolgen die druggebruik heeft voor de gebruiker zelf, zijn/haar onmiddellijke omgeving en de maatschappij.

93. Henneproducten dienen gelegaliseerd te worden. LSD, cocaine, wekaminen en opiaten dienen voorlopig niet gelegaliseerd te worden. Aan de hand van proefnemingen met vrij verkrijgbare heroïne dient dit echter opnieuw overwogen te worden. Het eventueel vrij verkrijgbaar stellen dient in internationaal verband te geschieden.

94. Daar de verslaafde gezien kan worden als slachtoffer van de drug(s) dient bezit van niet gelegaliseerde drugs tot een hoeveelheid benodigd voor één dag een overtreding te zijn, geen misdrijf.

95. Opsporing en vervolging van producenten van en handelaars in niet gelegaliseerde drugs dient een hoge prioriteit te hebben. Daarbij dient de strafmaat aanzienlijk verhoogd te worden; tevens dient de strafmaat gedifferentieerd te worden naar de positie die de handelaar in de handelsketen bekleedt en de hoeveelheid drugs die hij/zij bezit. Productie van drugs en bezit van een hoeveelheid drug groter dan de hoeveelheid benodigd voor een dag dient een misdrijf te zijn.

96. Herziening en uitbreiding van uitleveringsverdragen en rechtshulpverdragen is dringend gewenst.

97. Een ieder is in Nederland vervolgbaar voor delicten die verband houden met niet gelegaliseerde drugs, ongeacht waar deze delicten plaatsvinden. Wel zal Nederland zich bij de vervolging moeten beperken tot die gevallen waarin geen ander land de vervolging aan zich trekt. Daarnaast geldt de eis van wederzijdse strafbaarheid, daar geen enkel land bevoegd is te bepalen wat elders strafbaar is.

98. De hulpverlening aan drugsverslaafden dient erop gericht te zijn te komen tot een verbetering van het maatschappelijk, geestelijk en lichamelijke functioneren van de verslaafde, alsmede het verminderen van de overlast die de verslaafde voort zijn omgeving oplevert.

99. Hulpverlening dient laagdrempelig te zijn en uitsluitend op basis van vrijwilligheid te worden ingezet. De JOVD is principieel tegenstander van gedwongen afkicken.

100. Om een goede preventieve werking te hebben dient voorlichting over drugs het individu in een zo vroeg mogelijk stadium te bereiken, via bijvoorbeeld scholen en buurthuizen. Een feitelijke en persoonsgerichte aanpak verdient de voorkeur. Het accent

bij de voorlichting dient te liggen op de vergroting van de kennis over drugs, de sociale en maatschappelijke aspecten van druggebruik, de risico's ervan en - waar het verslaafden betreft - de afkickmogelijkheden.

d. Euthanasie

101. Euthanasie is het opzettelijk levensverkortend handelen of nalaten door een ander dan de betrokkene op diens verzoek. Wanneer de patiënt zijn wil niet uitdrukkelijk kenbaar heeft gemaakt of heeft kunnen maken is sprake van zgn. "onvrijwillige euthanasie".

102. Wetgeving die ertoe strekt de strafbaarheid van vrijwillige euthanasie op te heffen is een maatschappelijke noodzaak die voortvloeit uit de in de kloof tussen wetgeving en praktijk gegroeide rechtsonzekerheid en rechtsongelijkheid voor hulpverleners en hulpvragenden.

103. De strafbaarstelling van euthanasie dient te worden opgeheven. Uitgangspunten daarbij zijn het zelfbeschikingsrecht van het individu over het eigen leven en dood, respect voor het menselijk leven, de waardigheid van het menselijk bestaan en de humanisering van het sterven. Uit deze uitgangspunten vloeit een aantal eisen ten aanzien van de omstandigheden waaronder euthanasie plaatsvindt voort en tevens een aantal eisen ten aanzien van de zorgvuldige hulpverlening en de controleerbaarheid van levensverkortend handelen.

104. De omstandigheden voor straffeloze euthanasie zijn:

a- er is sprake van een duurzaam, ernstig psychisch of lichamelijk lijden dat door de patiënt als ondraaglijk wordt ervaren en uitzichtloos is; b- er dient een mondelinge of schriftelijke wilsuiting van de patiënt, gericht op levensbeëindiging, te zijn; c- deze wilsuiting dient wel-

overwogen, duurzaam en vrijwillig te zijn en voor zover het een schriftelijke wilsuiting betreft, neergelegd te zijn in een notariële akte; d. de euthanasie is door een arts gepleegd.

105. Wil sprake zijn van straffeloze euthanasie dan dient tevens voldaan te zijn aan de volgende eisen van zorgvuldige hulpverlening, die er tevens toe strekken levensverkortend handelen controleerbaar te maken:

a- de beslissing tot levensverkortend handelen wordt genomen door een arts; b- deze arts heeft tenminste één andere, onafhankelijke arts geraadpleegd; c- deze tweede arts woont als getuige de uitvoering van het levensverkortend handelen bij en ondertekent mede de overlijdensverklaring; d- de behandelend arts houdt in een medisch dossier nauwkeurig bij welke feiten en omstandigheden hebben geleid tot het verzoek om euthanasie, zijn beoordeling van dat verzoek en de wijze waarop hij zijn beslissing heeft genomen en ten uitvoer gebracht; e- de behandelend arts meldt de euthanasie aan de Inspectie Volksgezondheid onder overlegging van het medisch dossier en maakt de overlijdensverklaring naar waarheid op; f- overigens dient de behandelend arts de grootst mogelijke zorgvuldigheid in acht te hebben genomen.

106. Elke arts heeft het recht te weigeren te voldoen aan een verzoek tot euthanasie, maar hij heeft in dat geval ook de plicht de patiënt te verwijzen naar een arts die het principe van euthanasie wel onderschrijft.

107. Onvrijwillige euthanasie is ontoelaatbaar, tenzij sprake is van zinloos medisch handelen. Desalniettemin is onvrijwillige euthanasie nooit toelaatbaar indien door de patiënt is vastgelegd dat dit voor hem onaanvaardbaar is.

6. KUNST EN CULTUUR

108. De vrijheid van meningsuiting impliceert het recht om kunst te produceren, te verspreiden en te consumeren. Het overheidsbeleid ten aanzien van kunst en cultuur dient voorwaardenscheppend te zijn; de overheid mag zich niet met de inhoud van kunstuitingen bemoeien en ook geen preventieve beperkingen opleggen.

109. Liberaal kunstbeleid behelst stimulansen vanuit de overheid, het bedrijfsleven en particulieren. De vier pijlers van liberaal kunstbeleid zijn vernieuwing, behoud, pluriformiteit en toegankelijkheid.

110. Staatsprijzen op het gebied van kunst en cultuur dienen te worden afgeschaft.

111. Het geheel van landelijke adviesorganen en subsidieregelingen binnen de kunstsector dient te worden vervangen door één commissie per kunstvorm. Deze adviseert omtrent subsidieverlening en controleert de besteding daarvan. De Kunstraad houdt toezicht op de naleving van de beleidsintenties door de commissies. De leden van de commissies en de Kunstraad worden voorgedragen door de Tweede Kamer en benoemd door de minister.

112. Arthoteken, kunsttuitencentra en bibliotheken vervullen een belangrijke rol bij het verspreiden en toegankelijk maken van kunst onder alle bevolkingsgroepen en verdienen daarom overheidssteun.

113. De fysieke toestand van veel cultuuroeders is zorgwekkend. Naast verbetering van museale depots verdient de conserverings- en restauratieproblematiek een gerichtere aanpak en meer aandacht van de overheid.

114. Cultuurschatten in het verleden op onwettige wijze verworven, dienen uit hoofde

van het volkenrechtelijke beginsel dat uit onrecht geen recht geboren kan worden aan het land van herkomst te woren teruggegeven, indien dat land in staat is cultuurschatten onder vergelijkbare omstandigheden te bewaren. Daarbij dient de derde verkrijger te goeder trouw beschermd te worden en dient een verjaringsregel te worden opgenomen in een over deze materie te sluiten VN-verdrag.

7. DEFENSIE

a. preambule

115. Verdediging door middel van een krijgsmacht is het beste middel voor de verdediging van Nederland. De maatschappij dient de lasten die daaruit voortvloeien te dragen.

116. De regering heeft de politieke leiding over de krijgsmacht om de democratische controle door het parlement te waarborgen en om te voorkomen dat de krijgsmacht een autonoom beleid gaat ontwikkelen.

117. Teneinde de betrokkenheid van de maatschappij bij de krijgsmacht te waarborgen en vice versa prefereert de JOVD de huidige kader-militie krijgsmacht boven een beroeps- of vrijwilligers krijgsmacht.

b. Materieelbeleid

118. Een goede exploitatie van reeds aanwezig en nog aan te schaffen materieel dient op nationaal niveau ge waarborgd te zijn. Daartoe dient de krijgsmacht daadwerkelijk een lange termijn beleid te voeren.

119. Beslissingen omtrent het aanschaffen van materieel dienen niet te worden beïnvloed door de nationale werkgelegenheidssituatie, maar slechts door de nationale veiligheidssituatie.

120. De 1:2:1 budgetverdeling tussen de Koninklijke Lucht-

macht, de Koninklijke Landmacht en de Koninklijke Marine dient doorbroken te worden. Niet de concurrentie tussen de wapenen dient de budgetverdeling te bepalen, maar de nationale defensiebehoefte in NAVO-verband.

121. Bij de keuze van militaire oefenterreinen dienen meerdere alternatieven in binnen- en buitenland in ogenschouw te worden genomen. Van alle alternatieven dienen milieu-effectrapportages gemaakt te worden. Bij de uiteindelijke beslissing dienen milieu-belangen en belangen van natuur en landschap zorgvuldig te worden afgewogen tegen defensiebelangen, waarbij creatiebelangen en landbouwbelangen ook een rol kunnen spelen.

c. Personeelsbeleid

122. De bezoldiging van militair beroepspersoneel dient zoveel mogelijk gerelateerd te worden aan ambtenarensalaries voor vergelijkbare functies en ervaring, mede om aan de behoefte aan voldoende gekwalificeerd personeel te kunnen blijven voldoen.

123. Militair personeel dient inzake arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden geïnstitutionaliseerde medezeggenschap te hebben. Militair personeel krijgt geen stakingsrecht omdat dat ten koste zou gaan van de onmiddellijke inzetbaarheid onder alle omstandigheden van de krijgsmacht.

124. Het militair strafrecht dient ingepast te worden in het commune strafrecht, waarbij de strafzaken ten aanzien van militaire verdachten behandeld worden door militaire kamers van de rechtbank en het gerechtshof, die bestaan uit twee burgerrechters en een militair die geen lid van de rechterlijke macht is. Hoger beroep en cassatie dienen open te staan bij de commune strafrechter.

125. Het militaire tuchtrecht

dient ingrijpend herzien te worden om te komen tot rechtsgelijkheid en een verbetering van rechtszekerheid. Militair-tuchtrechtelijke beslissingen dienen in summier-schriftelijke vorm gegeven te worden en er dient een met voldoende waarborgen omkleedde beroepsprocedure te komen.

126. Gewetensbezwaren van beroepsmilitairen die weigeren aan kernbewapening gerelateerde werkzaamheden te verrichten dienen in een positie gebracht te worden waarin hun gewetensbezwaren hen zo min mogelijk belasten. Wanneer daardoor echter de eis van onmiddellijke inzetbaarheid onder alle omstandigheden van de krijgsmacht of de individuele militair onverenigbaar is met voldoende geweld wordt aangedaan dient, als uiterste middel, ontslag te volgen.

127. Aangezien de krijgsmacht deel uitmaakt van de maatschappij dient de integratie van de vrouw daar, net als elders in de maatschappij, zo spoedig en zo soepel mogelijk te geschieden.

128. Arbeidsduurverkorting in de krijgsmacht leidt tot een verzwakking van de operationele sterkte. De sterkte van de krijgsmacht dient gerelateerd te zijn aan de nationale veiligheidssituatie en niet aan de nationale werkgelegenheidssituatie. Arbeidsduurverkorting in de krijgsmacht is dan ook niet wenselijk.

d. Dienstplicht

129. Tegenover de door de overheid gewaarborgde rechten van het individu staat onder andere de plicht van het individu tot het vervullen van een maatschappelijke dienstplicht. De militaire dienstplicht dient te worden geïntegreerd in het scala van mogelijkheden van maatschappelijke dienstplicht, waarbij de operationele sterkte van de krijgsmacht niet mag worden aangetast.

130. Binnen het scala van mogelijkheden van vervulling van maatschappelijke dienstplicht dient een zo groot mogelijke keuzevrijheid te bestaan door invoering van een systeem van variabele dienstplicht. Daarbij dient de dienstplichtige zelf te kunnen kiezen uit voor hem passende functies met de daaraan gekoppelde dienstitijden.

131. Maatschappelijke dienstplicht dient over het geheel genomen zo kort mogelijk te duren, waarbij de eisen van goede opleiding, voldoende geoefendheid en ruime inzetbaarheid van dienstplichtige militairen geen geweld mag worden aangedaan. Functies waarin men langer moet dienen dan de verplichte dienstitijd dienen slechts op basis van vrijwilligheid te worden vervuld.

132. De beloning van dienstplichtigen dient op afstand te koppeld te zijn aan die van beroepskrachten met een vergelijkbare ervaring en functie en aan de leeftijd van de dienstplichtige.

133. Dienstplicht zuiver op grond van geslacht wijst de JOVD af. Zolang de militaire dienstplicht nog niet is geïntegreerd in een stelsel van maatschappelijke dienstplicht dient militaire dienstplicht ook voor vrouwen te gaan gelden. Onrechtvaardigheden die ontstaan door de vervulling van militaire dienstplicht (zoals studiebreuk en achterstand op de arbeidsmarkt) dienen, zolang de militaire dienstplicht nog niet is geïntegreerd in een systeem van maatschappelijke dienstplicht, zoveel mogelijk in materieel en immaterieel opzicht te worden gecompenseerd.

134. De verplichte kazernering dient te worden afgeschaft. Wanneer van kazernefaciliteiten geen gebruik wordt gemaakt dient daarvoor ook geen inhouding op de wedde plaats te vinden. De kazernes dienen te voldoen aan de ei-

sen die elders in de maatschappij aan behuizing gesteld worden, voor zover dit de inzetbaarheid van het onderdeel niet in gevaar brengt.

8. INTERNATIONALE POLITIEK

a. Preambule

135. Het uitgangspunt van het internationaal-politiek beleid is het internationalisme, waarbinnen de samenwerking van volkeren en naties centraal staat. Voor de stabiliteit in de internationale betrekkingen van volkeren en staten is naleving van het volkenrecht, dat de relaties van staten, volkeren en andere entiteiten beherst, onontbeerlijk.

136. Een belangrijk doel van de samenwerking is het wegnemen van onevenwichtigheden en onrechtvaardige ongelijkheden. Immers, werkelijke vrijheid kan slechts bestaan binnen politieke onafhankelijkheid en economische ongebondenheid. Wanneer dat ontbreekt is ook verwezenlijking van de mensenrechten een illusie.

137. Een ander belangrijk doel is het voorkomen en oplossen van internationale conflicten en het streven naar vrede tussen volkeren en staten, aangezien al wat met oorlog van doen heeft de vrijheid beperkt en derhalve vrede onlosmakelijk verbonden is met vrijheid.

138. Elk internationaal conflict dient overeenkomstig de beginselen vastgelegd in het Handvest van de Verenigde Naties geweldloos te worden opgelost, waarbij de Verenigde Naties het meest aangevoerde forum is. De JOVD veroordeelt dan ook agressie tegen de soevereiniteit en territoriale integriteit van staten en acht het gebruik van geweld slechts geoorloofd in het geval van zelfverdediging en volkenrechtelijke geoorloofde repressailles van staten. Daarbij dienen alle partijen het hu-

manitaire oorlogsrecht te respecteren.

139. Hoge prioriteit geeft de JOVD aan respect voor, waarborgen van en uitvoeren van de rechten van de mens zoals die met name zijn vastgelegd in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten, het Internationaal Verdrag inzake het Economische, Sociale en Culturele rechten en het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, daar deze een belangrijk fundament voor vrijheid, rechtvaardigheid en vrede in de wereld zijn.

140. Voor een vruchtbare samenwerking tussen de volkeren is gelijkwaardigheid der volkeren en erkenning van het recht van elk volk op zelfbeschikking essentieel.

141. Vanuit hun gelijkwaardigheid en onafhankelijkheid en met wederzijds respect voor een ieders opvattingen is een intensieve dialoog tussen volkeren mogelijk. Daardoor kunnen mogelijke vijandbeelden, ingegeven door emoties, veroordelen en onjuiste informatie worden weggelaten en kan wederzijds begrip gekweekt worden. Dit vormt een essentieel element bij het verminderen van spanningen en het voorkomen en oplossen van conflicten.

142. De JOVD streeft naar meer begrip voor en verwezenlijking van pluriforme democratie in alle delen van de wereld, daar in die staatsvorm de mensenrechten het best verwerkelijkt kunnen worden.

b. Veiligheidsbeleid

143. Het Nederlandse veiligheidsbeleid dient gebaseerd te zijn op een brede consensus in de Nederlandse samenleving; het mag niet afhankelijk worden van regeringswisselingen en wisselende parlementaire meerderheden.

144. Doel van het veiligheidsstelsel is voorkoming van oorlog, bevordering van vrede en veiligheid, wapenbeheersing, wapenvermindering, ontwapening, ontspanning, verdediging van de vrijheid en onafhankelijkheid van de staat en bescherming van de burgers en hun culturele erfgoed.

145. Gezien het fundamentele Europese veiligheidsprobleem van een geostrategische situatie die West Europa bijzonder kwetsbaar maakt voor de superieure strijdkrachten van het Warschaupact, kan de veiligheid van de West-Europese staten alleen verzekerd worden door nauwe samenwerking onderling en met de Verenigde Staten van Amerika en Canada in de Noordatlantische Verdragsorganisatie (NAVO).

146. De NAVO dient de vrijheidsidealen centraal te stellen en daarom niet open te staan voor staten die geen pluriforme democratieën zijn. Het ondersteunen door de NAVO van dergelijke staten tast haar geloofwaardigheid aan.

147. De beginselen van "risk-sharing" en "burden-sharing" zijn onmisbaar voor de cohesie van het Noordatlantisch bondgenootschap. Een meer verenigd West Europa zal in staat zijn een betere bijdrage aan het Noordatlantische veiligheidsbeleid te leveren, waardoor de veiligheid van het hele bondgenootschap wordt vergroot. Versterking van de Europese pijler van het bondgenootschap is dan ook noodzakelijk.

148. Wapenbeheersing, wapenvermindering en ontwapening zal via een geleidelijk proces van ombuiging van de wapeningswedloop en inperking van de wapenarsenalen moeten plaatsvinden. Het belangrijkste middel hiertoe is bi- en multilaterale onderhandelingen met als doel verdragen. Daarnaast kunnen eenzijdige initiatieven, mits zij bin-

nen een geloofwaardige verdediging passen, van belang zijn.

149. Om bij onderhandelingen tussen Oost en West tot overeenstemming en wezenlijke resultaten te komen is gestructureerd, regelmatig en direct contact tussen de Verenigde Staten en de Sovjet Unie op hoog niveau noodzakelijk. Een goede terugkoppeling naar de bondgenoten is daarbij essentieel.

150. Wapenberheersings- wapenvermindering- en ontwapeningsovereenkomsten dienen te leiden tot een stabiel overwicht op een zo laag mogelijk niveau van bewapening zonder dat de veiligheid vermindert, zij dienen verenigbaar te zijn met het behoud van de strategische eendracht van het Atlantisch bondgenootschap en de uitvoering en naleving ervan dient verifieerbaar te zijn.

151. Spionage- en surveillancesatellieten vervullen een nuttige functie bij de verificatie van wapenbeheersings-, wapenvermindering- en ontwapeningsverdragen en zijn als zodanig aanvaardbaar.

152. Er dient een actief ontspanningsbeleid gevoerd te worden waarin het stimuleren van wederzijds begrip en het wegnemen van vijandbeelden centraal staat. Een constructieve dialoog is hierbij van eminent belang.

153. Ontspanning is het best gediend met samenwerking en een vrije uitwisseling van informatie tussen Oost- en West Europa op economisch, technisch, humanitair, sociaal-cultureel en milieugebied. Daarnaast zijn vertrouwenswekkende maatregelen, met name ten aanzien van militaire oefeningen en materieelbeleid, van groot belang.

154. Iedere verdere proliferatie van kernwapens en kernwapentechnologie dient door verdieping en versterking van het Non-Proliferatie

Verdrag voorkomen te worden. Vanwege het onontkoombare karakter van een uit een nucleaire oorlog voortvloeiende massale vernietiging is de JOVD principieel tegenstander van kernwapens.

155. Om geloofwaardig en effectief te zijn dient de West-Europese defensie gebaseerd te zijn op een combinatie van nucleaire- en conventionele strijdkrachten. Afschrikking met behulp van kernwapens is in de huidige situatie onontkoombaar. Immers alleen het nucleaire element kan een potentiële agressor afschrikken door hem te confronteren met een onacceptabel risico.

156. Binnen de verdedigingsstrategie van de NAVO dient de rol van kernwapens zoveel mogelijk te worden teruggedrongen ten gunste van de door toepassing van "Emerging Technologies" verkregen conventionele wapens, zodat de atoomdrempel verhoogd wordt.

157. Productie, bezit en gebruik van biologische- chemische, klimaatveranderende- en milieuveranderende wapens dient verboden te worden. Slechts het onderzoeken, produceren en bezitten en gebruiken van beschermende voorzieningen tegen deze wapens is toegestaan.

158. Productie, bezit en gebruik van uit nieuwe technologische ontwikkelingen voortgekomen wapens die de geloofwaardigheid van de verdediging van mogelijke tegenstanders fundamenteel aantasten dienen bij verdrag verboden te worden.

159. Onderzoek naar wapenigingstechnologieën kan niet effectief bij verdrag verboden worden. Derhalve dient bij de vraag naar participatie in zulk onderzoek de wenselijkheid van de daaruit voortvloeiende bewapeningstechnologieën van doorslaggevende betekenis te zijn.

160. De hemellichamen en de

ruimte mogen alleen voor vreedzame doeleinden worden gebruikt. Militaire bases en dergelijke dienen verboden te zijn om een wapenwedloop in de ruimte te voorkomen.

161. De export van wapens, munitie, militair materieel, de voor productie daarvan benodigde machines en onderdelen en aan wapens gerelateerd materieel naar landen buiten de NAVO dient verboden te zijn wanneer het land waarnaar geëxporteerd wordt in een spanningsgebied ligt.

162. Bevordering van vrede en veiligheid brengt de bereidheid mee om in beginsel op ad-hoc basis deel te nemen aan vredesmacht van de Verenigde Naties. Criteria voor deelname van Nederland aan VN-vredesmacht zijn: voldoende bewegingsvrijheid en faciliteiten alsmede een voor de taak van de vredesmacht voldoende ruim mandaat.

163. Crises buiten Europa kunnen de veiligheid van Europa beïnvloeden. Wanneer het inzetten van militaire eenheden in - of in de buurt van - een crisishaard het beheersen of oplossen van de crisis kan bevorderen dient zulks primair binnen VN-kader te worden gedaan. Wanneer pogingen tot vorming van VN-vredesmacht mislukken mag pas overwogen worden of militaire operaties van Westeuropese strijdkrachten buiten Europa (zgn. "out of area operations") een bruikbaar alternatief zijn.

c. Terrorisme

167. Terrorisme is het gebruik maken van moord, doodslag, mishandeling, onrechtmatige vrijheidsberoving en zaakbeschadiging en de bedreiging daarmee, om individuen, groepen, gemeenschappen of regeringen angst aan te jagen met als doel hen tot politieke concessies te bewegen. De JOVD rekent agressie van

een staat tegen een andere staat niet tot terrorisme.

168. De JOVD ziet terrorisme als meer dan een uiting van gevoelens van sociale onvrede, onderdrukking, onrecht en psychopathie: het is een morele misdaad tegen de mensheid, tegen de veiligheid van de burgers en de maatschappij. De JOVD veroordeelt elke vorm van terrorisme omdat het inherent indiscriminatoir, arbitrair en onvoorspelbaar is in haar effecten op de slachtoffers, het publiek en de maatschappij en omdat het een ontkenning van alle regels van het humanitaire oorlogsrecht impliceert. Ook elke vorm van steun aan terroristen, ongeacht of dit geschiedt door individuen of staten, is verwerpelijk.

169. Elke staat heeft de plicht af te zien van het berusten in georganiseerde activiteiten die op het plegen van terroristische acties gericht zijn.

170. De JOVD acht het weigeren te onderhandelen met (politieke) groeperingen die gebruik maken van terroristische tactieken over hun politieke wensenpakket de meest effectieve methode om terrorisme in de toekomst te voorkomen.

d. Europa

171. Verdergaande Europese eenwording is in het kader van internationalisme wenselijk teneinde de vrede in Europa te handhaven en versterken en de welvaart van de Europese staten en de welvaart en het welzijn van de burgers te vergroten.

172. De Europese eenwording dient via economische, politieke en militaire samenwerking uit te monden in een federale staat, gebaseerd op de beginselen van de democratische rechtsstaat en de pluriforme parlementaire democratie alsmede het beginsel van culturele pluriformiteit. De in dit proces participerende staten dienen lid te zijn

van de raad van Europa, de mensenrechten in voldoende mate te respecteren en ook overigens in deze samenwerking te passen.

173. De JOVD is voorstander van rechtstreekse verkiezing van het Europese Parlement volgens een uniform systeem van evenredige vertegenwoordiging met regionale kiesdistricten en de mogelijkheid van internationale lijsten.

174. De wetgeving en controlerende bevoegdheden van het Europese Parlement dienen te worden uitgebreid. Het advies- of medewetgevingsrecht van het EP dient te worden uitgebouwd naar een volledige amendements- en toestemmingsrecht. Dit geldt binnen een maximaal stijgingspercentage - ook voor de Europese begroting. De invloed van de nationale regeringen op de samenstelling van de Commissie dient te worden verminderd ten gunste van het Europese Parlement. Het Parlement dient bevoegd te zijn moties van afkeuring ook voor andere zaken dan het beleid van de Commissie aan te nemen.

175. De invloed van de Raad van Ministers op het communautaire beleid dient verminderd te worden ten gunste van die van de Commissie, zodat het constitutioneel evenwicht wordt hersteld. Hiervoor is een volledige invoering van meerderheidsstemmingen in de Raad essentieel.

176. Het doel van de economische integratie is een economische unie. Voltooiing van de gemeenschappelijke markt op korte termijn, middels de voorstellen uit het witboek "1992", is daarbij noodzakelijk.

177. De scheiding tussen de nationale markten dient verder beperkt te worden door een monetaire unie. Hiertoe dienen alle EG-lidstaten volledig aan het Europees Monetair Stelsel deel te nemen. Een onafhankelijke Europese Centrale Bank dient een munt

uit te geven die in ieder EG-land naast de bestaande valuta als wettig betaalmiddel wordt geaccepteerd. De nationale valuta moeten worden gekoppeld aan de Europese munt, met een geringe fluctuatierange.

178. De Europese Centrale Bank dient te streven naar een stabiele interne en externe waarde van de Europese munt. Zij dient naast de voorzitter van de Commissie vertegenwoordigd te zijn in het G-7 overleg, als volwaardige partner.

179. Het nationaal begrotingsbeleid van de EG-lidstaten dient niet te worden gedecentraliseerd, maar met behulp van macro-economische indicatoren te worden gecoördineerd.

180. De EG-lidstaten dienen te komen tot een uniforme opstelling binnen internationale organisaties waarvan zij lid zijn.

181. Voltooiing van de gemeenschappelijke markt eist harmonisatie van de directe belastingen en uniformering ten aanzien van de indirecte belastingen. Dubbele (on)belastbaarheid dient te worden voorkomen. De BTW dient via twee bandbreedte's geuniformeerd te worden tot uiteindelijk twee tarieven.

182. Het sociaal beleid van de EG-lidstaten dient aan een bepaalde minimumvoorwaarden te voldoen, maar dient door de lidstaten te worden uitgevoerd. Om concurrentievervalsing te voorkomen, de mobiliteit van arbeid te verhogen en het welzijn van de burgers te bevorderen dienen de arbeidsomstandigheden en -voorwaarden en het ontslagrecht te worden geharmoniseerd. Tevens dient er één Europees ontslagrecht te komen.

183. De Westeuropese Unie (WEU) dient te worden uitgebreid, verdiept en versterkt tot een supranationale Europese Defensie Gemeenschap

(EDG), die als één stem optreedt binnen de NAVO en de Independent European Program Group. Door een fusie met de overige Europese Gemeenschappen dient het einddoel, de Europese Unie, bereikt te worden.

184. De EGD heeft als doel een zo volledig mogelijke integratie van personeel en materieel van de nationale strijdkrachten en dient dan ook gemeenschappelijke instellingen, een gemeenschappelijke begroting en gemeenschappelijke strijdkrachten te hebben.

185. De gemeenschappelijke strijdkrachten staan onder de EGD-opperbevelhebber en worden gevormd door homogene nationale basisenheden van verschillende nationaliteiten samen te voegen binnen hogere eenheden.

186. Door middel van een Europees cultuurbeleid dient de culturele pluriformiteit te worden behouden c.q. versterkt, terwijl daarnaast meer begrip tussen de Europese volkeren dient te worden gekweekt. Een gedwongen culturele integratie wijst de JOVD af.

e. Het Arabisch-Israëliësch conflict

187. De JOVD respecteert de historische en geestelijke band van het Joodse en Palestijnse volk met het voormalig Britse mandaatgebied Palestina. Beide volkeren hebben het recht op zelfbeschikking, met dien verstande dat bij de tenuitvoerlegging van het Palestijnse recht op zelfbeschikking rekening moet worden gehouden met het Joodse recht op zelfbeschikking zoals dat uitdrukking vindt in de staat Israël.

188. De JOVD ondersteunt elk streven naar een rechtvaardige en duurzame vrede dat is gebaseerd op de beginselen die zijn neergelegd in de resolutie 242 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties en het beginsel van

zelfbeschikking.

189. Ter verwijdering van obstakels op de weg naar een oplossing van het Arabisch-Israëliësch conflict en ter vergroting van het wederzijds vertrouwen tussen Israël enerzijds en de Arabische staten en het Palestijnse volk anderzijds, acht de JOVD de volgende maatregelen noodzakelijk:

a- de PLO dient terrorisme buiten, maar ook binnen het voormalige Britse mandaatgebied Palestina onomwonden af te zweren en te veroordelen;

b- de PLO dient haar streven naar vernietiging van Israël, zoals vastgelegd in haar Handvest, op te geven en het bestaansrecht van Israël expliciet te erkennen. Tegelijkertijd dient Israël de PLO te erkennen als een geloofwaardige vertegenwoordiger van het Palestijnse volk, naast andere vertegenwoordigers die door democratische verkiezingen onder alle Palestijnen gevonden kunnen worden;

c- Israël dient een moratorium in te stellen op de vestiging van nieuwe burgernederzettingen en de uitbreiding van bestaande op de Westelijke Jordaanoever, de Gazastrook en de Golan-hoogvlakte.

190. Door middel van een internationale vredesconferentie, waaraan tenminste Israël, Egypte, Jordanië, Syrië, de PLO, de Verenigde Staten en de Sovjet Unie deelnemen, dient het vredesproces opnieuw op gang gebracht te worden.

191. De opties van de Jordans-Palestijnse associatie en van een onafhankelijke Palestijnse staat zijn in overeenstemming met het Palestijnse recht op zelfbeschikking. Gezien het bestaansrecht van Israël kunnen deze opties echter alleen op de Westelijke Jordaanoever en de Gazastrook worden uitgevoerd, waarbij kleine correcties ten opzichte van de wapenstilstandslijnen van 1967 aanvaardbaar zijn. Daarbij zullen

de Westelijke Jordaanoever en de Gazastrook gedemilitariseerd moeten worden. Gedurende een overgangperiode zijn enkele militaire enclaves voor het Israëliëse leger noodzakelijk.

192. De door Israël sedert juni 1967 op de Westelijke Jordaanoever, de Gazastrook en de Golan-hoogvlakte gestichte burgernederzettingen die in de periode van het Britse mandaat niet bestaan hebben zijn in strijd met het internationale recht en dienen dan ook in beginsel te worden ontruimd; ontmanteling van die nederzettingen wijst de JOVD af.

193. De Golan hoogvlakte is Syrisch territorium, dat aan Syrië moet worden teruggegeven. In verband met Israël's legitieme recht op een veilig bestaan dient hier een VN-vredesmacht gestationeerd te worden en moet het gebied gedemilitariseerd worden.

194. Een stap-voor-stap benadering van het Arabisch-Israëliësch conflict is de meest effectieve. Nadat voor de Palestijnse kwestie en de Golan-hoogvlakte een regeling is getroffen kan, in het daardoor geschapen gunstige klimaat, gewerkt worden aan de meest controversiële kwestie, namelijk de status van Jeruzalem.

195. Een definitieve regeling van de status van Jeruzalem zal tenminste moeten voldoen aan de volgende randvoorwaarden:

- a- binnen Jeruzalem moet een vrij verkeer van personen, goederen en diensten mogelijk zijn;
- b- vrije toegang tot alle heilige plaatsen;
- c- elke heilige plaats staat onder beheer van vertegenwoordigers van de godsdienst(en) waarvoor het een heilige plaats is.

9.ECOLOGIE

a.preambule

196.Het leefmilieu is van het grootste belang voor het welzijn van de individuele mens. Dit leefmilieu wordt weliswaar door de mens beïnvloed, doch het beïnvloedt op zijn beurt weer de mens.

197.De overheid heeft als taak voor ieder een leefbaar milieu te garanderen.

198.De structuur van de ecologie die deze wederzijdse beïnvloeding aangeeft, is onafhankelijk van de door de mens kunstmatig aangemeten landsgrenzen. Naast een nationaal beleid moet er dan ook evenzeer een internationaal beleid ontwikkeld worden.

199.Een goede informatievoorziening is noodzakelijk voor de bewustwording van het leefmilieu.

b.milieu

200.Alle burgers zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor een schoon milieu. De overheid bepaalt de normen en staat garant voor een leefbare omgeving.

201. Een goed milieubeheer en een gezond milieubeleid dient op lange termijn rendabel te zijn. Daarbij moet er gestreefd worden naar een goede verhouding tussen de economische aspecten en de milieu-technische aspecten en aspecten van volksgezondheid.

202.In vele gevallen kan er niet langer gewacht worden met het treffen van maatregelen. Uitstel zal leiden tot verslechtering van de huidige situatie en in veel gevallen zelfs

tot onomkeerbare situaties. Milieumaatregelen dienen erop gericht te zijn, het menselijk handelen in te passen in ecologische kringlopen.

203.Er zullen internationale afspraken gemaakt moeten worden, gezien het grensoverschrijdend karakter van het milieu.

204.Nederland mag binnen de E.G. een voortrekkersrol spelen.

205.Uitgangspunt van het (Europees) milieubeleid behoort het principe "de vervuiler betaalt" te zijn.

206.Dit principe kan toegepast worden door een combinatie van drie stelsels, namelijk:

- heffingen voor producenten, die hetzij niet willen, hetzij niet schoner dan de vastgestelde norm kunnen produceren;
- sancties, op grond van een verbodstelsel, voor producenten, die na bovenstaande, nog immer sterk vervuilend produceren.
- doelgerichte subsidies voor die producenten, die innoverende technieken ontwikkelen en toepassen, en die bij toepassing leiden tot het vervuilend produceren beneden een vastgestelde norm.

207.Er moet een strenge controle plaatsvinden op industriële verontreiniging. Het transport, opslag en verwerking van gevaarlijke (afval)stoffen dient aan strenge regels gebonden te zijn. Overigens moet transport zoveel mogelijk worden vermeden. Transport van gevaarlijke (afval)stoffen naar ontwikkelingslanden moet worden verboden.

c. ruimtelijke ordening en volkshuisvesting.

208.Naast de gebruikelijke verdeling in de ruimtelijke ordening; wonen, werken, verkeer en vervoer en recreatie zal het milieu geplaatst moeten worden.

209. Uitgangspunten van een internationaal ruimtelijk ontwikkelingsbeleid:

- transport, distributie van goederen over land, over water en door de lucht;
- internationaal kapitaal verkeer, Amsterdam als financieel centrum;
- kennisintensieve industrieën;
- zakelijke dienstverlening in aansluiting op distributie activiteiten;
- activiteiten die waarde toevoegen aan goederenstroom, zoals groupage, assemblage en andere verwerkingen;
- hoogwaardige landbouw en daarmee verbonden veredelingsactiviteiten.
 - milieutechnologie.

210. In de Vierde Nota over de Ruimtelijke Ordening zijn een aantal stedelijke knooppunten aangewezen. Belangrijk criterium voor selectie van stedelijk knooppunt is het landelijk, regionaal en economisch belang van de betreffende stad.

In regio's zonder stedelijke knooppunten dienen stadsgewesten te worden aangewezen.

211. In het kader van de Volkshuisvesting dienen de stedelijke knooppunten in aanmerking te komen voor rechtstreekse toekenning van woningbouwcontingenten door het rijk.

212. Het openbaar vervoer is geen aantrekkelijk alternatief voor de auto. Gebruik zal gestimuleerd moeten worden door een forse uitbreiding van de railinfrastructuur en van het aantal (snel) busdiensten. Vraag en aanbod dient beter op elkaar afgestemd te worden.

213. Er dient gestreefd te worden naar aansluiting op het Europese stelsel van hogesnelheidstreinen.

214. Om problemen uit het verleden te voorkomen die betrekking hebben op de inrichting van de landelijke gebieden dient ook de functie de-

fensie in een Nota over de ruimtelijke ordening (c.q. structuurschema) te worden opgenomen. Aanduiding van (toekomstige) oefenterreinen behoort ook tot de ruimtelijke ordening.

215. In het kader van de volkshuisvesting vindt op grote schaal subsidiëring plaats d.m.v. een groot aantal ingewikkelde regelingen. Een kostenbesparende herstructurering is op zijn plaats. Subsidiëring zal, omdat het wonen door de JOVD als een 'meritgood' wordt gezien, moeten blijven bestaan.

216. De bestaande subsidieregelingen dienen vervangen te worden door een nieuwe. Subsidiëring vindt daarin plaats door middel van het verstrekken van een vast bedrag per nieuw te bouwen woning. Huishoudens die niet in staat zijn de woning waarin zij noodgedwongen verblijven (omdat er geen goedkopere woningen beschikbaar zijn) krijgen een toeslag, opdat zij hun huidige woonlasten kunnen blijven dragen.

217. De huurprijzen, met name in grote steden, dienen in grotere mate aan de vrije markt overgelaten te worden.

d. energievoorziening

218. Er moet uiterste voorzichtigheid in acht worden genomen bij electriciteitsopwekking op basis van fossiele brandstoffen. Als bijdrage aan de vermindering van de uitstoot van schadelijke stoffen moet het onderzoek naar schonere energieopwekking worden gestimuleerd.

219. Nog altijd zijn de toepassingsmogelijkheden voor zonne-, wind-, biogas- en waterenergie beperkt. Er zal dan ook gericht onderzoek moeten plaatsvinden om deze energievormen op grote schaal toepasbaar te maken. Dit onderzoek dient krachtig door de overheid gestimuleerd te worden. Ook het gebruik van duurzame

energievormen bij de warmte-(WKK) en energievoorziening dient door de overheid gestimuleerd te worden. Daarnaast dient onderzoek naar de mogelijkheden van kernfusie als energiebron door de Nederlandse overheid in Europees verband gestimuleerd te worden.

220. De uitbreiding van de toepassing van kernenergie is vooralsnog niet gewenst. Voorwaarde voor toekomstig gebruik van kernenergie is dat er afdoende en veilige oplossingen zijn voor verwerking en opslag van kernafval.

221. Een onafhankelijke inspectiedienst van de E.G. (Euratom) kan een lidstaat verplichten een kerncentrale stil te leggen wanneer zij geconstateerd heeft dat een kerncentrale niet voldoet aan de voorgeschreven veiligheidsnormen. De inspectiedienst heeft te allen tijde toegang tot de in de E.G. aanwezige kerncentrales..

e. landbouw

222. Het landbouwbeleid dient een Europees beleid te zijn. In dat beleid dient de landbouw zich meer marktconform te ontwikkelen. (Europees) overheidsoptreden mag alleen plaatsvinden door de toepassing van een structuurbeleid. Het dient er opgericht te zijn om de voorziening van landbouwproducten en voedingsmiddelen tegen redelijke prijzen aan de bevolking veilig te stellen.

223. Om tot een meer marktconform landbouwbeleid te komen, dienen contingereningen geleidelijk te worden afgeschaft en moeten interventieprijszover worden verlaagd dat het marktevenwicht wordt hersteld en minder efficiënte bedrijven versneld afvloeien.

224. Braakligpremies en medeverantwoordelijkheidsheffingen zijn instrumenten die niet passen in een structuurbeleid

en dienen daarom geleidelijk te worden afgeschaft.

225. Het structuurbeleid moet zich middels ruilverkaveling richten op grootschalige bedrijven. Het beleid dient tevens acties te omvatten die gericht zijn op verbetering van verwerking en afzet, alsmede richtlijnen voor modernisering, voorlichting en scholing.

226. Beheersovereenkomsten met de eigenaar/gebruiker van grond mogen alleen afgesloten worden om het landschap en milieu te kunnen beschermen. De "Bergboerenregeling" is een inkomenssubsidie (er wordt geen tegenprestatie gevraagd) en dient daarom te worden afgeschaft.

227. De overheid kan de agrarische export versterken door efficiënte bedrijfsvoorlichting en scherpe kwaliteitsbewaking. De voorlichting dient meer volgens het profijtbeginsel te werken.

228. De JOVD is van mening dat binnen de E.G. meer dan tot nu toe, moet worden gestreefd naar een economische monetaire unie, zodat de zgn. Monetair Compenserende Bedragen (MCB's) kunnen worden afgeschaft.

10. ONDERWIJS

a. preambule

229. Onderwijs moet gericht zijn op het bieden van optimale ontlooptingskansen naar aard, belangstelling en vermogen van ieder individu en tevens een goede aansluiting op de arbeidsmarkt.

230. Een liberaal onderwijsbeleid dient gebaseerd te zijn op gelijke deelnemingskansen voor ieder individu.

231. Vrijheid van onderwijs betekent geenszins dat het bijzonder onderwijs in alle gevallen door de overheid bekostigd moet worden. In het ka-

der van bezuinigingen, efficiëntie en schaalvergroting is het in een groot aantal landelijke gebieden niet langer verantwoord bijzonder en openbaar onderwijs naast elkaar te laten bestaan. In deze gebieden moet voorrang worden gegeven aan het openbaar onderwijs.

b. basisonderwijs

232. In het basisonderwijs dient naast de onmisbare aandacht voor de sociale component, de prestatiegerichtheid meer benadrukt te worden.

233. Evenals kinderen die in aanmerking komen voor het speciaal onderwijs, hebben hoogbegaafde kinderen recht op bijzondere aandacht in het basisonderwijs.

c. voortgezet onderwijs

234. Het grote aantal drop-outs en het motivatieprobleem voor een groot aantal leerlingen dwingt tot een kritische beschouwing van ons huidige systeem van voortgezet onderwijs.

235. De middenschool houdt onvoldoende rekening met de capaciteiten van de verschillende individuen en heeft op de ontwikkeling daarvan een remmende werking. Derhalve wordt het idee en de eventuele invoering van de middenschool afgewezen. Om dezelfde redenen worden de huidige voorstellen ten aanzien van de basisvorming in het voortgezet onderwijs afgewezen.

236. Om voldoende gedifferentieerde aanbod van onderwijs te kunnen garanderen dient het Gymnasium gehandhaafd te blijven.

237. Om de rechtspositie van leerlingen in het voortgezet onderwijs te verduidelijken en verbeteren dient er een algemene wet van kracht te worden die de medezeggenschapsraden opdraagt het leerlingstatuut nader in te

vullen. Het statuut dient vervolgens door het schoolbestuur bekrachtigd te worden.

d. hoger onderwijs

238. De kerntaken van universiteiten zijn het verzorgen van wetenschappelijk onderwijs, het verrichten van wetenschappelijk onderzoek en het overdragen van kennis.

239. Het HBO verzorgt hoger "beroepsgericht" onderwijs. Het onderwijs dient daarbij gericht te zijn op interactie met de omgeving. Samenwerking tussen WO en HBO mag de identiteit van beide systemen niet aantasten.

240. De inschrijfduur als student in het HO is maximaal zes jaar (deeltijd negen jaar). Afgestudeerde HBO-studenten die na hun HBO-studie een WO-studie willen volgen krijgen recht op een extra jaar inschrijfduur aan het HO en daarmee op een extra jaar studiefinanciering.

241. Het uitgangspunt dat bij studiefinanciering gehanteerd dient te worden, is de financiële zelfstandigheid van het individu.

242. Zolang het door de JOVD voorgestelde stelsel van basisinkomen niet is gerealiseerd dient er een ouderonafhankelijk stelsel van studiefinanciering te komen.

243. Voor voltijdstuderenden moet vanaf het begin van het schooljaar waarin men achttien wordt een stelsel van studiefinanciering gelden bestaande uit een basisbeurs en een rentedragende lening.

244. De basisbeurs moet even hoog zijn als een bijstandsuitkering voor een jongere van gelijke leeftijd, en moet voldoende zijn om van te leven. Voor studiekosten kan een rente-dragende lening worden afgesloten. Oneigenlijke substitutie tussen studenten en uitkeringsgerechtigden wordt aldus zoveel mogelijk

vermeden.

245. De overheid heeft niet het recht te bepalen waaraan (een gedeelte van) de basisbeurs besteed dient te worden (b.v. OV-jaarkaart)

246. De wettelijke vertegenwoordigers van een ieder die recht krijgt op studiefinanciering, verliezen het recht op kinderbijslag voor die persoon.

247. Uitgangspunt van het universaliteitsbestuur dient te zijn het beginsel van de "gedifferentieerde democratie". Dat wil zeggen dat ieder lid van de universitaire gemeenschap invloed moet kunnen hebben op zijn of haar werk- of studietoestand.

248. De bestuursstructuur in het HBO dient gelijkwaardig te worden aan die van de universiteit.

11 ECONOMIE

a. preambule

249. Vrijheid om zich te ontplooiën is voor liberalen ook in het economisch verkeer een belangrijk uitgangspunt. Het marktmechanisme als ordenend systeem geeft de individuen hiertoe de beste mogelijkheden. Bovendien geeft het marktmechanisme de beste kans op een optimale welvaartscreatie.

250. De overheid moet echter de randvoorwaarden creëren die ervoor moeten zorgen dat de vrijheid van de een niet ten koste gaat van die van de ander. De overheid heeft mede als taak de voorwaarden voor een goed functioneren van het marktmechanisme te scheppen en te garanderen. Daarnaast heeft de overheid een belangrijke taak op die gebieden waar het marktmechanisme faalt, en

om een rechtvaardige verdeling van de nationale welvaart te bewerkstelligen.

b. taak van de overheid

251. De overheid kan op vele manieren in het economisch leven ingrijpen. De argumenten om tot overheidingingrijpen te komen zijn echter beperkt in de liberale visie. Dit betekent dat de overheid beheerst en terughoudend gebruik moet maken van de mogelijkheden die zij heeft.

252. De overheid mag slechts ingrijpen:

- ter verzorging van collectieve goederen;
- ter voorkoming van negatieve externe effecten of ter stimulering van positieve externe effecten;
- indien het belang of het risico van bepaalde goederen onder resp. overschat wordt (de zgn. 'merit' en 'demerit' goederen);
- ter bestrijding van ongewenste machtsposities;
- bij onvolledige informatie of niet-rationele verwachtingen;
- om de welvaart rechtvaardiger te verdelen.

253. Bij overheidsingrijpen verdient generiek beleid doorgaans de voorkeur boven specifiek beleid, dit vanwege de grotere doorzichtigheid, de in zijn algemeenheid lagere kosten en de eenvoudiger te handhaven rechtsgelijkheid.

c. functioneren van de economie algemeen

254. De economische recessie vond haar oorzaak in een te forse stijging van de loonkosten, die mede veroorzaakt is door de uitbouw van de collectieve sector, en die de winsten en investeringen van de bedrijven onder druk hebben gezet. Internationaal hadden de oliecrises en de gedeeltelijk hieruit voortvloeiende daling van de wereldhandel een negatieve invloed.

Het beleid van loonmatiging en bezuinigingen heeft ervoor gezorgd dat Nederland optimaal kon profiteren van het herstel van de wereldhandel.

werkgelegenheidsbeleid

255. De werkloosheid is voornamelijk een gevolg van de economische recessie, de stijging van de loonkosten, en een forse stijging van het arbeidsaanbod. Tevens speelt de gebrekkige aansluiting tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt een rol. Op macro-economisch niveau dient de werkloosheid bestreden te worden door een beleid gericht op vergroting van de economische groei en gematigde ontwikkeling van de lonen.

256. Op micro-economisch niveau (de arbeidsvoorziening) dient scholing prioriteit te krijgen. De kosten van scholingsmaatregelen moeten hiertoe gedeeltelijk door de overheid vergoed worden. Loonkosten-subsidies zijn relatief duur in verhouding tot de hoeveelheid gecreëerde werkgelegenheid; zij dienen derhalve beperkt te worden tot langdurig werklozen.

Het is een illusie te veronderstellen dat een vergroting van de scholingsinspanning en extra loonkostensubsidies de werkloosheid geheel zal doen verdwijnen. Voor een groot deel van de werklozen, met name de langdurige werklozen en zij met een laag opleidingsniveau, zal een aanvullend werkgelegenheidsbeleid, inhoudende het scheppen van werkgelegenheid, moeten worden gevoerd. Hierbij moet bedacht worden dat er, vooral op het gebied van milieu, natuurbehoud, infrastructuur en maatschappelijk werk nog voldoende taken liggen.

257. Alhoewel flink gedaald, is de jeugdwerkloosheid in Nederland nog steeds te hoog. Dit rechtvaardigt een werkgelegenheidsbeleid voor jongeren. Juist bij deze categorie werklozen dient scholing de

grootste prioriteit te krijgen. Het Jeugdwerkgarantieplan dient dan ook met een verplichte scholingscomponent uitgebreid te worden, terwijl ook het bedrijfsleven erbij moet worden betrokken. Een verlaging van de minimum(jeugd)lonen draagt onvoldoende bij tot een verbetering van de positie van jongeren op de arbeidsmarkt en wordt derhalve door de JOVD verworpen.

258. Arbeidstijdverkorting kan een bijdrage leveren aan verlagings van de werkloosheid. Zij dient dan wel te voldoen aan de volgende voorwaarden:

- de bedrijfstijd mag niet verminderen;
- de arbeidskosten per eenheid produkt mogen niet toenemen;
- deze zal decentraal moeten worden ingevoerd.

d. industriebeleid

259. Behalve ter garanderen van de concurrentie en ter ondersteuning van startende ondernemingen dient de overheid zich zeer terughoudend op te stellen bij het rechtstreets ingrijpen in de economische structuur. Steunverlening aan individuele bedrijven in structurele moeilijkheden moet worden vermeden.

260. Investerings in onderzoek en ontwikkeling brengt, vooral voor kleinere bedrijven, grote risico's met zich mee, en hebben vaak positieve externe effecten voor de maatschappij. Kansrijke projecten en projecten met een hoog risico dienen door de overheid financieel ondersteund te worden. Het overheidsbeleid dient verder gericht te zijn op het creëren van een goede kennisinfrastructuur. De beschikbare kennis dient toegankelijk te worden gemaakt via transferpunten en uitvinderscentra.

e. mededingingsbeleid

261. Concurrentie is een belangrijke prikkel tot efficiency

en innovatie. Te grote machtsconcentraties kunnen bovendien prijsopdrijvend werken en verzwakken de positie van de consument. De overheid dient dan ook, bij voorkeur in Europees verband, een actief mededingingsbeleid te voeren en de vorming van machtsposities te voorkomen. Voorzover de taken van overheidsbedrijven op gelijke wijze door het bedrijfsleven kunnen worden vervuld, dienen de overheidsbedrijven gepriatiseerd te worden. Overheidsbedrijven zullen meer marktgericht moeten gaan werken. Voorzover overheidsbedrijven voorzieningen leveren in het algemeen belang, dient hun positie niet wezenlijk te worden aangetast.

f. inkomensverdeling inleiding

262. Bij het inkomensbeleid dienen twee beginselen centraal te staan: loon naar prestatie en loon naar behoefte. Een principiële keuze tussen deze twee beginselen kan moeilijk worden gemaakt; beide hebben een element van rechtvaardigheid in zich (theorie van Rawls). De JOVD is echter van mening dat in de huidige situatie het criterium "loon naar prestatie" meer nadruk moet krijgen.

263. De overheid kan de inkomens van haar burgers op twee manieren beïnvloeden: door beïnvloeding van de inkomensvorming (primaire inkomensverdeling) en door inkomensherverdeling.

264. Ten aanzien van de inkomensherverdeling heeft de overheid in principe twee mogelijkheden: enerzijds herverdeling middels directe belastingen en sociale zekerheid (secundaire inkomensverdeling); anderzijds herverdeling doordat burgers verschillend profiteren van collectieve goederen en subsidies, en verschillend hieraan meebetalen (tertiaire inkomensverdeling).

inkomensvorming

265. Ten aanzien van de inkomensvorming dient de overheid zodanige omstandigheden te scheppen dat inkomensverschillen zoveel mogelijk prestatieverschillen weergeven. Dit betekent dat zij machtsposities op de arbeidsmarkt van bepaalde categorieën arbeid moet trachten te voorkomen danwel af te bouwen.

g. directe belastingen en sociale zekerheid

266. Het huidige stelsel van sociale zekerheid voldoet niet. Het is een versnipperd en ingewikkeld geheel dat allerlei ongewenste neveneffecten heeft, en diverse elementen bevat die vanuit een liberale visie niet in zulk een stelsel thuishoren. Aan het belastingstelsel klevende dezelfde soort bezwaren.

267. Daarom pleit de JOVD voor een integratie van beide stelsels in een drietrapsstelsel, te weten:

- eerste trap: een gefiscaliseerd basisinkomen. Het basisinkomen moet de minimaal noodzakelijke uitgaven voor levensonderhoud dekken. Door middel van een normbedrag per individu worden de huidige inkomensafhankelijke subsidies in het basisinkomen geïntegreerd.
- tweede trap: verplichte verzekering tegen loonderving door ziekte, werkloosheid of pensionering. Deze verzekeringen worden gefinancierd door een premieheffing over de loonsom, gecorrigeerd voor een premievrije voet en tegen een proportioneel tarief. Hiermee verdwijnt het onderscheid tussen werkgevers- en werknemerspremies. De uitkeringsduur is afhankelijk van het arbeidsverleden, met een maximum van twee jaar.
- derde trap: vrijwillige, individuele verzekeringen.

268. De eerste trap bestaat uit een basisinkomen dat iedere ingezetene die bereid is een bijdrage te leveren aan het

welzijn in onze samenleving, van de rijksoverheid ontvangt via de belastingdienst. Minderjarigen krijgen een lager basisinkomen, dat toeneemt met de leeftijd.

269. De hoogte van de uitkeringen dient afhankelijk te zijn van de kosten van levensonderhoud (behoefteencriterium) en de situatie op de arbeidsmarkt. Gegeven de reële loonstijging van de laatste jaren, de zich verkrappende arbeidsmarkt, en gegeven het feit dat de uitkeringen de laatste jaren bevroren zijn, moeten de uitkeringen weer de welvaartsstijging gaan volgen.

270. Alle uitkeringen voor jongeren, inclusief de studiefinanciering, dienen te worden uitgekeerd door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Aldus kan worden vermeden dat overschrijdingen in de post studiefinanciering die ontstaan doordat werklozen die een opleiding gaan volgen, of overschrijdingen in de begroting van sociale zaken die ontstaan doordat studerende zich laten inschrijven als werkloze, leiden tot bezuinigingen op deze begrotingsposten.

271. Het verhogen van de leeftijdsgrens waarboven recht bestaat op het volledig minimumloon wordt afgewezen. Gelijke behandeling van werkenden en studerende dient niet te worden bereikt door de hoogste uitkeringen gelijk te maken aan de laagste. Ieder individu moet als zelfstandig worden beschouwd. Daarom moet een ieder individueel in de belastingheffing worden betrokken.

272. Over alles wat men verdient (exclusief het basisinkomen) moet men een uniform percentage belasting betalen. Belastingvrije voet en progressie van de marginale tarieven verdwijnen derhalve.

273. Aftrekposten maken enerzijds belastingheffing ingewikkeld en ondoorzichtig, anderzijds genieten zij veelal een

sterk rechtvaardigheidsgevoel in de samenleving. Aftrekposten dienen billijk te zijn en een overzichtelijk geheel te vormen. Om dit te bereiken dienen waar nodig aftrekposten vereenvoudigd dan wel afgeschaft te worden.

274. Bij aftrekposten dienen de volgende uitgangspunten te gelden:

- aftrekposten betrekking hebbende op verwerving van inkomsten dienen niet afgeschaft te worden;
- Voorzover de belastingplichtige door onmacht in deze omstandigheid is terechtgekomen, dient de aftrek van buitengewone lasten als compensatie hiertoe gehandhaafd te blijven;
- persoonlijke verplichtingen blijven bij de geveer aftrekbaar, en worden bij de ontvanger bij het belastbaar inkomen opgeteld.

275. Rechtspersonen met winsttoegmerk betalen vennootschapsbelasting over de winst. De te betalen belasting is een vast percentage van de winst.

De door de rechtspersonen aan individuen uitgekeerde winst wordt via de inkomstenbelasting bij dat individu belast. De vennootschapsbelasting die reeds over dat deel van de winst is betaald, wordt van de verschuldigde belasting afgetrokken. De uitgekeerde winst wordt dus maar een keer belast, en niet zoals bij het huidige stelsel zowel bij de rechtspersoon als bij het individu. De dividendbelasting wordt opgeheven.

h. indirecte belastingen en subsidies

276. Inkomenshervdeling middels indirecte belastingen is onrechtvaardig daar in dat geval de grondslag voor de belastingen niet de welvaart van het individu is, doch de manier waarop hij of zij zijn/haar geld besteedt. Algemene verbruikersbelastingen (bijv. BTW) mogen derhalve alleen met een uniform tarief

geheven worden. Specifieke verbruikersbelastingen (bijv. accijzen) moeten voorzover zij niet gebaseerd zijn op de in de paragraaf 'Taak van de overheid' genoemde argumenten worden afgeschaft.

277. De JOVD pleit voor een verdergaande toepassing van het profijtbeginnsel.

278. Gezien het grote beslag van de collectieve sector op het nationaal inkomen, dient de overheid bij het verlenen van subsidies zich terughoudend op te stellen. Het subsidiestelsel in Nederland is dermate ondoorzichtig dat de effectiviteit van de vele afzonderlijke regelingen vaak tekort schiet. Vooral voor de relatief 'kleine' potentiële subsidie-nemers wordt de toegankelijkheid van het stelsel hierdoor beperkt. Mede in het kader van deregulering en fraudebestrijding is derhalve een ver-gaande vereenvoudiging van zowel de afzonderlijke regelingen als van het stelsel als geheel geboden. Hoewel subsidies doorgaans hun invloed op de inkomensverdeling hebben, dienen deze daar niet op gericht te zijn; inkomenshervdeling dient via het stelsel van directe belastingen en sociale zekerheid te worden bereikt. Subsidiereregelingen dienen in de vorm van 'horizon-wetten' te worden gegoten.

i. decentrale belastingheffing

279. Decentrale belastingheffing staat dichterbij de burger, waardoor deze beter in staat is het gevoerde beleid te beoordelen en beïnvloeden. Daarom is uitbreiding van het gemeentelijk en provinciaal belastinggebied gewenst. De rijksoverheid dient grenzen aan te geven voor de hoogte van de te heffen decentrale belastingen. Dit om ongewenste verschillen tussen de lagere overheden te voorkomen.

j. begrotingsbeleid

280. De grootte van de overheidsuitgaven en -inkomsten hebben een grote invloed op de Nederlandse economie. Dit geeft de overheid de mogelijkheid om de economie te beïnvloeden. De zorg om het welzijn van haar burgers geeft de overheid ook de plicht tot deze beïnvloeding.

281. Een actief conjunctuurbeleid door middel van verhoging en verlaging van de overheidsuitgaven wordt afgewezzen. De overheid dient te voorkomen dat haar beleid conjunctuurbewegingen versterkt. Op financiële tegenvallers als gevolg van een (naar verwachting) tijdelijke economische teruggang dient derhalve niet met een verkrappend beleid gereageerd te worden.

282. De overheid mag meer uitgeven dan zij aan inkomsten ontvangt. Bij de bepaling van het tekort dient het voordeuringssaldo, zijnde het financieringssaldo minus de netto overheidskredietverlening, uitgangspunt te zijn. Dit tekort mag over een periode van meerdere jaren gemeten, niet meer bedragen dan de overheidsinvesteringen. Zo kunnen de investeringskosten worden gespreid over de periode waarin de opbrengsten ervan ter beschikking komen; bovendien wordt zo een zuivere afweging met overige overheidsuitgaven en belastingheffing verkregen, daar de investeringen nu niet ten laste van een enkel begrotingsjaar komen. In de huidige situatie vindt de JOVD dat het financieringssaldo verder beperkt dient te worden en dat de overheidsinvesteringen moeten worden verhoogd. De tekortbeperking dient door extra bezuinigingen, en niet door belastingverhoging, te worden bereikt. De tekortbeperking dient voorrang te krijgen boven verdere verlaging van de belastingtarieven.

k.monetair beleid

283. Het monetair beleid van de Nederlandse Bank dient gericht te zijn op het handhaven van de koppeling met de Duitse Mark. Hierdoor kan de rente zo laag mogelijk blijven.

l.ondernemingsdemocratisering

284. Vele ondernemingsbeslissingen raken direkt dan wel indirekt de belangen van de werknemers. Daarom dienen de werknemers, in een zo vroeg mogelijk stadium, in de besluitvorming worden betrokken. De Wet op de Ondernemingsraden is hiervoor een goed middel. Wel dienen de verschillende gerechtelijke procedures in deze Wet genoemd, te worden geharmoniseerd. De ondernemingsraad dient om een goede uitoefening van haar taak mogelijk te maken toegang te krijgen tot alle informatie die zij nodig acht.

12.INTERNATIONALE ECONOMISCHE BETREKKINGEN

a.export

285. Gestreefd dient te worden naar een zo vrij mogelijke wereldhandel. Het Nederlandse bedrijfsleven dient derhalve, onafhankelijk van het Nederlandse regeringsbeleid, de grootst mogelijke vrijheid in het aangaan van handelsrelaties te hebben. Een exportvergunning mag door de Nederlandse regering alleen geweigerd worden indien door deze export internationale verdragen geschonden zullen worden of het algemeen belang geschaad dreigt te worden. Een economische boycot van een of meer landen wordt principieel verworpen. Voorkeur wordt gegeven aan de dialoog om bepaalde gewenste veranderingen te bewerkstelligen.

286. Voor de bevordering van de internationale handel zijn stabiele wisselkoersen onontbeerlijk. Deze kunnen op langere termijn alleen bereikt worden door het wegnemen van bestaande financiële overvrichtheden, zoals excessieve betalingsbalanstekorten en overschotten, en door het richten van beleid op het verminderen van divergentie in de ontwikkeling van inflatie, de economische groei, de geldgroei, en de rentestand tussen betrokken landen.

287. De JOVD acht economische sancties geoorloofd in het geval van oorlog en wenselijk in geval van voortdurende ernstige schendingen van de rechten van de mens door de overheid van een staat. Daarnaast zijn economische sancties wenselijk in het geval van dumping en andere vormen van oneerlijke concurrentie. Bij de besluitvorming over het instellen van economische sancties dienen de economische nadelen tegen de politieke wenselijkheid te worden afgewogen. Economische sancties zijn het meest effectief wanneer zij in multilateraal verband worden ingesteld.

288. De JOVD is principieel tegenstander van compensatieorders. Transacties met een dergelijke achtergrond moeten zo spoedig mogelijk worden stopgezet.

b.ontwikkelingssamenwerking

289. Ontwikkelingshulp moet erop gericht zijn het in de regio aanwezige potentieel te ontplooiën. Het streven naar een zelfvoorzienende landbouw dient hier van een eerste onderdeel te vormen. De landbouw dient kleinschalig en gediversificeerd te zijn en gekoppeld te worden aan een verbeterd distributiesysteem. Bij het opzetten van industrie dient het streven erop gericht te zijn zoveel mogelijk bewerkingsfasen in het ontwikke-

lingsland zelf te houden. Landbouw en industrie dienen ecologisch verantwoord te zijn. Verder dient er meer aandacht te bestaan voor het geven van humanitaire hulp aan vluchtelingen die het slachtoffer zijn geworden van een gewapend conflict of een natuurramp.

290. De Nederlandse regering dient de 1,5%-norm van het BNP voor ontwikkelingssamenwerking te handhaven en indien mogelijk (mede in internationaal verband) te streven naar verhoging van deze norm.

291. De ontwikkelingssamenwerking moet kwalitatief worden verbeterd en moet doeltreffender worden. De Nederlandse ontwikkelingsamenwerking dient te zijn gericht op een beperkt aantal concentratielanden en gebonden te geschieden (d.w.z. er mogen voorwaarden aan de besteding gesteld worden). Bundeling en coördinatie van de samenwerking binnen de VN en de EG draagt bij tot een hogere effectiviteit van deze samenwerking.

292. De rol van medefinancieringsorganisaties en het bedrijfsleven wordt door de JOVD positief gewaardeerd.

293. Ontwikkelingssamenwerking met landen, waar de rechten van de mens ernstig worden geschonden, mag alleen dan plaatsvinden voorzover dit de ontplooiingsmogelijkheden van de bevolking rechtstreeks en controleerbaar vergroot.

294. Een structurele oplossing voor de schuldencrisis kan alleen worden bereikt indien de schuldenlanden hun export substantieel weten op te voeren en de kapitaalvlucht tegengaan. Voor de schuldenlanden zal dit veelal betekenen dat zij hun economische politiek dienen aan te passen. De Westerse landen dienen hun protectionisme terug te dringen. De

schulden dienen via schuld-omzetting in debt-equity swaps en herfinanciering beheersbaar gemaakt te worden. Banken zullen genoegen moeten nemen met een lagere rente.

BENEFITCONCERT

23 SEPTEMBER

Op 23 september geeft het Nederlands Studenten Kamerorkest in de Grote Kerk te 's-Gravenhage een concert ten bate van UNICEF en ter viering van de Convention on the Rights of the Child, die de algemene vergadering van de Verenigde Naties in november aanneemt. Aanvang: 20.00. Kosten: f 30,00 (CJP-houders: f 20,00). Voor meer informatie: Ron Batten (020-952479).

Congresbon voor het najaarscongres van de JOVD op 18 en 19 november 1989 in EurOase te Amersfoort.

Ik, M / V

naam :

adres :

postcode:

plaats :

telefoon:

afdeling:

kom naar het najaarscongres van de JOVD.

Handtekening:

Afknippen en opsturen naar: Algemeen secretariaat JOVD, Pr Hendrikkade 104, 1011 AJ AMSTERDAM.

o 1 overnachting hotel, ontbijt, lunch, diner, disco en congresboek (f 85,00).

o 2 overnachting hotel, ontbijt, disco en congresboek (f 57,50).

o 3 overnachting jeugdherberg (slaapzak meenemen!), ontbijt, lunch, diner, disco en congresboek (f 65,00).

o 4 overnachting jeugdherberg (slaapzak meenemen!), ontbijt, disco en congresboek (f 37,50).

o 5 disco (f 7,50).

o 6 congresboek (f 5,00).

Kruis je keuze aan! En maak het bovenstaande bedrag over op girorekening 5467270 (JOVD-activiteitenrekening) te Amsterdam. De congresbon en het bedrag dienen vóór 03/11/89 op het algemeen secretariaat binnen te zijn. Indien je vóór 10/11/89 afzegt, wordt het bedrag minus f 7,50 teruggestort. Na deze datum blijf je het gehele bedrag verschuldigd.

DISTRICTSCONGRES

NOORD-HOLLAND

Op 7 en 8 oktober houdt Noord-Holland zijn eerste districtcongres. Voor meer informatie en aanmeldingen: Koen Petersen, Gen Cronjestr 6, 2021 JH HAARLEM (023-257280).

7 EN 8 OKTOBER

BELANGRIJK

In tegenstelling tot eerdere berichten kosten de JOVD-promotiefilms niet f 35,00, maar slechts f 17,50. Mensen die al een film hebben besteld krijgen hem eveneens voor f 17,50 (exclusief verzendkosten).

f 17,50

JOVD-PROMOTIEFILM

PROMOTIEFILM...BESTEL HEM!

Ja, ik wil graag de promotiefilm, voorlichtingsfilm en complicatie lustrumcongres op videoband hebben!

Naam :

Adres :

Postcode :

Plaats :

Videosysteem: Betacam / U-matic / VHS / anders:

Handtekening:

Deze bon volledig ingevuld zo spoedig mogelijk opsturen naar: Algemeen secretariaat JOVD.
De videoband kost f 17,50 (exclusief verzendkosten).

dat de PvdA-fractie geen ruimte voor discussie biedt. We vergaderen iedere dinsdagochtend en woensdagmiddag. Redelijk veel ruimte voor discussie, dacht ik. En die tijd vullen we.

De grootste oppositiefractie in een kabinet met de PvdA was altijd de PvdA-fractie zelf. Zo was het en zo zal het weer zijn.

ER ZIJN VEEL GOEDE KAMERLEDEN, EN allemaal onvergelijkbaar. Je weet meer over ze dan naar buiten komt, je ziet ze intern functioneren - of ze bestand zijn tegen druk, of ze keuzen kunnen maken.

De een doet het grote-lijnen-verhaal, de ander doet wetgeving. Dege- ne die veel in de media zijn, zijn dat nu de beste Kamerleden? Ik denk van niet. Negentig procent van wat hier gebeurt is voor de media vol- strekt oninteressant, maar voor de burger heel interessant. Dat moet wel goed gebeuren. Aan de fractiele- den die dat doen deleger je ver- trouwen.

IK BEN SINDS 1975 BEROEPSPOLITICUS. Het ging zo snel. Een hele tijd heb ik moeten horen dat ik "een zondags- kind" ben. Het is maar een beeld- vervelend in de publiciteit.

Je kunt over mij twee dingen lezen in de krant: ik word minister of fractievoorzitter. Of dat tegen je werkt weet ik niet. Toen de kroon- prinsendiscussie in de PvdA woedde, schreef de Volkskrant dat het maar 'ns afgelopen moest zijn met die strijd. Jacques Wallage of ik moest het worden. Een week lang inspireer- de dat politiek commentatoren om nieuwe kroonprinsen te benoemen.

Zo gaat dat - op een zaterdagmor- gen ben je iets en gaan de mensen anders naar je kijken. Nu schrijven ze dus dat ik minister word, of juist niet. Laten we hopen dat het geen toeval is. Je leest er meer over dan je er zelf ooit over hebt nagedacht.

ZODRA DE PVDA EEN STANDPUNT INNEEMT roept iedereen: "Julie isoleren je!" Die arrogante houding van het CDA, de aversie tegen de socialis- ten: we worden er niet warm of koud van. Het elkaar de maat nemen, die houding van: hoe meer CDA, hoe be- ter. Wij hebben misschien genoeg eelt op de ziel. Normaliter ga je zo niet met elkaar om. En zo zal het ook niet werken. Jammer voor ze, maar als twee partijen even groot zijn kan de een de ander niet dicte- ren wat er gebeurt. De PvdA hoeft geen principes in te leveren. Wij

willen niet onder alle omstandighe- den regeren.

Als ik hoor dat de PvdA naar het midden buigt moet ik altijd glimla- chen. Ik voel me links, wij zitten niet in het midden. Onze standpunten veranderen niet. Het CDA gaat juist op ons lijken. Laten we even helder zijn: vier jaar lang heeft het CDA te vuur en te zwaard iedere opvat- ting van ons over de koppeling be- streken. We nemen met belangstelling kennis van het feit dat het CDA naar ons toekruipt. Maar wie verandert er nu van standpunt? Wij niet.

PVDA EN VVD KUNNEN SAMENWERKEN- natuurlijk kan dat. We kunnen rege- ren met zowel CDA als VVD. Geen lood om oud ijzer - dat is te negatief.

Laten we over een ding helder zijn: buiten de communistische par- tij in de Sovjetunie is er geen partij in deze wereld zo lang aan de macht als het CDA in Nederland.

In Gelderland heb ik met de VVD onderzocht of we een college zonder het CDA konden vormen. Ons viel op: we verschillen op veel punten, on- derhandelden keihard en dan was afspraak afspraak - een verademing.

Het verkiezingsprogramma van de VVD is niet direct de eerste uitno- diging om te gaan samenwerken. Ik kan me niet voorstellen dat een partij, die over de jaren negentig heeft nagedacht, komt met verdere lastenverlichting. De machteloze houding die men aanneemt - "het komt allemaal wel goed als het goed gaat met het bedrijfsleven". We weten: het komt helemaal niet goed. We leven in een land waarin een miljoen mensen afgeschreven zijn. Een stom- miteit van de eerste orde. Het zal keihard onderhandelen worden met de VVD.

ER ZIJN VEEL LEUKE DINGEN AAN HET Kamerwerk: je opvattingen neerleggen in een nota, je inbreng in het pro- gramma terugzien. Ik wil opinion- leader zijn - en ik ben dat, dat is een feit.

Niets menselijks is parlementari- ers vreemd - je wordt geliefd, er is kinnesinne, je privé-leven kan er aan kapot gaan. Boeken kopen om ze op een stapel te leggen. En dan maar hopen dat het reces ook echt een reces is.

Ik span me in voor dingen, wil van de hoed en de rand weten, doe niet zo maar even een debatje. Als ik aan de voorkant onverstoort overkom in een groot debat, ben ik van ach- teren zo nat als een dwiel. Aan de voorkant kan ik dat niet gebruiken-

daar maakt m'n tegenstander mis- bruik van. Ik vertrouw op m'n debat- techniek, die is goed. En als je verliest zeg je: "Alles afwegende denk ik dat de minister gelijk heeft."

Jarenlang heb ik er een probleem mee gehad dat ik geen hogere oplei- ding heb. Steeds gedacht: dat moet je alsnog doen, anders heb je een handicap. Op een gegeven moment is dat over. Het hebben van een oplei- ding is ook niet alles. Sommige mensen zijn een beetje autodidact.

BLIJ EEN OPPOSITIEPARTIJ LOOPT MEER via de fractievoorzitter. Bij de algemene beschouwingen zetten wij een alternatief neer. Daar werken we keihard aan. Kok draagt het uit en doet dat uitstekend. Die man is überhaupt goed. Je ziet: sinds de val van het kabinet wordt Kok anders benaderd. Mensen willen vergelijken. Als je met Joop over straat liep probeerden de mensen hem aan te raken. Nou, dat gebeurt Kok ook. De eerste jaren dat Joop fractievoor- zitter was verschenen er krante- artikelen dat-ie zo glad was, dat-ie zich te weinig profileerde. Dat lees je nu weer. Ik zie veel vergelij- kingsmateriaal tussen Den Uyl en Kok.

HET IS ALSOF WIJ SOCIALISTEN HET niet mogen uitspreken: wij hebben successen geboekt - durf ook te oogsten.

Als wij vanaf 1977 hadden doorge- regeerd was het land mooier geweest. Meer spreiding van kennis, inkomen en macht. Daarvoor hadden studenten geen moer te vertellen, was er nau- welijks openbaarheid. Het was pater- nalisme van voor tot achter. Laten we in vredesnaam beseffen: er kan ontzettend veel, maar: alleen samen. Want iedereen heeft een oma.

Ons verkiezingsprogramma staat bol van de doelmatigheid en relativering van wat de overheid kan. Het straalt ook uit dat degene die het gemaakt heeft het kan blijven maken. En dat in een samenleving die ook solidair is. Ik zei al: iedereen heeft een oma.

Er zit ook verbeelding in, net als in die prachtige jaren zeventig. En dat is nodig. De gedachten van zo'n Gerrit Terpstra van het CDA die roept dat alles wat anderen doen per definitie beter is dan de overheid- dat heeft schade aangericht. Meer dan alle politieke affaires bij elkaar. Er mag dus best weer een beetje verbeelding aan de macht. Dat moet.

NIEUWE KOERS VOOR HET LIBERALISME

door Ernest Landheer

Het liberalisme, met de JOVD en VVD voorop, lijkt zonder vastomlijnde toekomstplannen te zitten. Willen we nu wel of niet regeren met de PvdA, moet er verder bezuinigd worden, moeten er verdere belastingverlichtingen komen voor de burger en wat doen we met het milieu? Kortom, allemaal zaken waar de liberalen geen eensgezinde oplossingen voor weten te vinden. De liberalen lijken te schipperen tussen een werkelijk vrij marktbeleid of een toch wat socialer (lees: meer gecentraliseerd) economisch beleid. In theorie hoeft dit laatste niet tegenstrijdig te zijn. In praktijk is dat meestal wel het geval. Een nieuwe politiek/economische stroming lijkt een uitkomst te bieden. Een zeer vrije markteconomie met een sociaal gezicht. De naam van de beweging: het mundellialisme.

AANBODECONOMIE

Slechts weinigen zullen de nieuwe politiek/economische stroming kennen bij de naam "mundellialisme". Dit maakt het woord of de betekenis ervan nog niet minder interessant. Deze beweging wordt beschouwd als progressief rechts. Dat klinkt sommigen misschien vreemd in de oren: progressief en toch rechts? Maar al te vaak wordt rechts verbonden met conservatief. Echter, sinds de jaren zeventig is in de Verenigde Staten een stroming ontstaan die, hoewel rechts, duidelijk revolutionaire veranderingen wil.

Om de beweging te leren kennen en te begrijpen is het noodzakelijk te kijken naar haar economische theorieën en het ontstaan daarvan. De nieuwe stroming zegt namelijk dat de wereld gebouwd is op economische stelsels. Via deze economische stelsels is verklaarbaar waarom de economie van een land goed of slecht draait. Tevens kan verklaard worden waarom de regering in het ene land slechts via onderdrukking aan de macht kan blijven, terwijl de regering van een ander land, via een pluraal kiessysteem, door de bevolking keer op keer herkozen wordt. En natuurlijk de diverse mengvormen tussen deze stelsels.

De kern waarom de wereld draait is dus de economie. Daarom staat in deze beweging de economie centraal. De nieuwe stroming wordt het mundellialisme genoemd, genaamd naar de thans 55 jaar oude Canadese professor Robert Mundell. Het mundellialisme is in de Verenigde Staten en daarbuiten ook wel bekend onder de naam "supply-side economics" en in Nederland als aanbodeconomie, hoewel deze laatste termen veel minder omvatten dan het mundellialisme.

ONTSTAAN

Het mundellialisme is in het eind van de jaren zestig ontstaan in de heldere brein van de reeds genoemde

Robert Mundell. Zijn ideeën zijn een synthese van de gedachten van Adam Smith, Jean Baptiste Say en Leon Walras, verbeterd en aangepast aan de huidige tijd. Mundell vindt namelijk dat de theorieën van de klassieken nooit goed in praktijk zijn gebracht, en daarom ook nooit volledig hun waarden hebben kunnen aantonen.

In de persoon van een student, de thans 46 jarige Arthur Laffer, vond Mundell al spoedig een fervent aanhanger van zijn ideeën. Laffer heeft vooral faam gemaakt met de zogenaamde Laffer-curve. De Laffer-curve zegt dat altijd bij twee niveaus belastingheffing dezelfde opbrengst wordt verkregen. Dus bij de heffing van nul procent belasting zijn er geen opbrengsten, maar ook bij honderd procent belastingheffing. Daartussen zit een heffing die de meeste belasting oplevert, welke per land verschillend is. Laffer meent echter dat de meeste landen die een belastingheffing tussen de zestig en negentig procent hebben, door verlaging van de belastingen juist meer inkomsten zullen krijgen.

Het mundellialisme kreeg in 1970 zijn eerste bekendheid toen Mundell en Laffer de Amerikaanse regering, onder Richard Nixon, waarschuwden tegen de afschaffing van het Bretton Woods-systeem waarmee de dollar losgekoppeld werd van het goud. Mundell en Laffer waarschuwden de wereld dat afschaffing van deze koppeling wereldwijde inflatie zou opleveren en tengevolge hiervan de wereld in een crisis zou belanden.

De crisis van de jaren zeventig zou dan ook geen gevolg zijn van de verhoging van de olieprijs, maar eerder een gevolg van de afschaffing van het Bretton Woods-systeem. Als gevolg daarvan daalde de dollar sterk en het logische gevolg was dat de Arabieren hierdoor hun olie-inkomsten sterk zagen dalen. En vroeg of laat prijsverhogingen zouden

doorvoeren om hun inkomsten weer op peil te brengen. Door de slechte economische toestand konden de meeste landen deze prijsverhogingen niet meer aan. Het gevolg was de genoemde diepe crisis.

Dit juiste inzicht bracht het mundellialisme echter nog niet de faam die het nu heeft. Dat gebeurde rond 1975 toen het hoofd van opinie pagina's van de Wall Street Journal, Jude Wanniski, Laffer ontmoette. Wanniski raakte diep onder de indruk van het mundellialisme, omdat: "Het een geheel nieuwe en vooral heldere kijk geeft op zowel de geschiedenis als recente ontwikkelingen. Gebeurtenissen in de geschiedenis die ik vroeger, via andere theorieën nooit kon verklaren zijn dat via het mundellialisme wel. Ook voorspellingen over de gevolgen van nieuwe politieke maatregelen zijn nu makkelijk te maken." Wanniski begon vervolgens het mundellialisme te propageren in de invloedrijke opiniepagina's van de Wall Street Journal. De beweging kreeg hierdoor enorme publiciteit en aandacht.

BOEK

De definitieve doorbraak kwam in 1978 toen Wanniski het meesterwerk *The Way the World Works* publiceerde. Dit boek behandelt het mundellialisme in al zijn facetten en geeft een geheel nieuwe kijk op het wereldgebeuren. Lovend waren de kritieken op het boek, zoals: "het beste economische boek sinds Adam Smith's *Wealth of Nations*", of "datgene wat het Communistisch Manifest van Karl Marx voor het communisme betekende, kan dit boek voor het vrije marktsysteem gaan betekenen".

In 1980 werd Ronald Reagan president van de Verenigde Staten met een programma dat een synthese was van mundellialisme en monetarisme. Nu, anno 1989, is George Bush de president van de Verenigde Staten. In 1979 noemde Bush het mundellialisme

nog "voodoo economics". Tijdens de afgelopen verkiezingscampagne roemde Bush daarentegen diverse malen het mundellialisme en erkende dat hij zich in 1979 vergist had. Maar, zoals reeds vermeld, het mundellialisme vindt steeds meer aanhangers. In de meeste landen staat de beweging nog in de kinderschoenen.

THEORIE

Tot nu toe is alleen de opkomst van het mundellialisme besproken en nog maar nauwelijks de theorie ervan. Zoals gezegd grijpt het mundellialisme grotendeels terug naar de ideeën van de klassieken. Het is echter niet te vergelijken met de theorieën van de neo-klassieken.

De voornaamste voorstellen van het mundellialisme zijn sterke belastingverlaging (zie de Laffer-curve), en een zoveel mogelijk vlakke belastingheffing. Alle mensen, zowel hoge als lage inkomens, moeten procentueel gezien evenveel belasting gaan betalen. Hierdoor worden vooral de mensen met hogere inkomens gestimuleerd om meer te investeren, hetgeen de mensen met de middelbare en lagere inkomens op den duur ten goede zal komen. Verder moet de overheidsregulering teruggedrongen worden. Er zijn te veel wetten en verordeningen. Dat belemmert de economische groei en dus de welvaart. Tevens dient de munteenheid weer gekoppeld te worden aan het goud. Daardoor zal een stabiele munt ontstaan waarmee de inflatie vrijwel volledig zal verdwijnen. Vervolgens kan de rente omlaag, hetgeen weer gunstig is voor de investeringen. Verder dienen de overheidsuitgaven verminderd te worden. Niet zozeer de absolute uitgaven, maar in verhouding tot het bruto nationaal produkt. De overheidsuitgaven mogen, op de sociale uitgaven na, niet harder stijgen dan de inflatie.

Opvallend zijn dus de sociale uitgaven. Daar waar monetaristen, neo-liberalen en libertariërs voor sterke vermindering van de sociale uitgaven pleiten, vinden de mundellialisten dat deze juist wel mogen en kunnen stijgen. Het sociale stelsel zal echter wel sterk verbeterd moeten worden. Het is dan ook niet opvallend dat het mundellialisme in de Verenigde Staten veel aanhang onder de sociaal zwakkeren heeft.

GROTE CRASH

De kritiek dat de ideeën van de klassieken sinds de grote crash van 1929, als afgedankt kunnen worden beschouwd, beoordelen de mundellia-

listen als onzinnig. Deze crash had volgens hen te maken met een protectionistische maatregel die in het Amerikaanse Congres behandeld werd. De zogenaamde Smooth/Hawley-wet. Na de, daarop volgende, crash zouden verdergaande protectionistische maatregelen en belastingverhogingen nog meer olie op het vuur hebben gevoerd. Al deze maatregelen hadden niets met het theorieën van de klassieken te maken en waren eerder

voorlopers van de ideeën van John Keynes, aldus de mundellialisten.

Belangrijk vinden de mundellialisten ten slotte ook dat de landen en/of regeringen internationaal moeten leren denken en handelen. Nationalisme is slecht voor de wereld-economie. Een gevolg van het vaak te nationalistisch handelen is de slechte economische toestand in de Derde Wereld. De mundellialisten hebben dan ook de nodige theorieën

OP STAP IN DE NATUUR

De maand oktober in het teken van het milieu. Voor elk district is een uitgebreide excursie georganiseerd; een tocht onder deskundige leiding door een natuurgebied waar de sporen van de milieuverontreiniging te zien zijn. Na de wandeling staat een koffietafel of bijzondere attractie (Krüller-Müller Museum bijvoorbeeld) op het programma.

HIERONDER STAAN DE DATA VOOR ALLE districten. Geef je vóór half september op bij de vice-voorzitter organisatie van het district waar de excursie plaatsvindt. Deelname aan een excursie buiten je eigen district is mogelijk. De excursie is kosteloos. Wel moet je zelf je consumpties betalen.

Za 30 september district Overijssel - Holterberg (info: Rob Rekers 053-350480).

Za 30 september district West-Rijnmond, Voorne en Putten (info: Arjen Verkaik 01804-23747).

Zo 8 oktober district Gelderland-Boswachterij Kootwijk (info: Henk Kremer 08370-22548).

Zo 8 oktober district Noord - Bos-

wachterij Dwingeloo (info: Hans Sytsema 050-123554).

Zo 15 oktober district Limburg-Landgraaf (info: William Beghtel 040-528090).

Zo 22 oktober district Noord-Holland - Spanderswoud en Goois Natuurreservaat (info: Koen Petersen 023-257280).

Za 28 oktober district Utrecht-Grebbeberg (info: Adriaan Vos 030-522872).

Za 28 oktober district Zeeland-Waterwinning Noord-Schouwen, (info: Constantijn Dolmans 071-141293).

Zo 29 oktober district Brabant-Oisterwijkse Vennen (info: Michael van Turnhout 013-425730).

over hoe in Derde Wereldlanden weer een gezonde economie kan worden opgebouwd. Want zolang er ergens ter wereld nog armoede wordt geleden, hoe klein en onbetekenend het land ook is, zal er nooit een gezonde wereldeconomie kunnen ontstaan.

VVD/PVDA-COALITIE

Het mundellialisme lijkt voor de liberalen in Nederland een goede stroming om een nieuwe koers in te slaan. Echter, niet alleen liberalen (Frankrijk en Portugal) of neo-conservatieven (Verenigde Staten) tonen belangstelling voor deze nieuwe beweging, maar ook veel socialisten (Australië, Nieuwzeeland en Spanje).

Paul Keating, de Australische minister van financiën, is zo'n voorbeeld. Via een beleid waarvoor Margaret Thatcher zich niet hoeft te schamen stopte hij de neerwaartse spiraal van de economie en lijkt Australië er weer bovenop te komen. (Australië was hard op weg een "bananen republiek" te worden, zoals Keating zelf in 1986 zei).

Keating staat niet alleen en het is te hopen dat ook door de aderen van de socialisten in Nederland weer wat progressief bloed gaat vloeien en men niet blijft vasthouden aan een politiek, die overal in de wereld gefaald heeft. Indien onze socialistische Keatings' voorbeeld gaan

volgen gloort er licht aan de horizon en lijken de kansen op een VVD/PvdA-kabinet rooskleurig. Zo'n coalitie gebaseerd op de gedachten van het mundellialisme heeft meer te bieden dan het ter ziele gegane CDA/VVD-kabinet, waarin de minister van financiën, Orno Ruding (een aanhanger van de monetarist Milton Friedman), via zijn stringente bezuinigingsbeleid het Nederlandse volk door een wortelkanaal leek te willen halen.

Zeker, de CDA/VVD-coalities hebben niet de desastreuze fouten gemaakt van de voorgaande PvdA-kabinetten en brachten zelfs verscheidene positieve ontwikkelingen voort. Maar het wordt tijd dat er een frisse wind door de Nederlandse politiek waait. Het is dan ook jammer dat de tijd nog niet rijp lijkt voor een VVD/PvdA-coalitie. Want, nu de VVD steeds meer gaat inzien dat de belastingen in Nederland ten opzichte van Europa veel te hoog zijn en dus omlaag moeten om bij te blijven, spreekt de PvdA zelfs over belastingverhoging.

Onbegrijpelijke struisvogelpolitiek waaraan ook het CDA, "geen verdere belastingverlichting", hard aan mee werkt. Maar in 1992 met het openstellen van de grenzen, lijken de deuren voor een VVD/PvdA-kabinet, mits gebaseerd op het mundellialis-

me, wijd open te staan. Tegen die tijd zullen waarschijnlijk meer vooruitstrevende krachten binnen de PvdA de overhand hebben, zoals overal ter wereld met de socialistische partijen gebeurd is, of aan het gebeuren is. Helaas loopt de PvdA, met de oogkleppen stijf op, dit keer wat achter de ontwikkelingen aan. Een VVD/PvdA-coalitie geeft de Nederlandse politiek een verfrissende injectie. Een politiek welke ingeslapen lijkt. En dat is iets waar zowel de economie als de democratie geen baat bij hebben.

STEMMENWINST

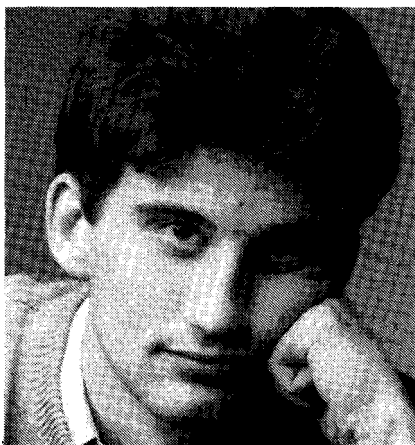
Ten slotte zou de VVD door het voortouw te nemen in deze ontwikkelingen grote stemmenwinst kunnen behalen. Aangezien de gemiddelde kiezer begrijpt dat voor het behoud van een gezond economisch klimaat en leefpeil in Nederland, men niet kan achterblijven bij de rest van Europa.

Tevens sluiten de ideeën van het mundellialisme uitstekend aan bij een vernieuwd progressief liberalisme. Een liberalisme met bruisende theorieën. Alleen dat kan de VVD uit haar huidige identiteitscrisis halen en het liberalisme weer het aanzien en de stemmenwinst geven waar het zo naar verlangt en waar het recht op heeft.

„SCHRIJVEN KAN IK ALLEEN ALS IK BEZOPEN BEN”

door Ronald Niemeijer

EINDHOVEN - Begin juni 1984 is hij lid geworden van Neerlands grootste liberale jongerenorganisatie: de JOVD. En sinds maart 1988 zit hij in het hoofdbestuur als algemeen secretaris. Een slim ventje, want hij doet het niet alleen goed op de Technische Universiteit Eindhoven, maar ook binnen de JOVD weet hij zich sluw te bewegen. Het is ein Stiller. Een denker en doener. Maar ook iemand die mensen kan maken en breken. We hebben het over de 24-jarige Ferry van Dijk.

VAN DIJK PRAAT GRAAG OVER ZIJN CLUBJE: "De sfeer is goed in het hoofdbestuur", zegt hij. "Iedereen vertrouwt elkaar en iedereen gaat goed met elkaar om. Natuurlijk zijn er hier en daar wel eens wat problemen, maar die worden op een behoorlijke en volwassen manier opgelost."

Van Dijk, die meestal getypeerd wordt als een ambtenaar omdat hij zo formeel is, kan veel vertellen over de hoofdbestuurweekenden. Ferry: "We hebben met de huidige bestuursamenstelling een zo'n weekend gehad - dat was leuk hoor?! Niet alleen

omdat politiek secretaris Jolanda Hekman erbij was, alhoewel ze wel meehielp aan het goede gevoel wat we daar toen hadden. In dat weekend werd behoorlijk wat gedronken. Op een gegeven moment zaten ze daar moppen te tappen enzo, je kent dat wel. Toen heb ik aan Rutte voorgesteld om naar Wagner te gaan luisteren. Ik wist niet waar we die plaat toen van moesten weghalen, maar de vraag was op zich wel komisch."

FERRY IS, ZOALS HIJ HET ZELF ZEGT, de man achter de schermen van de

JOVD. Iemand die achter de schermen staat valt weinig op. Toch hebben de zogenaamde "backbenchers" zo hun gedachten. Zelfs macht over bepaalde kwesties. Als voorbeeld die tijd toen er een nieuwe voorzitter gekozen moest worden. Van Dijk, erg actief in het Brabant-circuit, waar mensen gebroken en gemaakt kunnen worden door de aanwezigheid van "stille regelaars", had toen als eerste voorkeur Jeroen Princen. Geen wonder want Princen is een close friend van Van Dijk. Net als Joost Otterloo. Princen werd uiteindelijk niet geschikt geacht voor het voorzitterschap. Dat werd Mark Rutte. Otterloo kwam, overigens een tijd later, met een meerderheid van één stem in het hoofdbestuur als landelijk penningmeester. Van Dijk, over de voorzitterskwestie: "Rutte was mijn tweede keus, en een goede."

Overigens vindt Ferry dat hij zelf ook wel landelijk voorzitter kan zijn. "Waarom niet? Ik ben al van een aantal clubjes voorzitter geweest de afgelopen jaren. Het enige waar ik wat aan zal moeten bijschaven is m'n politieke kennis. Maar ach, als je daar de tijd voor hebt valt daar wel aan te werken."

HET ALGEMEEN SECRETARIAAT IS EEN herberg voor ijverige hoofdbestuur-leden. Ferry is daar vaak aanwezig. Hij zal wel moeten, want zijn functie brengt veel ijver met zich mee. Op het secretariaat heeft Ferry de verantwoordelijkheid over alle binnengekomen post. En die mag hij graag inkijken, zoals-ie zelf zegt, want: "Andermans post inkijken is heel normaal, dat doet iedereen. Dat vind ik zelf ook heel interessant. Als er op een brief niet 'strikt persoonlijk' staat dan maak ik die open en boek het in. Dat werkt trouwens heel goed om betrokken te blijven bij het werk van je collega's. Vergeet niet: de JOVD is een organisatie, het zijn geen privé dingen die er gebeuren. Meestal is het niets bijzonders, maar je weet maar nooit, he?!"

IN HET HOOFDBESTUURSCIRCUIT WERD OP een gegeven moment gezegd: Ferry heeft nu een vriendin, zijn ze eindelijk van dat geflikflooi op het secretariaat af. Was Ferry dan te vrouwvriendelijk?

"Met de secretariaat medewerksters heb ik een goede verhouding", aldus Van Dijk. "Het is natuurlijk apart dat hun directe werkgever twee dagen of minder op de werkplek zelf aanwezig is. Als ik er niet ben krijgen

ze instructies óf via de telefoon óf via anderen die instructies doorgeven. Je hebt dus als secretariaat medewerkster een gigantische verantwoordelijkheid. Je moet behoorlijk wat initiatief kunnen tonen."

Ferry zegt overigens nooit écht

Echte JOVD'ers kunnen tegen een stootje. De rubriek Harnas stelt ze op de proef. Harnas is (meestal) in dialoogvorm geschreven. De gesprekken hebben echter niet plaats gevonden.

AMBITIES

Hé, Karwal. Alles goed?

Prima, ik mag niet klagen. Ik ben districtsvoorzitter van Noord geworden, en later word ik even landelijk voorzitter. Dat wordt lachen joh!

Jij districtsvoorzitter? Maar

Ronald Niemeijer

jij wou je toch op je studie gooien, en je kostbare tijd niet aan de JOVD verkwesten?

Inderdaad, maar ambities altijd ontkennen, hé?!

En hoe zit het dan met Dolf Vink? Die zou toch vvp in dat districtsbestuur van jullie worden?

Eh... ja..., maar nu niet meer. Er zijn tussentijds wat dingetjes gebeurd enzo, ach je kent dat wel. We hadden een klein bestuurscrisisje. Maar d'r is niets aan de hand. John Tukker hebben we nu a.i. benoemd. Vink is weg, die kunnen we missen als kiespijn.

Zeg, hoe gaat het eigenlijk met de afdeling Drachten?

Och, ze groeien prima. Maar het zijn een stelletje pubers en cowboys, hoor?!

Een beetje jaloers?

Ja, eigenlijk best wel. In die tijd toen ik voorzitter van Hoogeveen was is me zo'n leden-groei nooit gelukt. En Drachten lukt het wel. Dat vind ik niet eerlijk?! Dus afsnauwen die hap. Tot slot: hoe wil je dat landelijk voorzitterschap eigenlijk bereiken?

Och, dat komt wel goed. Gewoon ambities ontkennen, hé?! Maar niet zeggen, hoor?!

achter Yvonne te hebben aangezeten. (Yvonne Bakker was een van de secretariaat medewerksters. Ze heeft later om duistere redenen ontslag genomen RN). "Nee, echt niet. Zodra je een keer zegt: 'Nou, dat is wel een leuke meid' en je doet een paar keer geïnteresseerd richting haar, wordt er gauw gezegd: 'Oh, hij valt op haar.' En ach, dat komt niet alleen binnen de JOVD voor, dat is overal zo."

"MET YVONNE HEB IK NIET HET CONTACT van: ze komt even voorbij lopen en ik geeft haar een klap voor d'r kont. Dat moet je bij haar absoluut niet proberen. Je krijgt een klap in je gezicht terug!"

Ferry vindt de combinatie werkgever/werknemer trouwens bijzonder pikant. "Dat is een beetje taboe in Nederland", zegt hij. "Ik heb me er altijd verre van gehouden om daar echt serieus op in te gaan. Het is gewoon een leuke meid en ze ziet er leuk uit. Nou, en daar houdt het mee op."

OP HET AFGELOPEN CONGRES GING DE promotiefilm in première. Voor Van Dijk was daar ook een rol in weggelegd. "Dat vond ik best wel spannend", zegt-ie terugdenkend aan zijn Hollywood-tijd. "Toen die promotiefilm gemaakt werd mocht ik daar zelfs een stukje over schrijven voor Driemaster. Schrijven kan ik alleen als ik bezopen ben, maar dat gebeurt niet zo vaak."

Toch wordt beweerd dat Van Dijk erg slecht tegen drank kan. Ferry, nuchter: "Ach, soms ben ik inderdaad wel snel aangeschoten, maar ik wil niet zeggen dat ik absoluut niet tegen drank kan. Die indruk wordt inderdaad vaak gewekt. Ik simuleer altijd dat ik dronken ben, dat vinden mensen leuk. Op een gegeven moment heb je een bepaald image en daar moet je je dan maar aan houden."

Ferry is niet van mening dat de JOVD met een drankprobleem zit. "Nee, meer met een rookprobleem. De drank maakt een wezenlijk onderdeel uit van het politieke spel. En ach, op congressen wordt er inderdaad veel gedronken, maar dat gebeurt overal waar het gezellig is."

ER GAAN GERUCHTIEN DAT FERRY VAN DLJK in november opstapt, maar zelf ontkent hij die: "Nee, nee, nee. Daar was inderdaad wel sprake van. Maar dat mocht niet van de rest van het hoofdbestuur - ze vinden me waarschijnlijk te goed."

BELEGGEN, EEN VOLKSSPORT!

door Jean-Paul Frishert

In het kader van de lustrumactiviteiten van onze vereniging wordt in de maanden september, oktober, november en december het JOVD-beursspel georganiseerd. In het voorjaar ontstond het idee om de JOVD-leden kennis te laten maken met de fascinerende beleggingswereld. Een wereld die gekenmerkt wordt door grote tegenstellingen zoals succes en mislukking, speculatie en zorgvuldige analyse. Na peilingen in diverse afdelingen en een enquête op het voorjaarscongres bleek dat er een grote belangstelling bestond om mee te doen aan dit spel. Grote prijzen zijn te winnen en deelname kost helemaal niets!

VEEL MENSEN DENKEN DAT AANDELEN, obligaties en andere beleggingsobjecten veel te moeilijk te begrijpen zijn, maar dit valt reuze mee. Onderzoek heeft uitgewezen dat vaak de hoogste resultaten behaald worden door mensen die geen speciale economische of beleggingstechnische achtergrond hebben. Doel van dit artikel is om jullie duidelijk te maken waaruit ons beursspel bestaat en hoe je mooie prijzen kunt winnen.

HET SPEL BESTAAT UIT VIER RONDES, namelijk: september, oktober, november en december. Iedere deelnemer ontvangt honderdduizend gulden aan startkapitaal. Dit bedrag mag volledig belegd worden, maar de voorzichtige belegger kan ook iets in kas houden. Rood staan is verboden, alsmede handel met voorkennis. (Graag even telefoontje naar de commissie!)

IEDERE DEELNEMER ONTVANGT ELKE MAAND een orderkaart waarop hij een aantal beleggingen kan aangeven. Deze orderkaarten dienen uiterlijk iedere eerste of tweede zaterdag van de maand binnen te zijn. Dit zijn de data: 9 september, 7 oktober, 11 november en 9 december.

De orders worden dan verwerkt tegen de openingskoersen van de eerstvolgende maandag. Op elke laatste beursdag van de maand berekent de commissie het resultaat per deelnemer tegen de slotkoersen van die dag. Iedere deelnemer krijgt hiervan zo snel mogelijk bericht.

Vanwege speltechnische redenen wordt de portfeuille van iedere deelnemer automatisch te gelde gemaakt per laatste dag van de maand. Het kapitaal wat je dan hebt kun je gebruiken om de volgende ronde in te gaan. Nieuwe deelnemers kunnen later nog wel meedoen, maar zij kunnen dan geen aanspraak meer maken op de hoofdprijzen.

WAAR KUN JE IN BELEGGEN? JE KUNT gebruik maken van de volgende moge-

Iedere spelronde zijn er rondeprijzen (waarde aandeel Philips (+ f 42,00)). Voor hen die alle rondes meespelen zijn er hoofdprijzen.

1ste hoofdprijs: waarde CBS-stemmingsindex (+ f 190,00)
2de hoofdprijs: waarde aandeel Unilever (+ f 150,00)
3de hoofdprijs: waarde aandeel Robeco (+ f 109,00)
4de tot en met 6de hoofdprijs: waarde aandeel ABN (+ f 45,00)

Doe mee en spek de kas van je afdeling, district of eigen portfeuille!

lijkheden: 1) alle actieve aandelen op de Amsterdamse Effectenbeurs, 2) de laatste staatsobligatie (waarschijnlijk van 7,5% 89/99), 3) de Dow Jones-index, 4) de CBS-stemmingsindex, 5) goud en 6) dollars.

ad 1) Deze actieve fondsen worden ook wel hoofdfondsen genoemd. Ze zijn meestal terug te vinden in een apart kader op de beurspagina van iedere krant (begin: Aegon, einde: Wolters- Kluwer). Aandelen worden uitgegeven door bedrijven om aan geld te komen voor bijvoorbeeld grote investeringen. De koersontwikkeling van aandelen wordt naast macro-economische aspecten, zoals inflatie, ook door de economische resultaten van een bedrijf bepaald. Een bedrijf dat goede jaarcijfers weet te presenteren zal in koers stijgen. Als vergoeding voor het beschikbaar stellen van kapitaal ontvangt de belegger naast eventuele koerswinsten ook dividend. Ook dit dividend is afhankelijk van de bedrijfsresultaten en kan fluctueren.

ad 2) Ook obligaties worden op de beurs verhandeld. Een verschil met aandelen is dat ze veel stabielier zijn. Bij de beurskrach van oktober 1987 zagen we dat veel beleggers in de obligatiemarkt en het goud vluchtten. Naast bedrijfsobligaties kennen we staatsobligaties. Deze worden uitgegeven door de staat en ze zijn nog wat minder risicovol dan de gewone obligaties omdat de staat garant staat, die in tegenstelling tot een bedrijf niet failliet kan

gaan. Een ander verschil met aandelen is dat je op obligaties rente ontvangt en geen dividend. Op een 7,5% staatsobligatie ontvang je bijvoorbeeld 7,5% rente per jaar. Belangrijk aspect bij obligaties is de rente-ontwikkeling. Als de rente gaat stijgen dan zal de obligatie in waarde dalen. Als de rente gaat dalen dan zal je obligatie in waarde stijgen. (Uitleg: stel koers is 100 en de rente bedraagt 5%. Aan het einde van het jaar bij een gelijkblijvende rente van 5% heb je dan f 1000,00 + f 50,00 = f 1050,00. Stijgt de rente echter tussentijds naar 10%, dan daalt de waarde van de obligatie naar: f 1050,00/1,1 = f 954,55, ofwel de koers gaat dan dalen naar: 105/1,1 = 95,45.)

ad 3) De Dow Jones-index is een index van de dertig belangrijkste industriële bedrijven aan de New Yorkse effectenbeurs. Voor ons spel stellen we de waarde van de index gelijk aan één aandeel Dow Jones. Als je dus een aandeel Dow Jones-index wilt hebben betaal je daarvoor de waarde die de Dow Jones-index aangeeft. In werkelijkheid kun je dit nooit doen maar voor ons spel is deze constructie uitstekend geschikt om in te spelen op internationale ontwikkelingen en om de werking van de Dow Jones-index te volgen (zie bijvoorbeeld het half elf journaal). Stel de Dow Jones-index bedraagt 2400, je betaalt dan f 2400,00.

ad 4) Voor de CBS-stemmingsindex geldt hetzelfde als voor de Dow

Jones-index. Alleen geeft de CBS-stemmingsindex de koersontwikkelingen weer van de Amsterdamse Effectenbeurs. (Kijk in de krant en naar het half elf journaal). Ook hier geldt dat één aandeel CBS-stemmingsindex de waarde krijgt van de CBS-stemmingsindex. Ook hierbij geldt dat het in de werkelijkheid niet mogelijk is maar wel geschikt is voor ons spel.

ad 5) Het goud kan uitgedrukt worden in troy ounces of in kilogrammen. Voor het gemak zullen we rekenen in kilogram. Ook halve en andere kilogramverdelingen zijn toegestaan. We gaan wel uit van de goudprijs in bewerkte staat. Bijvoorbeeld: je wilt een halve kilogram goud hebben. Dit kost je dan $1/2 * f 28000,00 = f 14000,00$.

ad 6) Als laatste is er de mogelijkheid om te beleggen in dollars. Voor het berekenen van de omvang van de belegging gaan we uit van de middenkoers (wisselkoers) die in de krant vermeld staat. Als de middenkoers f 2,25 is, en je wilt duizend dollars kopen dan kost je dat $f 2,25 * 1000 = f 2250,00$.

TEGENWOORDIG WORDT OP DE EFFECTIEN-

beurzen veel gehandeld in allerlei opties (aandelen, index, valuta enzovoort). Omdat de gehele optietheorie en -praktijk vele toepassingsmogelijkheden kent en dit toch enige specialisme met zich mee brengt, heeft de commissie beursspel besloten om opties buiten het spel te houden. Om toch de mogelijkheid te geven om in te spelen op een eventuele koersdaling, is voor de volgende techniek gekozen: verwacht je een daling van een bepaald aandeel dan kun je het aandeel op dat moment gaan verkopen (ook al heb je het aandeel niet, dit wordt wel "short gaan" genoemd). Je moet dan wel de tegenwaarde op dat moment als een soort borg aan de commissie beursspel geven. Op de aflooptdatum koop je dan het aandeel tegen de dan geldende prijs terug.

Ter verduidelijking het volgende voorbeeld: op 1 januari is de koers van een aandeel ABN f 40,00. Als je nu wilt handelen in aandelen ABN, dan heb je de volgende twee mogelijkheden.

1) Je verwacht een stijging van de koers van ABN naar bijvoorbeeld f 50,00. Je koopt dan het aandeel ABN (of een aantal) en kijkt wat de koersen gaan doen. Als de koers stijgt naar f 50,00, dan heb je f

$50,00 - f 40,00 = f 10,00$ winst. Daalt de koers naar f 35,00, dan heb je $f 40,00 - f 35,00 = f 5,00$ verlies.

2) Je verwacht een daling van de koers van ABN naar bijvoorbeeld f 35,00. Je verkoopt dan op 1 januari het aandeel ABN (of een aantal) voor f 40,00. Je geeft dan f 40,00 per aandeel in bewaring bij de commissie beursspel. Je bent dan wel verplicht om op het einde van de periode bijvoorbeeld 31 januari het aandeel terug te kopen. Is op 31 januari de koers f 35,00 dan heb je $f 40,00 - f 35,00 = f 5,00$ winst. Is echter tussentijds de koers gestegen naar f 45,00, dan heb je $f 40,00 - f 45,00 = f 5,00$ verlies. Je ziet dat je voorzichtig moet zijn met voorspellingen.

NOG ENKELE TIPS. DING MEE NAAR DE hoofdprijzen! Schrijf snel in en bewaar dit artikel goed. Zorg dat de orderkaarten op tijd bij de commissie beursspel binnen zijn. En dames opgelet! Kies exact, kies voor beleggen! Mocht je nog vragen hebben dan kun je contact opnemen met de voorzitter van de commissie beurspel: Jean-Paul Frishert, Struisenburgdwstr 153/b, 3063 BT ROTTERDAM (010-4333950).

Holland's Paper-Nieuwspij B.V.

hpn KANTOORVISIE VOOR MORGEN!

Hulzenweg 10-20
6524 AN Nijmegen-Holland
Postbus 317 - 6500 AZ Middel
Tel. 080-561044 (Binnen)
Tele. 48924 Telefax 080-56621

De meest complete kantoorleverancier!

Om onze Nederlandse defensie eens van nabij te bezien bestaat de mogelijkheid om mee te gaan met een werkbezoek aan De generaal-majoor De Ruiter van Steveninck kazerne te Oirschot.

DEFENSIE

Op dinsdag 17 oktober wordt de mobilisatie van een selecte groep JOVD'ers afgekondigd, om nader kennis te maken met onze Dertiende pantserbrigade. Belangstellenden kunnen zich aanmelden bij Ron Batten (020-952479) of Paul Moltmaker (023-311715).

WIJ DRUKKEN BIJNA ALLES!

Buiten bankbiljetten kunt u bij ons terecht voor al uw wensen op drukgebied

PRINTASS
PARTNER

Dinky
Druk

Pastoor Koopmanweg 5, tel. 02230-31466
Postbus 330, 1780 AH Den Helder

CIRCUIT

Foto's: Gérard Drost
en Dries van Bergeijk

Tekst: Ronald Niemeijer

Ed Nijpels (1) weet: populariteit is vijf seconden leuk. Wij ook! De socialist Wim Kok heeft als opleiding de rijke-zoontjes-school Nijenrode. Geven dus geen les in charisma.

24 en 25 juni 1989 - De JOVD was in het Brabantse Veldhoven even de Jongens Organisatie voor Vrouwen en Drank - so what. We hadden wat te vieren. Neerlands grootste politieke kinderkaartclub werd veertig jaar. Wie er allemaal aanwezig waren? Joris Voorhoeve, for example. Maar ook links liet van zich horen in de persoon van Wim Kok. Driemaster was voor u voor en achter de schermen. Een impressie.

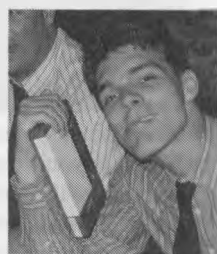
CDA'er Wim Deetman (1) heeft sinds de studentenacties nog steeds last van de maag. Leeft nu op Remmies. Joris Voorhoeve heeft het haar, na een partijtje voetbal, nog perfect zitten.

Oud-voorzitter Jort Kelder wilde weten wat Annelies Meybaum die avond gegeten had. Eddy Habben Jansen (1) en vette patser Paul de Ruyter.

Frank van Dalen: "Cineasten bijten door!" Drs. Mark Aalders is meer "anders" dan "Doctor" - te lang in het hb dus.

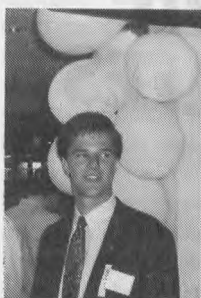

Eduard van der Biezen paste niet op kleine zusje Anne. Gevolg: lege stiften en een boze LEF-redactie.

Hb-lid Wacht van Dijk: "Waar is de fotograaf?" Ballon linksonder: landelijk voorzitter Mark Rutte.

Neerlands kleinste voorzitter... en grootste kneus. Mariette Meulman en Dolf Vink. Raar ventje die Eduard van der Biezen. Er zijn weinig van zijn soort.

De zunige boern dochter Jannie Hogen Esch kwam rijpe jongens oogsten.

Mirjam Mol showt contactlenzen. Voorhoeve in actie. Menig hart ging sneller kloppen: vooral die van Joris.

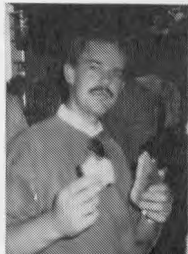
Je ziet hem nooit, maar hoort hem overal: internationaal secretaris Blaas Klein - lucht.

Iris Holtkamp uit Ter Apel. Pa zit in de vouw-wagens, zij in de politiek. Marco Schravert komt er nog wel.

Marjolijn van Leeuwen en - hij kon haar vader zijn- Adriaan Geelhoed (33). Opa Geelhoed mijmert over the good old days. Héél lang geleden dus.

Just "brood en Sparrood" Ron Batten. Afvallen doet-ie bij de vrouwen. Amelies Meybaum weet: waar het hart van vol is, is de mond mee gevuld.

D.N.P.P.

DRIEMASTER

Informatie

De grenzeloze wereld van Bas Klein

„PvdA werkt niet optimaal”

Slim bekeken

Wederzijdse erkenning diploma's

Verkiezingstijd: oogsttijd!

Let op je woorden!

Leven in een land zonder geld

Congresbon

Blijvend in herinnering

...
en nog veel meer!

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Ozadisc

Foto: Hoechst AG/Walter Kloos

TECHNOLOGIEBEURS zaterdag 11 november

jaargang 41

nummer 7

ALGEMEEN SECRETARIAAT JOVD
Pr Hendrikd 104
1011 AJ AMSTERDAM
020-242000

REDACTIEADRES

DRIEMASTER
p/a W. Rbmelingh
Z stationswg 31
2061 HD BLOEMENDAAL

Redactie - Walter Rbmelingh (hoofd-
redacteur), Fred Akkema, Ernest
Landheer, Ronald Niemeijer, Edwin
Pol, Jan Verhagen en Ronald Warnik.

DRIEMASTER

Driemaster is het landelijk orgaan
van de Jongeren Organisatie Vrij-
heid en Democratie (JOVD) en ver-
schijnt acht- tot tienmaal per jaar
in een oplage van drie- tot vier-
duizend exemplaren. Leden van de
JOVD ontvangen Driemaster gratis.
Voor niet-leden bedraagt de abonne-
mentsprijs f 17,50 per jaargang, te
voldoen op bankrekeningnr.
39.46.40.640 of girorekeningnr.
953500.

KOPIJ

Hieronder tref je de deadlines van
de drie eerstkomende Driemasters
aan. Indien je kopij hebt die je in
een van deze nummers wilt plaatsen,
stuur je bijdrage dan voor de bij-
behorende deadline naar het redac-
tieadres. Driemaster verschijnt
over het algemeen binnen een maand
na de deadline. De hoofdredacteur
behoudt zich het recht voor om
bijdragen te weigeren of in te
korten.

nummer	deadline
8 89	vr 20/10/89
9 89	vr 17/11/89
1 90	vr 22/12/89

NAMEN EN ADRESSEN

Voor de namen en adressen van be-
stuursleden dien je de adressen-
vraagbaak te raadplegen of te be-
stellen op het Algemeen secretari-
aat JOVD (+ f 4,25).

Hoofdbestuur - voorzitter: Mark
Rutte, Postbus 93168, 2509 AD S
GRAVENHAGE (070-522564) secretaris:
Ferry van Dijk, J Wattstr 75 (kamer
336), 1097 DL AMSTERDAM (020-
302471/6657181) penningmeester:
Jean-Paul Frisvert, Struisenburg-
dwstr 153/b, 3063 BT ROTTERDAM
(010-4333950) vvp: Eduard van der
Biezen, Parkatr 45, 3581 PE U-
TRECHT (030-334343) vvo: Joost
Otterloo, Ceresstr 21, 4811 CA
BREDA (076-215632) v&s: Nicole
Koetsier, Rembrandtln 128, 7242 DE
LOCHEM (05730-56690) internatio-
naal: Bas Klein, Oudraadtug 37,
2612 SL DELFT (015-147324) organi-
satie: Adriaan Vos, Homerusln 21,
3581 MC UTRECHT (020-315331/030-
522872) politiek: Mark Aalders, V
Meekerenstr 74/d, 3034 GD ROTTER-
DAM (010-4082259/4141366) Ron Bat-
ten, Gravestein 7, 1103 EH AMSTER-
DAM (020-952479) en Jolanda Helman,
Stationsstr 12/d7, 9711 AS GRONIN-
GEN (050-144823).

Politiek is handjes drukken, dreigen,
sjoemelen of bukken.
Katten uit de bomen kijken,
overreden, over lijken.
Schipperen of schaakmat zetten,
lange speeches, korte metten.
Witte voetjes, pan uit vege,
passen, meten wikken, wegen.
Lachjes, dansjes, judaskusjes,
loeren draaien, dooie musjes.
Veel beloven, vleien, paaien,
de kunst om, om iets heen te draaien.
D'r is geen liefde, regelrecht,
en daar is alles mee gezegd.

REINDER HARTMANS

VVD MOET KIEZEN VOOR LIBERALE KOERS

AMSTERDAM, 6 september 1989 - De VVD heeft de verwarde kiezer in haar verkiezings-
campagne niet duidelijk kunnen maken waarom zij enerzijds het CDA/VVD-kabinet heeft
laten vallen en anderzijds het liefst verder wil regeren met het CDA.

DE JOVD IS ALLES BEHALVE ONDER DE INDRUK
van de door de VVD gevoerde verkiezings-
campagne. De campagne was niet origineel
en veel te defensief. Alle oude stok-
paardjes zijn weer van stal gehaald: het
eigen huis, de eigen auto en de crimina-
liteit. Uit de verkiezingsuitslag moge
blijke dat de kiezer hier niet door
verleid werd om VVD te stemmen. De VVD
had zich niet alleen op materiële issues
moeten profileren. Juist nu, na de onge-
lukkige keuze van de fractie om het
kabinet op het reiskostenforfait te
laten vallen, was het van belang geweest
dat de VVD zich op immateriële punten
zou onderscheiden van het CDA. Pleiten
voor een goede Euthanasiewet en een
sterke Wet gelijke behandeling zou de
VVD geen windeieren gelegd hebben.

DE JOVD STEUNT DE OPROEP VAN VVD-PARTIJ-
voorzitter Ginjaar om te komen tot een
fundamentele herbezinning over de koers
van de grootste liberale partij. De JOVD
pleit al jaren voor een sociaal liberale

koers van de VVD. De JOVD concludeert
uit de huidige verkiezingsuitslag dat
een principieel liberale koers, die D66
overbodig maakt, de VVD meer zetels zou
hebben opgeleverd. Tussen het CDA en
Staphorst is geen ruimte voor een grote
partij. De JOVD stelt zich beschikbaar
om een leidende rol te spelen in de
discussie over koers en doelstellingen
van het liberalisme in Nederland.

DE JOVD BETREURT HET DAT DE VVD TIJDENS
de verkiezingscampagne al haar voorkeur
voor een CDA/VVD-coalitie heeft uitge-
sproken. Programmatisch gezien zou een
coalitie VVD/PvdA/D66 zeker tot de moge-
lijkheden hebben behoord. Mocht de VVD
nu toch coalitiebesprekingen met het
CDA gaan voeren, dan moet de VVD zich
sterk maken tegen de christen-democrati-
sche stroomwals. In een regeerakkoord met
het CDA moeten de liberale beginselen
van de VVD duidelijk terug te vinden
zijn.

34

COVERFOTO

De ozadisc werkt volgens het magneto-optische principe en kan net zoals de
magnetische diskette naar believen worden gewist en opnieuw worden beschreven.
De ozadisc is te verkrijgen in de maten 3½ en 5½ inch, die een opnamecapaciteit
hebben van 150 respectievelijk driehonderd megabyte per zijde. Met dank aan
Hoechst Holland NV.

34

INFORMATIE

door Mark Rutte

Vanaf deze plaats voorzie ik u steeds graag van de laatste informatie over het reilen en zeilen van onze vereniging. En dat doe ik deze keer met extra groot genoegen. Wanneer ik dit schrijf (drie dagen na de verkiezingen) is reeds vast te stellen dat de JOVD optimaal heeft geprofiteerd van de "6 september-koorts". De speciale folder gericht op de verkiezingen en onderstrepend de onafhankelijkheid en eigen koers van onze club, is een succes geworden. Het kwam goed uit dat de verkiezingscampagne samen viel met de introductieweken van hbo-instellingen en universiteiten. Vele nieuwe leden zijn het gevolg. De speciale belploeg die belangstellenden benadert met de vraag alsnog lid te worden maakt overuren. De JOVD zal ook de komende jaren veruit de grootste politieke jongerenorganisatie van Nederland blijven.

EN DAAR MOGEN WE BEST EEN BEETJE trots op zijn. Het zit het liberalisme deze dagen immers niet mee. De VVD heeft een defensieve en fantasievolle campagne gevoerd, waarbij de nadruk niet lag op liberale standpunten maar op de conservatieve wensen voor de toekomst. Het liberale gedeelte van de VVD-achterban heeft er weinig van begrepen en in veel gevallen zijn heil gezocht bij andere partijen. Maar er is meer. Het is de kiezer ook niet duidelijk geworden waarom de VVD enerzijds een coalitie met het CDA liet vallen en anderzijds uitsluitend met die partij verder wilde.

DE JOVD HEEFT EEN OPROEP GEDAAN EEN fundamentele discussie te starten over koers en doelstellingen van het liberalisme. De JOVD is bereid een leidende rol te spelen in een dergelijke gedachtenwisseling en concludeert dat tussen CDA en de kleine rechtse partijen geen ruimte meer is voor een grote partij. De zaak is dus duidelijk: de VVD moet naar het politieke midden en liberalen uit VVD en D66 in zich verenigen. Over de traditionele conservatieve kiezer hoeft niemand zich zorgen te maken. Het grootste deel stemt CDA en de rest gaat gewoon naar het midden al was het maar omdat zij toch geen alternatief hebben.

TOT ZOVER DE NODIGE INFORMATIE OVER de JOVD en de politieke standpunten van onze club rond 6 september. Op het gevaar af tegen de tijd dat dit gelezen wordt achterhaalde betogen neergeschreven te hebben toch nog een enkel woord over de (in)formatie van een nieuw kabinet.

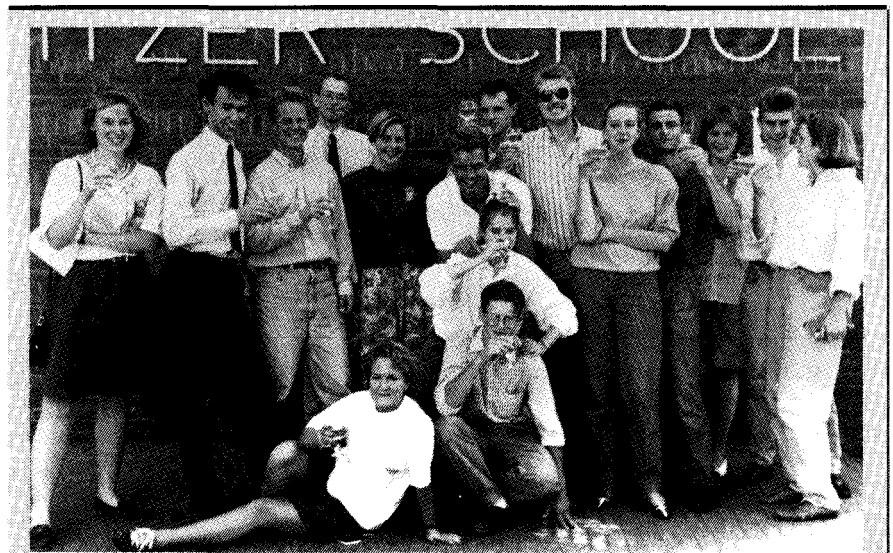
HET CDA MAAKT MISBRUIK VAN DE NIEUW verworven machtspositie. De PvdA doet alles en laat ook het nodige na met het oog op deelname aan een nieuwe regering. En de VVD wil duidelijk maken dat het niet aan deze partij zelf ligt dat liberalisme voorlopig vanuit de oppositiebankjes

beleden moet worden.

HET MACHTSMISBRUIK VAN HET CDA springt het meest in het oog. Kort na de verkiezingen heeft deze partij de bevoegdheden van het staatshoofd met een voor-informatie uitgehold, lange tijd gewacht met het maken

van een keuze en gepoogd D66 en de PvdA tegen elkaar uit te spelen. Het kan de christen-democraten eigenlijk niet eens verweten worden: het zijn Kok en Voorhoeve die Lubbers deze riante positie verschaffen. Wat is dat toch jammer!

MR

GEZOCHT: JONGE POLITICI (M/V)

Als je interesse hebt in liberale politiek is het ook in jouw woonplaats mogelijk actief te worden in de JOVD. Alle liberale jongeren zijn bij ons welkom op congressen, cursussen, discussie-avonden en feesten of in commissies en besturen. Tot ziens!

MET JOVD-LOGO EN BOVENSTAANDE WOORDEN adverteerde district Utrecht tien bij zeven groot in drie regionale huis-aan-huisbladen, mede dankzij de goedgeefsheid van een vader die nog wat ruimte in zijn advertentiecontract had.

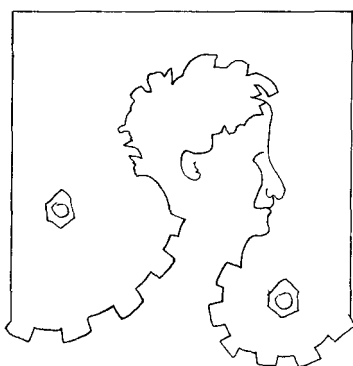
DE LEDENWERFACTIE WERD ONDERSTEUND door een promotieteam dat met een busje gedurende de verkiezingscampagnes voor de Tweede Kamer plaatsen aandeed waar politieke markten waren georganiseerd.

DE ACTIE VERLIEP VOLGENS DISTRICTS-

bestuurder Eddy Habben Jansen succesvol. Zo was de afdeling Utrecht genoodzaakt om tot tweemaal toe de v&s-cursus introductie te organiseren, om dertig nieuwelingen wegwijs te maken in de vereniging.

OP FOTO: NA 'S OCHIENDS DE V&S-CURSUS promotie en ledenwerven te hebben gevolgd, en 's middags overleg te hebben gepleegd, poseerde het Utrechts promotieteam voor de foto-graaf en toostte op een goed verloop van de ledenwerfactie, die 20 augustus van start ging.

3M

DE TECHNOLOGISCHE VOORUITGANG SLAAT overal in de maatschappij toe. De technologische ontwikkelingen hebben positieve kanten: het automatiseren van gevaarlijk en geestdodend werk of bijvoorbeeld betere hulpmiddelen voor gehandicapten. De technologische vooruitgang heeft ook veel negatieve effecten: verlies van werkgelegenheid en bedreiging van privacy om er maar eens twee te noemen.

OP ZATERDAG 11 NOVEMBER WORDT IN HET RAI Congrescentrum te Amsterdam een grootse technologiebeurs gehouden. Bedrijven en instellingen die zich met hoogwaardige technologie bezighouden verzorgen presentaties. Voorts worden de positieve en negatieve kanten van de technologische vooruitgang belicht door minister De Korte en een forum van sociale partners en wetenschappers. Het belooft werkelijk een groots gebeuren te worden!

3M

TECHNOLOGIEBEURS ZATERDAG 11 NOVEMBER

10.00 ontvangst

10.45 opening

11.00 spreekbeurt minister De Korte

11.30 forum sociale partners en wetenschappers

12.30 lunch

14.00 bedrijfspresentaties

16.30 sluiting

Tijdens de bedrijfspresentaties kun je zelf zien, horen en voelen met welke technieken bedrijven tegenwoordig werken.

Het RAI Congrescentrum is vanaf Amsterdam RAI (loopafstand), Amsterdam CS (met tram 4) of Amsterdam Amstel (met bus 15) te bereiken.

De technologiebeurs wordt ondersteund door de Stichting voor Publieksvoorlichting over Wetenschap en Technologie en het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen. Voor meer informatie: Mark Aalders (010-4082259/4141366) of Jan Weijers (015-141382/08376-16841).

Nalatenschap international secretaris:
duizend procent budgetoverschrijding

DE GRENZELOZE WERELD VAN BAS KLEIN

door Jort Kelder

De JOVD heeft altijd veel aandacht besteed aan het internationaal jongerenwerk. Voor menigeen vormen de bezigheden binnen de internationale circuitjes van jongerenorganisaties het begin van een politieke verslaving. Niet zelden mondt dat uit in een Binnenhofse betrekking. Nijpels werd ooit wereldberoemd binnen de JOVD (en later internationaal secretaris) na een omstrede bezoek aan het voormalige Portugese wingewest Angola. Ook de VVD-kamerleden Linschoten en Wiebenga vulden hun studententijd met briefings, executives en seminars alvorens de politieke arena als prof te betreden. Iedere regel kent uitzonderingen. Kinderdiplomatie kan carrières maken. En breken. Die categorie wordt verzorgd door de huidige internationaal secretaris, de 23-jarige Delftse mijnbouwkundige student Bas Klein.

ALS DE GERUCHTEN OP WAARHEID BERUSTEN is Klein sinds zijn aantreden als internationaal secretaris als een vliegende tornado door zijn portefeuille gegaan.

Het is usance dat probleembestuurders onder de noemer "functioneringsgesprek" een à deux in de lounge van het hoofdstedelijke Barbizonhotel krijgen aangeboden, en bij recidive aan de ontbijttafel van voorzitter Mark Rutte. Klein was vaste gast van Rutte, maar kennelijk niet tot genoegen.

5 juli belege de het hoofdbestuur een spoedvergadering op het Amsterdamse JOVD-secretariaat. Majeur agendapunt: het (dis)functioneren van de internationaal secretaris. Kleins aftreden werd geëist.

De spreekwoordelijke druppel die de emmer had doen overlopen was de workshop Latijns Amerika op het lustrumcongres (24 en 25 juni in Veldhoven). Door slordige organisatie van de internationaal secretaris was de zaak aldaar, in ronde taal gezegd, ruimschoots uit de klauwen gelopen. (Zo werd de verbouwde Kaj Jalving vijf minuten voor aanvang tot voorzitter gebombardeerd en met Nederlandstalige stellingen op de onvoorbereide zaal losgelaten. Door louter toeval kon via een Spaanse gelegenheidstolk met de Zuid Amerikanen gecommuniceerd worden.)

Enfin, "om persoonlijke en zakelijke redenen" zou het volgens een paar bestuursleden dus maar beter zijn indien Klein de consequenties trok en koffers ging pakken. Zij het, niet voor een retour Pyongyang, Pretoria of Parijs, maar voor een enkeltje het politieke bos in. Via het informele telefooncircuit in de weken voorafgaand aan de spoedvergadering was Kleins hoofd al veelvul-

dig opgeëist (geheel in stijl met de bicentennair van de Franse revolutie). Toch werd het geen bijtjesdag voor de bekritiseerde internationaal secretaris. Meer een Pyrrhus-overwinning. Klein moet zich ter vergadering heftig verweerd hebben, want de conclusies van het hoofdbestuur verdienen de kwalificatie "monsterlijk compromis". En Klein zit - nog wel.

WEL BESLOOT MEN KLEIN TOT ZIJN AFTREDEN onder curatele te stellen. De kandidaat-opvolgers Ron Batten en Michiel Remers en het gerevalueerde zeskoppige internationaal secretariaat (waarin Brabants runner-up Mirjam Mol en de veteranen Bart Driessen en Harold Makaske zitting hebben) beheren Kleins portefeuille for the time being.

Officieel heet het dat de internationaal secretaris bijstand krijgt wegens een bezoek dat hij en (zoals Klein het in een memorandum voor het bestuur zonder valse bescheidenheid omschreef) "andere wereldleiders in spē" aan de Verenigde Staten brachten. Dit optisch welvaren van de internationaal secretaris kan niet verhelen dat het zwaard van Damocles boven Kleins hoofd op 5 juli gevallen is. Immers, hij heeft toegezegd begin december na het IFLRY-congres

af te treden, in de hoop zijn JOVD-post voor een IFLRY-bestuursfunctie te kunnen inruilen. In de wandelgang heet dit ontslag onder opschortende voorwaarde reeds "het Sinterklaas-cadeau van Rutte". Hij zal er blij mee zijn.

WAT WAS ER ZOAL VOORGEVALLEN ROND Klein? Veel. Bij navraag presenteren kritikasters een aantal anekdotes die zich feilloos lenen voor TV-verfilming.

Bijvoorbeeld over de bekoelde relaties met de parlementaire VVD-fractie, alwaar het rood aangelopen kamerlid Blaauw de memorabele zin "Klein komt hier nooit meer binnen!" sprak. Bij wijze van verrassing had een stuurloze, zich als "Angolese liberalen" presenterende delegatie, ("met de liberale groeten van Klein") bezit genomen van de werkkamer van het VVD-kamerlid. Die overvalactie hanteerde Klein vaker. Het moest, niettegenstaande het vriendelijke briefje (met voor Kleins doen het luttele aantal van twee spelfouten) dat Blaauw van de JOVD'er bij diens heraantraden in de Tweede Kamer ontving, maar eens afgelopen zijn. Einde relatie.

Ook leuk: sfeerbeschrijvingen van Kleins optreden tijdens vergaderingen van het hoofdbestuur. Een nerveuze internationaal secretaris (ooit bekende hij in kleine kring overstressed te zijn en "een hartaanval te vrezen") die de collega's onder het genot van een slof sigaretten een verbaal rookgordijn serveert. Veel afko's, vakjargon en bijzinnen die een onderwerp en lijdend voorwerp node missen, vliegen door de vergaderruimte. De strekking is duidelijk: Klein moet de lucht in. Of het hoofdbestuur even wil fiatteren. Legendarisch is de ver-

„Je staat op

m'n lijstje

voor een reisje”

zuchting van hoofdbestuurlid Mark Aalders "laten we akkoord gaan, anders neemt Klein het woord", nadat de warrige internationaal secretaris een voorstel had gedaan. Liever capituleren dan Klein aanhoren, lijkt het devies. Niet dat Klein per se gemandateerd moet zijn alvorens tot actie over te gaan.

NOG EEN KRONIEKJE. EEN BUDGETTAIR nimmer voorzien Sovjet-bezoek bracht penningmeester Joost Otterloo onlangs tot razernij. De onfortuinlijke kassier kreeg volgens de methode-Klein (kort voor aankomst van buitenlandse gasten en liefst bellend vanuit een telefooncel op Schiphol) het verzoek even behulpzaam te zijn bij de opvang van het Sovjet-bezoek. Van planning kon geen sprake zijn, improviseren dus maar.

Dit gevoegd bij de stortvloed aan rekeningen (ten bedrage van vierduizend gulden) die daags na het bezoek in het postvakje van Otterloo be-

landden, verklaart de wat norske verhouding tussen de twee.

Evenwel, nimmer kan gezegd worden dat Klein zich niet heeft ingespannen de financiële schade beperkt te houden. De delegatieleden (drie mannen en een vrouw) sliepen gemixed. In de diplomatie wordt een dergelijk protocollair affront niet gewaardeerd. Of het klungelig georganiseerde bezoek er iets mee vandoen heeft is onbewezen, feit is wel dat de ooit warme Sovjet/JOVD-banden bekoeld zijn.

CENTRAAL IN ALLE KLEIN-KRITIEK STAAT zijn ormiskbare vermogen tot het scheppen van chaos in orde. "Klein is als een moeras. Het begint met een klein klusje en voor je het weet doe je de hele organisatie", vat een anoniem hoofdbestuurlid Kleins neiging tot delegeren samen. "Veel ouwehoeren, veel toezeggen en vooral veel afschuiven", stelt een potentieel opvolger. Een andere Klein-

kerner noemt de internationaal secretaris "een gezellige vent". Wel vermoedt ze dat de JOVD-bestuurder door het hoge ambt licht paranoïde trekjes begint te vertonen: "Klein belde me, legde plotseling neer en belde nogmaals over een andere lijn. Hij is er van overtuigd dat z'n telefoon wordt afgetapt door de BVD."

GROTE BELANGEN VERLJDELEN EEN ONT-slagprocedure. Zo is jarenlang de invloed van de Nederlandse liberalen (in de persoon van "president" Jules Maaten) binnen IFLRY groot geweest. Deze JOVD'er en voormalig internationaal secretaris (1981-'84) weet stevig zitvlees te combineren met onbetwiste competentie. Na drie termijnen van twee jaar voorzitterschap houden Maaten en een drietal andere IFLRY-bestuurders het begin december op hun congres voor gezien.

Vacatures dus. En omdat de JOVD gaarne informatie en invloed houdt in het tot verbeelding sprekende internationaal jongerenwerk (waar VIP-treatment voor de mini-politicus nog heel gewoon is) bedacht men een kandidaat te stellen: Klein. Jazeker, dezelfde.

Een kandidatuur uit nood geboren. Er zijn simpelweg geen JOVD'ers voorhanden die ingewerkt zijn op internationale zaken en dus kansvol gekandideerd kunnen worden voor het IFLRY-bestuur. Niets of Klein moet het devies van het hoofdbestuur geweest zijn. Kleins kansen zijn zelfs in het smoezelige wereldje van het internationaal jongerenwerk klein.

Het hoofdbestuur en "mister IFLRY" Maaten zullen de Klein-kandidatuur discreet diplomatiek afhandelen. Dat wil zeggen: in naam steunen, maar niet te veel krediet verspelen door echt lobbywerk. Voor het binnenslepen van de IFLRY-functie is ten minste duizend gulden budget nodig. Het hoofdbestuur heeft tot dusverre geen cent beschikbaar gesteld voor deze JOVD-kandidaat. Daarmee is Klein bij voorbaat verliezer. Kleins ontslag blijft onverkort van kracht - de winst is dus al binnen.

HET STINKT ALS STILSTAAND WATER BIJ de JOVD-internationalo's. De armoede aan gekwalificeerde kandidaten voor het IFLRY-bestuur legt een gevoelig kritiekpunt bloot: de splendid isolation van de buitenlandhoek van de JOVD.

De wereld van Peter Stuyvesant is bij de tabaksgrutter om de hoek voor

f 3,75 verkrijgbaar. Zo niet de (met publieke middelen gesubsidieerde) wereld van het internationaal jongerenwerk. Meer openbaarheid betekent meer aandacht, hetgeen belangstelling voor deelname in een JOVD-delegatie genereert. En dat mag niet. De spoeling moet dik blijven voor een kringetje uitverkoren reislustigen. Daartoe wordt het middel van de desinformatie, of liever, geheel geen informatie niet geschuwd.

Vergaderinbrengen van internationaal secretarissen zijn weinig toegankelijk voor de geïnteresseerde leek. Kleins voorganger Albert Kooiman hanteerde een beproefde methode om lastige vragen van collega's te voorkomen. Ter vergadering schreef Kooiman altijd met potlood een vluchtig stukje - men vond nooit tijd zich daarvoor te buigen en kopiëren was onmogelijk. Zelden is in de verenigingsbladen een reisverslag, een beschouwing van een seminar of een ingediende congressmotie van het internationaal secretariaat te lezen.

EEN ANDERE PENDANT VAN HET PARTICIPATIE-ONTMOEDIGINGSBELEID, geldt de samenstelling van delegaties. De criteria zijn vaag, de procedures ad hoc en de beslissingen lagen tot voor kort in handen van één persoon: de internationaal secretaris.

Een bezoek van vier JOVD'ers aan Moskou en de Autonome Republiek Dagestan wekte wat de delegatiesamenstelling betreft zoveel ergernis, dat het hoofdbestuur inmiddels over voorafgaande toetsing beschikt. Vooral de toevoeging van het vierde delegatielid Eric Balemans (naast Klein, Bas Bakker en Rutte) heeft menigeen de wenkbrauwen nadrukkelijk doen fronsen. Immers, was de oud-JOVD-voorzitter destijds niet door gebrek aan gewicht tot het hoge ambt geroepen? Zelfs als men Balemans bekentenis ter plekke "tot de top

één procent van de Nederlandse samenleving te behoren" voor waar neemt, blijft zijn expertise van de Sovjetunie (en daarmee zijn kwalificatie voor de reis) betwist. Temeer als men weet dat een andere bekende kandidaat zich had aangemeld: Hans-Peter Lassche, een Utrechts student Oosteuropese geschiedenis.

Na een telefonisch onderhoud van een half uur (voor Kleins doen een vluggertje - hij is dan ook de enige JOVD'er die aanspraak maakt op vrijwel volledige vergoeding van drietot achthonderd gulden telefoonkosten per maand) vernam Lassche alles behalve steekhoudende argumenten waarom niet hij, maar Balemans Aero-flot mocht vliegen. Klein lanceerde een briljante cirkelredenering: Balemans moest mee, want Balemans was al eerder mee geweest. (De overlevering wil dat de JOVD'er zich tijdens dat bezoek in 1986 meer op zijn verse Deense vriendin - nu werkend voor IFLRY - concentreerde dan zijn Sovjetrussische gastheren op prijs stelden - maar dit terzijde). Kleins redenering sluit verse instroom in delegaties bij voorbaat uit - tja, geen ervaring... sorry hoor. Dat doet pijn, zeker als het vermoeden bestaat dat Balemans trip slechts als troostprijs gold voor een smadelijk verloren kandidatuur (van ex-CDJA-voorzitter Hans Huijbers) voor het M50-voorzitterschap.

Men moest óf intimus óf crediteur van de internationaal secretaris zijn om in aanmerking te komen voor de betere trips. In de loop der tijd heeft Klein een flinke lijst dubieuze crediteuren opgebouwd. Mensen die meehielpen met de ontvangst van buitenlandse gasten alsmede critici binnen en buiten het bestuur. Afkopen heet dat.

ANOTHER STORY. OOI T ONTFERMDE schrijver dezes zich op verzoek van Klein over een bezoek van Britse

"journalisten" aan ons land. Bij nader inzien bleek het - door de liberale fractie in het Europees Parlement met vele duizenden ECU's gedoteerde - gezelschap te bestaan uit politieke vrienden van LYMEC-voorzitter/organisator Robert Harrison. Met journalistiek en politiek had het weinig van doen, maar we hebben er goed van gegeten en gedronken. De rekening ging naar Straatsburg en de pijn voor ons (door zoveel onbenulligheid) teleurgestelde gidsen werd door Klein afgedekt met de toezegging: "Je staat op m'n lijstje voor een reisje."

"DIE LAGE IST HOFFNUNGSLOS, ABER nicht Ernst", gronden de legers van de Donaunarchie kort voor de nederlaag in de Eerste Wereldoorlog. Zo ongeveer kan men de stand van zaken op het internationale cluster van de JOVD ook omschrijven. De prioriteiten zijn verkeerd. (Veel aandacht voor een afscheidingsbeweging uit, of all places, de Seychellen. Géén interesse voor de naaste Europese bondgenoten.) De mensen eveneens. Nog altijd beroepen Klein en de zijnen zich op de uitstekende performance die ze over de grens ten beste geven. Ongetwijfeld gelden daar andere maatstaven dan een hier te lande geldende burgerlijke norm als "het nakomen van een afspraak". Maar wie kan het controleren, gegeven de ondoordringbaarheid van die wereld? Niemand.

BIJ DE HALFJAARLIJFERS VAN HET INTERNATIONAAL SECRETARIAAT noteerde de penningmeester een budgetoverschrijding van duizend procent (tien mille). Om kort te gaan: wie trapt Klein eruit? JK

Dit is het eerste artikel van een serie over bestuurlijk vandalisme in de JOVD.

hpn **KANTOORVISIE VOOR MORGEN!**

Hulzenweg 10-20
6534 AN Nijmegen-Holland
Postbus 217 - 6500 AE Nijmegen
Tel. 080-561044* (8 lijnen)
Telex 48694 Teletax 080-566621

De meest complete kantoorleverancier!

RIJNMOND/ ZUID-AMERIKA

MAANDAG 27 NOVEMBER

HOTEL INNTEL

LEUVEHAVEN 80

ROTTERDAM

AANVANG 20.00 UUR

In het kader van haar veertigjarig bestaan organiseert de afdeling Rijnmond op maandag 27 november een groot forum over de Zuid Amerikaanse problematiek met medewerking van ambassadeurs van ondermeer Argentinië, Brazilië, Chili en Colombia. Na afloop is er een borrel in Zuid Amerikaanse stijl. Voor meer informatie: Cor Schagen (010-4330749).

JS'er Marcel Hoogland:

„PVDA WERKT NIET OPTIMAAL“

door Ronald Niemeijer

"De politieke cultuur in de Partij van de Arbeid is niet optimaal. Je moet bij wijze van spreken jarenlang aan het stencilapparaat zitten voordat je mag doorstromen naar een hogere functie. Dat betekent dat de mensen met goede kwaliteiten, die toevallig binnen de partij niet politiek actief zijn, veel moeilijker in een politieke functie terecht komen. Nee, de PvdA werkt nog niet optimaal."

KRITISCHE WOORDEN VAN EEN JONGE socialist over de PvdA: Marcel Hoogland. De 22-jarige economie student is landelijk voorzitter van de Jonge Socialisten (JS). Een politieke jongerenorganisatie met ruim drieduizend leden. Driemaster sprak met Hoogland over de JS en de PvdA. ("Wij hebben macht over de Partij van de Arbeid!") Maar ook de JOVD kwam uitgebreid aan bod. ("Dat seksisme enzo, dat zie je niet binnen onze vereniging.")

HOGLAND EN IK ONTMOETTEN ELKAAR IN het Gelderse Lielde. Daar moest

hij, in een forum tussen verschillende politieke jongerenorganisaties, "zijn partij" verdedigen. Een interview met hem is gauw gemaakt. "Prima. Geef maar een gil als je er klaar voor bent. Maar laat ik je één tip geven: hoeveel te later, hoeveel te beter."

Onstreeks half drie zitten we achter in de zaal wat te babbelen. De cassetterecorder komt op tafel, Hoogland staat scherp. Anekdoten komen boven drijven...

"IK VIND POLITIEK LEUK - ERG BELANGRIJK om het te verwezenlijken. In

mijn karakter zit gewoon die rechtvaardigheid - dat komt door de dingen die je om je heen ziet. Kijk, de wereld zit verrot in elkaar en daar moet verandering in komen. Dat kun je alleen doen door actief met de politiek bezig te zijn.

Als ik klaar ben met mijn JS-voorzitterschap, en mijn vervangende dienstplicht, dan lijkt me het leuk om fractiemedewerker bij de PvdA te worden. Je zit dan dicht bij het politieke vuur. Je zit op een plek waar beslissingen genomen worden. Het leuke van die job is dat je geen directe verantwoordelijkheid in de Kamer hebt.

Ik ben iemand die aan de zijlijn staat. Ik hoef niet zo nodig in de belangstelling te staan. Natuurlijk, het is leuk dat je als voorzitter steeds gevraagd wordt voor de publiciteit. Wat ik echter leuker vind, is dat die dingen die ik nastreef ook daadwerkelijk gerealiseerd worden. Soms lukt dat, soms niet.

SINDE IK JS-VOORZITTER BEN HEB IK jullie organisatie veel beter leren kennen. Binnen de JOVD heerst een bepaalde cultuur - een beetje formeel. Bijvoorbeeld dat "u" en "mijnheer de voorzitter"-gedoe. Belachelijk! Daar moet ik niets van hebben. Als ze mij zo aanspreken dan word ik daar zelfs kwaad over. Nee, bij de JS wordt normaal gedaan.

Ik kan me een JOVD-congres in Amersfoort herinneren. Daar was ik toen ook. 's Avonds werd er gezellig geborreld, maar om een uur of twee werd het gesprek op een bijzonder laag niveau voortgezet. Er kwamen toen vrij seksistische dingen aan de orde. Over meisjes en slipjes. Ik heb toen gezegd: "Jongens, ik ga naar huis!" En dat heb ik toen gedaan. Het is een manier van doen, die mij niet aanstaat. Dat seksisme enzo, dat zie je niet binnen de JS.

DE JS HEEFT OVER VEEL POLITIEKE onderwerpen een eigen mening, en daar praten we ook over. Wat we

vinden willen we ook realiseren. Als voorbeeld een actie in Haarlem. Daar hebben we de hele binnenstad stil gelegd, zelfs auto's konden niet doorrijden. De wethouder heeft toen een aantal JS'ers uitgenodigd voor een gesprek. Die hebben toen duidelijk gemaakt waar ze voor staan wat ze vinden over het milieubeleid van de gemeente. Kijk, zo iets leidt tot resultaten. Op lokaal én nationaal niveau. Dat is bij de JOVD anders. Daar praten ze veel, maar bereiken veel minder.

De JS heeft macht over de Partij van de Arbeid. Dat merken we keer op keer. Nu mogen we, volgens het verkiezingsprogramma, niet harder rijden dan 100 km/uur. De JS heeft die bal aan het rollen gebracht. We hebben een amendement gemaakt, dat later op het congres van de PvdA is overgenomen. Dat is noem ik nu directe invloed uitoefenen op de nationale politiek.

IK DENK NIET DAT DE PVD A NEER KLJKT op ons. Ze zien ons niet als jongetjes, die wat met de politiek aan het rommelen zijn. Ik kijk ook niet tegen Wim Kok op. Natuurlijk, die man heeft een grote staat van dienst. Maar ik praat net zo makkelijk met hem als hij met mij.

Het is niet zo dat ik dagelijks bij Kok over de vloer kom. We gaan zakelijk met elkaar om. Ik zie hem op vergaderingen of in de wandelgangen. Daar maak je gezellig een babbel. Soms vindt de PvdA me zelfs heel lastig - dan zeg ik dingen die zij vervelend vinden. Ik heb eens op een JS-congres gezegd dat de PvdA tegen het CDA zit aan te slijmen. Dat vinden ze dan niet leuk. De maandag daarop kreeg ik behoorlijk veel kritiek. De PvdA vindt het jammer als ik over een bepaald onderwerp anders denk dan zij, maar ze accepteren m'n mening wel.

KOK IS EEN COMPROMISFIGUUR. HIJ respecteert de mening van anderen. Hij geeft duidelijk aan waarom hij het niet met iedereen eens is. Kok is zeker geen meewaaier. Hij kan zelfs heel hard zijn over bepaalde zaken. Kijk, de PvdA-fractie bestaat uit 49 personen. Als je één harde lijn aanhoudt dan krijg je een gedeelte van je fractie tegen je. Je belangrijkste taak als fractievoorzitter is de eenheid te bewaren.

ER IS EEN DUIDELIJK VERSCHIL TUSSEN een staatsman en een politicus. Een staatsman denkt aan een komende generatie, een politicus aan de

komende verkiezingen. En Kok is die staatsman, hij denkt gewoon aan die komende generatie.

Het premierschap van Lubbers, geeft Kok extra veel steun in de rug. Het is een heel normaal verschijnsel. Als Lubbers niet minister-president was, dan was Kok populairder geweest.

Lubbers ziet men echt als premier en ik moet toegeven dat hij het niet slecht doet. Okay, z'n beleid is slecht, maar hij komt gewoon goed bij het Nederlandse volk over. Ik

denk dat Kok dat ook goed kan. Alleen hij speelt geen smerige spelletjes, Lubbers wel."

DE MONDEN ZLJN, VAN RUITM EEN UUR praten, droog. We nemen nog een pilsje en babbelen nog even na over het verloop van het interview. Een half uurtje later staan we op en verlaten de zaal. Een klein meisje komt op ons af. "Marcel, heb je straks tijd voor een interview?" Hoogland knikt...

RN

VOOR EN ACHTER DE DEUREN VAN DE POLITIEKE JONGERENORGANISATIES

Vormingsinstelling M50 wil de politieke bewustwording van jongeren die nog geen kleur bekennen vergroten. Jongeren interesseren voor het werk van politieke jongerenorganisaties (pjo's) is een manier waarop jongeren directer bij de politiek betrokken raken. Maar wat verwachten jongeren van pjo's? Wat bieden pjo's? En wie zijn er lid? Naar deze vragen heeft M50 dit voorjaar onderzoek verricht.

JONGEREN DIE NIET LID ZLJN VAN EEN pjo, maar wel geïnteresseerd zijn in politiek, willen daarover objectief geïnformeerd worden. Pjo's moeten vaker aan het woord komen in muziek-, jongeren en actualiteitenprogramma's. Pjo's moeten invloed hebben over de moeder partij. En wat verder opviel was dat velen op school kennis wensen te maken met pjo's. Kennelijk wordt van de school als medium nog te weinig gebruik gemaakt.

DE BELANGRIJKSTE REDEN OM LID TE worden van een pjo is dat je op die manier beter geïnformeerd raakt over politiek. De meeste pjo-leden zijn door vrienden, kennissen of familie op de hoogte gebracht van het bestaan van hun organisatie.

57 PROCENT VAN DE PJO-LEDEN STUDEERT aan een universiteit of volgt een hbo-opleiding. De aantallen mannen en vrouwen die lid zijn verhouden zich als drie staat tot vier. Tweederde van de pjo-leden woont in een grote of kleine stad. Concentratie van het ledenbestand doet zich voor in de Randstad. 48 procent van de pjo-leden woont in dit gebied. Het percentage pjo-leden dat in Flevoland, Friesland en Zeeland woont is opvallend laag. Slechts een à twee procent!

UIT HET ONDERZOEK IS GEBLEKEN DAT

pjo-leden zich niet laten beïnvloeden door hun omgeving. Zo zegt 28 procent dat zijn of haar omgeving het lidmaatschap van de pjo belachelijk vindt, maar slechts acht procent verzwijgt het. 41 procent van de pjo-leden gaf aan dat zijn of haar ouders, of een van hen, lid zijn/is van een politieke partij. Gegeven dat slechts een procent van de bevolking lid is van een politieke partij, mag geconcludeerd worden dat pjo-leden over het algemeen uit zeer politiek betrokken gezinnen komen.

MEER DAN DRIEVIERDE VAN DE PJO-LEDEN vindt dat zijn of haar organisatie zelfstandig richting en standpunten moet bepalen.

NAAR AANLEIDING VAN HET GEHOUDEN onderzoek en de daaruit voortgekomen conclusies, brengt M50 dit najaar een Choice over participatie in besluitvormingsprocessen uit. Deze Choice is onderdeel van een door M50 aangekondigde participatiecampagne.

HET RAPPORT VOOR EN ACHTER DE DEUREN van de politieke jongerenorganisaties, is door overmaking van 25 gulden op girorekening 5612255 onder vermelding van "rapport" te bestellen bij Vormingsinstelling M50 te Utrecht (030-333494).

3M

SLIM BEKEKEN

door Ronald Niemeijer

Nederland was tijdens de Tweede Kamer verkiezingen een beetje Amerikaans. Want in het land van de onbegrensde mogelijkheden maken politici elkaar, als het om zieltjes winnen gaat, en-TV af. In Nederland dus ook. Want we staan als een "zij-doen-het-wij-dus-ook"-volkje bekend.

DE VVD HAALDE OUD-KANON WIEGEL VAN stal, wat kamerlid Piet Blaw overigens ontkent. "Wij hebben dat ding niet van stal gehaald! Dat was Maurice de Hond!", schreeuwde de aangeklede boer angstig op een verkiezingsbijeenkomst. Ach ja, het is maar net hoe je het bekijkt. Maar een ding staat als een paal boven water. Het Friese, roestige oude kanon stond net de verkeerde kant opgericht en schoot vijf zetels aan flarden. Jammer voor Voorhoeve, jammer voor de VVD.

DE PVDA PAKTE HET ANDERS AAN. GELD-verslindend, natuurlijk. Het recla-

mebureau Saatchi & Saatchi werd ingehuurd en de socialisten mochten flink incasseren: drie zetels verlies. Een dure grap: vijfhonderdduizend gulden. Nu hopen dat Kok geen ongedekte cheques uitschrijft...

EN WAT DEED DE JOVD TIJDENS DE VERkiezingen? Weinig. Ja, wat stemadviezen op de radio geven, die later op VARA-teletekst gerectificeerd worden. Wel grappig was dat VVD-partijvoorzitter Ginjaar - BINNEN EEN HALF UUR NA DE UITZENDING! - kwaad vanuit de auto naar het secretariaat belde over Ruttes stemadvies. Een duidelijk bewijs dat wij

onafhankelijk zijn!

EN DAN VOORHOEVE. DIE MAN IS EEN verkeerd persoon voor de VVD. Och, Joris heeft prima ideeën hoor?! Koppie-koppie heeft-ie. Maar alles wat hij zegt komt er zo belabberd uit. Geen wonder dat de VVD charisma-machine Wiegel van stal haalde.

D66'ER HANS VAN MIERLO WEEET PRECIES hoe je het wel moet aanpakken: bij Linda van Dijk in bed kruipen. In een klap stemt het hele filmstercircuit op je en Van Mierlo mag zich nu tot de overwinnaars rekenen. Slim bekeken, Hans! RN

WEDERZIJDSE ERKENNING DIPLOMA'S

door Jessica Larive

BRUSSEL, 5 juni 1989 - Op 21 december 1988 is een flinke stap gezet op weg naar een vrij verkeer en vrije vestiging van personen toen de Raad van ministers de richtlijn vaststelde voor het Algemeen stelsel erkenning hoger onderwijsdiploma's. Met andere woorden: een stelsel gebaseerd op het wederzijds vertrouwen in elkaars hoger onderwijssystemen zag het daglicht.

TOT HEDEN KOMT HET NOG AL TE VAAK voor dat diploma's van Europese burgers die zich om een of andere reden in een andere lidstaat vestigen, niet helemaal of zelfs helemaal niet als gelijkwaardig worden erkend. Zeer frustrerend voor betrokkenen en ook zeer goed zichtbaar op hun salarisstrookje, als zij al het beroep waarvoor zij hebben gestudeerd kunnen uitoefenen. Schrijnende verhalen van Nederlandse fysiotherapeuten in Luxemburg, maatschappelijk

werksters in Italië, docenten textiele werkvormen in de Bondsrepubliek Duitsland, enzovoort. Toch ligt het principe van vrije vestiging van personen met volledige erkenning van hun diploma's al vanaf 1957 verankerd in artikel 57 van het Verdrag van Rome, het oprichtingsverdrag van de Europese Gemeenschap: "Ten einde de toegang tot werkzaamheden (...) te vergemakkelijken, stelt de Raad (...) richtlijnen vast inzake de onderlinge erkenning van

diploma's, certificaten en andere titels."

AANVANKELIJK WERD VOOR IEDERE OPLEIDING afzonderlijk het hele curriculum, de duur van de opleiding, de gevolgde methoden en de kwalificaties van de diploma's onder de loep genomen. In dertig jaar zijn op die manier alleen richtlijnen voor een zevental beroepen tot stand gekomen, voornamelijk in de medische sector (artsen, dierenartsen, tandartsen, verpleeg- en verloskundigen, apothekers) plus architecten. Deze Europese wetgeving heeft een positief effect gehad op de opleiding tot verpleegkundigen in Frankrijk, die aanzienlijk werd verdiept. Bovendien kunnen Italianen nu naar een echte tandarts (voor 1984 bestond daar geen specifieke tandartsopleiding). Diezelfde zegen staat de Spanjaarden te wachten na een overgangperiode van vijf jaar. De juristenrichtlijn van 1977 staat de ruim 130 duizend Europese advocaten alleen toe in een andere lidstaat juridische diensten te verlenen

samen met een advocaat of een advocatencollectief uit het gastland. Volgens deze richtlijn is een volledig vrij verkeer van personen in deze beroepsgroep dus niet mogelijk.

Zouden alle opleidingen op deze manier moeten worden vergeleken, dan waren we in 2093 nog niet klaar. Zo ligt een voorstel voor een ingenieursrichtlijn al vanaf 1969 op de tafel van de Raad van ministers! In schriftelijke vragen heb ik inder tijd de Europese Commissie verzocht om reeds bestaande keurmerken als de titel Europees ingenieur van de Federatie van Ingenieursverenigingen in Europa als leidraad te nemen. Waar de Europese Commissie wel oren naar had, maar waartoe de Raad van ministers maar niet kon besluiten.

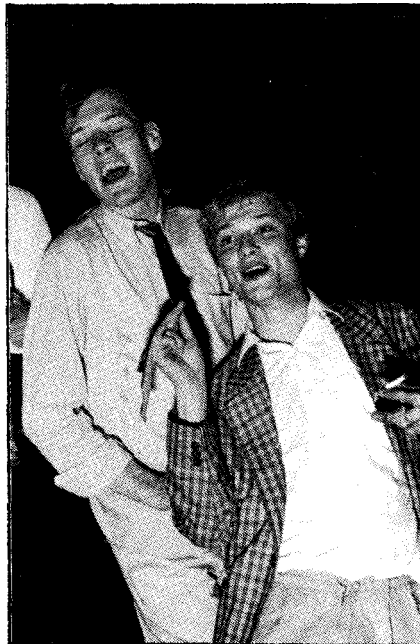
VANWEGE DE GEOCOMPLICEERDE PROCEDURES en soms brede interpretatiemogelijkheden, kwam de Europese Commissie in 1985 in het beroemde Witboek voor de totstandkoming van de Europese markt met het initiatief voor een Algemeen stelsel erkenning hoger onderwijsdiploma's, gebaseerd op het inzicht dat universitaire opleidingen in heel Europa gelijkwaardig zijn. Een erkenning van honger onderwijsdiploma's en titels zonder voorafgaande moeizame harmonisatie.

In november 1985 ging het Europees Parlement al in principe akkoord met het voorstel. Vervolgens heeft de Raad van ministers bijna drie jaar over dit initiatief gediscussieerd. Sommigen wilden bepaalde beroepsgroepen uitsluiten, bijvoorbeeld het leraarschap. In een aantal lidstaten vallen alle leerkrachten onder het ambtenarenstatuut. En overheidsfuncties moesten voorbehouden blijven aan eigen onderdanen. (Je weet maar nooit met die buitenlandse spionnen!) Bovendien moest, als compensatie voor het wederzijds vertrouwen, toch altijd een bepaalde vorm van examen of stage mogelijk zijn. Dit gold vooral voor de juridische beroepen. Er bestaan uiteraard grote verschillen tussen de nationale wetgevingen van de twaalf lidstaten. Het is begrijpelijk dat een kandidaat-jurist blijk moet geven van grondige kennis van de wetgeving van het gastland.

De discussie raakte onder het Duitse voorzitterschap in een stroomversnelling. De Duitsers gaven hoge prioriteit aan het voorstel en wisten in juni 1988, vlak voor zij de voorzittershamer overdroegen aan Spanje, een doorbraak te bereiken. Het Europees Parlement gaf opgelucht, na nog enkele puntjes op de i

te hebben gezet, snel zijn zegen aan de ontwerprichtlijn. Zodat in december 1988 het voorstel definitief een richtlijn werd. Dat wil zeggen een Europese wet die moet worden opgenomen in twaalf nationale wetgevingen. De lidstaten hebben daartoe tot 1 januari 1991 de tijd. Dan is de wet écht van kracht (en niet op 1 januari 1990 zoals abusievelijk vermeld in mijn artikel in Driemaster jaargang 41 nummer 3).

DIT BETEKENT DAT IEDERE EUROPESE

CONGRES

OP 18 EN 19 NOVEMBER VINDT HET najaarscongres van de JOVD plaats. Centraal op dit congres staat het politiek kernprogramma. Het politiek kernprogramma wordt eens in de vier jaar vastgesteld en is te vergelijken met een verkiezingsprogramma.

NA DE REDE VAN LANDELIJK VOorzitter Mark Rutte, debatteren op de zaterdagavond de Tweede Kamerleden De Grave (VVD) en Schaefer (PvdA) over de actuele politieke situatie.

VOORTS KOMEN ZOWEL ZATERDAG ALS zondag allerlei huishoudelijke zaken aanbod. Ondermeer bestuurswisselingen "Constantijn, om iets gedaan te krijgen belden we je altijd viermaal: een keer om het te vragen en driemaal om je eraan te herinneren" en de begroting voor 1990 "bezuinigen op Driemaster, is zuinigheid die de wijsheid bedriegt". 3M

bezitter van een hoger onderwijsdiploma zijn of haar diploma en titel binnen de hele Europese Gemeenschap erkend krijgt. Ook de diploma's van onderdanen die hun studie buiten het grondgebied van de Europese Gemeenschap hebben behaald, worden erkend, mits zij een gedeelte van hun studie in een van de lidstaten hebben gevolgd.

Heeft men een hoger onderwijsdiploma behaald na een studie die korter is dan drie jaar, dan mag het gastland enige beroepservaring eisen. Indien er wezenlijke verschillen in de opleidingen bestaan, dan kan het gastland een examen of stage verlangen voor die onderdelen die niet in de opleiding van de kandidaat voorkwamen. De keus is aan de kandidaat, behalve bij strikt juridische beroepen: dan bepaalt het gastland zelf of de kandidaat een examen moet af leggen of stage dient te volgen. Overigens moeten de lidstaten alle voornemens ter goedkeuring voorleggen aan de Europese Commissie om een te ruim gebruik van deze clausule te voorkomen.

ALS RAPPORTEUR NAMENS HET EUROPEES Parlement over het Europese onderwijsbeleid, gooi ik nu mijn volle gewicht in de strijd voor een vergelijkbaar systeem voor de overige opleidingen en voor erkenning van diploma's en kwalificaties aan het einde van de leerplichtige leeftijd (die daarom ook meer op elkaar worden afgestemd). Want de grenzen vallen weg voor alle Europese burgers. Vrij verkeer en vrije vestiging moet mogelijk zijn voor iedereen! Er bestaan plannen voor de invoering van een Europese opleidingspas. Overigens heeft het Europees Parlement al in 1983 op liberaal initiatief de invoering van een dergelijk, fraudebestendig Europees paspoort bepleit.

MET DE INVOERING VAN HET ALGEMEEN stelsel erkenning hoger onderwijsdiploma's wordt alvast een aantal onzekerheden voor een deel van de Europese bevolking weggenomen. Alle lidstaten erkennen elkaars hoger onderwijssysteem weliswaar niet als gelijk, maar wel als gelijkwaardig en van voldoende hoog niveau. En dat moet op den duur voor alle opleidingen gaan gelden. Een bewijs van solidariteit en van groeiend vertrouwen in elkaars prestaties! JL

Voor meer informatie: Mevrouw mr. J.E.S. Larive, Europees Parlement, Belliardstr 97-113, B-1040 BRUSSEL.

VERKIEZINGSTIJD: OOGSTTIJD!

door Jort Kelder

De verkiezingscampagnes zijn over. De kiezer heeft gesproken, het is formatietijd. De luiken gaan weer voor de ramen op het Binnenhof - openheid is lastig voor de macht.

GETUIGE DE WEINIG CHARISMATISCHE lijsttrekkers van de grote partijen, blijft politiek fröbelwerk in Nederland. Beckers, Kok, Voorhoeve - 't smoelt niet. Het is de overtreffende trap van saai. Opvallend was het stengedrag van menig prominent JOVD'er: velen kozen het zuivere charisma van Van Mierlo. Sommigen ook de PvdA, vanwege de macht. En niet al te velen VVD, vanwege Voorhoeve.

DE JONGERENORGANISATIES HEBBEN OOK campagne gevoerd. Verkiezingstijd is altijd oogsttijd voor stemvee. De Jonge Socialisten organiseerden de grootste en luidruchtigste happening. Dit "festival van de juiste keuze" trok 3 september in Haarlem dertigduizend bezoekers en kostte een slordige twintig mille per nieuw lid. De PvdA-jongeren scoorden vijf nieuwe kameraden.

DE JOVD VERSPREIDDE TACHTIGDUIZEND deur-, fiets- en aarmeldingskaartjes vanwege de veertigjarige geboortedag. Plaats van handeling was mees-tentijds een studentenstad, het

doelwit luidde steevast: "eerste-jaarsstudenten". De promotieteams scoorden behoorlijk. Op het algemeen secretariaat van de JOVD kwamen tussen 30 juni en 1 oktober 421 verzoeken voor "meer informatie" binnen en telefoneerde een heuse belploeg 264 nieuwe namen bij de ledenlijst. De JOVD blijft ouderwets elitair, want de groei kwam disproportioneel uit de (semi-)studenten-steden: Eindhoven, Enschede, Leiden en Utrecht.

VOORZITTIER RUTIE ROEPT CONTINUITTEIT en krijgt continuïteit. Het ledental van de JOVD daalt jaarlijks met zo'n twintig procent. Ondanks de groei van de laatste maanden, worden eind dit jaar tweeduizend leden verwacht. In 1985 waren het er nog 36 honderd. Gevoegd bij de vijf zetels teruggang van de VVD-fractie in de Tweede Kamer (waaraan de WVC-subsidie gekoppeld is) levert dat Rudiaanse toestanden op in de broekriem van de penningmeester (schade: dertig- à veertigduizend gulden). Is het toeval dat de volslanke landelijk kas-tier Otterloo op het najaarscongres

plaats maakt voor de fragiele Fris-hert?

DE ASPIRANT-LEDEN WORDEN NIET ALLEEN met drukwerk belaagd. In Gelderland is politiek vooral leuk, lachen, lekker. Een met naïviteit, spontaneïteit en vrouwelijk schoon volgepropt promotieteam belaagt aldaar de nietsvermoedende passant op braderieën en partijen. "Hoi, wij zijn Esther en Marjolijn. Wil je lid worden?" Dat werkt.

IN UTRECHT GING MEN OP DE LUDIEKE toer. Afdelingsregelneef Martijn Spijk stelde zijn Eend ter beschikking voor het betere politieke hand-en standwerk. Zo brachten (van links naar rechts:) hoofdbestuurslid drs. Bas Bakker, veteraan Frank Rohof, voorzitter Mark Rutte en luchtmachtofficier mr. Jan van Zanen een luidruchtige politieke lullepot ten gehore. "Jááá, beste mensen, uw JA tegen de JOVD is een NEE tegen Voorhoeve. Stém liberaal!" Conclusie: vier lelijke ouwe kerels werkt niet. Students prefer blonds.

JK

LET OP JE WOORDEN!

door Fred Akkerma

GIETEN/GRONINGEN, 20 augustus 1989 - Hoe een eenvoudige afdelingsvoorzitter toch spraakmakend kan zijn, bewees Pieter van Woensel. Hij is voorzitter van de Oostgroningse JOVD-afdeling De Compagnie, waarin de gemeenten Stadskanaal, Veendam en Vlagtwedde zijn verenigd. In april van dit jaar, toen VVD-fractieleider Voorhoeve nog enthousiast het door hemzelf bedachte sociaal-liberalisme propageerde, vereeuwigde de negentienjarige student Nederlands zich met een opmerkelijke uitspraak.

TE LINKS

"De VVD kruipt te veel naar links", liet de openhartige Van Woensel zich ontvallen in een vraaggesprek met het grootste dagblad van Noord-Nederland, het Nieuwsblad van het Noorden. Het bericht haalde zelfs de voorpagina van deze krant. De publiciteitsactie (Van Woensel wilde "meer bekendheid aan de afdeling geven") leek geslaagd, maar had een onvoorziene keerzijde. Want ook het noordelijk districtsbestuur leest het Nieuwsblad van het Noorden. En dat kon zich helemaal niet vinden in de uitspraak van de ambitieuze Van Woensel. Het sociaal-liberalisme van fractieleider Voorhoeve wordt volledig door het noordelijk districtsbestuur gesteund. Resultaat: de functie van vice-voorzitter politiek van het district ging in juni aan Van Woensel voorbij.

Van Woensel verhuisde in 1986 van Breda naar het Drentse dorpje Gieten. Een jaar later werd hij lid van de JOVD. "De JOVD stond in die tijd volop in de belangstelling en ik voelde er wel wat voor", verklaart hij. Sinds september 1988 is Van Woensel voorzitter van de afdeling De Compagnie. Onder zijn voorzitterschap slonk het aantal leden danig: van ruim zeventig naar minder dan veertig. Reden voor het afdelingsbestuur om meer aan ledenwerving te gaan doen. "We hebben er toen bewust voor gekozen om veel publiciteit te behalen. Zo kwam ondermeer de uitspraak 'VVD kruipt te veel naar links' in de krant", vertelt Van Woensel, die zijn tegenwoordige opvatting nog niet heeft afgezworen. "Ik zie graag Wiegels weer terugkeren als fractieleider van de VVD. Die man spreekt veel meer tot de verbeelding dan Voorhoeve."

ONGELUKKIG

Door de omstreden uitspraak van Van Woensel, lijken zijn kansen op promotie naar district Noord verkeken. Rijst de vraag: is er in district Noord geen plaats voor alternatieve ideeën? Zijn afdelingen slechts jaknikkers van het districtsbestuur? De als enig bereikbare districtsbe-

stuurder Hendrik Barelds reageert verbaasd. "De uitspraak van Van Woensel is inderdaad wat ongelukkig. Wij onderhouden goede contacten met de VVD en krijgen er een hoop geld van. Dat Van Woensel geen vice-voorzitter politiek is geworden, komt omdat we hem op dit moment nog niet capabel genoeg vinden. In de toe-

komst voorzie ik wel degelijk een functie binnen het district voor Van Woensel."

Promotiekansen zijn voor Van Woensel dus nog steeds aanwezig. Maar hij is gewaarschuwd: afwijkende meningen worden binnen district Noord niet geduld...

FA

PROMOTIEFILM?

door Marjolijn van Leeuwen

UITRECHT, 17 september 1989 - Met alle respect voor de makers hoor, maar de JOVD-promotiefilm schiet werkelijk aan zijn doel voorbij. Want deze film hoort toch een beeld te geven van onze organisatie?

HET VOLGENDE IS MIJ REGELMATIG OVERkomen. Ik zit in het Gelders promotieteam (erg leuk overigens). Op een bomvolle informatiemarkt duw je een onnozele voorbijganger een folder in z'n hand. Je houdt hem staande en begint een vlot verhaal over de JOVD. Ontzettend gezellig, goed evenwicht tussen formeel en informeel, leerzame v&s-activiteiten en leuke mensen. De onnozel raakt geboeid en vraagt door.

NA EEN LANG GESPREK IN DE DEINENDE mensenmassa lukt het je de geïnteresseerde naar de stand toe te lokken om zich op te geven als lid dan wel belangstellende. Maar dan...

MET DE PEN IN DE HAND VALT ZIJN BLIK op de promotiefilm. Hij kijkt en ziet daar: een Mark Rutte, jasje, dasje, achter het spreekgestoelte speechen. Vervolgens Ferry van Dijk, milieubewust in de trein met een saai verhaal. Dan Jeroen Princen, druk gebarend in een geruite trui. Ed Nijpels een wandeling makend. En een oude Miep aan het praten.

VERBAASD KLIJKT HET POTENTIELE LID ME aan: "Ik heb uit jouw verhaal opgemaakt dat de JOVD zo sprankelend en gezellig is! Maar wat zie ik hier? Bekakte ventjes, zo'n Nijpels die me weinig zegt en een ouwe taart. Het spijt me hoor, je hebt het leuk en enthousiast weten te brengen, maar als die film ook de JOVD moet voor-

stellen, probeer ik liever een andere organisatie!" De pen wordt neergelegd en de geïnteresseerde loopt weg.

WEG! EN WAARDOOR? INDERDAAD, DOOR die "promotiefilm"! Ontgoocheld blijf ik achter: al m'n moeite voor niets geweest!

OP DIE FILM HAD TEN MINSTE EEN GROOT aantal vrouwen zichtbaar moeten zijn. Wel zo leuk voor de heren. Verder minder geklets. In een lawaaiige omgeving versta je daar niets van. Je ziet dan alleen saaie ventjes hun mond bewegen. Kortom, de promotiefilm is veel te mannelijk en formeel. Ook ik herken mijn organisatie daar niet in!

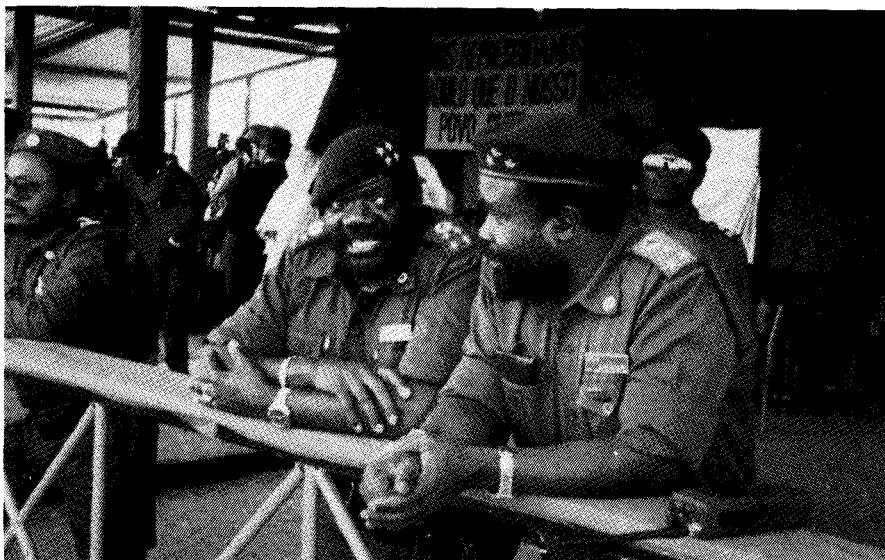
VOOR EEN INFORMATIE-AVOND VOOR NIEUWE leden dan wel belangstellenden met aansluitend een leuk feest, is de film misschien wel geschikt. Maar in ieder geval niet voor een promotiestand. Neem daar maar vlotte meiden voor!

MVL

LEVEN IN EEN LAND ZONDER GELD

door Jodi van Wijk

Nog nooit heb ik een volk meegemaakt dat zo gelukkig en harmonieus met elkaar leeft zonder dat iemand een cent bezit. Ik heb het over de bevolking van Vrij Angola. In augustus bracht ik een bezoek aan het door de Uniao Nacional Para a Independencia Total de Angola (UNITA) bestuurde gebied van Angola en kwam er vol bewondering van terug.

UNITA

UNITA is een verzetsbeweging die al 24 jaar strijdt tegen buitenlandse overheersing. Eerst vocht zij tegen de Portugese kolonisten, sinds 1975 tegen de Movimento Popular de Libertação de Angola (MPLA). Toen de Portugezen zich in 1975 uit Angola terugtrokken, werd in de Alvor-overeenkomst een datum voor verkiezingen afgesproken. Daags voor die verkiezingen van 11 november 1975 riep de marxistische MPLA, gesteund door Cuba en de Sovjetunie zich uit als regerende partij. De UNITA en de Frente Nacional de Libertação de Angola (FNLA) werden uit de hoofdstad Luanda gezet en begonnen ieder een verzetsstrijd voor herstel van de democratie. De FNLA heeft die strijd niet vol weten te houden, de UNITA vecht onder leiding van Jonas Savimbi nu al veertien jaar voor vrije verkiezingen en democratie.

JAMBA

Op de verjaardag van Savimbi merkte ik wat een sterke persoonlijkheid deze man heeft. Hij vecht voor Angola en alle Angolezen om in een democratie met een meerpartijstelsel te kunnen leven. Met hem strijden 75 duizend vrijwillige soldaten, gesteund door hun families. Savimbi heeft zijn hoofdkwartier Jamba opgezet in het zuidoosten van Angola. Na

maanden lopen kwam hij in dit gebied, waar leeuwen, olifanten en zebra's de enige levende wezens waren. In deze gedurende de winter kurkdroge en gedurende de zomer modderige uitloper van de Kalahariwoestijn startte hij in 1976 een nederzetting. Nu dertien jaar later is die nederzetting uitgegroeid tot een dorp van vijftienduizend inwoners. Het dorp is opgebouwd uit vele dorpskernen, die bestaan uit lemen hutten met rieten daken en een waterplaats. Het grondwater wordt in iedere kern met aggregatoren naar boven gepompt. Elektrische verlichting is nog niet overal aanwezig. Dit komt omdat Jamba erg uitgestrekt is en omdat rondtrekkende olifanten de elektriciteitspalen nogal eens omver lopen. Tussen de verschillende kernen bevinden zich ziekenhuizen, scholen, fabrieken, regeringsgebouwen en administratiekantoren.

ONDERWIJS IN DE JUNGLE

Verspreid over Jamba zijn zeven scholen. In iedere school krijgen kinderen van vier tot achttien onderwijs in Portugees, Frans, Engels, drie Afrikaanse talen, wiskunde, natuurkunde, aardrijkskunde, wereldgeschiedenis, tekenen en gymnastiek. Het schoolstelsel is van de Portugezen overgenomen en lijkt erg op het onze. Veel aandacht wordt besteed

aan nascholingsprogramma's voor leerlingen die een stuk onderwijs hebben gemist. In de bovenbouw zijn enkele overdekte lokalen met schoolbanken. Tachtig procent van de leerlingen zit echter buiten op een boomstam met het schrift op schoot te kijken naar een krongetrokken bord. Docenten, veel vrouwen met een kindje op de rug, ontvangen geen salaris, maar eten, kleding en een hut in ruil voor hun arbeid.

Dit salarissysteem wordt in het hele UNITA-gebied gehanteerd. Wanneer jij iets voor anderen doet, ontvang je er iets voor terug. Iemand die veel eten verbouwt, ontvangt er goederen voor terug die hij nodig heeft. Iemand die in een fabriek werkt, ontvangt eten, kleding en onderdak.

GEZONDHEIDSZORG

Het civiele ziekenhuis van Jamba heeft onverwachte tegenstellingen. Zo is er een röntgenkamer, twee operatiekamers, een redelijk uitgerust laboratorium, maar een schrijnend tekort aan medicijnen tegen malaria, thermometers en vitamine C. De afdelingszalen bestaan uit verschillende hutten met acht tot vijftien bedden. Dokter Manasses, hoofd van het civiele hospitaal heeft negentig bedden en doet zijn uiterste best om met de weinige middelen de bevolking van Jamba en daarbuiten gezond te maken en te houden.

Ook de slachtoffers van de chemische oorlogvoering worden hier verpleegd, voor zover verpleging mogelijk is. De MPLA gebruikt een mengsel van verschillende Sovjetrussische gifgassen waar nog geen anti-stof tegen bestaat. Wanneer je de acht- en negentienjarige slachtoffers blind en verlamd in hun rolstoel ziet zitten, dan draait je hart om. Het enige wat je voelt is medelijden en machteloosheid. Dat gevoel slaat om in pure boosheid wanneer je hoort dat de Nederlandse regering weigert te erkennen dat de MPLA gifgassen gebruikt ondanks keiharde rapporten van de Belgische toxicoloog Hendrickx. Op vragen

daarover in de Tweede Kamer antwoordde minister Van den Broek dat hij geen bevestiging had ontvangen op de vraag of er chemische wapens zijn gebruikt tegen burgers en UNITA-strijders. Natuurlijk zal de MPLA nooit toegeven dat ze gifgassen gebruiken tegen onschuldige mensen. Dan staat de Nederlandse ontwikkelingshulp die de MPLA mijns inziens ten onrechte krijgt op het spel.

De blanke dokter Morgado, hoofd van de militaire UNITA-ziekenhuizen in heel Angola vertelt dat erg veel mensen buiten Vrij Angola de UNITA-hospitals bezoeken voor medische behandelingen. De UNITA-ziekenhuizen in het MPLA-gebied zijn beter uitgerust dan MPLA-hospitals. Dokter Morgado is gestopt met het aanbrennen van Rode Kruis-tekens op de daken van de ziekenhuizen. De MPLA geeft de voorkeur aan civiele doelen in hun strijd tegen de UNITA. Met name hospitals zijn een geliefd doel. Dat daarbij eigen mensen en

onschuldige burgers omkomen deert de MPLA niet.

INDUSTRIE

Dat UNITA een guerrilla-oorlog voert merk je wanneer je een bezoek brengt aan verschillende fabrieken. In het naai-atelier zitten zo'n vijftig soldaten, merendeels van verwondingen herstelde of zonder geamputeerde ledematen, acht uur per dag achter naaimachines. Ze produceren in ruil voor eten, kleding en onderdak achthonderd uniformen per dag. Daarnaast zijn mannen en vrouwen burgerkleding aan het maken.

Burgers en militairen in MPLA-gebieden moeten maar zien hoe ze aan kleding komen. De staatswinkels zijn leeg, de partijwinkels zijn voor hun gesloten en de zwarte markt is niet te betalen. Een MPLA-krijgsgevangene van vijftien vertelde dat hij achttien maanden geleden bij zijn ouders was weggehaald en een geweer had gekregen om tegen de

UNITA te strijden. Schoenen of soldij had hij nooit ontvangen.

Savimbi is voor zijn wapens afhankelijk van bevriende landen. De aanvoer van munitie en wapens is erg wisselend. Daarom wordt er extreem zuinig met het materiaal omgegaan. Buitgemaakt wapentuig wordt in een fabriekje in Jamba helemaal tot in de puntjes nagekeken, gerepareerd en geolied. Geweerkolven worden met de hand gezaagd en geschuurd. En ook deze zagende en schurende arbeiders verdienen alleen eten, kleding en een hut.

Het is te hopen dat al deze inspanningen tot vrede zullen leiden. De UNITA zegt niet te zullen stoppen met haar strijd totdat er vrije verkiezingen komen. En wanneer de MPLA deze verkiezingen wint (wat erg onwaarschijnlijk is) dan zal de UNITA de uitslag aanvaarden. In een ware democratie bepaalt immers de bevolking wie regeert.

JvW

In verband met het terugtreden van de huidige hoofdredacteur zoekt Driemaster per 18 maart 1990 een hoofdredacteur.

HOOFDREDACTEUR

(M/V)

Voor deze functie zoekt Driemaster een JOVD'(st)er die:

- beschikt over gedegen kennis van de Nederlandse taal.
- ervaring heeft met WordPerfect.
- zich thuisvoelt binnen de redactie van Driemaster.

Na een selectie wordt de kandidaat om ervaring op te doen benoemd in de functie van eindredacteur en op 17 maart 1990 als hoofdredacteur voorgedragen aan de algemene vergadering.

Schriftelijke sollicitaties voor bovenstaande functie kunnen tot uiterlijk 31 december 1989 worden gericht aan: DRIEMASTER, p/a W. Rijnlingh, Z stationsweg 31, 2061 HD BLOEMENDAAL (05924-1598).

Wie eerst meer informatie wil, kan die bij bovenstaand adres of een van de redactieleden van Driemaster verkrijgen.

Het in Driemaster jaargang 41 nummer 5/6 aangekondigde verslag over het 13de Wereld Jeugd- en Studentenfestival met impressie van de Democratische Volksrepubliek Korea, is uit technische overwegingen uitgesteld tot een volgend nummer.

**WIJ DRUKKEN
BIJNA
ALLES!**

Buiten bankbiljetten kunt u bij ons terecht voor al uw wensen op drukgebied

**PRINTASS
PARTNER**

**Dinky
Druk**

Pastoor Koopmanweg 5, tel. 02230-31466
Postbus 330, 1780 AH Den Helder

CONGRESBON

Congresbon voor het najaarscongres van de JOVD op 18 en 19 november 1989 in EurOase te Amersfoort.

o 1 overnachting hotel, ontbijt, lunch, diner, disco en congresboek (f 85,00).

Ik, M / V

o 2 overnachting hotel, ontbijt, disco en congresboek (f 57,50).

naam :

o 3 disco (f 7,50).

adres :

o 4 congresboek (f 5,00).

postcode:

In tegenstelling tot eerdere berichten is het niet mogelijk om in een jeugdherberg te overnachten.

plaats :

telefoon:

Kruis je keuze aan! En maak het bovenstaande bedrag over op girorekening 5467270 (JOVD-activiteitenrekening) te Amsterdam. De congresbon en het bedrag dienen vóór 03/11/89 op het Algemeen secretariaat JOVD binnen te zijn. Indien je vóór 10/11/89 afzegt, wordt het bedrag minus f 7,50 teruggestort. Na deze datum blijf je het gehele bedrag verschuldigd! Wie ter plaatse betaalt moet apart intekenen. Voorkom die ellende en betaal ruim van te voren. Overmaken is niet genoeg: het bedrag moet binnen zijn. Neem daarom een betalingsbewijs mee.

afdeling:

kom naar het najaarscongres van de JOVD.

Handtekening:

Afknippen en opsturen naar: Algemeen secretariaat JOVD, Pr Hendrikd 104, 1011 AJ AMSTERDAM.

BLIJVEND IN HERINNERING

1989, JAAR VAN HET ACHTSIE LUSTRUM van de JOVD. Voor velen een blijvende herinnering. Hoe kan het ook anders na zo'n grandioos lustrumcongres, hartversterkende boswandelingen, het zenuwslopend beursspel of de oogverpestende JOVD-promotiefilm. Toch weet iedereen dat herinneringen uit de geest vervagen tot fletse afspiegelingen van de emotie die ooit op onze zintuigen inwerkten. Nee, neem dan blijvende herinneringen! Het zal niet bij iedereen bekend zijn, maar in het kader van het veertigjarig bestaan van de JOVD zijn een aantal speciale lustrumartikelen geproduceerd. Het zijn artikelen die er speciaal op gericht zijn de roker, de drinker en spaarder het leven te veraangenamen.

fleurd door unieke verzamelobjecten: JOVD-bierglazen. Helder glaswerk voorzien van blauw lustrumlogo roepen bij iedere slok het lustrum in herinnering op. Deze bierglazen zijn ook uitermate geschikt om sprekers bij afdelingsactiviteiten eens iets anders cadeau te doen dan de obligate fles wijn. Ten slotte is er voor eenieder die het hele jaar moet

sparen om de drie congressen bij te wonen een handige steun in de rug: de JOVD-moneybox. Ook zeer geschikt voor naast de telefoon in menig studentenhuus.

HOE DEZE ONNISBARE ZAKEN TE BESTELLEN? Heel eenvoudig: onderstaande bon invullen en opsturen naar het Algemeen secretariaat JOVD! **3M**

JOVD-tafelaansteker	f 9,00 * aantal (.....) = f,.....
JOVD-bierglas	f 3,50 * aantal (.....) = f,.....
JOVD-moneybox	f 1,00 * aantal (.....) = f,.....
Totaal	f,.....

- o Ik ontvang een acceptgiro vermeerderd met de portokosten en krijg het bestelde na betaling toegezonden.
- o Ik kom het bestelde afhalen en betalen op het Algemeen secretariaat JOVD.

Naam : Postcode:

Adres : Plaats :

VOOR DE FERVENTE ROKER ZIJN ER ELEGANTE navulbare JOVD-tafelaanstekers in de kleur wit met blauw. Het lustrumlogo op de voorzijde. Daar kan je je vriendin rustig een vuurtje mee aanbieden! Afdelingsborrels, voor- en nagesprekken bij bestuursvergaderingen in rokerige achterkamertjes worden vanaf heden opge-